

T.C.
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE SİYASİ PARTİLERİN EĞİTİM
POLİTİKALARINA İLİŞKİN SİYASİ PARTİ
TEMSİLCİSİ GÖRÜŞLERİ
-DİYARBAKIR ÖRNEĞİ-

Seher DEMİR

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BELTEKİN

Mardin 2019

T.C.
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE SİYASİ PARTİLERİN EĞİTİM
POLİTİKALARINA İLİŞKİN SİYASİ PARTİ
TEMSİLCİSİ GÖRÜŞLERİ
-DİYARBAKIR ÖRNEĞİ-

Seher DEMİR

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BELTEKİN

Mardin 2019

T.C.
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetim Anabilim Dalı 16761002 numaralı öğrencisi Seher Demir'in hazırladığı "Türkiye'de Siyasi Partilerin Eğitim Politikalarına İlişkin Siyasi Parti Temsilcisi Görüşleri -Diyarbakır Örneği-" başlıklı Tezli Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 22/07/2019 Pazartesi günü saat 13:00'da yapılmış, tezin onayına oy çokluğu/oybirliğiyle karar verilmiştir.

Danışman
Dr.Öğr.Üyesi Nurettin Beltekin
Üye
Doç.Dr. Arslan Bayram
Üye
Dr. Öğr. Üyesi Meltem Çakmak

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../20.. tarih ve/..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../20..

Enstitü Müdürü

.....

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	vi
ABSTRACT	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	ix
GİRİŞ	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	8
Araştırmanın Önemi	9
Sınırlılıklar	10
1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	11
1.1. Eğitim, Politika ve Eğitim Politikası	11
1.2. Siyasi Partiler.....	14
1.3. Seçim Bildirgeleri.....	16
1.4. Türkiye’de Siyasi Partilerin Eğitim Politikaları İle İlgili Yapılan Araştırmalar	19
2. YÖNTEM	22
2.2. Çalışma Grubu	22
2.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	23
2.4. Verilerin Toplanması	23
2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	24
3. BULGULAR	25
3.1. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2018 Seçim Bildirgesinde Eğitim İlişkin Genel Politikaları	25
3.1.1. Nasıl Bir Eğitim?	28
3.1.2. Fırsat Eşitliği Tam Anlamıyla Değil.....	30
3.1.3. İyileştirmeler Yapılabilir.....	32
3.1.4. Bir Sistem Şart.....	34
3.1.5. Anadilde Eğitim Evet Ama	36
3.1.6. Din Eğitimi Şart!.....	37
3.1.7. Liyakat Ama Nasıl	40
3.1.8. Ciddi Artış Var!	42
3.1.9. Zorunlu Bir Eğitim!	43
3.1.10. Okula Başlama Yaşı Uygun.....	45

3.1.12. Daha Farklı Bir Sistem	47
AK Parti mesleki eğitim alanında birçok çalışma yapmayı hedeflemektedir. Bunlar;	49
3.1.13. Nitelikli Mesleki Eğitim	49
3.1.14. Daha Etkili Bir Rehberlik	51
3.1.15. Yeterli Çalışmalar Var!.....	53
3.1.16. YÖK: Denetleme Şart.....	54
3.1.17. Sade Bir Müfredat.....	56
3.1.18. Düzenlemeler Yapılıyor.....	58
3.1.19. Çözüm Polis.....	59
3.1.21. Yurt Sıkıntımız Yok.....	63
3.1.22. Birbirini Karşılamıyor.....	65
3.2. CHP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları.....	68
3.2.1. Demokratik ve Çağdaş Eğitim.....	68
3.2.2. Baştan Aşağı Değişim.....	70
3.2.3. Daha Adil Bir Sistem.....	72
3.2.4. Sorun Eğitim Fakültelerinde.....	75
3.2.5. Eş, Dost, Akraba Sistemine Hayır!.....	78
3.2.6. Ana Sütü Gibi Helal.....	80
3.2.7. Evrensel Bir Din Eğitimi	82
3.2.8. Liyakate Dayanmalı.....	83
3.2.9. Daha Fazla Bütçe	85
3.2.10. Zorunlu Olmalı	87
3.2.11. Okula Başlama Yaşı Çok Erken	88
3.2.12. Ortaöğretime Geçişte Sınava Hayır	90
3.2.13. İyi Bir Yönlendirme.....	93
3.2.14. Sayı Yetersiz	95
3.2.15. Yeterli Çalışma Yok	97
3.2.16. YÖK Yok.....	98
3.2.17. Sil Baştan	99
3.2.18. Daha İyi Okullar	102
3.2.19. Önce Sevgi.....	103
3.2.20. Olmazsa Olmaz.....	104

3.2.21. Daha Fazla Yurt	106
3.2.22. İş Yok.....	107
4.3.HDP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları.....	108
Eğitime Temel Yaklaşımı	108
3.3.1. Demokratik, Bilimsel, Anadilde Eğitim	109
3.3.2. Bireyi Toplumla Doğru Bir Şekilde Katma	110
3.3.3. Fırsat Eşitliği Yok!.....	113
3.3.4. Uygulamalı Eğitim.....	114
3.3.5. Sınav Artı Mülakat.....	116
3.3.6. Her Bölgede Anadilde Eğitim.....	119
3.3.7. Camide, Medresede Din Eğitimi.....	120
3.3.8. Liyakat Esas Alınmalı.....	122
3.3.9. Savaşa Değil, Eğitime Yatırım	124
3.3.10. İhtiyaca Göre Eğitim.....	126
3.3.11. 4+4+4 Uygulaması Kaldırılmalı	127
3.3.12. Sınava Hayır!	129
3.3.13. Teoride Değil Uygulamada.....	130
3.3.14. Sayısı Arttırılmalı	131
3.3.15. Var Ama Yeterli Değil.....	132
3.3.16. YÖK'e İhtiyaç Yok.....	134
3.3.17. Sadece Bilgi	136
3.3.18. Daha Fazla Bütçe	137
3.3.19. Polisle Çözülmez!	139
3.3.20. Doğru Kullanılmalı	141
3.3.21. Ücretsiz Barınma	142
3.3.22. Diploma Var İş yok.....	143
4.4.MHP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları	145
3.4.1. Öze Dönük Bir Eğitim	145
3.4.2. Nasıl Bir Eğitim?	147
3.4.3. Her Alanda Eşitlik	149
3.4.4. Daha Verimli Öğretmenler	151
3.4.5. Atama Sistemi Düşündürücü	151
3.4.6. Anadilde Eğitime Hayır	152

3.4.7. Denetimli Bir Din Eğitimi	154
3.4.8. İyi Yöneticiler	155
3.4.9. Doğru Dağılım	157
3.4.10. Okul Öncesi Eğitim Şart	158
3.4.11. 4+4+4: Farklı Hedefler	159
3.4.12. Sınav Temposu	161
3.4.13. Piyasaya Yönelik	163
3.4.14. Oturmayan Bir Sistem	165
3.4.15. Yeterli Adımlar Atılıyor	166
3.4.16. YÖK Büyük İhtiyaç	167
3.4.17. Sürekli Değişiyor	170
3.4.18. Düzenlemeler Yapılıyor.....	171
3.4.19. Polisle Güvenlik.....	172
3.4.20. İstenen Olmadı	173
3.4.21. Kapasite Arttırılmalı	174
3.4.22. Birbirini Karşılıyor.....	176
3.5.Saadet Partisinin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları	178
3.5.1. Manevi Değerler	178
3.5.2. İnanç Ve Değerler Sistemi	180
3.5.3. Adalet, adalet, adalet.....	181
3.5.4. Sadece Formalite.....	183
3.5.5. Daha Objektif Olunmalı.....	184
3.5.6. Doğal Hak	186
3.5.7. Din Eğitimi Önemli	188
3.5.8. Daha Adaletli Bir Sistem	190
3.5.9. Daha Fazla Pay	191
3.5.10. Zorunlu Olmalı	193
3.5.11. Önemli Olan Zorunluluk Değil İçerik.....	194
3.5.12. Sınav, Sınav, Sınav	195
3.5.13. Kaliteli Bir Eğitim	196
3.5.14. Nitelikli Rehber Öğretmenler	197
3.5.15. Yapılan Çalışmalar Yetersiz	199
3.5.16. Özgür Üniversiteler.....	199

3.5.17. Sadeleştirilmiş Bir İçerik	201
3.5.18. İhtiyaca Yönelik Ortamlar	202
3.5.19. Sevgi, Saygı, Dürüstlük	203
3.5.20. Önce Bilinçlendirme	204
3.5.21. Çalışmalara Devam.....	205
3.5.22. Önce Altyapı.....	207
SONUÇ	209
KAYNAKÇA	216
EKLER	220
EK: I GÖRÜŞÜLEN KİŞİLER	220
EK: II GÖRÜŞME FORMU.....	224
ÖZGEÇMİŞ	227

ÖN SÖZ

Türkiye’de eğitim her zaman önemsenen en temel konulardan biri olmuştur. Geçmişten günümüze iktidara gelmek isteyen her siyasi parti seçim öncesinde parti programlarında ve seçim bildirgelerinde eğitim alanında hedefledikleri noktalara büyük pay ayırmaktadır. Çünkü eğitim toplumun ihtiyaçlarını karşılama, toplumu istenen düzeye getirme ve toplumu yönlendirme adına büyük önem taşımaktadır. Siyasi partiler de bunun farkında olup iktidara geldiklerinde amaçlarını eğitim aracılığıyla gerçekleştirmektedirler. Seçim bildirgeleri eğitim alanında siyasi parti amaçlarının en büyük kanıtıdır. Yapılan bu çalışma ile seçim bildirgelerinde eğitime ayrılan başlıklar ve hedefler ile siyasi parti temsilcilerinin bu konudaki görüşlerine yer verilmiştir.

Tez konusunu seçmemde yardımcı olan ve tezin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen, yoğun çalışmalarına rağmen her türlü desteği güler yüzle veren, tez danışmanım sayın hocam Dr. Öğretim Üyesi Nurettin BELTEKİN’e ve tez yazım aşamasında bana sürekli destek olan arkadaşım Müjde KESKİN ALGUR’a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu süreçte bana her konuda yardımcı olan kız kardeşim Mizgin DEMİR’e de teşekkür ederim.

Seher DEMİR

Temmuz 2019

ÖZET

TÜRKİYE’DE SİYASİ PARTİLERİN EĞİTİM POLİTİKALARINA İLİŞKİN SİYASİ PARTİ TEMSİLCİSİ GÖRÜŞLERİ

-DİYARBAKIR ÖRNEĞİ-

Seher DEMİR

Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi, 205, Temmuz 2019

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BELTEKİN

Bu araştırmanın amacı, siyasi partilerin eğitim politikalarına ilişkin parti temsilcilerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışma grubunu, Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren siyasal partilerden TBMM’de grubu bulunan partiler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Diyarbakır ilinde bulunan siyasi parti temsilcileriyle yapılan görüşmeler, parti programları ve seçim bildirgelerinden toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre siyasal partilerin eğitime yönelik görüşlerinde, savundukları siyasal ideolojilerinin ve kimliğini belirleyen unsurların ön plana çıktığı; vaatlerin, sorunların kökenine inerek çözümler üretmekten daha çok, genel ve soyut ifadelerle açıklandığı görülmektedir. AKP’nin temel konu alanları çerçevesinde eğitim sorununa yaklaştığı, müfredatın güncellenmesi gerektiği, "Eğitim kalite endeksi" ile okullar arası nitelik farkını indirmek gibi konulara değinmiştir MHP’nin vaatlerinde “millî” ve “manevî” unsurların ön planda olduğu görülmektedir. HDP’nin “etnik kimliğe” vurgu yapan bir eğitim anlayışına sahip olduğu ve bilimsel, kamusal, laik özgürlükçü, cinsiyet eşitlikçi, ırkçı ayrımcı dilden uzak bir müfredat hedeflediği görülmektedir. CHP’nin diğer partilere oranla eğitime ilişkin görüşlerinin daha eyleme dönük, daha somut projeler olduğu gözlenmektedir. Çağdaş, demokratik, laik ve bilimsel müfredat ve şeffaf, hesap verebilir bir MEB eğitim hedefleri arasındadır. Saadet Partisi ise Eğitimin niteliğini artırıp, süreyi kısaltmaya ve değerlerin öne çıkarıldığı bir eğitim sistemine vurgu yapmaktadır. Bu araştırmanın sonucuna göre siyasi parti temsilcilerinin partilerinin eğitim politikaları ile her konuda aynı düşünmedikleri, kendi düşüncelerinin bazılarının eğitim politikasına yansımadağı ve partileri ile farklılaştıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: *Siyasi Partiler, Eğitim Politikaları, Parti Temsilciler*

ABSTRACT

POLITICAL PARTIES REPRESENTATIVES' VIEWS ON EDUCATION POLICIES OF POLITICAL PARTIES IN TURKEY

-SAMPLE of DİYARBAKIR-

Seher DEMİR

Mardin Artuklu University, Institute of Social Sciences

Department of Educational Science,

Master Thesis, 205, July 2019

Thesis Advisor: Assoc. Dr. Nurettin BELTEKİN

The aim of this study is to present the views of the representatives of the parties on the educational policies of political parties. The study group is formed of parties having a group of political parties in Parliament and that are legally operating in Turkey. The data have been collected from the interviews with political party representatives in the province of Diyarbakir, party programs and election declarations. Content analysis and descriptive analysis techniques were used for data analysis. According to the research results, political parties views on education, political ideology that they supported and factors that determine the identity has stood out and promises have been explained with abstract and general statements instead of producing solutions by getting the root of the problems. AKP has approached to the education problems within the frame of main topic and has mentioned to the topics such as curriculum should be updated, and with "Education quality index" quality difference among schools should be reduced. In the promises of MHP "national" and "moral" factors are in the foreground. HDP is seen to have an educational insight that emphasize on "ethnic identity" and has aimed at a curriculum that is scientific, common, secular, libertarian, sexual equality, and far from a racist and segregationist language. It is observed that beside of the other parties CHP's views on education are more task-directed and more concrete projects. A curriculum that is contemporary, democratic, secular, and scientific and a Ministry of Education which is transparent and accountable ara among their educational aims. Saadet Party emphasises on increasing the quality of education, reducing the duration of education and an education system that put values forward. According to the results of this research, it has been revealed that the political party representatives do not think the same with the educational policies of their parties, some of their thoughts have not been reflected in the educational policy and they have differed with their parties.

Key Words: *Poltical Parties, Education Policies, Party Representatives*

KISALTMALAR LİSTESİ

AK PARTİ: Adalet ve Kalkınma Partisi

AYT: Alan Yeterlilik Testi

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

FATİH: Eğitimde Fırsatları Araştırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

GSMH: Gayri Safi Milli Hâsıla

HDP: Halkların Demokratik Partisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

LGS: Liselere Geçiş Sınavı

LYS: Lisans Yerleştirme Sınavı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MHP: Milliyetçi Hareket Partisi

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

OKS: Ortaöğretim Kurumları Sınavı

PISA: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş

TTK: Talim Terbiye Kurulu

TYT: Temel Yeterlilik Testi

YGS: Yükseköğretime Geçiş Sınavı

YKS: Yükseköğretim Kurumları Sınavı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

GİRİŞ

Problem Durumu

Demokrasi kavramı üzerine pek çok tanımlama yapıldığı görülmektedir ve bu tanımların olmazsa olmazı çoğulculuk kavramıdır. Demokrasi, temel hak ve özgürlüklerin güvencede olduğu bir çoğunluk yönetimidir (Kongar, 2002, s. 37). Demokrasi kavramının temelinde egemenliğin halka dayanması, iktidarın halk tarafından belirlenmesi ve halkın istemleri doğrultusunda çalışması anlayışı yatar (Gündüz ve Gündüz, 2007, s. 106).

Çoğulcu demokrasilerde halkın büyük bir çoğunluğunun alınan kararlara katılması ve onu içine sindirmesi beklenmektedir. Bu katılım pek çok farklı yöntemle gerçekleşebilmektedir. Gerçek anlamda çoğulcu demokrasi, ancak halkın değişik yollardan ve mümkün olan en geniş ölçüde siyasal karar alma sürecine katılması ile gerçekleşir (Özok, 2005).

Demokrasi halka ve halkı yöneten kişilere yani iktidarlara ve bunun yanı sıra da muhalefete çeşitli hak, yetki ve sorumluluklar getirmektedir. Demokrasilerde, egemenlik yetkisini elinde tutan halkın, bu yetkiyi kullanma biçimleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklı uygulama biçimleri genel bir ayrımla, doğrudan demokrasi ve temsili demokrasidir. Doğrudan demokraside egemenlik bizzat ve doğrudan halk katılımı, referandum, kitle gösterileri araçlarıyla kullanılır (Gözler, 2012, s. 106).

Demokrasilerde halkın yönetime doğrudan ve etkili bir biçimde katılabilmesi olmazsa olmazların başında gelmektedir. Halkın yönetime etkin bir biçimde katılabilmesi ve siyasi anlamda tam bir eşitliğin sağlanması için halkın temsilcilerini adil, serbest ve düzenli seçimler aracılığıyla seçmesi ve temel kamu haklarının garanti altında olması gerekmektedir (Gözler, 2012, s. 105).

Halk, demokrasinin gereği olarak kendisini temsil edecek kişi veya kişileri seçmek için sandık başına gitmektedir. Politikayı belirleme ve sorunları çözme işi, büyük oranda seçilen siyasi partinin aday gösterdiği kişilere düşer (Aliefendioğlu,

1999, s. 95). Siyasi partiler bu bağlamda, demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. (Berber, 2001, s. 1)

Demokrasilerde halkın istek ve iradesi en önemli ve güçlü yönlendiricidir. Bu iradenin üzerinde bir iradeden söz etmek mümkün değildir. Demokrasi, “temel hak ve özgürlüklerin güvencede olduğu bir çoğunluk yönetimidir.” (Kongar, 2011) Gerçek anlamda çoğulcu, sivil, özerk toplumlarda demokrasinin gereği olarak bugüne veya geleceğe ilişkin kararları, bireyler veya bireylerin temsil yetkisi verdiği seçilmiş temsilcileri verir. Demokrasi geleneğine sahip toplumlarda, toplum adına hareket eden toplum sözcülerinin üzerinde hiçbir güç olamaz. İnsanın kişilik haklarının ve sosyal haklarının güvencesi olan sivil toplum örgütleri ile doğrudan ilgili olan demokrasinin, insanların bireysel ve toplumsal isteklerine yanıt verebilecek çözümler üretmesi gerekir. (Savaş, 1994) Toplum adına hareket eden pek çok örgütlenme olmakla birlikte bu örgütlenmelerden en önemlilerinden biri hatta belki de en önemlisi siyasi partilerdir.

Demokrasinin özünde toplumu oluşturan bireyin ve özgürlüğün olduğunu unutmamak gerekir, bu nedenledir ki, demokrasi her yönüyle insanlara hizmet etmeli ve insanların özgürlüklerini garanti altına alan bir faktör, bir güvence olmalıdır. Demokratik siyaset iktidarın yanında muhalif partileri, demokratik kitle örgütleri, özerk üniversite, bağımsız yasama ve yargı kurumları gerektirir. Demokrasi ayrıca iletişim özgürlüğünü ve yurttaşların bilgi edinmesini bir hak sayar. (Dursun, 2006)

Demokrasinin varlığının kanıtı olarak pek çok unsur sayılabilir. Birçok ülkede demokratikleşme mücadelesinin hem ürünü hem de aracı olan siyasi partilerin günümüzdeki varlığı, tek başına yeterli koşul olmasa da demokrasinin varlığının bir kanıtı olarak görülmektedir. (Altınbaş, 2003)

Bir toplumda demokrasiden bahsedilecekse onun vazgeçilmez unsurlarından biri olan siyasi partilerin ne şekilde ve hangi şartlar içinde ortaya çıktığı da irdelenmelidir. Çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarından olan siyasi partiler, sürekli bir gelişim içinde olan toplumdaki değişime paralel olarak, farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. (Süer, 2011; İnaç, Erdoğan ve Güner, 2007; Berber, 2001; Altıntaş, 2003)

Birey, toplumun en temel taşıdır. Bu nedenle siyasi partiler halka ve onun en küçük parçası olan bireye ulaşmaya çalışır. Siyasi partiler genelde halka ve kitlelere, özelde ise bireylere onları temsil ettiklerini, onlarla aynı görüşe ve ideolojiye sahip olduklarını, iktidar oldukları takdirde gerçekleştirecekleri vaatlerini ortaya koyarak ifade etmeye çalışırlar. (Sarı, 2008, s. 70)

Her birey kendi hak ve özgürlüklerinin savunulmasını ister fakat bunu tek başına gerçekleştirmek bireyin elinde olan bir durum değildir, bu yüzden ki bireyler kendilerini temsil etmesi için bu hakkı başkalarına vermekte ve onu iktidara taşımaya çalışmaktadır. Halkın yönetime katılmasının ve yönetenleri belirlemesinin aracı olan siyasi partiler üstlendikleri bu görevle demokrasinin siyasal hayata yerleşmesini sağlarlar. (Altıntaş, 2003; Tan, Çiçek ve Koçar, 2015)

Siyasal partiler, bireylerin özgürce kurdukları oluşumlardandır. Önemli karar merkezlerinden biri olan siyasi partiler, ortak görüşü paylaşan insanların bir program çerçevesinde siyasal kararları etkilemek ve bu amaçla siyasal erki ele geçirmek ya da en azından ona ortak olmak üzere özgürce kurdukları ve özgürce katılıp ayrıldıkları örgütlenmelerdir. (Daver, 1993; Kapani, 2004; Kışlalı, 1997; Öztekin, 2000; Teziç, 1976; Yanık ve Özcan, 2007) İnsanların bir araya gelerek oluşturdukları bu siyasal örgütlenmeler bireyin kendini bir bütüne ait olma noktasında da önem arz etmektedir. Siyasal partiler ülkenin yönetilişi, yönlendirilişi bakımından, toplumun başlıca sorunları konusunda az çok aynı düşüncede, aynı inançta olan insanları bir araya getiren, birlikte mücadele yoluyla onları iktidara yönelten örgütlerdir. (Soysal, 1994) Halkın desteğini sağlamak suretiyle devlet mekanizmasının kontrolünü ele geçirmeye ve sürdürmeye çalışan, sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasal bir topluluktur. (Özbudun, 1983)

Siyasal partilere insanlar; lidere bağlılık, ilke ve görüşlere katılım, uygulanacak sosyal ekonomik politik programları, dinsel ve inanç tercihleri, yerel özellikler, aile geleneği ile katılma eğilimi gösterirler. (Aydın, 2015; Kışlalı, 2016) İnsanların bir siyasal partiye kendini ait hissetmesinin ve o partiye katılmasının birden fazla nedeni olduğu gerçekliğini göz ardı etmemek gerekir. Siyasal partiler, belirli bir yapısı, kuruluş biçimi, ortaklaşa karar alan organları, lideri, üyeleri olan örgütlerdir. Birlikte karar alma, parti içerisinde kurulmuş çeşitli bağlantılara ve

sıralanmalara rağmen partilerin temel etkinliğidir. (Soysal, 1994) Siyasal partilere insanlar, parti ilkelerinin ve görüşlerinin paylaşılması, parti liderlerine duyulan bağlılık, partilerin ekonomik ve sosyal konulara yaklaşımları, siyasal erki etkileme isteği, dinsel inançlar, coğrafi bölgenin veya insanların doğduğu ya da yaşadığı yerin özelliği, aile geleneği gibi çeşitli gerekçelerle katılırlar. (Daver, 1993).

İnanç ve ideolojilerin farklılıklar göstermesi doğal olarak bir fikirsel çatışmayı da beraberinde getirmiştir. İnsanların devlet halinde örgütlenmelerinden bu yana, bir iktidar mücadelesi hep olmuştur. Ortak çıkarlara sahip insan gruplarının mücadelelerini, siyasal hareket toplulukları oluşturarak yürütmeleri de bu mücadelelerinin tarihi kadar eskidir. (Tanilli, 2007)

Siyasi partilerin varlığı veya daha doğru bir deyimle var oluş amacı bazen devlet çıkarlarıyla ve devletin var oluş amacıyla ters düşebilmektedir. Bu durum siyasal partilerle ilgili bazı düzenlemeler yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Siyasal partilerle ilgili ilk düzenleme 1961 Anayasası'nda gerçekleşmiştir. 1982 Anayasası'nda yapılan düzenlemelerle partilerin demokratik yaşamın vazgeçilmez unsurlarından biri olduğu vurgulanmıştır. (Özok, 2005)

Bir parti seçime hazırlanırken kendini en iyi ve doğru şekilde anlatmaya çalışır, bunu yaparken ciddi bir çalışma içerisine girerek çok güçlü ve insanları ikna edecek siyasi söylemler ortaya koyan bildirgeler kaleme alır. Seçim bildirgeleri de bir propaganda aracı olarak önemli bir işleve sahiptir. (Altınışik ve Songür, 2016) Yine siyasal partiler siyasal katılma, menfaatlerin birleştirilmesi, siyasal devşirme, devlet yönetimi gibi işlevleri yerine getirmektedirler (Süer, 2011; Altıntaş, 2003). Siyasal partilerin en önemli görevlerinin başında yurttaşlar ile devlet arasında siyasal bağ kurmalarıdır. (Tosun ve Tosun, 2007) Siyasal partilerin, oylarına talip oldukları seçmeni çok iyi tanımaları, oy verirken hangi davranışları gösterdikleri ve hangi etkenlerin oy verme davranışını etkilediğini çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Seçmen davranışını iyi bir şekilde analiz edemeyen siyasal partinin, seçim yarışında başarılı olacağını söylemek güçtür. (Şahin, 2011)

Bildirgeler siyasal partiler ve kamuoyu izleyicileri ve etkileyicileri bakımından önem taşır. (Çelik, 2003; Dinçer, 2006; Şafak, 2007) Diğer deyişle

bildirge, program ve kitle iletişimi ile verilen mesajlar halkın karar ve tercihlerini etkileme gücü taşır. (Terkan, 2010; Aziz, 2017)

Siyasi partilerin temel hedefi kendi gibi düşünen insanların beklentilerini karşılamak ve onları en iyi şekilde temsil etmektir. Zaten bunu gerçekleştiremeyen partiler sonradan halk tarafından o yetkisi elinden alınarak cezalandırılacaktır. Toplumların siyasal sisteme katılmalarına olanak sağlaması açısından da siyasi partiler aynı zamanda toplumun isteklerini ve beklentilerini yönetime ulaştırmada önemli bir rol üstlenmektedir.(Altıntaş, 2003; Pektaş, 1997)

Bir toplumda gayet doğaldır ki insanların görüş ve ideolojileri farklılıklar göstermektedir, bu bağlamda ideolojileri ve kendi gibi düşünen insanları temsil etmek üzere siyasi partiler kurulmaktadır. Siyasi partiler, belli bir ideolojiyi ya da programı hayata geçirebilmek ve yasal yollardan iktidarı elde etmek amacıyla örgütlenmiş kuruluşlardır. (Teziç, 1998, s. 305) Özbudun (1974) siyasi partileri; “Halkın desteğini sağlamak suretiyle devlet yönetimini ele geçirmeye veya sürdürmeye çalışan, sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasi topluluklar” olarak tanımlarken (s. 4), Tunaya (1975), “Siyasi partiler, belli bir program üzerinde birleşmiş kişilerin, normal seçim yolunu kullanarak programlarını gerçekleştirmek için kurdukları topluluklardır” demektedir. (s. 354).Her siyasi partinin demokrasi inancıyla hareket ettiğini ve iktidarı doğrudan sandıkta elde etmeyi amaçladığını söylemek güçtür. Nihayetinde Heywood (2007), siyasi partilerin seçim dışındaki yollarla da iktidarı ele geçirmeyi amaçlayabileceklerini söylerken bu konuya dikkat çekmektedir. (s. 356)

Siyasi partilerin varlığı ve sayısı bize demokratikleşme çabaları açısından çeşitli fikirler vermekle birlikte o ülkenin demokrasiye olan inancı ve demokrasi anlayışı hakkında net bir fikir vermeyebilir. Demokratikleşme çabalarının hem ürünü hem de vasıtası olan siyasi partilerin varlığı, tek başına yeterli koşul olmasa da, demokrasinin varlığının bir kanıtı olarak değerlendirilmektedir. (Altıntaş, 2003, s. 4) Çok partili demokratik sistemlerde partiler kamuoyundaki farklı düşünceleri temsil ederken, tek partili sistemler toplumdaki farklılıkları göz ardı etmekte, serbest düşüncenin önünü kesmektedir. (Özbudun, 1974, s. 2) Gerçek anlamda çoğulcu

demokrasi, ancak halkın değişik yollardan ve mümkün olan en geniş ölçüde siyasal karar alma sürecine katılması ile gerçekleşir. (Özok, 2006, s. 4)

Her ülkede kemikleşen bir seçmen kitlesi olmakla birlikte belli bir ideolojiye bağlı olmayan ve günün şartlarına göre taraf olabilen ya da tamamen kararsız diyebileceğimiz bir seçmen kitlesinden de bahsetmek mümkündür. Bu kararsız kitleyi ikna edebilmek bazen iktidar kapılarını bir siyasi parti lehine sonuna kadar açabilmektedir. Siyasi partiler kararsız, değişken, ne yapacağını bilmeyen gruplara yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda bireyin siyasal tercihlerinin sağlıklı, bilinçli bir şekilde ortaya çıkmasında eğitim önemli bir işlev görmektedir. (Pektaş, 1997, s.107-108) Siyasi partiler halkı doğru bir şekilde bilinçlendirerek iktidar için onların desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Halk da memleket yararına en iyinin ne olduğunu öğrenip, buna göre kendilerine söyleyenlere oy vereceklerdir. Gerekli desteğin alınmadığı durumda toplumu eğitmek gerekecektir. Bu yüzden Türkiye’ de demokrasinin son tahlilde bir eğitim sorunu olduğu ileri sürülmüştür. (Altıntaş, 2003)

Siyasetin eğitimle ciddi bir bağı olduğunu ve iktidara ulaşmanın en önemli unsurlarından birinin eğitim olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Siyasal iktidarlar kendi temel ilkelerini ideoloji aracılığıyla topluma aktarırlar. Bu aktarımın kurumsal zeminini ise eğitim sağlar. (Şimşek, Küçük ve Topkaya, 2012, s. 2809) Bu nedenle siyaset ve eğitim arasında tarihsel ve evrensel bir ilişki vardır.(Varış, 1998, s. 144)

Eğitim, ideolojilerin yaygınlaştırılması ve benimsetilmesi için en önemli araçlardan biridir. Verilen ya da verilmesi planlanan eğitimin mevcut iktidarın inanç ve ideoloji felsefesinin dışına çıkması ya da onunla aykırı düşmesi pek de mümkün değildir. Eğitim politikasının en belirleyici unsuru siyasal yapının / iktidarın / politika geliştiricinin felsefesidir.(Usta, 2015, s. 2)

Eğitimde temel amaç davranışları istenen yönde değiştirerek yerine yenilerini koymaktır. Bu amaç doğrultusunda hedef kitle sadece siyasi partiye oy veren partilileri değil; tüm vatandaşlardır. Tüm vatandaşlara ulaşabilmek ve düşüncesini benimsetmek isteyen siyasi oluşumlar kendi değerlerini eğitim sisteminin içine yayarak halkın o düşünceleri sindire sindire kabul etmesine de gayret etmektedir. Bundan dolayı eğitim konusu ister iktidar olsun isterse de muhalefet olsun siyasi

partilerin devamlı çalışma konuları arasındadır. Özellikle ideolojik temelli partilerde eğitim konusu daha fazla ön plana çıkmaktadır.(Pektaş, 2007, s.109-110)

İktidara gelen her siyasi oluşumun kendi inanç ve ideolojisine uygun bir eğitim programı ve sistemi oluşturmasının temelinde kendi düşüncelerini yayma ve benimsetme çabası vardır. Ancak bir siyasi parti bu sistemi oluştururken devletin temel prensipleriyle doğrudan bir çatışma içerisine giremez. Devletin temel prensiplerini topluma kabul ettirebilmek için kullandığı ideolojik araçlardan biri eğitimidir. Devlet, toplumsal düzenlemeyi, belirlediği ideolojik amaçlar ve ilkeler çerçevesinde yeniden kurmak için eğitim sistemini kullanır. (Çetin, 2001, s. 206) Bir yandan toplumun ve bireylerin eğitim alanındaki gereksinimlerini karşılarken, diğer yandan devletin ve ideolojik sistemin geleceğini güvence altına alacak, uygun biçimde eğitilmiş bireyleri, grupları yetiştirir. (Şirin, 2008, s. 2) Tarihsel olarak bakıldığında da devletlerin eğitimi okul çatısı altında birleştirme çabalarının altında yeni bir insan ve yeni bir toplum yaratma amacı yatmaktadır. (Duran, 2010, s. 231)

Eğitim hizmetlerinin planlanması ülkelerin siyasal sistemlerine ve yönetim biçimlerine göre farklılık göstermektedir. Her siyasal anlayış, kendi değerlerini yeni kuşaklara kazandırmak isteyecektir. Hiçbir siyasal anlayışın kendine düşman bireyler yetiştirmek istemeyeceği açıktır. (Şişman, 2007, s. 98) Dolayısıyla devlet yönetimini elinde bulunduran iktidarların siyasal anlayışları doğrultusunda uygulamaya konan eğitim politikaları, toplumun değer yargılarını zamanla değişikliğe uğratar. Gerek yeni yetişen kuşakların, gerekse toplumun geri kalan kesiminin çoğunluğunun dünyaya bakış açısı, sorunları algılayış tarzları bu eğitim anlayışı doğrultusunda gerçekleşir. Bu nedenle, ülke idaresini emanet eden halkın, siyasal tercihlerini yaparken siyasi partilerin ideolojik, ekonomik ve kültürel görüşlerinin yanı sıra eğitime olan bakış açılarını da değerlendirmesi gerekmektedir. (Tok, 2012, s. 282)

Eğitim bir şekil verme aracıdır, bu nedenle eğitim sisteminin pek çok birleşeni vardır ve bu birleşenler göz önünde bulundurularak farklı politikalar geliştirilmektedir. Egemen politikalar ile eğitim politikaları; beklentiler, sonuçlar, amaçlar, hatta öğretmen ve öğrenci davranışları ile biçimlendirilmeye çalışılır.(İnal, 2004)

Eğitim politikaları ve sistemleri geliştirilirken bazı değişkenlerin olduğu da göz ardı edilmemelidir. Nasıl bir eğitim politikası izleneceği, benimsenen ekonomik model, partinin dayandığı sosyoekonomik sınıf, destekleyicilerinin etnik köken ve inanç grubu gibi sosyal katman nitelikleri bu değişkenlerden bazılarıdır. Nitekim siyaset, evrensellik ve süreklilik gösteren bir süreç olmakla birlikte değer dağıtma, çıkarların uzlaştırılması ve çıkar çatışmasıdır. (Kapani, 2005, s.19-21)

Bu araştırma siyasi partilerin seçim bildirelerinde eğitime dair görüşlerini ortaya koymak, partiler arasında ortak görüş olup olmadığını saptamak, parti ideolojilerinin eğitim hedeflerini belirlemede etkili olup olmadığını anlamak ve siyasi parti seçmenlerinin parti eğitim politikalarına ilişkin görüşlerini ayrıntılı bir şekilde inceleyip sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, 24 Haziran 2018’de gerçekteştirilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve Genel Seçimi öncesinde partilerin paylaşmış oldukları bildirelerden hareketle eğitim politikalarının saptanması ve Diyarbakır ilinde bu parti temsilcilerinin eğitim politikalarına ilişkin görüşlerinin çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

1. TBMM’de grubu bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP), ve Saadet Parti’sinin eğitim söylemleri ve eğitim hedefleri, eğitime temel yaklaşım, eğitimde fırsat ve imkân eşitliği, ğretmen yetiştirme ve istihdamı, eğitim-ğretim dili, din eğitimi, okul yönetici atama, eğitim finansmanı, okulöncesi eğitim, temel eğitim, ortaöğretim meslek eğitimi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, özel eğitim, yükseköğretim, eğitim içerik ve müfredatı, eğitim ortamları, okullarda güvenlik, teknoloji, yurtlar, eğitim-istihdam ilişkisine ilişkin görüşlerini öğrenmek,
2. Partilerin bu boyutlara ilişkin görüşleri arasında fark olup olmadığı saptanmak,
3. Siyasi parti temsilcilerinin partilerin eğitim politikalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Araştırmanın Önemi

Türkiye'deki Eğitim Sistemini geçmişten günümüze detaylı bir şekilde incelediğimizde siyasi partilerin iktidara geçtikten sonra eğitime yaptıkları müdahalelerde istenen başarı ve verimi sağlanmadığı görülmüştür. Bunun önemli nedenlerinden biri siyasi partilerin iktidar olduktan sonra eğitimdeki sorunları çözmeye yönelik ya da ihtiyaca yönelik çalışmalarda bulunmamaları ve bir diğer nedeni de eğitimin düzenlenmesinde daha çok kendi parti tabanının felsefe ve ideolojik görüşlerini ve amaçlarını temel almasıdır. Türkiye'de yıllar boyunca seçim öncesi seçim bildirelerinde, siyasi parti programlarında belirtilen amaçların sadece söylemden ibaret olduğu sık sık tecrübe edilmiştir. Eğitimdeki temel hedef daima siyasi ideolojiyi aşılardan öteye geçememiştir. Yıllarca bu durum böyle devam etmiştir. Bu da artık siyasi partilerin toplumun ihtiyaçlarına yönelik, çağın gereklerine uygun, evrensel bir eğitim anlayışına yer vermesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Bunun için de bağımsız sadece toplumun, ülkenin gelişmesine yönelik olan bir eğitim sistemiyle olacağı açıktır. Artık siyasi partilerin eğitimi ideolojilerini gerçekleştirmek için bir araç olarak görmekten öte gerçekten gelişime yönelik çalışmaları yapacakları bir alan olarak görmeleri gerekir. Bilindiği üzere ülkede yaşanan sıkıntıların çözümünün temeli eğitimden geçer. Eğitim doğumdan başlayıp ölüme kadar devam eden bir süreçtir. Bu da doğru, verimli ve sağlıklı bir eğitim anlayışıyla olur. Bunun için de siyasi partilerin eğitim sistemini yapılandıracak uzman kişilerden oluşan bir eğitim komisyonuna ihtiyaçları vardır. Kurulan bu komisyon eğitimi ihtiyaca yönelik, bağımsız ve objektif bir şekilde düzenleyecektir. Eğitimde başarı isteniyorsa iktidar partinin belirlediği hedeflere sadık kalarak eğitimi şekillendirmesi şarttır.

Bu araştırma başarılı ve mutlu bir nesil yetiştirmenin yanında, gelişmiş eğitim ortamlarının sağlanması, eğitimle ilgili politikalarının gözden geçirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması ihtiyacına dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda bu alanda çalışmalar yapacak araştırmacılara kaynaklık etmesi bakımından önemli bir çalışma olacağı öngörülmüştür.

Sınırlılıklar

1. Çalışma, 10 Mayıs – 14 Haziran 2019 tarihleri arasında Diyarbakır ilinde belirlenen beş siyasi partinin seçmenleriyle sınırlıdır.

2. Çalışma, 10 Mayıs-14 Haziran 2019 tarihleri arasında görüşülen 21 erkek, 4 kadın ile sınırlıdır.

3. Çalışma, “Siyasi Parti Seçmenlerinin 2018 Genel ve Cumhurbaşkanlığı Seçiminde Eğitime Dair Görüşlerini ortaya koymak için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunun ölçtüğü yeterlilikle sınırlıdır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Eğitim, Politika ve Eğitim Politikası

Eğitim denildiğinde karşımıza birçok tanım çıkmaktadır. Bu tanımlardan her biri eğitimin farklı boyutlarını bize ifade etmektedir. Platon'a göre eğitim, bedene ve ruha yetenekli olduğu mükemmelliği vermektir. Çiçeron'a göre eğitim çocuğu insan haline getirme sanatıdır. Stein'e göre ise eğitim, yetileri hep birden ve uyumlu olarak geliştirmektir. Geçmişten günümüze eğitim yaklaşımlarına baktığımızda hep yaşama bir hazırlık olarak tanımlanmıştır. Ülkemizdeki en yaygın tanımda Ertürk'e (1993) göre eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik yönde değişiklik meydana getirme süreci olarak ifade edilmiştir. (Akt: Akın ve Gani, 2014) Bu kullanılan en genel tanımlardandır.

Çağlar boyunca eğitim birden çok amaca hizmet etmiştir. Eğitimin temel amacı bireyleri içinde bulunduğu toplumun bir üyesi haline getirmek ve toplumun ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerileri bireye eğitim aracılığıyla kazandırmaktır. Ergün'e göre genel olarak eğitimin iki fonksiyonu vardır. Eğitimle beraber toplumun kültürel değerleri hiç bozulmadan genç kuşaklara aktarılır ve toplumda bir süreklilik sağlanır. Ayrıca topluma iyi bir gelecek sağlamak için eleştirci, yaratıcı, yeni keşifler ve buluşlar yapmaya ve toplumsal değişmeyi sağlayan kuşaklar yetiştirecektir. (Altan, 2011)

Anlaşıldığı üzere eğitimin birden çok işlevi vardır. Her toplumda eğitimin işlevleri temel olarak toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Eğitimin işlevleri arasında ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal işlevleri sayabiliriz. Eğitim bu işlevleri gerçekleştirmek adına belli bir plan ve program dâhilinde devletler tarafından düzenlenir. Devletler eğitim sistemlerini düzenlerken eğitimin diğer işlevleri dışında eğitimin siyasal işlevleri üzerinde durmaktadır. Çünkü devletler eğitim yoluyla ideolojilerini gerçekleştirmektedir.

Politika kavramının yerine dilimizde siyaset sözcüğü de kullanılır. Siyaset kelimesi Arapça bir kelime iken politika kelimesi İtalyancadır. Türk Dil Kurumunun politika ile ilgili tanımlarından biri “ Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik

olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset, siyasa”. Bir diğer tanım ise bir hedefe varmak için karşısındakilerin duygularını okşama, zayıf noktalarından veya aralarındaki uyuşmazlıklardan yararlanma vb. yollarla işini yürütmedir.

“Devleti ve toplumu yönetmek biçimindeki genel anlamıyla politika kavramı bireysel ve toplumsal yaşamı en az eğitim olgusu kadar belirleyen/etkileyen bir ögedir. (Yılmaz,2004) Toplumlar her zaman başarılı olmak isterler. Bu başarıyı elde etmek için belli planlar yaparlar, hedefler koyarlar ve amaca ulaşmak için yol, yöntem belirlerler. Politika, “Belirlenen hedefe ulaşmada izlenecek yol/yöntem olarak da tanımlanabilir. (Yılmaz,2004)

Görüldüğü gibi politikanın birden çok tanımı ve işlevi vardır. Politikanın hayatın her alanına dokunan bir noktası vardır. Çünkü belirlenen hedeflere ulaşmada bir yol ve yöntemin izlenilmesi gerekmektedir. Bu da iyi planlanmış politikaların uygulamaya konmasıyla mümkündür.

Politikanın amacı hedefe en doğru şekilde ulaşmayı sağlamaktır. Ayrıca Bursalıoğlu’na göre hedefe giden yolda kararlılık, tutarlık, bütünlük ve süreklilik sağlanmalıdır. Özellikle çatışma ve sürtüşmeden kaçınmak yoluyla, gelecekteki eylemleri başarmak, politikanın gerçek amacı olmalıdır. (Akt: Tural ve Karakütük,1991) Politik hedefler belirlenirken de bu unsurlar göz önüne alınmalıdır.

Bir ülkedeki eğitim etkinliğinin kendisine amaçlar/hedefler, ilkeler ve yöntem/yol belirlemesi eğitim politikası anlamına gelmektedir.(Yılmaz, 2004).

Eğitim politikası bir devletin ya da iktidarın eğitim kurumları aracılığıyla hedeflerine ulaşmak amacıyla hazırladıkları ve benimsedikleri planlardır. Eğitim politikalarını belirlerken toplumun içinde bulunduğu süreç, değerler, ekonomik koşullar ve toplumun genel ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerekir.

Eğitim politikasının kapsamı oldukça geniştir. Eğitim politikası denince akla eğitim ile ilgili birçok başlık ve eğitimle ilgili süreç akla gelmektedir. Eğitim yönetimi, denetimi, planlaması, bütçesi, felsefesi, istihdamı, gibi bütün unsurları kapsamaktadır. Bu unsurlar da seçim sonucunda iktidara gelen politikacılarla karar verilen, planlanan ve düzenlenen bir süreçtir. Eğitim ve politika iç içe geçmiş ve

birbirini tamamlayan kavramlardır. Eğitim-politika bütünselliğini ve ilişkisini ifade eden bir kavramdır.

Demirel (2007) Çalışmaların programlanması, hedef davranışlar, okul içinde ve dışında öğretilen her şey” gibi farklı ifadeler içeren tanımları bulunan eğitim programları, bir ülkeye lazım olan ve ülkenin yetiştirmek istediği insan profili için ihtiyaç duyulan “Eğitim”in tasarlanması sürecinde yer almaktadır. (Akt. Gürol ve Bavlı, 2015)

Eğitim politikası, eğitim ile ilgili yönetim, denetim, planlama, bütçe, felsefe, istihdam, vb. bütün unsurlara iktidar ya da politika geliştiricilerce karar verilmesi işlemi ve sürecidir. Eğitim politikasının en belirleyici unsuru siyasal yapının/iktidarın/politika geliştiricinin felsefesidir. (Usta, 2015)

Kaygısız’a (1997) göre eğitim, bireyi toplumun bilgi, değer ve davranış ilkelerine göre biçimlendirmeyi hedeflediği gibi, eğitimin kendisi de, toplumda ağırlıklı olan düşünce doğrultusunda biçimlenmekte ve gelişmektedir. (Akt. Akın ve Arslan, 2014)

Diğer bir anlatımla eğitim, bireyleri siyasal iktidarın ve toplumda gücü elinde bulunduran kesimlerin ideolojik dünyasına entegre etmek, siyasal ve toplumsal sisteme uymasını sağlamak ve bu duruma süreklilik kazandırmak için kullanılmaktadır.(Akın ve Arslan,2014)

Eğitimin birçok işlevi vardır. Bunlardan biri de siyasi işlevidir. Devletler, iktidarlar eğitim politikalarını belirler. Bu politikalarını belirlemeden önce birçok süreçten, planlamadan ve düzenlemeden geçirir. Çünkü eğitimi politik bir amaç için kullanmak istemektedir.

İnsanlık tarihinde eğitim öğretimin bir politik mevzu olarak görülmesi ve nesil yetiştirme politikalarının oluşturulup uygulanması, yakın yüzyıllarda ulus devletlerin doğup gelişmeye başlamasıyla birlikte önem kazanır duruma gelmiştir. Çünkü eğitim sistemi, ulus-devletin merkezileştirme projesinin önemli bir unsuru olarak tanımlanmış ve inşa edilmiştir. (Beltekin, 2014)

Eğitim uygulamalarına baktığımızda bu ister ülkemizde olsun, ister başka ülkede eğitim bir kamu politikası haline gelmiştir. Her devlet kendi eğitim politikasını uygulamaya koymaktadır.

Okullar, siyasi partilerin felsefesi ile devlet ideolojisini yaşatma adına önemli politik kurumlardır. (Beltekin, 2014) Devlet toplumsal yaşamı ve düzenlemeyi, belirlediği ideolojik amaçlar ve ilkeler çerçevesinde yeniden kurmak için kullanmaktadır. Devletin temel amacı da eğitim aracılığıyla bireylere milli ve kültürel değerleri kazandırmak ve ayrıca bilimsel ve sanatsal alanlarda ileriye seviyeye gelebilmektir. Okulöncesinden üniversiteye kadar tüm okullar, ortak hedefleri gerçekleştirmek için düzenli ve planlı bir şekilde çalışmalarda bulunmaktadır. Eğitimin siyasi işlevi de toplumun temel ve ortak hedeflerini gerçekleştirme çabasıdır. Çünkü okulun başarmak istediği hedefler, aslında siyasetin önemli bir beklentidir.

Eğitim politikasının en temel unsuru siyasi iktidarın, politikacıların felsefesi olmasıdır. Bu anlamda siyasi iktidar kendi görüş ve ideolojileri doğrultusunda yaratmak istediği toplumu eğitim aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu da antidemokratik uygulamaların oluşmasına sebep olmaktadır.

Eğitim olmadan insanlığın, toplumsal yaşamın kurulamayacağı açıktır. Birey eğitim aracılığıyla doğumdan ölüme kadar olan süreçte birçok şeyi eğitim aracılığıyla öğrenir. Devlet de topluma benimsetmek istediği görüşlerini eğitim sistemini kullanarak topluma kazandırır.

Bir ülkenin eğitim sistemine, müfredatına, okullarına, eğitimin işleyişine baktığımızda o devletin ideolojisini görebiliriz. Bu antidemokratik bir uygulamadır.

1.2. Siyasi Partiler

Tanilli (2007)'e göre insanların devlet halinden örgütlenmelerinden bu yana, bir iktidar mücadelesi hep olmuştur. Ortak çıkarlara sahip insan gruplarının mücadelelerini, siyasal hareket toplulukları oluşturarak yürütmeleri de bu mücadelenin tarihi kadar eskidir. (Akt. Tok, 2012)

Siyasi partinin tanımına yönelik farklı tanımlar bulunmaktadır. En genel tanıma göre;

Siyasi partiler, meşru ve açık bir şekilde, devlet yönetimini, iktidarı ele geçirmek gayesiyle belli bir siyasi, iktisadi ve hukuki doktrini veya daha başka bir devlet idaresi sistemini benimseyen şahısların tespit edilen bir programdaki ilkeleri gerçekleştirmek üzere, bir araya gelerek meydana getirdikleri ve bir adı bulunan topluluk olarak tanımlanmaktadır.

Ayrıca siyasi partiler Teziç (2001) tarafından, “üyelerinin fikir ve çıkarlarını gerçekleştirmek için kısmen ya da tamamen elde etmek için siyasal hayata katılmış grup olarak”; Özbudun (1977) tarafından ise “halkın desteğini alarak devlet mekanizmasının kontrolünü ele almaya ve sürdürmeye çalışan örgütlü, sürekli ve istikrarlı topluluk” olarak tanımlamıştır. (Akt. Usta, 2015)

Siyasal parti, bireysel ya da kolektif olarak, kendilerini belli bir siyasal etiketle özdeşleştiren kişilerin bir araya gelmesiyle oluşur. Siyasi partiler devlet dediğimiz en üst siyasal yapı içerisinde faaliyet gösterirler. Bir ülkedeki rejimin gerçek karakterini belirleyebilmek için, anayasal şekil ve kalıpların dışında, o ülkedeki parti sistemini, partilerin sayısını, tiplerini, sosyal temellerini ve içyapılarını bilmek zorunluluğu vardır. (Berber, 2001)

Siyasal partileri, bir program etrafında toplanmış, siyasal iktidarı elde etmek ya da paylaşmak amacı güden, sürekli bir örgüte sahip kuruluşlar olarak da tanımlayabiliriz. (Berber,2001)

Siyasi partilerin temel hedefi seçimler aracılığıyla iktidara geçmek ve hem ülkeyi yönetmek hem de vaatlerini gerçekleştirme çabası içine girmektedirler. Siyasi partilerin ülke yönetiminde büyük rolü vardır. Çelik'e (2003) göre siyasi partiler toplum ve devlet arasında elçilik yaparlar.(Akt. Tok, 2012) Toplumun beklentilerini karşılama sına siyasi partiler seçim öncesi vaatlerde bulunmaktalar.

Bu tanımlara göre siyasi partiler ülkeyi yönetmek ve yönlendirmek amacıyla kurulmuş örgütlü gruplar olarak tanımlanabilir. Siyasi partiler kanununa göre bir siyasi partinin anayasa ve kanunlara uygun olmak, seçimler yoluyla milli iradenin oluşması için faaliyet göstermek, demokratik devlet ve toplum düzenine itibar etmek, belirlediği özel hedefleri yanında ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasını

hedeflemek, örgütlü olmak, ülke çapında faaliyet göstermek ve tüzel kişiliğe sahip olma özelliklerine sahip olması gerektiğini ifade etmektedir.

Demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biri siyasi partilerdir. Demokratik ülkelerde demokrasinin bir gereği olarak belirlenen aralıklarla genel ve yerel seçimler yapılmaktadır. Seçime katılan, seçimde aday gösteren partiler ülkenin yönetimi ve işleyişinde söz sahibi olmak istemektedirler.

Siyasi partilerin bazı temel fonksiyonları vardır. Siyasi partilerin en temel işlevi seçmenlerin aktif bir şekilde siyasi hayata katılımlarını sağlamaktır. Ayrıca siyasi partiler siyasal toplulaşma, siyasi kültürü geliştirme ve eğitime işlevleri vardır.(Korkmaz,2018) Altıntaş ve Pektaş'a göre siyasi partiler toplum ve iktidar arasında köprü görevi görmektedirler. Toplumların siyasal sistemlere katılımlarına olanak sağlaması açısından da siyasi partiler aynı zamanda toplumun isteklerini ve beklentilerini yönetime ulaştırmada önemli bir rol üstlenmektedirler.(Akt. Korkmaz,2018)

Siyasi partilerin amacı, seçimlerde oy çoğunluğunu kazanarak iktidar olduklarında siyasi kararlar almaktır. (Akça, Esen, Özer, 2018) Aldıkları bu siyasi kararlar doğrultusunda topluma yön vermekte ve toplumun ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmaktadırlar.

1.3. Seçim Bildirgeleri

Çelik (2003), Dinçer (2006), Şafak (2007)'e göre siyasi partiler ayrıca demokrasilerde nasıl bir yönetim uygulayacaklarını ekonomiden eğitime değişik alanlarda temel alacakları ilke, yöntem ve stratejilerinin neler olacağını, neleri yapacaklarını program, bildirge gibi değişik metinlerle medya ve benzeri araçlarla kamuoyuna bildirirler. Programlar ve bildirgeler bu açıdan resmi, öz fakat kapsayıcı nitelik taşır. Bu bakımdan bildirgeler siyasal partiler ve kamuoyu izleyicileri ve etkileyicileri bakımından önem taşır. (Akt. Erkılıç, Dilbaz, 2017)

Her siyasi parti ülke gündemindeki tüm konulara hukuk, ekonomi, çevre, sanayi, tarım, sağlık ve eğitim'e yönelik vaat ettikleri önerileri seçim beyannamesinde ortaya koymakta ve kamuoyuyla paylaşmaktadır. Eğer iktidar olurlarsa seçim beyannameleri onlar için bağlayıcı niteliktedir. Tercih ettiği siyasi

partiyeye oy veren seçmen, hükümet kurulduktan sonra seçim öncesindeki vaatlerin yerine getirilmesini beklemektedir. (Akça, Esen, Özer, 2018)

Birçok siyasi parti seçim öncesi seçimi kazanabilmek için vaatlerde bulunmaktadır. Bu vaatler seçim bittikten sonra toplum tarafından ne olacağına dair beklenti oluşturmaktadır.

Kushner (1975)'e toplum ve devlet arasında elçilik yapan siyasi partiler, seçmenden mümkün olabilecek en fazla oranda oy alabilme çabası içinde olduklarından toplumun beklentilerine yönelik farklı vaatlerde bulunmaktadır. (Akt. Tok,2012) Çalı ve Özkavak (2011) e göre bu vaatlerin yapıldığı temel kaynaklardan biri parti programları diğeri de seçim bildirgeleridir. Her siyasi partinin iktidardayken uygulayacağı bir parti programı vardır. Parti programı, partinin siyasi iktidarı elde ettiğinde ülkenin hem içte hem de dıştaki ilişkileri ve karşılaşılabileceği sorunları günün ve toplumun koşullarını dikkate alarak nasıl değerlendirip çözeceğini ve çözümünü nasıl uygulayacağını gösteren yöntem ve esaslardan oluşmaktadır. (Akt. Tok,2012)

Parti programları, seçim bildirgeleri siyasi partilerin uygulayacakları programın göstergeleridir. Eğitimden, sağlığa, güvenliğe kadar her şey parti program ve bildirgelerinde mevcuttur.

Altınışik ve Songür (2016) Eğitim, toplumsal yapının önemli öğelerinden biridir. Demokratik toplumların vazgeçilmez bileşenlerinden olan siyasi partiler, toplumu yönetmeye ilişkin politikalarını, toplumun beklenti ve sorunlarına yönelik vaatlerini seçmen kitlelerine seçimler öncesi propagandalarla duyurup ikna etmeye çalışmaktadırlar. Seçim bildirgeleri de bir propaganda aracı olarak önemli bir işleve sahiptir. (Akt. Korkmaz,2018)

Seçim bildirgelerinde ele alınan temel konulardan biri eğitimidir. Partilerin eğitime dair genel politikaları, vaatleri ve mesajları seçim bildirgelerinin en önemli başlıklarından birini teşkil etmektedir. Seçim bildirgelerinin incelenmesiyle partilerin eğitim alanındaki güncel konulara olan duyarlılıkları, sorunlara ne denli gerçekçi çözümler önerebildikleri, küresel ve ulusal çerçevedeki eğitim vizyonları ve eğitim felsefeleri belirlenebilir.(Gürsoy, M.ve Balcı Karaboğa, 2015)

Eğitim parti bildirgelerinde yer alan temel konulardan biridir. Her siyasi parti muhakkak eğitim başlığına önem verip ayrıntılı bir şekilde planlama yapmıştır.

Seçim bildirgeleri, toplum ile devlet arasındaki bağı kuran siyasi partilerin iktidara geldikleri takdirde yürütecekleri politikaları kamuoyuna açıkladıkları bildiri metinleridir. 80 milyon nüfusa sahip ülkemizde 17 milyondan fazla öğrencinin örgün eğitime kayıtlı olduğu dşnldğnde seçim bildirgeleri kapsamı içinde toplumun tüm kesimlerini kaçınılmaz olarak etkileyecek konuların başında “eğitim” başlığının geldiği açıktır. (TEDMEM, 2018)

Seçim bildirgeleri incelendiğinde eğitimle ilgili aşağıdaki temalar ortaya çıkmıştır ve çalışma bu temalar çerçevesinde gelişmiştir.

1. Eğitime Temel Yaklaşım	13. Özel Eğitim
2. Eğitimde Erişim, Eşitlik ve Adalet	14. Rehberlik ve Psikolojik Danışma
3. Öğretmen Yetiştirme ve Niteliği	15. Yüksek ğretim
4. Öğretmen İstihdamı	16. Eğitim içeriği ve Müfredatı
5. Anadilde Eğitim	17. Eğitim Ortamları ve Fiziksel Altyapı
6. Din Eğitimi	18. Okul Güvenliği
7. Okul Yönetici Seçimi	19. Teknoloji
8. Eğitim Finansmanı	20. Yurtlar
9. Okul ncesi Eğitim	21. Eğitim-İstihdam İlişkisi
10. Temel Eğitim	
11. Orta ğretim	
12. Mesleki Eğitim	

1.4.Türkiye’de Siyasi Partilerin Eğitim Politikaları İle İlgili Yapılan Araştırmalar

Literatür taramasında Türkiye’de Siyasi Partilerin Eğitim Politikaları ile ilgili 11 çalışma bulunmuştur. Çalışmada bu makalelerin adlarına ve yazılma nedenlerine, yayınlanma tarihlerine kısaca değinilmiştir.

Toprakçı (2014) “Türkiye’deki Siyasal Partilerin Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında 2011 Genel Seçimlerine katılan 15 siyasi partinin, programları temelinde, eğitim politikalarını ortaya koymayı amaçlamıştır. 2011 yılı genel seçimlerine katılan partilerin programlarının “Eğitim” başlıklarını incelemiştir. Buna göre, 15 siyasi parti programında eğitim politikalarını somutlayan “eğitim yönetimi, eğitim denetimi, eğitim planlaması ve eğitim ekonomisi (EYDEP)” kavramları (ifadeleri) aramıştır.

Korkmaz (2018) “Siyasi Partilerin 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve Genel Seçimler Bildirgelerinde Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında 2018’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimlere katılarak barajı geçen Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Halkların Demokratik Partisi (HDP), İyi Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi’nin (MHP) seçim bildirgelerinden hareketle eğitime yönelik görüşlerinin analizi amaçlamıştır. Araştırmada alan yazından hareketle eğitim, eğitimin hedefleri, müfredat, sınav sistemi, öğretmene ilişkin görüşler, seçmeli dersler bağlamında gerekli incelemeler yapılmış; daha sonra söz konusu siyasi partilerin seçim bildirgeleri bu bağlamda analiz edilmiştir.

Usta (2015) “Siyasi Parti Programlarına Göre Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerle çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisi’nin parti programları, eğitim politikaları yönüyle incelenmiştir.

Berber (2001) “ Türkiye’deki Siyasi Partiler ve Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında Türkiye’deki siyasi partilerin parti programlarında eğitim olgusunun

son genel ve yerel seçim (18 Nisan 1999) döneminde nasıl ve hangi biçimlerde gerçekleştirmeye çalıştıklarını araştırmıştır.

Erkılıç ve Dilbaz (2017) “Partilerin Bildirgelerinde Eğitim Yönetimi Denetimi ve Ekonomisine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada 2015 genel seçimlerinde seçim barajını aşan partilerin seçim bildirgelerinde eğitim yönetimi, denetimi ve ekonomisi ile ilgili görüş ve vaatlerini değerlendirmişlerdir. Araştırmaya konu edilen dört siyasi partinin (AKP, CHP, HDP ve MHP) seçim bildirgelerindeki eğitim boyutları, eğitimi yönetimi ve denetimi ile bütçe ve eğitim ekonomisi bağlamında iki tema altında değerlendirilmiştir.

Tok (2012) “Türkiye’deki Siyasal Partilerin Eğitim Söylemleri ve Siyasaları” adlı çalışmasında siyasal partilerin eğitim söylemleri ve siyasalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymuştur. Çalışmanın evrenini, Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren siyasal partiler, örneklemini ise TBMM’de grubu bulunan partiler oluşturmuştur. Veriler, parti programları ve seçim bildirgeleri analiz edilerek toplanmıştır.

Gürol ve Bavlı (2015) “Eğitim Politikaları Bağlamında Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmada Cumhuriyet döneminden günümüze politikanın eğitim programlarına olan etkisini incelenmiştir ayrıca ilk olarak eğitim programlarının tanımından yola çıkarak program geliştirme, program geliştirmenin dayandığı kuramsal temeller, program geliştirmenin gerekçeleri açıklanmıştır. Daha sonra, eğitimin tanımı, amaç ve hedefleri, eğitimde devletin rolü açıklanmış, bu kapsamda eğitim icrasından sorumlu organ olan Millî Eğitim Bakanlığının görevlerinin hukuki temeli ele alınmıştır.

Yapıcı (2004) “İdeoloji ve Eğitim” adlı çalışmasında eğitim kurumlarının, ideolojik aygıtlar olarak, birey üzerinde yansıttığı özellikler tartışılmıştır.

Bulut ve Güven (2010) “Siyasi Parti Programlarında İlköğretim” adlı çalışmada 2008 yılında TBMM’de grubu bulunan dört siyasi partinin, parti programında ilköğretim kademesinde gerçekleştirmeyi hedefledikleri düzenlemeleri analiz etmiştir. Programı incelenen partiler; Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP),

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve Demokratik Toplum Partisi (DTP)'dir.

TEDMEM (2018) Siyasi Partilerin 2018 Genel Seçim Bildirgeleri: Siyasi partilerin seçim bildirgelerinde eğitim konusunu 23 ana başlıkta incelemiştir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır. Bu bölümde Çalışma Grubu, Veri Toplama Araç ve Teknikleri, Verilerin Toplanması, Verilerin Yorumlanması ve Çözümlemesine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, “Siyasi Parti Temsilcilerinin 2018 Genel ve Cumhurbaşkanlığı Seçiminde Eğitime Dair Görüşlerini görüşülenlerin ifadelerinden hareketle çözümlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, araştırmaya konu olan bireylerin araştırma süreçlerinde özneleşmesine imkân veren bir yöntemdir. (Beltekin, 2014, 89) Nitel çalışmalar derinlemesine çalışmaya olanak sağlayan çalışmalardır. Görüşme tekniği de bir tür nitel çalışmadır. Sayılarla ifade edilemeyecek ve ölçülmesi zor olan durumların incelenmesinde kullanılır.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu, 24 Haziran 2018 tarihi itibarıyla Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren siyasal partilerden TBMM’de grubu bulunan AKP, CHP, MHP ve HDP ve SAADET Parti’sinden 25 parti temsilcisi oluşturmuştur. Çalışma siyasi parti temsilcilerinin eğitime dair görüşlerini anlamaya çalıştığından her siyasi partiden 5 temsilciyle görüşülmüştür. Görüşme yapılan kişiler Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren beş siyasi parti temsilcisiyle yapılmıştır. Görüşmeler genellikle parti il merkezlerinde yapılmıştır.

Çalışma grubunun kodlanmasında yazı ve rakam şeklinde bir kullanım tercih edilmiştir. Sözelimi “AKP1E” kodunda, “AKP” temsil edilen partiyi, “E”, katılımcının erkek olduğunu, ”K” katılımcının kadın olduğunu “1” ise partide yapılan görüşme sırasını göstermektedir.

Görüşülenlerin 21’ü erkek, 4’ü kadındır. Görüşmeler Diyarbakır ilindeki siyasi parti temsilcilerinin eğitime dair görüşlerini anlamaya yönelik olduğu için Diyarbakır’da yapılmıştır. Grup mesleki açıdan ve öğrenim durumu olarak heterojen bir yapı arz etmektedir. Görüşülen siyasi parti temsilcileri emekli öğretmen, öğrenci,

çiftçi, idareci, yönetici, kimyager, öğretim görevlisi, ticaretle ya da serbest meslekle uğraşanlardan oluşmaktadır. Görüşülenlerin yaş aralığı 19 ve 62 aralığındadır. Görüşülen kişilere ilişkin ayrıntılı bilgiler Ek I' de yer almaktadır.

2.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Derinlemesine görüşme için yarı yapılandırılmış bir veri toplama aracı (görüşme formu) geliştirilmiştir (Ek: II). Görüşme formunda iki soru türüne yer verilmiştir. Birinci soru türünde çalışma grubunu oluşturanların yaş, meslek, cinsiyet, doğum yeri gibi kişisel bilgileri, ikinci tür sorularda ise siyasi parti temsilcilerinin eğitime yönelik görüşlerini saptamaya yönelik sorular bulunmaktadır. Görüşme formu hazırlanırken uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda forma son hali verilmiştir.

Çalışmada kullanılan tekniklerden biri de belge inceleme tekniğidir. Belge inceleme, araştırma konusuna ilişkin yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Çalışmanın araştırma nesnesini bir siyasi parti oluşturduğundan ona ilişkin analizlerin yazılı belgelere dayanması araştırmanın geçerliği açısından önemlidir (Tok, 2012). Bu nedenle çalışmada partinin eğitim politikalarının yer aldığı kendi belgeleri esas alınmıştır.

Belge inceleme; belgelere ulaşma, orijinalliğin kontrol edilmesi, belgelerin anlaşılması, verinin analiz edilmesi ve verinin kullanılması gibi belli başlı beş aşamada yapılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

2.4. Verilerin Toplanması

Çalışmaya konu edilen *eğitim, eğitim politikaları, siyasi partiler, siyasi partilerin eğitim politikalarını* inceleyen araştırmalar, makaleler ve benzeri çalışmalar üzerinden literatür taraması yapılmıştır. Bu yönüyle çalışma belgelere dayalı analitik bir çalışmadır. Araştırmada görüşmelerden elde edilen verilerin yorumlanmasında çalışma grubunu oluşturan *siyasi parti temsilcilerine* ilişkin çalışmalara başvurulmuştur.

Görüşmeden önce görüşülenlere çalışmanın amacı ve yöntemi konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır. Görüşme kayıtlarının gizliliğine azami derecede uyulacağı, çalışmada isimleriyle değil, onları temsil eden bir kod ile yer alacakları ve

istememedikleri ifadelerin çalışmada kullanılmayacağı güvencesi verilmiştir. Görüşme sırasında görüşülenlerin kendilerini daha rahat ifade etmeleri için biçimsel olmayan bir yöntem izlenmiş ve görüşmenin “sohbet/muhabbet” içinde geçmesi için çaba sarf edilmiştir. Görüşmeler sırasında herhangi bir yönlendirme yapılmadan görüşülenlerin deneyimlerini kendi ifadeler ile anlatmalarına ve tanımlamalarına imkân veren bir tutum sergilenmiştir. Çalışma grubuna alınan 25 (yirmi beş) kişi ile tek tek görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmelerin süreleri en az 15 dakika en fazla 46 dakikadır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin çözülmesi ve yorumlanması sürecinde öncelikle ses kayıtlarının deşifresi yapılmıştır. Ses kayıtları görüşülenlerin ifadelerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan, görüşme sırasındaki atmosferi de yansıtan bir şekilde yapılmıştır. Deşifre edilen metinler tekrar tekrar okunmuştur. Görüşülenlerin aynı sorulara verdikleri cevaplar kendi bağlamları ile birlikte alt alta toplanmıştır. Ortaya çıkan metinler tekrar tekrar okunarak ilgili soru ile ilişkileri konusunda emin olunmuştur. Bu şekilde elde edilen metinler araştırmacı tarafından ayrı ayrı okunarak temalar ve alt temalar bulunmuştur. Ana ve alt temalar danışmanın önerileri doğrultusunda tekrar düzenlenerek son şekline kavuşmuştur. Bu şekilde elde edilen metinlerde tematik bir bütünlük sağlanarak aynı tema altında kalan bölümler beraber yorumlanmıştır.

Nitel araştırmanın çalışma konusu olan kişilere tanıdığı özne olma imkânı, çözümleme ve yorumlama sürecinde azami derecede görüşülenlere tanınmıştır. Herhangi bir konudaki saptama mümkün olduğu kadar görüşülenlerin kendi ifadelerinden vermeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde yapılan çalışmayla ilgili bulgular yer almaktadır. AKP, CHP, HDP, MHP ve SAADET Partisi temsilcilerinin eğitime dair görüşleri başlıklar halinde verilmiş ve bu görüşler karşılaştırılmıştır.

3.1. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2018 Seçim Bildirgesinde Eğitim İlişkin Genel Politikaları

- AK Parti seçim bildirgesinde tarihsel, toplumsal ve kültürel gerçekliğe dayalı potansiyelin tüm boyutlarıyla açığa çıkarılmasını ve bireyden topluma, yerelden evrensele ve geçmişten geleceğe uzanan bir özgürlük alanının oluşturulmasını hedeflemektedir.
- Ayrıca düşünme, anlama, fark etme, sorun çözme, analiz ve sentez yeteneği ve yetkinliği gelişmiş, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış; hak ve adalet sorumluluğunu, millî kültür ve değerlerini özümsemiş; insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş; iletişime ve paylaşımına açık; estetik ve sanat becerisi gelişmiş bireylerin yetişmesine imkân ve ortam sağlanması yine eğitimde hedeflediği temel noktalardandır.
- Öğrencilerin bireysel niteliklerini göz önüne alarak, çocukların yetenekleri doğrultusunda geleceğe hazırlanması ve bu yönde çalışmaların yapılması da hedefler arasındadır. (Tedmem,2018)

Ak Partinin Eğitime Temel Yaklaşımı

3.1.1. Eğitim Önemli ve Değerli

AK Partinin vurguladığı noktalardan bir tanesi de iktidarı boyunca eğitim en önemli başlıklarından biri olmuştur. Bu konuyu parti temsilcilerinden AKP3E, “Partimiz kurulduğundan bu yana yaptığı bütün bütçelerde ve değerlendirmelerde en büyük önemi eğitime vermiştir. Teorik anlamda en azından memnunuz. “ şeklinde ifade etmektedir.

AK Parti 16 yıllık iktidar süresi boyunca birçok alanda önemli çalışmalar yapmıştır. Geçmişten günümüze baktığımızda aradaki farkı çok net görebilmekteyiz. Gelişimi daha ileriye taşımak adına partinin 2023 hedefleri de bu yönde

ilerlemektedir. Bu konuda AK Parti İl İnsan Hakları Birimi Başkanı görüşlerini aşağıdaki gibi dile getirmektedir;

AK Parti olarak 2002 yılından bu yana iktidar partisiyiz. 2002'den 2018'e bakmış olduğumuz bu düzlemde hem teknolojik olarak, hem bilimsel olarak, hem ekonomik olarak çok farklı bir yere geldiğini görüyoruz. Partimizin özellikle 2023 hedefleri arasında da özellikle bilimsel ve teknolojik alanda bazı hedeflerimiz var. Bakanımız da bunu açıkladı. 2002' den 2018 e kadar AK Parti'nin bütçe anlamında milli hazineden eğitime bütçe ayırdığını görmekteyiz. 2002'de 66 milyar 2018'e 93 milyar ödenek ayrılmıştır. (AKP5K)

Eğitimin her alanında ciddi çalışmalar yapıldı. Okul öncesinden tutun üniversiteye kadar hem nitelik anlamında hem nicelik anlamında ciddi artışlar oldu. Bu da AK Parti hükümetinin eğitime verdiği önemin göstergesidir. Bu konu da akademisyen ve parti temsilcisi olan AKP1E şu şekilde ifade etmiştir;

Sadece 2018 de değil de genel olarak partimizin eğitim politikaları, eğitim politikalarında okul öncesi eğitimden başlayarak temel olarak önem verilen okul öncesi eğitim. Daha sonra ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite eğitime dayalı olarak, bu anlamda her konuda açılımlar yapmak. Türkiye'deki eğitim sistemini belli bir yere getirmek ve eğitimi yüksek seviyelere çıkarmak. AK Parti öncesi Türkiye'de sayılı üniversiteler vardı. Ama şu an hemen hemen her ilde üniversite var. Bunlar AK Parti sayesinde gerçekleşti. AK Parti'nin eğitime verdiği değer bir göstergesidir. Cumhuriyet tarihinde yapılan üniversite sayısı kadar AK Parti zamanında üniversite yapıldı, halen de yapılmaya devam ediliyor. Aynı şekilde gerek liselerde gerek ortaokullarda ve ilkokullardaki derslik sayısı da cumhuriyet tarihi boyunca, 100 yıl boyunca yapılan değişiklikler kadar şu an AK Parti bu kadar da derslikler yapıldı, okullar yapıldı. Daha da önemlisi de okul öncesi eğitimi çok değer veriliyor. Okul öncesi eğitim hemen hemen zorunlu hale getirildi gibi bir şey. Herkesin okul öncesi eğitime değer vermesi için partimiz elinden geleni yapıyor.(AKP1E)

Temel vurgulanan noktalardan bir tanesi de 2023 vizyonudur. Bu uygulamayla beraber eğitiminde yeni bir evre geçildi. Bu evrede daha çok bireyin temel özellikleri göz önüne alınarak eğitimin planlanması hedef alınmıştır. Verilen eğitimle bireyin özelliklerini keşfedip onu en üst düzeye getirmek hedeflenmiştir.

Eğitime ayrılan pay ve önemle ülke bilimsel anlamda daha iyi bir konuma getirilir ve gelişmişlik seviyesi st düzeylere çıkar. Bu konuda TGVA Derneği yönetim kurulu yesi ve İnsan Hakları Birimi Başkanı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

şimdi bildiğiniz gibi son süreçte vizyon 2023 programı uygulanmaya başlandı eğitimde. Özellikle her alanda yenileşme, yeni alanlar ortaya çıkarma, yeni bir soluk getirme... Artık eski düzenin kaldırılması daha çok ğrenci merkezli, birey merkezli hatta okul merkezli. Her okulun kendi has özelliklerini ortaya çıkarma, artı ve eksi yönlerini tespit edip bu çalışmalarda programlarda bulunmak amacıyla yapılan bir alışma. Mesleki eğitim ön plana çıkarılmaya çalışılıyor. Yine özellikle zekâ seviyesi üstün olan bireyler ortaya çıkarılması. Bununla ilgili okullarda eğitimlerin yapılması planlanmakta ve diğer alanlarda da proje okullarına ve bu proje okullarında da projelerin üretilmesi planlanmaktadır. (AKP4E)

Ülkelerin gelişimi bizim için, çocukların eğitimi ile çocukların bilimsel anlamda bir yere gelmesi ile mümkündür. Bu anlamda da öncelikle eğitimin güçlenmesi lazım. Partimizin ocukların daha zgr ortamda, daha iyi şartlarda okutulması için ciddi çalışmaları olmuştur. nceki sistemde andımızın olması Milli Güvenlik derslerinin olması daha militarist bir anlayış varken, şimdi tamamen öğrencilerin bilgi beceri ve yetenekleriyle ilgilenen bir profil var. Meslek liselerinin artması ve Milli Eğitim'in bunlara ciddi anlamda denek ayrılması, meslek Lisesinde okuyanların yetenekleri doğrultusunda onların desteklemesi. Bu da 2023 vizyonunda olan şeylerdendir. (AKP5K)

AK Parti Kadın Kollar Başkanı eğitimle hedeflenen birçok noktanın olduğunu ve AK parti iktidarı sayesinde istenilenlerin gerçekleştiğini belirtmiştir. Ayrıca eksikliklerin olduğunu ancak bunların zamanla halledilebileceğini belirtmiştir.

Temel olarak hedeflerimiz kazanmak yani kazanıyoruz de kazandık yani. Eğitim adına mesela daha çok oturması gereken bazı şeyler var. Okul ncesi ile ilgili söylemek istiyorum oradan başlamak lazım ki eksiklikleri tamamlarsak üstüne gittikçe niversiteye kadar oradaki boşluklar doldurulabilir. (AKP2K)

Siyasi parti temsilcileri arasındaki temel görüş AK Partinin eğitime önem verdiği ve bu konuda çalışmaların yapıldığı ve yapılmaya devam ettiği noktasındadır. Eğitimle istenilen hedeflere rahatlıkla ulaşılabileceğini belirtmişlerdir.

3.1.2. Nasıl Bir Eğitim?

Eğitimle hedeflenen temel nokta kendini her anlamda geliştirmiş ve topluma ve millete faydalı olabilen bireyler yetiştirmek olduğunu ve bunu nasıl gerçekleştirebilirler peki, tekdüze bir eğitim sisteminden çıkarak bireyi her yönüyle keşfederek ve daha özgür ortamlar aracılığıyla bireyin kendini geliştirmesini sağlayarak gerçekleştirebilirler. Bu konudaki görüşler şöyledir:

Eğitimin temel hedefi kendine güvenen, yetişmiş, karakteri oturmuş bireyler yetiştirmektir. Aklını kendi kullanabilen. (AKP3E)

Yani şimdi eğitim şöyle: Eskiden bir andımızın okunması bir milli güvenlik dersinin verilmesi... Tekdüze bir eğitim anlayışından ziyade bir kere çocuğun gerçekten oradaki yeteneklerinin keşfedilmesi ve yetenekleri doğrultusunda çocuğun mesleki yönlendirilmesi. Bunu aslında öğretmenlerimizin, eğitim kurumlarının yapması lazım. O zaman kişi kendi sevdiği iş ile iç içe olacağı için kendi yeteneği doğrultusunda meslek sahibi olacağı için mutlu olacaktır. Bizim asıl sorunumuz öğrencilerin ya da kişilerin yaptığı meslekten mutlu olmamaları. Bence özgür öğrenci ve öğrencilerinin yeteneklerinin keşfi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi. (AKP5K)

Bir defa önce kişiliğinin oturması gerekiyor. Eğitim derken eğitim ailede başlar, illa okulda olması gerekmiyor. Kişinin kendini geliştirmesi bir eğitimidir. Okuldan hocalarından aldığı eğitimlerdir, bununla ilgili ne söyleyebiliriz tabii ki burada doğru eğitim verebilmek. (AKP2K)

Bir de eğitimle ne hedefliyorlar? Genel olarak toplumlara baktığımızda devletler kendi ideolojileri doğrultusunda eğitimi planlamakta ve eğitimi kendi istediği birey tipini oluşturmak için kullanmaktadır. Bu zaten temel bir problemdir. Asıl hedef birey temelli eğitimidir. Her birey ilgi ve becerisine göre yönlendirilmeli görüşüne sahiptir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitim genel anlamda bilindiği üzere istedik davranış yaratma süreci olarak biliniyor. Devletler genel anlamda eğitimi kendi istedikleri durumu yaratmak amacıyla herkesi tek bir eğitim kategorisine geçirip kendi ideolojisi üzerine kurulmuş olan bir sistem. Daha çok eğitim birey temelli olursa güzel olur. Ama bu süreç zor o kadar. 20 milyondan fazla öğrencinin olduğu bir ülkeden bahsediyoruz tek tek birey anlamında bunları alıp gerçekleştirmek de gerçekten

zor. İşte okul merkezli olursa giden öğrencilerin farklı eğitim... Eğer Meslek lisesinden mesela ona yönelik eğitim alınması ve okullarında ona göre benimsenmesi. Şu andaki en büyük temel sıkıntı bazı iş kollarında ihtiyaç var. Fakat o iş kollarına yönelik okullarımız yok. Bu yüzden okulların birleştirilmesi gerekiyor. (AKP4E)

Eğitim veren kurumlarda da yaşanan bazı problemler mevcuttur. Eğitim adına hiçbir şey verilmemekte, yani eğitim belli düzeylere ulaşmamış durumda olduğunu belirtmekte. Bu konudaki temel görüş şöyledir;

Eğitim öncelikle kaliteli olmalı. Diyarbakır'da bir öğretmen olarak ben eğitimin kaliteli olduğunu Diyarbakır'da pek hissedemiyorum. Dostlar alışverişte görsün, çocuklar okula geliyor ya da üniversiteye gidiyor, geri dönüyor, geldiği gibi dönüyor, çocuk boşsa boş dönüyor doluyorsa dolu dönüyor. Özellikle Batı ülkelerinde hatta ülkemizin Batı illerinde bile artık eğitim bir seviyeye geldi. Mutlaka öğrenci bir şeyler kapıyor, bir şeyler öğreniyor. Bu şekilde çıkıyor. İsmi eğitim kurumu. Ama içinde eğitim adına hiçbir şey yok. Duvarlarımız var.(AKP1E)

Siyasi parti temsilcileri eğitim nasıl olmalıdır sorusuna eğitim bireyi topluma kazandırma süreci olarak betimlenmekte ve bu ancak kaliteli bir eğitim anlayışıyla gerçekleşebilmektedir. Bunun sağlanması için de eğitim kurumlarında gerekli düzenlemelerin yapılması önkoşuldur.

Eğitimde Fırsat Eşitliği

AK Parti seçim bildirgesinde eğitimde yaşanan fırsat ve imkân eşitsizliği en aza indirebilmek için aşağıdaki hedefleri belirlemiştir. (Tadmam, 2018)

- Okullar arasındaki kalite farkının asgariye indirilmesini,
- Okul türleri ve bölgeler arası başarı farklılıkları azaltılarak eğitimde fırsat eşitliğine bütün boyutlarıyla hayatiyet kazandırılmasını,
- Eğitimde kalite endeksinin oluşturulmasını,
- Çocuk işçiliğine karşı güçlü bir şekilde mücadele edilmesi, çocuk işçiliğini önlemeye yönelik projelerin ülke genelinde hayata geçirilmesi ve 81 ilde Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Birimlerinin oluşturulmasını,

- Kız çocuklarının net okullaşma oranlarının yüzde 100 seviyesine ulaştırılmasını,
- Erken çocukluk dönemi eğitiminin geliştirilmesi başta olmak üzere, kız çocuklarının eğitime devam etmelerinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmasını,
- Engelli bireylerin okul ve kurumlara erişimlerini sağlayacak şekilde gerekli mekânsal düzenlemelerin önemli oranda tamamlanmasını,
- Eğitime erişimde sorun yaşayabilecek bütün öğrencilere yönelik gerekli tedbirlerin alınması ve taşınmalı eğitim hizmeti verilmesini,
- Şehit ve gazi çocuklarının eğitim hizmetlerinden pozitif ayrımla yararlanmalarına imkân sağlayan politikaların uygulanmasını,
- Roman vatandaşların başta istihdam, iskân ve eğitim sorunları olmak üzere sorunlarının çözümüne hız verilerek her türlü ayrımcılık zemininin ortadan kaldırılmasını,
- Uluslararası korumadan faydalananlar için sağlık, barınma ve eğitim sorunlarının giderilmesi için uyum politikaları ve uygulamalar planlanarak, gönüllü geri dönüşler için özel programlar hazırlanması
- Suriyeli tüm öğrencilerin okullaştırılmasının sağlanmasını

3.1.3. Fırsat Eşitliği Tam Anlamıyla Değil

Fırsat eşitliği tam anlamıyla sağlandığı söylenemez. Ama yine AK Parti öncesi ve sonrasına bakıldığında eğitimde bazı iyileştirmeler yapıldığı görülmektedir. Bu oran düşük seviyelerdeyken yüksek seviyelere çıkarıldı. Devlet özellikle maddi anlamda yetersiz olan öğrencilere imkânlar sağladı, kız çocuklarının eğitime kazandırılması adına ciddi çalışmalar yapıldı. Bu konuda parti temsilcileri şöyle düşünmektedir:

Fırsat eşitliği tamamı ile var diyemeyiz ama yine de AK Parti döneminde yine çok büyük gelişmeler oldu. Çünkü biliyorsunuz ki AK Parti'den önce üniversitedeki öğrencilerin hepsi yüksek miktarda harçlar veriyordu. Şu an üniversitelerdeki harçlar kaldırıldı. Gerek harçlar noktasında gerek okuldaki diğer harcamalar noktasında AK Parti döneminde atılan adımlarla eşitlik sağlanmaya çalışıldı. Ama eşit olmayan durum şu Özel Eğitim Kurumları ile

Devlet Eğitim Kurumları ile devlet kendi eğitim kurumlarında gerekeni yapıyor ama özel eğitim kurumlarına ulaşamıyor.(AKP1E)

%100 fırsat eşitliği vardır dersek biraz hayal kurmuş oluruz. Öyle bir şey yok hani eskiye göre, nazaran dersiniz Ak Parti kimliğim olmasına göre konuşuyorum ben Ak parti döneminden önce en azından bu fırsat eşitliği %30 oranında varken şu anda %30 civarındadır. (AKP3E)

Yani şimdi fırsat eşitliği tamamen olmayabilir ama fırsat eşitliğini ulaşmak için hükümetimiz bu alanda çok ciddi çalışmalar yapıyor. Özellikle taşralarda köylerde ya da maddi durumu çok yetersiz olan ailelerde... Bununla ilgili yine 2023 vizyonunda var, kız çocuklarının okullara gönderme konusunda 2002'de bu oran % 45, 2018 itibariyle %86'ya çıktı. Bunun içinde devletimiz kız çocuklarının okuyabilmesi için ulaşımdan tutun burs ve maddi desteklerle olanaklar sağlıyor. Okul okuma oranı da %45'lerden %85'e çıkmış durumda. Yetersizlikler, eksiklikler olabilir ama devlet olanakları işte budur. Bunun içerisinde engelli olanlara özel ayrıcalık, işte ulaşımdan tutun bütün manevi maddi bütün konularda destek olduğunu biliyoruz. İleriye doğru iyi değişimler olacaktır. (AKP5K)

Tabii ki bu çok şeyi aştık bugüne kadar bu günler bugünlere gelebilmek için. Biliyorsunuz Türkiye'de bugün yaşadığımız rahatlıklar yoktu ama son dönemde gayet rahat bir şekilde eğitime ulaşmış bulunuyoruz. Kesinlikle ilerlememiz oldu. (AKP2K)

Fırsat eşitliğinin önündeki en büyük engellerden biri de okullar arasındaki fiziksel farklar. Bu konuda yapılacak çalışmalarla yani daha fazla ödenek ayrılmasıyla durum iyileştirilebilir. Bu konudaki görüş ise şu şekildedir:

Fırsat eşitliği şu anda en büyük sıkıntı. Okullarımızda durumlarının hepsinin aynı olmaması. Bu konuda inşallah çalışmalar yapılacak. Bakan beyin de son konuşmaları bu yönde yani geri kalmış okullara daha fazla ödenek gönderilecek. En son yaptığı toplantıda da buna değindi maddi durumu daha iyi olan okullara da daha az ödenek gönderilecek. Eşitliği değil de adaleti sağlayacağız. Bu bağlamda dediğim gibi geri kalmış okullara ödenek gönderilirse ayırım ortadan kaldırılacaktır. (AKP4E)

Genel olarak siyasi parti temsilcileri eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmaya çalışıldığını belirtmektedirler. Vurguladıkları temel nokta ise AK Parti iktidarı süresince bu konuda ciddi çalışmaların yapıldığı ve öğrencilere gerekli imkânların sağlandığı yönündedir.

Öğretmen Niteliği

AK Parti öğretmen yetiştirme sisteminde daha ileriye gidebilmek için aşağıdaki hedefleri belirlemiştir (Tedmem,2018) :

- Öğretmenlerin niteliklerinin iyileştirilmesi, öğretmen yetkinlik ve yeterliliklerinin geliştirilmesi çalışmalarına ivme kazandırılmasını
- Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkarılmasını
- Öğretmen Akademileri koordinasyonunda başta üniversiteler olmak üzere ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılarak, öğretmenlere ihtiyaç duydukları nitelikli hizmet içi eğitimin verilmesini
- Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması ve müfredatın yenilenmesini
- Eğitim fakülteleri ile öğretmen adayı yetiştiren diğer yükseköğretim kurumlarının ve formasyon programlarının öğrenci kontenjanlarının öğretmen ihtiyacı ve projeksiyonları dikkate alınarak belirlenmesi

3.1.4. İyileştirmeler Yapılabilir

Öğretmenlerin nitelik anlamında ihtiyaçları karşıladığını düşünmektedirler. Eğitim fakültelerinden sonra işin öğretmenin kendisine düştüğünü ifade ettiler. Öğretmenin tecrübe ve pratiğe ihtiyacı olduğunu ve bunun da zamanla geliştirilebileceğini belirttiler. Bu konuda parti temsilcisinin görüşü şu şekildedir;

Birçok öğretmenimiz karşılıyor. Bunları biliyorsunuz öğretmenler farklı eğitimlerden geçiyorlar tabi biraz da pratikte lazım hani zamana da yaymak lazım. Deneyim lazım tecrübe lazım ve kişinin kendini geliştirmesi lazım. Öğretmen oldum mezun oldum orada kalalım değil, bilgilerimizle yetinmeyelim, kendimizi geliştirmek lazım. Öğretmenin her akşam oturup ders çalışması lazım. (AKP2K)

Öğretmen niteliğinin yetersiz olduğu görüşmelerde dile getirilmiştir. Bu yetersizliğin “eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin ilk başta farklı

yönelimlerde olup sadece ideolojik davranıp kendilerini alanlarında yetiştirmemeleri” nedeniyle olduğu şeklinde düşünceler ileri sürülmüştür. Bu konuda parti temsilcisinin görüşü şu şekildedir;

Ben çok karşılanıyor inancında değilim. Yani özetle bunun üzerinden söylüyorum. Diyarbakır üzerinden ben çok inanmıyorum. Orada işte şehrimiz biraz politize olmuş bir şehir oradan mezun olan arkadaşlar ideolojik saplantıları olan arkadaşlar. Saplantı kelimesi doğru olur mu bilmiyorum ama belli bir ideolojiye yakın duruşlarıyla bunun çok örneği de oluyor işte. Şimdiki okullarda kendi ideolojileri ile ilgili telkinlerde bulduklarını görmüş şahit olmuşuzdur.

(AKP3E)

Eğitim fakültelerinden kaynaklı problemler de öğretmenin niteliksiz yetişmesine sebep olduğu görüşmelerde ifade edilen nedenlerden biridir. Verilen eğitim sadece teorik düzeyde kalmaktır. Oysaki o öğrencinin uygulamalı bir eğitime ihtiyacı olduğu ifade edilmiştir. Sınıfa girdiğinde uygulamalı olarak öğrendiği şeyler ona mesleğinde yardımcı olacaktır. Bu anlamda eğitim fakültelerinde içerik anlamda değişikliklere gidilebilir. Bu konuda siyasi parti temsilcilerinin görüşleri şöyledir;

Maalesef değil. Bu konuda bir sürü eksikimiz var. Öğretmen liselerinde eskiler bilirler, yetişen öğretmenler her alanda bilgi sahibi donanımlı ve öğrenciyi güzel bir şekilde aktif hale getirebilecek tarzda yetişiyorlardı. Eğitim fakültelerinden maalesef şu anda öğrenci sadece ders geçme bazlı çalışıp geçiyor ondan sonra da dersle ilgili hiçbir gelişmesi yok. Önce de dediğim gibi onlar öğrenci ile iç içe olacak. Sonuçta bunlar derse girecekler sınıfa girecekler son sene işte okullarda ne kadar bununla ilgili çalışmalarda bulunsalar da KPSS ye hazırlık süreci olduğu için çok fazla gelme isteğinde bulunmuyorlar. Sürekli 6 saat veya 4 saat gelelim. Yeterince sınıf hâkimiyetini sınıf yönetimini bilmiyorlar. Yerinde öğrenme olayı çok daha farklı uygulama olursa inşallah daha güzel bir okul sistemi olur eğitim sistemi olur. (AKP4E)

Sorunun bir de başka bir boyutu olduğunu belirttiler. Bilinçli yapılmayan meslek tercihler bunun sebeplerinden bir tanesidir. Öğrenci en başından itibaren iyi yönlendirilebilmeli ki sevdiği ve başarılı olabileceği mesleği yapsın. Bu konuda parti temsilcisinin görüşü şu şekildedir;

Yani şimdi daha önce dediğim gibi asıl sorun bizim üniversite tercih aşamasında ilkokuldan ortaokuldan liseden başlayıp üniversite bölümünü seçerken çok bilinçli tercihler olmadı. Ailenin ısrarı ya da puanın yettiği bölümleri şeklinde bir durum olduğu için ister istemez bu da etkiliyor. Sevmediğiniz işte ne kadar verimli olabilirsiniz ki.(AKP5K)

Bazı eksiklikler var ama o eksiklikleri giderme adına çeşitli çalışmalar yapıldığını belirttiler. Nitelik anlamındaki fark birazda üniversiteler arasındaki farktan da kaynaklanmaktadır. Bu konuda parti temsilcileri şu görüşler;

Öğretmen yetiştirme sisteminde bazı eksiklikler var. Eksikliklerin giderilmesi için öğretmenlere formasyonlar veriliyor o formasyonlar da tam olarak alındığı zaman öğretmen kendini geliştiriyor ve gereken noktalara gelir. Ama yine daha önce de söylediğim gibi kaliteye bağlı üniversitenin de kalitesine bağlı.(AKP1E)

Parti temsilcileri eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmenleri genel olarak yetersiz bulmaktadır. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi de eğitim fakültelerinde verilen eğitimin genel ihtiyaçları karşılamaya yönelik olmamasıdır. Çözüm olarak da öğretmen yetiştirme sisteminde değişikliğe gitmeyi doğru bulmaktalar.

Öğretmen İstihdamı

3.1.5. Bir Sistem Şart

Öğretmen atama sistemiyle ilgili büyük sıkıntıların olduğunu belirtiyorlar. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi mezun öğretmen sayısının fazlalığı bu konuda da çalışmalar yapıldığını belirttiler. Ama yapılabilecek en büyük çalışmanın üniversitelerdeki öğretmen alım kontenjanının sınırlı tutulması gerektiğine inanıyorlar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ya bu sistemle ilgili tabii ki büyük çok sıkıntılar var. Ben bunların aşılacağına inanıyorum. Ya o kadar çok mezun var ki atamalar bunu tabii ki karşılamıyor ama devletin bu konuda elinden geleni yaptığına inanıyorum. Belki eğitimde daha da şeye dikkat etmek lazım herkes mesela rastgele bir üniversiteye giriyor ve kazanıyor orayı okuyor. Kontenjanlar arasında sınır olması lazım o daha verimli olacağına inanıyorum. (AKP2K)

Mezun öğretmen sayısı fazla, bir şekilde birilerinin elenmesi gerektiğini belirttiler. Bunu da ancak belli sınav sistemleriyle çözebileceklerini belirttiler. Bu sınav ya da işte mülakat sistemiyle öğretmenler arasından işlerin de daha iyi olanlar seçilir. Atanmanın tabii ki herkesin hakkı ama ihtiyaç fazlası olunca böyle bir zorunluluğun olduğunu ifade ettiler. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ya bir şekilde bir şey olması lazım. Ya sınav olacak ya mülakat olacak. İkisi de olacak. Yani diyelim ki ihtiyaç fazla ama. İmkânımız olsaydı her mezun olan keşke stajını yapıp başlasaydı. Dönem dönem bunlar atanacak. Yani sisteme göre atanacak. İleride diyelim ki bu sistem cevap vermediyse, ha bunların beklentisi şu zaten bir şekilde atanma. Atanmak da hakları. Yani sonuç itibarıyla üniversiteyi bitirmişler emek sarf etmişler atanmayı bekliyorlar. Atama sistemi de belli. Onların bu anlamda kendilerini hazırlaması gerekiyor bence. (AKP3E)

Atama bekleyen öğretmenler, bunların hepsinin olması zaten öğretmenin kalitesini belirliyor ama doğrusunu söylemek gerekirse bunlar kaliteden öğretmen olduğu için herhalde benim görüşüm, benim tahminim, devlet de bütün mezunları alamayacağını göre içlerindeki kaliteli olanları, daha iyi olanları işte bu formasyonlarda, bu eğitimler de, bu sınavlarda daha iyi sonuç alanları seçiyor ve öğretmen olarak atıyor. (AKP1E)

Öğretmenler arasında daha iyi olanları seçme adına sınav artı mülakat olabilir diye ifade eden de var. Ama herkesin de bildiği gibi mülakat sistemi başka amaçlara hizmet ettiğini de belirtiyor. Bu yüzden bir eleme yapılacaksa sadece sınav olabilir diye düşünüyor. Bu konudaki görüş şöyledir:

Aslında sınav artı mülakat doğru bir sistem; ama günümüz koşullarında maalesef uygun değil. Çünkü öğretmenlik için gerçekten de iletişim becerisi sınıfı yönetme kabiliyeti gerekiyor. Bunu sınavla ölçmek çok kolay değil. Şimdiki koşullar da takdir edersiniz ki yapılan mülakatlarda bunlar ölçülüyor. Farklı şeyler ölçüldüğü için A Partisi B Partisi fark etmiyor. Ne olursa olsun bununla ilgili sıkıntılar yaşanıyor. Bu bağlamda şu an için sadece sınav olması taraftarıyım. (AKP4E)

Öğretmen atama sistemiyle ilgili genel sorunun ihtiyaç fazlası öğretmenlerin olmasından kaynaklandığını ifade ediyorlar. Bir kısım atama yapılabilmesi için bir

eleme sisteminin gerekliliğini vurguluyor. Bu eleme sisteminin de mülakat değil de daha çok bir sınav sisteminin olması gerektiğini belirtiyorlar.

Anadilde Eğitim

3.1.6. Anadilde Eğitim Evet Ama

AK Partinin anadil eğitimi adına birçok çalışma yaptığını ifade ettiler. Bunu eğitimin her kademesinde görebildiğimizi belirttiler. Bu konudaki temel görüş şöyledir;

Yani bizim partimizin yapmış olduğu bu konuda çalışmalar var. Şu an özellikle Kürt Dili üzerine düşündüğümüz zaman eğitim anlamında öğrenim anlamında hiçbir şey yok zaten yani hiç bir engel yok. İlkokuldan sizin yaptığınız gibi yüksek lisansa kadar mesela Kürt Dili Edebiyatı bölümü var Yüksek lisansı var. Öğrenim açısından yeterli imkânları sağladık.(AKP3)

Eğitimde anadilin şart olduğunu ve isteyen istediği dilde eğitim alabileceğini belirttiler. Anadil eğitimi verilirken bölgesel farklılıklar da göz önünde bulundurulmalıdır. İster Kürtçe, ister Arapça ister Lazca... Dilin bir zenginlik olduğunu ifade ettiler. Dillerin kaybolmaması adına ve zaten anadilde eğitim temel bir hak olduğu için şartsız bir şekilde verilmeli ve tüm imkânlar sağlanmalıdır. Ama dikkat edilmesi gereken noktalardan biri anadil eğitimi başka amaçlara hizmet etmemelidir. Bu konudaki görüşler şöyledir:

Eğitimde anadil kesinlikle olmalı, ama şu şekilde, siyasi figür olarak kullanılmamalıdır. Hepimizin bir resmi dili vardır. Bu resmi dil Türkçedir. Eğitimin ilk dili Türkçe olmalı ama isteyenlere de kendi anadilinde eğitim görmeli. Anadil verilen okullar açılmalı ve isteyen herkes okullara gitmeli. Ama Türkiye de bu bir talep olarak değil de siyasi bir figür olarak kullanılıyor. Yalnız bu durum siyasi olarak kullanılmamalı bunların önüne geçilmeli. Anadil verilirken mutlaka bölgesel farklılıklarda gözetilmeli. (AKP1E)

Olmalı neden olmasın. Herkes anadil eğitimini almalı. Herkes istediği dilde eğitim almalı. Ana dil eğitiminin seçmeli olması lazım. Bölgesel farklılıklar gözetilmeli. (AKP2)

Anadilde eğitim gereklidir ve verilmelidir fikrini taşımaktalar. Bununla ilgili yaşanan en temel sıkıntılardan biri altyapının olmamasıdır. Altyapı derken diğer

dersleri kişinin anadilinde verebilecek öğretmen sıkıntısının olmasıdır mesela. Bunları zamana yaymak gerekmektedir. İlkın seçmeli olarak anadil eğitimi verildi ama seçmeli derslerin de pek rağbet görmediğini ifade ettiler. Bundan sonra da diğerk çalışmalar yapılabilir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir:

Anadilde eğitim benim şahsi görüşüme göre olmalı. Desteklediğim partinin de karşı çıktığını düşünmüyorum. Anadilde eğitimin olması için bir kere altyapının olması lazım. Hükümetimiz olarak da siyasi parti olarak da şahsi görüşüm olarak da bunun bir altyapısı olması lazım. Bunun için de daha önce de okullara seçmeli ders olarak Kürtçe ya da Zazaca, Süryanice ya da Lazca olabilir. AK Parti iktidarından sonra böyle bir uygulama getirildi bu taleplerle alakalı. Anadilde eğitim diyoruz sadece Kürtlerle ilgili değil mesela Araplar olur, onların yoğun olduğu yerler göz önünde bulundurularak mesela dersler verilir. O dersleri Arapça ya da Kürtçe veren öğretmenlerin olması lazım bunun için altyapı lazım. Fiziği, Matematiği kim öğretecek? Kürtçe öğreteceksek bu konuda anadilde yetiştirilmiş öğretmenlerin olması lazım. Ama seçmeli derslerde bile o dersler rağbet görülmedi altyapı oluşturulduktan sonra kendilerine ciddi anlamda yetiştirip geldikten sonra olabilir bu. Her şey gibi doğal haktır.(AKP5)

Din Eğitimi

3.1.7. Din Eğitimi Şart!

AK Parti din eğitimini daha sağlıklı ve verimli vermek adına,

- Din hizmeti sunan müftü, vaiz, imam hatip, Kur'an kursu öğreticisi ve müezzin kayyımların daha iyi yetişmesini sağlamak maksadıyla meslek öncesi ve hizmet içi eğitimlerini vermek üzere Diyanet Akademisini kurmayı planlıyorlar. (Tedmeme,2018)

Din eğitimi verilmeli fikrindeler. Çünkü Müslüman bir toplumda yaşadıklarını ve din de toplumun gereklerinden biri olduğunu ifade ettiler. Toplumla tanıma, toplumu özümseme adına din eğitimi verilmeli diye düşünüyorlar. Bu dil eğitimi gibi bir haktır. Bu konuda görüşler şu şekildedir:

Kesinlikle verilmeli kişi dinini tanımadığı sürece topluma da faydası olmaz ailede faydası olmaz. Önce dinimizi öğreneceğiz ki ahlaki açıdan gelişmiş olalım. (AKP2)

Din eğitimi okulda kesinlikle verilmeli nasıl ki okullarda dil eğitimi veriliyorsa, din eğitiminin verilmesi gerekiyor. Yani şimdi bunlar tercih meselesi. Kimi anadilde eğitim ister demokrasi derler, ama din eğitimi söylendiği zaman buna yobazlık derler. Bu demokrasi olmuyor. Kimileri din eğitimi istiyorsa kimileri de dil eğitimi istiyor olabilir. Bir gerçek var ülkemiz Müslüman bir ülke. Yalan söylemiyorsak birbirimizi kandırmıyorsak. %90 Müslüman olan bir halk var burada. Eğer peygamberle ilgili bir ders verilmesi bu kadar abartılıyorsa ve Kuran'la ilgili bir ders abartılıyorsa demek ki biz kendimizle çelişiyoruz. (AKP1E)

Din eğitimi farklı bir başlık olarak verilebilir. O da değerler eğitimi altında diye farklı bir görüş ifade eden de var. Zaten AK Parti hükümetinin son zamanlarda yaptığı çalışmalardan biri de değerler eğitimidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Okullarda din eğitiminden ziyade değerler eğitimi verilmesi lazım. Bunun genel yani Türkiye geneli yaygınlaşması lazım. Sahip olduğumuz çocuklarımızın hem dil eğitimini hem din beraber yürütülebilir iç içedir bunlar. Eğitimi değerler eğitimi. Çok farklı düşünmüyoruz biz. Kendi şahsım en azından okulda verilmesi taraftarı. Tabii merdiven altı diye tabir ettiğimiz yerlerden daha mantıklı bence denetimli oluyor kimin ne öğrendiği belli.(AKP3)

Nasıl ki dil eğitimi verilmeli diyorsak, okullarda da din eğitimi verilmeli fikrine sahipler. Sonuç olarak herkesin kendi dinini öğrenmesi lazım diye düşünmekte. Din eğitimi almak istemeyenler muaf tutulabilirler. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir:

Din eğitimi de verilmeli. Din eğitimi yine insanların temel alması gereken derslerdendir. Üzülüyorum. İngilizceyi Almancayı zorunlu ders olarak veriyoruz. Kimse buna ses çıkarmıyor. Hani bir anadil dediğimiz zorunlu olduğu zaman ses çıkarıyorlar. Sonuçta Almancayı görmek zorunda bir öğrenci. Kimse buna ses çıkarmıyorsa diyelim Anadolu Liselerinde Kürtçeyi de görsün Zazacayı da görsün hangi dersi görmek istiyorsa onu görsün. Bununla ilgili dersler görebilir görsün. Din kültürünü de görsün. Bunlar yetişirken Müslüman

anne baba çocuklarıdır. Bunlar istemeyenler varsa da özel dilekçe verip yasalar buna uygundur muaf olabiliyorlar. (AKP4)

Din eğitimi verilmeli yaygın görüştür. Çocuk yaşadığı toplum gereği ve yaşadığı topluma hâkim olan inanç gereği din eğitimini almalıdır. Ve din eğitimi çocukluktan itibaren temel dini bilgilerle verilmeye başlanmalıdır. Her toplum kendi din eğitimi vermektedir. Bunu diğer ülkelerde de var olduğunu görmekte olduğunu ifade etmekler. Bu konuda görüşler şu şekildedir;

Ya şimdi şöyle din eğitimi dediğimiz zaman ülke olarak özellikle AK Parti iktidarından sonra mı bilmiyorum farklı bir bakış açısı oluştu. Bunu Avrupa'ya da baktığımız zaman diğer Musevi ya da Hıristiyan ülkelere baktığımız zaman kendi eğitimlerinde de okul öncesinden tutun üniversiteye kadar din eğitimi öncelik olmuştur. Ama geçecek diye bir şey yok bilimi. Biz Müslüman'ız diyoruz ama şu anki çocuklara baktığımız zaman bir Fatih'a'yı bir Peygamberin hayatına ilgili net doğru dürüst bilgilere sahip değil. En azından temel bilgilerin ilkokuldan ortaokuldan verilip sonradan zaten sonradan meslek liseleri adı altında İmam Hatip Liseleri vardır, bu eğitimi daha iyi bir şekilde almak isteyenler tercih yapacağı bir lisede İmam Hatip mesleki teknik anlamda ya da sağlık anlamında meslek liseleri varsa din anlamında da tabii ki İmam Hatip Liseleri var. Benim demek istediğim en azından okul öncesinden, ilkokuldan, ortaokuldan temel dini bilgilerin verilmesi çünkü bütün ülkeler bütün dinler Avrupa'dan tutun din eğitimine önem verilmiş. Din eğitimine ülkemizde nedense bu bir gericilik algısı oluşturulmaya çalışılıyor. Bu konudaki hassasiyetimiz kendi kültürümüz geleneklerimiz dini anlayışımız, militarist bir gençlik yetiştirirsin demiyoruz, ama bir Hıristiyan kendi peygamberini kendi dinini nasıl biliyorsa Müslüman da en azından çocukken kendi kuranına kendi ayetini bilmesi lazım. (AKP5)

Siyasi parti temsilcilerinin din eğitimi ile ilgili ortak görüşü din eğitiminin okullarda verilmesine dairdir. Çünkü temsilciler Müslüman bir ülkede yaşadığımızı ve bunun gereği olarak bireyin kendi dinini en azından temel dini becerileri öğrenmeleri taraftarılar.

Okul Yönetici Seçimi

AK Parti okul yönetici seçiminde dikkat edilmesi gereken hususları şu şekilde belirlemiştir (Tedmem,2018):

- Profesyonel okul yöneticiliği uygulamasının başlatılmasını
- Mesleki ve teknik eğitim okul yönetim modelinin geliştirilmesi, yerel yönetimlerin ve sektör temsilcilerinin katılımının sağlanmasını hedeflemiştir.

3.1.8. Liyakat Ama Nasıl

Okul yöneticilerinin öğretmen kökenli olup okulu gerçekten idare edebilecek öğretmenler arasından seçilmesi lazım fikrindeler. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Aslında idareciliği iyi yapabilecek birisi olması lazım. İdarecilikten anlaması daha doğrusu yönetici ile idareci ayırt etmemiz lazım. Bir insan yönetici mi idareci mi ona bakmak lazım. Biz okullarda yönetim değil idare istiyoruz benim fikrim bu. Yani eğer idarecilik yapabiliyorsa o kişi oraya gelmelidir. Okul yöneticilerinin öğretmen kökenli olmasından yanayım. Bir eğitimde orada idarecilik yapılacaksa oradan olması daha iyi. (AKP2)

Okul yöneticileri gerçekten bu işi yapabilecekler arasından seçilmelidir. Şimdi sınav artı mülakat var. Doğru bir sistem mi bilinmez ama bir şekilde seçimin yapılması gerekir fikrindeler. Mülakat bir diğer adıyla referans sistemi bizim toplumda yer edinmiş bir durumdur. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir:

Bence onlara biraz daha dikkat edilmeli. Sınav artı mülakat var onlar da ne kadar sağlıklı ben de tam olarak bilmiyorum. Yönetici seçimi içeriden de olabilir öğretmenler arasından yani da dışarıdan da olabilir. Önemli olan kaliteli bu işi yapabilecek bu yetkinliğe sahip öğretmenlere ve öğrencilere faydalı olabilecek birinin olması. Evet, hem sınavın olması hem mülakatın olması iyi ama ne kadar gerçekçi yapıyoruz. Olayı çözümlene de faydalı var.(AKP1E)

Okul yönetici seçimi yapılırken karşılaşacağımız birçok sıkıntı var diye belirtmekteler. Mülakat sisteminin de olmasının birçok sıkıntısı var sadece sınav sistemiyle yapılan alımlarda yaşanabilecek birçok sorun vardır diye düşünmekteler. Bu konudaki görüş şu şekildedir:

Yok, Şu anda mülakat kaldırıldı Şu anda sınav artı ek 1 var ya da sınav tektir. Müdür atamalarında Ek-1 ler var. Burada da çalıŐtıĐı süre artı ödüller yönelik çalışmalar ki etkili bu anlamda. Hangi sistemi uygularsanız uygulayın sıkıntı vardır yani sadece sınav yaptığımız zaman biraz önce Ğretmen atamalarında dediğim gibi idarecilikte çok iyi bir puan alıyor yöneticilikle hiÇbir ilgisi yok. Diyelim ki mülakat gerekiyor ama mülakat yaptığımız zamanda bu sefer de işin içine farklı olaylar giriyor. Sonuç vermiyor. Yani okul içinden gelen öğretmenlerde idareci olarak denenebilir ama hepsinin avantaj ve dezavantajları var. Orada da o kişi öğretmenlere bağlı kalmak zorunda isteklerini yerine getirmek zorunda kalır ki maalesef öğretmenlerimiz de kendi isteklerinin yapılması taraftarı o kişi de onlara bağımlı kaldığı için bu sistemde kötü yönleri var. Yani alanı açarsanız avantajları da var dezavantajları da var. (AKP4)

Okul yönetici seçimiyle ilgili yaşanan birçok sıkıntı mevcuttur. Bununla ilgili devam eden çalışmalar var. En iyi sistem gerçekten bu işi hakkıyla yapabilecek kişilerin seçilmesidir görüşündeler. Yani liyakat önemlidir. Sınavla ve torpilsiz bir yönetici seçimi en uygun yönetici seçimi olduğuna inanmaktalar. Bu konu Şöyle düşünmekteler;

Geçen Milli EĞitim bakanımızın bir konuŐmasını da dinledim bu konuda. 2023 hedeflerinde bu da var, çok ciddi anlamda bir çalışmaya girmişler. Okul müdürleri konusunda bizim en çok sıkıntı yaşadığımız parça olarak da insan hakları başkanı olarak da bana gelen sorun sıkıntı okul müdürleri ile ilgili öğretmenlerin mobbing ile karşı karşıya gelmesi. Bunun sebebine baktığımız zaman okul müdürlerinin egosundan kaynaklanıyor, bir anda bir mevki makam sahibi olunca o müdüriyet koltuğunu diğer kadın ya da diğer öğretmenlere karşı farklı Şekilde kullanılıyor. Kalifiye, liyakate sınavla, torpilsiz en önemli olan uygun bir sınav sistemi ile Müdür, Müdür Yardımcılığı alımı yapılacak. 2023 hedeflerinde de mevcuttur. Bu sınavın içeriği çok önemli insan iliŐkilerinden tutun genel yetenek genel kültür, bunlar çok önemli. Özellikle iletişim çok önemli bir insanla iletiŐiminden tutun davranıŐlarından tutun, mevzuat, hitap en önemlisi insan ilişkileri. Çocuklarla, öğretmenlerle olan ilişkileri öyle, bir gözden geçirilmeli. (AKP4)

Okul yönetici seçiminde yaşanan en büyük sıkıntının bu işi yapabilecek yeterliliğe sahip kişilerin seilmemesidir. Seçimi en iyi Şekilde yapmak adına bir

kısım mülakat ve sınavı uygun bulurken bir kısım sadece sınav olması gerektiğini belirtmekteler.

Eğitim Finansmanı

AK Parti eğitime ayrılan bütçenin doğru bir şekilde kullanılması adına,

- Eğitim yatırımlarının kalite odağında ele alınması ve eğitimde özel sektörün payının fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde teşvik edilerek artırılmasını temel olarak almıştır. (Tedmem,2018)

3.1.9. Ciddi Artış Var!

Geçmişle kıyaslandığında son yıllarda eğitime ayrılan bütçede ciddi artışlar oldu ve bu da temel olarak yaşanan sıkıntıları asgari düzeye indirdi görüşündeler. Bu konudaki fikirler şu şekildedir;

Son yıllarda özellikle eğitime çok iyi bütçe ayrıldı. Bununla ilgili çalışmalar yapılıyor. Ülkenin ekonomik durumu önemli bu anlamda. Ayrılacak şu anda en yüksek bütçenin eğitime ayrıldığı söyleniyor. Güzel şeyler yapılıyor son dönemlerde, yapılan okullar okulların iyileştirilmesi konusundaki çalışmalar gerçekten güzel adımlar atılıyor. Ama ülkemiz koşullarında bu durum yetersiz kalıyor çok fazla genç nüfusa sahibiz okullaşma oranı maalesef yeterli değil. Özellikle ilkökuller ve ortaokullarda daha ikili eğitim veriliyor genel anlamda bu durum çözüldü. Ama büyük metropollerde daha çözülemedi. Bunlarla ilgili biraz daha yatırım yapılması gerekiyor. Yani anladığım kadarıyla özel okullarda var özel okullara da bütçe ayrılıyor fakat devlet okulları da var. İnsanlar daha çok ben şunu gördüm bizim ülkemizde de aslında herkes devletten yana. Yani özel sektör pek rağbet görmüyor insanlar bu konuda serbest bırakılmalıdır nereye göndermek istiyorsa oraya göndersin her zaman devlet daha çok güvenilir liman anlamındadır ülkemizde de. Ben bunun farkındayım Avrupa'da bu böyledir. Yüksek lisans döneminde ben Avrupa'yı incelemiştim %70'ten fazla yine devlet okulları revaçta onlar da devlet okullarına çocuklarını gönderiyorlar. (AKP4E)

Yine söylüyorum AK Parti döneminde Cumhuriyet tarihinde en çok MEB'e ayrılan bütçe şu anda AK Parti döneminde yapılıyor. Şu anda savunmadan sonraki en büyük kalemdi şu an savunmanın da önüne geçti diyebilirim. Zaten

bundan ötesi de herhalde olamaz. Özel eğitime yönlendirmek yanışsa da illa ki buna doğru da diyemeyiz. Özel okullarda olmalı devlet okulları da olmalı. Eğitim çift taraflı yürütülmelidir, hem özel olarak hem devlet olarak...(AKP1E)

Milli Eğitim'in ayrılan bütçe yeterli değil söylüyorum yeterli değil. Yani bu özelleştirme değişebilir tabii ama devlette de, çift taraflı eğitim yürütülebilir hem devlet eliyle hem özel aracılığıyla. Neden olmasın yani okullarını yapar. Özelde de ayrı bir sistem devam eder. Kesinlikle öyle olabilir. (AKP2K)

Eğitime ayrılan bütçede artış olduğu konusunda siyasi parti temsilcileri hemfikirler. Bütçenin artışıyla beraber iyileşmeler olduğunun ve bunun da eğitimin kalitesini arttırdığını belirtmekteiler.

Okul Öncesi Eğitim

AK Parti okul öncesinde şartların düzeltilmesi aşağıdaki hedefleri ulaşmak istemektedir (Tedmem,2018):

- Okul öncesi eğitimin fırsat eşitliğinin sağlanması ve sosyo- ekonomik dezavantajların giderilmesi için ilk müdahale noktası olarak ele alınmasını,
- İlkokul öncesinde her çocuğun en az bir yıl okul öncesi eğitim almasının sağlanması,
- Okul öncesi eğitim hizmetlerinin tamamen ücretsiz hale getirilmesini,
- Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının artırılması

3.1.10. Zorunlu Bir Eğitim!

Okul öncesi eğitim zorunlu hale getirilmeli temel görüştür. Okul öncesi çağı bireyin en verimli olacağı çağlardandır. Çocuk bu dönemde aldığı eğitimle daha başarılı olabilmektedir. Birçok ülkede okul öncesi eğitim vardır ve zorunludur. Bunun faydası da birçok aşamada görülmektedir. Bu konudaki temel görüşler benzer niteliktedir;

Okul öncesi eğitim illaki zorunlu olsun denildiğinde biraz itici geliyor ama birçok gelişmiş ülkede Benim de bildiğim kadarıyla okul öncesi eğitim bu yaşlarda başlıyor. Bu yaşlarda başlayan öğrenciler daha başarılı oluyor. Bu bir gerçektir ve denenmiştir. Ve buna bağlı olarak da birçok ülkede şu an bu

uygulanıyor. Madem böyle bir realite varsa sen niye birilerine bak sen yanlış yapıyorsun diyorsun. Ben de bunu anlamıyorum. (AKP1E)

Okul öncesi eğitim zorunlu olmalı. Okul öncesi eğitim Belki birçoğuna göre oyun diye biliniyor ama Aslında o oyunla çocuk çok şey öğreniyor ve çocuğun en verimli çağı. Beyin 3-6 yaş aralığında boş. O ana kadar 3 ve 6 yaş diyoruz ya 0-6 yaşa kadar bence okul öncesi eğitim zorunlu olmalı ve şart. (AKP2K)

Okul öncesi eğitim kesinlikle zorunlu hale gelmeli. (AKP3E)

Okul öncesinin temel hedefleri vardır. O yaştaki bir çocuğu tüm yönleriyle keşfetmek ve bu sayede çocuk ilkokula başlamadan onu her yönüyle tanımak ve alacağı eğitimi ona göre dizayn etmektir fikrindeler. Okul öncesi eğitim daha önce de belirtildiği gibi AK Parti hükümetinin iktidarı süresince önem kazandığını ifade ettiler. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yani şimdi yine okul öncesi eğitim 2002'den yok sayılırdı da, çok azdı. 2002'den bugüne kadar %500 oranında arttı. Velilerin eğitime katılım oranı arttı. 2023 hedefleri arasında okul öncesi eğitimde artış getirme hedefi vardır. O yaştaki çocuğu hemen dersin içine boğma değil yeteneklerini keşfetmek. Çünkü bizim keşfetme dediğimiz, çocuklarımızı dil becerileri yönünden motor becerilerini becerileri yönünden geliştirmeliyiz. Biz bunları yapabilirsek faydası vardır, zorunlu eğitimin faydası vardır. Dediğim gibi çocuğu kasmadan militarist yetiştirmeden tamamen kendi bilgi becerileri... Bu olanakları sağlarsak okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirebiliriz. (AKP5K)

Zorunlu eğitim olmamalıdır görüşünde olanlar da var. Belki ilkokul seviyesinde birey temel bilgi ve becerileri edinsin diye zorunlu eğitim olabilir. Ama ondan sonraki aşamada çocuğu okula bağlamak yanlış bir durumdur. Okul dışında edinilecek bilgi ve beceriler ve öğrenilecek meslekler vardır. Birey okul dışında bunları edinip kendini uzmanlaştırabilir. Bu konudaki görüş şöyledir;

Açıkçası zorunlu eğitimin hepsine ben karşıyım. Hani okul öncesi değil dersiniz ki ilk 4 yılda okuma yazmadır temel becerilerdir. Bu konuda zorunlu olabilir. Kesinlikle zorunlu olması taraftarı değilim. Çünkü siz 12 yıl 1 kişiyi okulda tuttuktan sonra farklı bir meslekte veya farklı bir alanda yetişmesi mümkün değil. Bu bağlamda ben zorunluluğa karşıyım ya da 5 yıllık bir süreye bir şey demiyorum. Öğrenci temel becerileri kazansın temel bilgileri alsın okuma

yazma gibi. Ama onun akabinde ki süreçte serbest bırakılmalı. Okusun isterse bir İş sektöründe işçi olarak yerleşsin. Çünkü şu an ülkemizin en büyük sıkıntısı bu, esnaflar kendilerine çırak bulamıyorlar 18 yaşından sonra kişi liseyi bitirdikten sonra kimse gidip çırak olmak istemiyor çalışmıyorlar, bu yüzden ben anaokullarından da diğerlerinden de bu tür şeylerin zorunlu olması taraftarı değilim. (AKP4E)

Okul öncesi eğitimi parti temsilcilerinin büyük kısmı gerekli bulmakta ve zorunlu olmasına dair fikir belirtmekte. Bu yaşta alınan kaliteli bir eğitimin bireyin sonraki yaşantılarına katkıda bulunacağını ifade ettiler. Okul öncesi eğitimin zorunlu olmasına karşı çıkan parti temsilcisi de var ve bu konudaki fikirlerini ifade etmektedir.

Temel Eğitim

Temel eğitimde AK Parti,

- Tüm okullarda 2019-2020 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar ikili öğretime son verilip, tam gün eğitime geçilmesi ve ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen burs tutarının ve yararlanan öğrenci sayısının artırılmasını hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.1.11. Okula Başlama Yaşı Uygun

4+4+4 sistemine getirilen eleştirilerden büyük çoğunluğu yersiz olduğunu belirttiler. Daha uygulamanın içeriği bilinmeden birçok eleştiri yapılmıştır. Bu da uygulamayı AK Parti hükümetinin hayata geçirmesinden kaynaklanmaktadır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Temel eğitimde de erken yaşlarda başlayan öğrencilerin daha başarılı olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Ve şu an Amerika başta olmak üzere birçok gelişmiş ülkede temel eğitime bu yaşlarda başlanıyor. 4+4+4 sistemi, bu sistemi tam olarak bilmiyorum ama ikide bir bu sistem iyi bu sistem kötü... Biraz önce söylediğim gibi bu bir siyasi figür haline geldi. Bunu da siyasi olarak farklı aktaran kişiler var. İçeriğini bile bilmeden, bizim için iyi midir çocuklar için iyi midir bilmeden... Eğer AK Parti yapmışsa kötüdür. AK Partililer de CHP yapmışsa kötüdür. Sadece siyasi figür olarak kullanılıyor. Şu iyidir, bu kötüdür, eminim ki kötüdür diyenlerin yüzde doksanı bunun içini dolduramaz. Çünkü eğer

4+4+4 kötüyse ne kötüdür. Belki de buna cevabı yoktur. Sistemi bilmiyor 4+4+4 nedir diye sorduğumuzda ne istiyorsunuz diye de sorduğumuzda cevap veremiyor.(AKP1E)

Temel eğitimde en çok eleştiri alan boyut okula başlama yaşının geriye çekilmesiydi. Yalnız zaten okul öncesi eğitimi alan bir öğrenci de yaştan kaynaklı problemler yaşanmayacaktır. Temel eğitimin ilk yılına da baktığımızda bilgi yüklemesinden ziyade daha farklı eğitimlerle okula başlanmaktadır. Bu konuda şöyle görüş belirtmiştir;

Temel eğitim kesinlikle olmalı. Eğer çocuk zaten anasınıfına gitmişse okul öncesi bir eğitim almışsa motor gelişimini de tamamlamıştır. Okulun da destek vermesi lazım okul öncesi eğitiminde bence aile eğitiminin de olması lazım aile ile birlikte yürütülmesi lazım. Çünkü orada aile destek olursa çocuk okula hazırdır. 5 yaşında başlayabilir. (AKP2K)

Eğitim sistemi değişirse okula başlama yaşının daha 5,5 buçuğa getirilmesinde bir sakınca yok. Tamamen bu eğitim sistemi ile alakalı bir durum. 5 yaşındaki çocuğa ilk yıl zaten bir bilgi yüklemesi yapılmıyor. Önce bir keşif hani kendini keşfetme becerisini keşfetme çalışmaları yapılıyor. Çocuğun özgüveni gelişiyor, diğer farklılıkları çıkarmış oluyoruz. Bu anlamda olabilir eğitim sistemi ile beraber değişim normaldir.(AKP5K)

Temel eğitimde ölçüt yaş ya da eğitimin zorunlu hale gelmesi değildir. 4+4+4 sisteminin uygulanmasının sebebi daha önce uygulanan ve haksızlıklara sebep olan durumları ortadan kaldırmak ve bu konularda iyileşme sağlamaktır. Daha önce belirtildiği gibi önemli olan eğitimin içeriğidir ne verildiğidir ve nitelikli eleman yetiştire bilinmesidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Temel eğitimde de yaşın geriye çekilmesi çok sıkıntı değil. O da aileye bırakıldı belli bir yaşa kadar gönderip göndermeme aileye bağlı. Şimdi 4 + 4+ 4 eğitim sisteminin çıkarılma nedenlerinden bir tanesi 97-98 sürecinde yapılan haksızlıkların kaldırılmasına yönelikti. Çünkü o dönemde İmam Hatiplerin ortaokul kısımları kapatıldı onlara çok büyük zararlar vuruldu. Meslek liselerine ve imam hatiplere bu zararlar vurulurken büyük sıkıntılar yaşandı. Ben Meslek Lisesi mezunuyum bizim farklı bir alana gitmeye, şuna inanıyorum ben bir kişi meslek lisesine giden öğrenciye devletin yatırdığı para çok fazla atölyeler

kuruluyor atölyelerdeki makineler. Bununla ilgili çalışmalar vardır onların devlete maliyeti çok daha fazla oluyor. Kişinin kendi alanında bir işe girmesi daha doğru olur bence. Şunu yapabilir birey. Ben kendi alanında bilgisayar öğrenmek istiyorum diğeri de ben Avukat olmak istiyorum diyebilir ve kendi alanında çok iyiye ve puanını da alabiliyorsa bu anlamda şimdi bu tür kolaylıklar sağlanmış durumda. Senin puanın kırılmıyor güzel bir uygulama bu 4 + 4 ar+ 4 zorunlu 12 yıl olmasını ben doğru bulmuyorum. Buna 5 + 3 dersiniz olabilir. Fark yok. Temel sıkıntı zorunlu eğitim kaç yıl olacak değil. Çünkü Avrupa ülkelerinde yaklaşık 9 yıl 10 yıl 11 yıl hepsini geçtik 12 yıl yaptık. Bu başarı değildir 15 yıla da çıkarırsak ben bunu başarı olarak görmüyorum. Nitelikli öğrenci yetiştirmektir, yetiştikten sonra da iş sektöründe kendine yer bulabilmesi önemli. O konuda ben çok bilgi sahibi değilim. (AKP4E)

Yaşın geriye çekilmesini çok mantıklı bulmayanlar da var. Ama o yaştaki çocuğa ne verildiği de önemli tabi bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Ben o kadar çok yaşını geri çekilmesi taraftarı değilim daha ama gerçi şu anki zamanlarda biraz daha erken hayata katılıyorlar daha sosyal oluyorlar çocuklar. Tabii o 5 yaş 5,5 yaş ne verdikleri önemli bu konuda çok bilgi sahibi değilim.(AKP3E)

Parti temsilcilerinin büyük çoğunluğu 4+4+4 sistemine getirilen eleştirilerin daha çok siyasi boyut taşıdığını ifade ettiler. Temel eğitimde okula başlama yaşının da uygun olduğunu ve herhangi bir sorun teşkil etmediğini belirttiler.

Ortaöğretim

3.1.12. Daha Farklı Bir Sistem

Liselere geçişte sınavlar yerine daha önce belirlenmiş ve planlanmış bir sistemle çocuklar alanlara yönlendirilmelidir. Herkesin ilgisi, becerisi ve bilgisi farklıdır. Bunlar öğretmenin gözlemiyle ve incelemesiyle sonradan değerlendirilip çocuklar yönlendirilmelidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Ben o sınavdan ziyade liselerde branşlaştırma taraftarıyım ve kesinlikle branş ayrımı olması lazım. Büyük sıkıntımız da işte istihdamla ilgili işsiz kardeşlerimizin çoğu herhangi bir alanda uzman değiller. Her işi yaparım diyen

işini yapamaz, hiçbir işi de bilmiyor demektir. Ara eleman sıkıntımız var bundan sonra ortaöğretimde yani lisede o sınavın niteliği nedir bilmiyorum. Branşlaşma muhakkak olması lazım olsun. Onun içine bunların da dâhil edilmesi lazım yani benim çocuklarım da girdi o sınava TEOG mıydı neydi şimdi LGS diye geçiyor. İşte dediğim gibi çocukların ortaöğretimde ilgi alanları zekâları becerileri anlaşılmalı ve ona göre de o çocuklar yönlendirilmeli. (AKP3E)

Bence sınavların kaldırılması lazım çocuklarımız perişan oldu. Yazık günah çocuklara. Okuldaki öğretmenin mesela gözlemi önemli, okuldaki dersleri önemli, diploma not ortalaması önemli Bunlar temel alınabilir yani. (AKP2K)

Hükümetin yeni planı sınavsız bir sistemdir. Nasıl olacak peki? Çocuk en başından itibaren gözlemlenecek, sınavlardan aldığı notlar, öğretmenlerinin gözlemleriyle değerlendirilecektir. Bu sistem zaten Avrupa'da var olan bir sistemdir. Böylelikle çoğun yönlendirmesi yapılacak ve herkes kendine uygun okullara gidecektir görüşü yaygındır. Bu konuda şöyle fikir belirtilmiştir;

Hükümetin genel programı sınavsız sistem. Hem ortaöğretimde hem yükseköğretimde sınavsız geçişin önünü açabilmek için çalışmalar yapılıyor. Belli bölümler revaçta ve bu istendiği müddetçe de olmak zorundadır. Sınavlar Avrupa'da da bu böyledir, dünyanın her yerinde de bu böyledir, tercih edilen bölümler azdır. Bunu tercih edenler çoktur sizin elemeniz gerekiyor. Avrupa daha çok bunu okul çağında yapıyor bunu sürece yayıyor son dakikaya bırakmıyor. Okul içinde aldığı notlardır, öğretmenlerin çocukla ilgili görüşleridir daha iyi bir yönlendirme yapıyorlar. Ülkemizde daha çok okul bittiği zaman yani okulun lisenin ya da Ortaokulu'nun son sınıfında yapılıyor. Yani bu da zorunluluktur çünkü birden fazla bir kaç okul vardır herkes okullara gitmek istiyor herkes gidemeyeceği için muhakkak eleme yapılması gerekiyor. Eleme yapılabilmesi için de sınav zorunludur ya da portföy çalışması yapılabilir. Öğretmen öğrencinin eğitim süreci boyunca gelişimini takip eder görüşlerini yazar bu da milli eğitiminde planlaması içinde. (AKP4E)

Liselere geçişte sınav olmalıdır. Çünkü öğrencileri bir şekilde ayırt edebilmeleri gerektiğini ifade etmekte. Bu da sınavla mümkün olabileceğini belirtiyorlar. Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Liselere geçişte mutlaka sınav sistemi olmalı. Her öğrencinin kendi becerilerini ya da özel durumlarını ortaya koyan, bu sınavlarla belirlenmeli. Her öğrenci aynı değildir bazı başarılı bazı başarısız, bazı sanatsal başarıları olabilir, bazısının sayısal başarıları olabilir, bazısının bedensel fiziksel sözel başarıları olabilir. Bunların bu sınıflara ayrılması, çocukların derecelerinin farklı olması gerekiyor. Çünkü hiç bilmeyenle çok bilen bir araya getiremeyiz.(AKP1E)

Temel eleştiri alan nokta liselere geçiş sistemidir. Parti temsilcilerinin çoğunluğu sınavsız bir sistem beklentisi içindedir. Bunu sağlamanın yolu da öğrencinin gelişiminin düzenli ve ayrıntılı olarak takip edilmesi ve bu şekilde bireyin yönlendirilmesi olarak görülmektedir.

Mesleki Eğitim

AK Parti mesleki eğitim alanında birçok çalışma yapmayı hedeflemektedir. Bunlar;

- Mesleki ve teknik liselerin niteliği artırılarak, mesleki ve teknik liselerdeki öğrencilerle diğer liselerdeki öğrenciler arasındaki temel yetkinlik farklarının kapatılması,
- Tematik lise uygulamasının yaygınlaştırılması,
- Meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin istihdam süreçlerini planlama konusunda öncelik verilmesi ve mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdamının özendirilmesi,
- Mesleki eğitimde özel sektörün rolünün güçlendirilmesi ve odalar ve borsalara daha fazla sorumluluk verilmesi,
- Organize sanayi bölgesinde meslek liselerinin yaygınlaştırılması,
- Mesleki ve teknik eğitim okul yönetim modelinin geliştirilmesi ve yerel yönetimlerin ve sektör temsilcilerinin katılımının sağlanması
- Mesleki ve teknik eğitimde lise ve yüksekokul programlarının beraber uygulandığı okullar açılmasıdır. (Tadm,2018)

3.1.13. Nitelikli Mesleki Eğitim

Meslek eğitimi genel ihtiyacı karşılamıyor görüşü yaygındır. Bu konuda birçok eksiklik vardır. İyileştirmelerin olması gerekmektedir. Yaşanan sıkıntılardan

biri de meslek liselerinde verilen eğitimle gerçek iş yaşamında ihtiyaç duyulan niteliklerin birbirini tutmamasıdır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Karşılıyor çünkü eğitim yanlış veriliyor. Genel olarak verilen meslek eğitimi bizim ihtiyaçlarımızı karşılamıyor ve eksik kalıyor. Çünkü verilen eğitim daha çok teorik düzeyde kalıyor. Uygulama düzeyinde verilirse daha çok ihtiyaçları karşılar.(AKP1E)

Bununla ilgili temel sıkıntılar var. Sektörünün istediği kalifiye eleman ile meslek liselerinde ki aynı değil birbirini tutmuyor. Bunda da gelişen teknolojiye ayak uyduramıyorlar. Çünkü teknoloji sürekli gelişiyor programlar sürekli değişiyor. Meslek lisesindeki bu programlar maalesef bu duruma ayak uyduramıyor bunu takip edemiyor. Bundan dolayı son yıllarda fabrika ile iç içe olan okullar açıldı. Teknoloji liseleri de açıldı bu güzel bir uygulama. İnşallah bunun devamı da gelir Meslek liseleri daha çok iş sektörü ne istiyorsa onu verir. Bu anlamda meslek liseleri açılmalı fabrikalara da dönüştürülmeli bir makine almaya gerek yok fabrikada direk öğrenci yetişebilir. (AKP4E)

Meslek eğitimi ihtiyacı tamamen karşılamıyor ama son yıllarda bununla ilgili de ciddi çalışmalar yapılıyor diye düşünmektedirler. Yaşanan en büyük sıkıntılardan biri nitelikli ara elemanın yetiştirilememesidir. Bunun önünü açmak adına çocukları erken yaştan itibaren mesleğe yönlendirmek lazımdır. Herkes ilgi duyduğu ve becerisi olduğu alana yönlendirse bu tarz sıkıntılar en aza indirgenebilir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Ya tabii ki tamamen karşılamıyor. Meslek liseleri ile ilgili son zamanlarda çok ciddi özellikle Organize Sanayi odalarıyla ciddi görüşmeler yapıldı. Bu anlamda meslek liselerinde, teknik liselerde daha önce istihdamda da sorun yaşıyorduk çünkü eleman bulamıyorlardı. Ya da Fabrika Organize Sanayi sahipleri... Tam da yeterli değil ama yapılan çalışmalara baktığımız zaman bu çocukların hem gelişimi hem sonrasında iş özellikle organize sanayi ticaret odaları ile yaptıkları çalışmalarla bunlara da bir altyapı bir istihdam ayarlanabiliyor. Meslek liselerinin her dönem olması lazım tabi hep dedik ya bilgi, beceri, bilimsel anlamda. Fizik, Kimya, Tıp, Astronomiye eğilimim vardır bunları tercih ederim. Sanatsal anlamda bir becerisi vardır ya da İmam Hatip liselerine gitmek ister, yani bu teknik liseden meslek lisesinden mezun olan birinin doktor olamayacağı anlamına gelmez sadece yetenek

bilgi, birikim, beceri orada daha fazla kendini gösterir. Kendi alanını seçmiş olur ama oradan mezun olan biri öğretmen olmak isterse olabilir, doktor olmak isterse de doktor olabilir. O şansın verilmesi lazım. Bu anlamda meslek liselerinde son yıllarda çalışmalar yapılıyor. Eskiden sadece Teknik bir şeydi şu anda Meslek Lisesi okuyan öğrenciler pratik anlamında da o imkânlara sahip. (AKP5K)

Liselerde ve üniversitelerde verilen mesleki eğitimin ihtiyacı karşılamadığına dair genel görüş yaygındır. En temel görüş okullarda verilen mesleki eğitimin teoride kalmasıdır. Uygulamaya yönelik çalışmalarla bu durum düzeltilebilir.

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık

Rehberlikte iyileştirmeler hedeflenmektedir. Bunlardan bazıları;

- Öğrencileri ilgi ve beceri alanlarına göre yönlendirme, etkili öğrenmelerini sağlama ve becerilerini geliştirme ve geleceğe hazırlama hususlarında gerekli rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkin bir şekilde verilmesinin sağlanması,
- Gençler için “Kariyer Merkezleri” kurulması,
- Gençlerin ortaöğretimden yükseköğretime geçişte eğitim ve kariyer planlamasına yardımcı olunmasıdır (Tedm,2018)

3.1.14. Daha Etkili Bir Rehberlik

Rehberlik yönünden şanslı bir nesil var çünkü diye ifade edilmektedir. Geçmiş dönemlerde rehberliğe önem verilmezdi ve öğrenciler rahat bir şekilde Rehber öğretmenle görüşemezdi. Şimdi ise durum çok farklıdır. Eksik olan noktaları var mı, evet var diye belirtmekte. Birincisi Rehber öğretmen sayısında eksiklik var ve ikincisi de mevcut rehber öğretmenlerinin kendi alanlarında uzman değil ve yönlendirme noktasında eksiklikleri vardır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Şimdiki öğrenciler çok şanslı. Bizim dönemimize göre bizim zamanımızda rehber öğretmenlik olayı mı vardı yani sıkıldığımızda üzüldüğümüzde işte öğretmene ya da müdürlere gitmek korkuturdu. Aklımızın ucundan bile geçmezdi. Belki rehber öğretmen sayısı yetmez bu artırılabilir bir şey.

Oluşturulurken deneme amaçlı belli bir sayı yapılır karşılığında geri dönüşümünde iyileşmesi gereken yerde öteki müdahaleler yapılır. Hükümetin rehber öğretmen sayısını artırma da farklı çalışmalar içinde olacağını düşünüyorum. Bu artık velilerin talepleri ile alakalı bir durum. Milli Eğitim'e yapacağı baskılarla ve taleplerle alacağı bir hizmettir. Bazı şeyler taleplere göre değişir. Arz-talep meselesi. Tabii rehberlik öğretmenlerinin de o anlamda çocuklarla o güveni yakalayıp iletişimi sağlaması çünkü çocuk hani önce güvenmesi lazım ki bilsin faydalanabilirsin. (AKP5K)

Bir diğer görüş de okullarda var olan rehber öğretmen sayısının yeterli olup yalnız bu rehber öğretmenlerinin alan anlamında yetersiz olmasıdır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Öğretmenlerimiz yeterli ama öğretmenlerimiz yeterince çalışıyorlar mı ona bakmak lazım sayıyı olarak yeterli ama maalesef öğretmen odasına giriyorsa kapısını kapatıyorsa, on tane de Rehberlik çimiz olsa hiçbir işe yaramayacak. (AKP2K)

Şu aşamada gördüğümüz kadarıyla onlara baktığımız zaman yetiyor. (AKP3E)

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık yönünde sıkıntılar olduğu konusunda siyasi parti temsilcileri ortak görüş belirttiler. Bu sıkıntılardan bir tanesi Rehber öğretmen sayısının azlığı bir diğeri de Rehber öğretmenlerin nitelik yönünden eksik olmasıdır.

Özel Eğitim

AK Parti özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için ciddi çalışmalar planlamaktadır. Bunlar;

- Özel eğitime ihtiyaç duyan çocukları ve engelli öğrencileri akranlarının aldığı hiçbir eğitim imkânından mahrum bırakmayan politikalar uygulanması,
- Özel eğitimde hem müfredatın çeşitlendirilip çoğaltılması, hem de ders kitapları ve tamamlayıcı eğitim araç gereçlerinin artırılıp erişilir kılınması,
- Engelli bireylerin okul ve kurumlara erişimini sağlayacak şekilde gerekli mekânsal düzenlemelerin tamamlanması ve eğitime erişimde sorun yaşayabilecek bütün öğrencilere yönelik gerekli tedbirlerin alınması,

- Yetenek taraması yaparak yüksek zekâlı çocuklara özel eğitim sağlayacak bilim ve sanat merkezleri kurulması,
- Sportif yeteneklerin erken yaşta tespitine yönelik olarak yapılan yetenek taraması çalışmalarına devam edilmesidir (Tadm,2018).

3.1.15. Yeterli Çalışmalar Var!

AK Parti hükümetinin iktidarı boyunca özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için birçok çalışma yapılmıştır. Bu tarz çocukların eğitime kazandırılması adına birçok yenilik yapılmıştır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Dezavantajlı öğrenciler için AK Parti döneminde büyük çalışmalar yapıldı, daha önce de söylediğim gibi bu öğrencilere yönelik yeni okullar açıldı, rehabilitasyon merkezleri açıldı. Bu öğrencilerin eğitim ve daha iyi katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli çalışmalar yapıldı. Özel eğitimli öğrencilere şu anda evde ders verilmesine kadar, derslerde birebir verilmeye başlandı. (AKP1E)

Son yıllarda yani yapılanlar yeterli hatta fazla oldu biraz. Açıkçası şöyle fazla oldu rehabilitasyon merkezleri rant merkezleri haline döndü onunla ilgili denetimlerin daha sık yapılması gerekiyor. Rehabilitasyon merkezleri öğrenciye istediği eğitimi vermeyip para kazanacak bir alan olarak görüyorlar. Bununla ilgili yapılan çalışmalar hükümet anlamında çok iyi verilen önem de arttı. Öğrencilerine hakeza yine önem veriliyor. Devlet bununla ilgili çalışmalar başlatıyor istekleri yerine getirilmeye çalışılıyor. Ama dediğim gibi özel sektör bunu daha çok rant kapısı olarak görüyor ve farklı şeyler dönmeye başlıyor. (AKP4E)

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için AK Parti hükümeti iktidarı süresince ciddi çalışmalar yapıldığı genel görüştür. Bu öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik ciddi çalışmaların da yapıldığı belirtildi.

Yükseköğretim

Üniversitelerde ilerleme kaydedilmesi ve bu alanda üniversiteleri marka haline getirecek her türlü çalışmanın yapılması AK Partinin önemseydiği noktalardan biridir. Bu konuda;

- Türkiye'nin yükseköğretimde çok önemli bir marka olması

- Mevcut üniversitelere ilave olarak bundan sonra kurulacak yeni üniversite ve fakülteler için; öğrenci ve öğretim elemanı sayısı ile kurulmuş bulunan fakültelerin doluluk oranları gibi objektif kuralları baz alan bir mekanizma geliştirilmesi
- Üniversitelerin kapasitelerinin; gelişim, yetkinlik düzeyleri ve bölgesel ihtiyaçlar dikkate alınarak güçlendirilmesi ve ihtisaslaşmalarını desteklenmesi
- Üniversite yönetiminin özerklik ve hesap verebilirlik temelinde yeniden örgütlenmesini sağlayan reformcu bir anlayışla yeni bir “Yükseköğretim Çerçeve Yasası” hazırlanması
- Üniversitelerin, öğretim üyesi yetiştirme ve araştırma altyapılarını dikkate alarak kategorilere ayrılması kategorilerin, özerklik düzeyleri bakımından farklılaşması ve bu düzeylerin üniversitelerin ihtisaslaşmasına ve kamu kaynağının transferine esas teşkil etmesinin sağlanmasıdır. (Tedmem,2018)

3.1.16. YÖK: Denetleme Şart

YÖK olmalıdır genel görüşür. Üniversitelerin denetlenmesi gerekir her konuda. Bunu da ancak bir denetleme mekanizması olan YÖK sağlayabilir. İşleyişinde sıkıntılar mevcuttur ama gerekli düzenlemelerle daha uygun bir hale getirilebilir. Bu konudaki görüşler;

YÖK mutlaka olmalıdır. Her çalışma grubunun bir yönetim ve denetim biriminin olması gerekiyor. Üniversitelerin de yönetim ve denetimin kademesi YÖK'tür. Mutlaka da olmalıdır olmadığı zaman... Şu an olmasına rağmen üniversitelerin çoğu başıboş. Doğru dürüst eğitim verilmiyor. YÖK olmazsa üniversitelerin hali ne olacak. Rektör seçimleri şimdiye kadar üniversitenin içinden seçilen ilk 5 kişinin cumhurbaşkanının seçimine göre seçiliyordu. Şimdi direkt Cumhurbaşkanı seçiyor. Bir yandan iyi çünkü eski sistemde de ilk 5 cumhurbaşkanına giderdi. Cumhurbaşkanı istediğini seçerdi. Şu anki sistemde bu seçimin üniversitede yapılmaması iyi çünkü üniversitede kutuplaşmalara, kavgalara neden oluyordu. Her ne kadar görünmese bile kazanan aday kazanmayan adayları destekleyen akademisyenlere tavır koyuyordu. Bu da üniversite de ayrılığa neden oluyordu. Bence kaldırılması iyi oldu.(AKP1E)

Mevcut halini tartışırsınız ama bir denetim mekanizması olmalı. Yani üniversiteler bağımsızdır. Üniversitelerin ne kadar bağımsız olduğu nerelerin arka bahçesi olduğu dönemleri çok iyi biliyoruz. Doğrudur bence şu anki sistem gayet doğaldır oradaki hocaların kendine rektör olarak seçmek istedikleri, tabii ondan sonraki süreç ile ilgili Sayın Cumhurbaşkanımız onayına sunulması falan. Yani bunlar işte dediğim gibi gelişmekte olan ülkelerin sancılı dönemleridir. Eğitimci insanın devlet kadrolarında özellikle hükümet siyasi parti falan demiyorum zaten tarafız bizim bir görüşümüz var. Devlet rozetini taktığınız zaman sizin bir ideolojiniz olmaması lazım, olduğu zamanda diğerleri bunu bilmeyecek. Her insanın muhakkak bir görüşü vardı. Dolayısıyla Bunlar şimdi rektör atamaları olsun öğretmen atamaları olsun, bunların hepsi yeni bir... Cumhuriyet bir dönem işte solcuların komünist gruplarını şeyi altında, bir başka zaman bir grubun algı alanına girmiş. Cumhuriyet'te kendisini sistemde kendini böyle koruma altına almış bu ne bu ne ile olur gerçek bir demokrasi ile olur örgütlerin, grupların dikte ettiği demokrasi anlayışı değil gerçek bir demokrasi anlayışıyla. (AKP3)

Genel olarak buluşulan ortak nokta YÖK'ün olmasıdır. Üniversiteler bağımsız kurumlardır. Ancak üniversitelerin işleyişini kontrol etmek için bir denetleme mekanizmasının olması gerekir. Bunu da anca YÖK sağlayabilir.

Eğitim İçeriği Ve Müfredatı

- Eğitimin içeriği son yıllarda ciddi eleştiri alan konulardandır. AK Parti eğitimin içeriğini günümüz şartlarına ve ihtiyaçlarına göre düzenleme adına şunları planlamaktadır;
- Eğitimin içeriği ve kalitesinin öncelikli olarak ele alınması,
- Müfredatın çağın gerekliliklerini yansıtacak şekilde güncellenmesi, düzenli aralıklarla gözden geçirilmesi; eğitim kalitesi üzerindeki etkisinin izlenmesi ve nihai hedef olan bilgiyi katma değere dönüştüren insan niteliğine ulaşmadaki katkısının ölçülmesi,
- Müfredatın eğitimin her kademesinde bilgi yüklemekten ziyade; öğrenciyi hayata hazırlayan, öğrenmeyi öğreten, istidatlarını ortaya çıkaran, temel becerileri veren, özgüveni pekiştiren ve evrensel değerleri aktaran bir içeriğe sahip hale getirilmesi,

- Bütün öğrencilerin Türkçeyi nitelikli ve doğru bir şekilde kullanabilmeleri için imkânların seferber edilmeye devam edilmesi,
- Oyun tabanlı öğrenmenin etkin hale getirilmesi, mobil öğrenme sistemlerinin geliştirilmesi ve sosyal medyanın öğrenme aracı olarak daha etkin bir biçimde kullanılması,
- Çocukların yetkinliklerini; matematik ve bilim teknoloji yeterliliği, öğrenmeyi öğrenme, inisiyatif alma ve girişimcilik, sosyal ve kamusal yeterlilikler, kültürel farkındalık ve ifade alanlarında en üst düzeye çıkaracak tedbirlerin alınması,
- Okullarımızda sanat ve estetik duygusunu geliştirici müfredatın oluşturularak uygulanması,
- Eğitimin her kademesinde çocukların zihinsel ve duygusal gelişimine uygun olarak okumalar yapmalarını; kendi edebiyatlarını ve dünya klasiklerini tanımalarını sağlayacak yeni programlar oluşturulması,
- Öğrencilerin yazılı ve sözlü iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil öğretimine öncelik verilmesi, bu amaca yönelik olarak öğretim sistematığının ve müfredatın gözden geçirilerek, dil öğreniminin çok daha etkin hale getirilmesidir. (Tedmeme,2018)

3.1.17. Sade Bir Müfredat

Eğitim müfredatıyla ilgili genel görüş müfredatın yeterli olduğu ancak seviye olarak bakıldığında öğrenci seviyesinin üzerinde olduğudur. Birçok ebeveyn çocuklarına ödev konusunda yardımcı olurken bu sıkıntıyla karşılaşmaktadır. Müfredat yoğun ve zorlayıcıdır. Hatta daha çok bilgi düzeyinde kalmaktadır. Uygulama yönünde sıkıntılar var, daha da sadeleştirilip hayata dönük olabilmektedir. Bu konudaki görüşler;

Müfredat konusunda tam uzman değilim. Daha uzman arkadaşlara sormak gerekir ama yeterli diyebilecek noktadayım. Hatta ilkokul ya da ortaokul çocuğuna çalıştırdığımız zaman. Şimdiki öğrenciler bu konuda gayet iyiler. Öğrenciler geçmişten aldığı ilkokuldan öğrendikleri bilgilerle okula geldiğinde bu bilgilerle yeterli düzeye sahiptir. (AKP1E)

Eğitim m¼fredatı yeterlidir fazladır biraz her ¼đrenciye sanki ileri d¼zeyde bilim adamı yetiştiryormuşuz gibi davranıyoruz. Her alanda uzman olacakmış gibi yetiştiriyoruz. Bakanın son açıklaması da bu y¼nde. Ders sayılarının d¼ř¼r¼lmesine y¼nelik çalışmalar yapılacak. ¼n¼m¼zdeki hafta içi ya da bu hafta bunun yayınlanması gerekiyor. Onu bekliyoruz yani her ¼đrenci b¼t¼n şeyleri bilmek zorunda değil ihtiyaı olanı temeli bilmesi yeterlidir. Temel şeyleri aldıktan sonra alan yani bir branşlaşmaya gidilmeli. Bu anlamda maalesef ¼lkemizde şu anda fizik, kimya, biyoloji, matematik coğrafya, felsefe çalışıyoruz ama bu yapılıncaya da hiçbir şey ¼đretilmiyor. (AKP4E)

şimdi şoyle yeterlilik noktasında bence yeterlidir. Hatta ağır bile geliyor. Mesela bazen yeğenlerimizin ders kitaplarına baktığımız zaman ¼devlerine baktığımız zaman, bizim ortaokulda ya da 5. sınıfta g¼rd¼đ¼m¼z şeyler 1. ve 2. sınıfta ¼đrenciler g¼rmeye başlıyor. Bu da tabii şimdi şoyle eğitim kalitesi arttı. Anaokulu, okul ¼ncesi motor gelişimi bunlarla zihinsel anlamda ocuk çalışıyor çocuğu yormadan dengede oluşturulması lazım. M¼fredat noktasında da tabii zaman zaman değişiyor, ¼đrencinin ihtiyaçlarına g¼re belli d¼nemlerde m¼fredat değişir. Tek tip m¼fredatla ¼m¼r boyu devam etme gibi bir şey s¼z konusu değil. ağın gerekliliği işte teknoloji gelişiyor ihtiyaçlar değişiyor çocukların psikolojileri bile değişiyor. Bu anlamda m¼fredatlar da değişir bu normaldir. (AKP5K)

Eğitim m¼fredatıyla ilgili en temel eleştiri m¼fredatın ¼đrencilere ağır gelmesi ve yoğun olmasıdır. Parti temsilcileri genellikle m¼fredatın teoride kaldığına y¼nelik eleştiriler de getirmektedir.

Fiziksel Ortam

Eğitim ortamlarının iyileştirilmesi de en ¼nemli g¼ndem maddelerindedir. Bu konuda AK Parti,

- Eğitim yatırımlarının kaliteyi odağına alarak devam etmesi; eğitim ortamları, ¼đretim materyalleri ve eğitim-¼đretim uygulamalarının bireysel farklılıkları dikkate alan ve ¼đrenciyi merkeze alan bir anlayışla d¼zenlenmesini,
- Okulların yerel mimariye uygun, tarihsel ve k¼lt¼rel mirası yansıtan 4E kriteri (ekonomik, estetik, emniyetli, erişilebilir) erevesinde yapılması; yeterli oyun, spor ve k¼lt¼rel alanlara sahip olmalarının sağlanması,

- Okuma kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla okulların “Z – Kütüphanelerle” donatılmaya devam edilmesini,
- Okulların sınav merkezli yarışma alanlarından çıkarılıp; öğrencilerin mahallinde gidebildikleri sosyal, kültürel, sanatsal, edebi ve akademik yönlerinin keşfedildiği, geliştirildiği ve değer bulduğu doğal yaşam alanları haline getirilmesini hedeflemektedir. (Tedm,2018)

3.1.18. Düzenlemeler Yapılıyor

Geçmiş yıllara oranla ki bu AK Parti hükümeti öncesi ve sonrası döneme tekabül ediyor. Okulların fiziksel ortamları anlamında birçok iyileştirme yapıldı. Okullar teknolojik olarak donatıldı, laboratuvarlar, spor salonları yapıldı. Genel çerçevede bakıldığı zaman birçok yenilik ve düzenleme yapıldı. Okullar arasındaki fark en aza indirgenmeye çalışılıyor. Çalışmalar devam etmektedir. Bu konudaki temel fikirler şu şekilde;

Fiziksel ortamlar olarak beş, on yıl öncesine kadar çok çok eksiklik vardı. Ama son 10 yıldır özellikle AK Parti döneminden itibaren fiziki koşullar çok iyileştirildi, birçok köyde bile artık çok güzel okullar yapıldı, her şehirde üniversiteler yapıldı ve bu üniversiteler altyapısıyla, çevre koşullarıyla çok iyi bir konumdadır. Yani şu an eskiye göre çok iyi durumdayız ama halen de yapılması gereken eksikler de var.(AKP1E)

Yani okuldan okula farklılık göstermekle birlikte bizim okulda ya da çevremizdeki birçok okulda ben yeterli olduğuna inanıyorum. Aslında birçok sahip olduğumuz fırsatı kullanmıyoruz. Fizik ve Kimya laboratuvarlarımız var ama kullanmıyoruz. Öğrenciler tam anlamıyla gerçekleştiriyor teknoloji kullanımını. Akıllı tahtaların getirilmesi büyük imkân ve bütün derslerde çok iyi bir şekilde kullanılabilir. Buradaki mesele şey anlamında diyorum yani devletin sunduğu imkânlar anlamında çok harika. Bir arkadaş hatta İtalya'da bile akıllı tahtayı gösterdiklerinde de şaşırılmışlar ya da bizdeki e okul sistemi onlar da yok veya MEBBİS sistemi bile. Avrupa'da birçok ülkede yok. Hangi öğrencinin hangi gün devamsızlık yaptığını bilgisi, aile bilgisi, hastalığı vesaire her şeyi öğrenebiliyorsunuz sistemden. Akıllı tahtalar hem ders işlenmeye hem bilgisayar anlamında kullanılabilir. Hem internet bağlantısı var öğretmen

arkadaşımız bunu iyi bir şekilde kullandığı zaman eğitimi çok ileriye götürebilir. (AKP4E)

Şimdi bölgesel olarak yine farklar vardır. Güneydoğu Anadolu ya da başka bölgelere baktığımızda elbette eksiklikler vardır fiziksel anlamda. Şu yeni yapılan özellikle son 5 yılda yapılan devlet okullarına baktığımız zaman özel okuldan daha fazla imkâna sahipler, spor salonundan tutun laboratuvarından tutun, deney odalarından tutun, resim odalarından tutun birçok şeyi aynı yerde görebiliyorsunuz. Yeni okulların yapılan projelerin de bunlara uymak zorundadır eskilerin iyileştirilmeleri yapılmıştır, yenileri de bu şartlar içinde yapılmaktadır. (AKP5K)

Fiziksel ortamlarda son yıllarda ciddi iyileştirmeler olduğu yönünde parti temsilcileri görüş belirtmektedirler. Bunun sağlanabilmesi eğitime ayrılan bütçeden kaynaklanmaktadır.

Okullarda Güvenlik

Okullarda güvenliği sağlama ve yaşanan problemleri ortadan kaldırma adına AK Parti;

- Okullar ve çevrelerinde meydana gelen olayların önlenmesi amacıyla yürütülen çalışmaların yanında, okul çevrelerine hâkim olacak şekilde kamera sistemi konulması uygulamasına devam edilmesi,
- 2023 hedefleri doğrultusunda valilik imkânlarıyla riskli okullar kapsamında okul güvenlik kameralarının tamamlanması ve kent güvenlik yönetim sistemine entegrasyonunun sağlanmasıdır. (Tedm,2018)

3.1.19. Çözüm Polis

Okullarda yaşanan şiddet olaylarının önlenmesi ve güvenlik tedbirlerinin alınması için AK Parti seçmenleri şu şekilde görüş bildirmiştir;

Ben bu konuya katılmıyorum. Şiddet bizim öğrenci yetiştirirken sıkıntımız. Öğretmeni düşman gibi göstermeye başladığımız zaman öğretmeni kendi ailemizden biri olarak görmediğimiz müddetçe zaten düzelmez. Önce öğretmen anne baba buna değer gösterecekler. Şu sıkıntı anne baba arkadaş değildir. Öğretmen arkadaş değildir, arkadaş ayrıdır, öğretmen ayrıdır. Her bireye kendi rolü verilmediği müddetçe en büyük sıkıntımız bu çatışmalar başlar. Öğrenci

öğretmenini sıradan bir arkadaşı gibi görebiliyor düşman gibi görebiliyor bazen sadece o dersi anlatan ücret alan bir birey olarak görebiliyor. Onur rol model olarak almıyor. Bundan dolayı da öğretmene karşı olan saygısızlık veya bir öğretmenin yaptığı en ufak şey aralarında yayılıyor ve bir çocuğun kulağını çekmesi hafif başına vurması ensesine vurması bile problem oluyor, bir şiddet gösterisi haline geliyor. Veliler ve öğrenciler öğretmenlere karşı nefret duymaya başlıyorlar. Öğrencinin öğretmenin öğrenciyi sevmesi başını okşaması bile taciz olarak görülmeye başlanıyor şu anda bunların tamamen değiştirilmesi lazım Aslında büyük anlamda bir şiddet söz konusu değil. (AKP4E)

Okullarda güvenlik problemlerinin kaynağı çocukların doğru bir şekilde yetiştirilememesinden kaynaklanmaktadır. Her bireyin kendi ahlaki değerleri onu farklı alanlara yönelmesine engel olur. Temel amaç çocuğa o farkındalığı kazandırmaktır. Çocuğun anlayışındaki öğretmen çok farklıdır. Çocuk öğretmeni sadece işini yapan ve bu iş karşılığında ücret alan biri olarak görmektedir. Hatta en başından itibaren çocuk öğretmene karşı tavırlı bir şekilde yetişmektedir. Yani okullardaki güvensizliğin en büyük sebeplerinden biri de çocukların okula, öğretmene karşı güvensiz yetiştirilmesidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Gönül ister ki biz ilkokulda okuduğumuz zaman okullarda güvenlikçi yoktu. Ailelerimiz gelip bizi kapı önünden almazdı. Bizler ilkokul bir ya da ikideyken bir kilometre yolu bile kendimiz yürürdük. Gönül isterdi ki aynı şeyler yaşansın. İnsanlar da değişiyor zaman da değişiyor. Bir sürü negatif anlamda olaylar çıkıyor ne yapılabilir. Öncelikle okul etrafının ciddi anlamda emniyetle, özel güvenlikle en azından temizlenmesi lazım. Okul çevresinin 1 kilometre çok uzak olur ama en az 300 metre okulun önü arkası kontrol, denetim altında tutulması lazım. Çünkü çok zor değil. Tabii bölgelerine göre de değişiyor bazı mahalleler vardır çok nezihdir bazıları daha sıkıntılıdır. Bunları emniyetle özel güvenlik ile beraber yapılması lazım. En azından yaklaşamayan insanlar okulun etrafını boşaltırlar. Güvenlik görünce insanlar oradan uzaklaşıyor. (AKP5E)

Günümüz şartları değerlendirildiğinde geçmişe oranla okullarda güvenlik zorunlu bir hal almıştır. Çünkü çocuklarda erken yaşlardan itibaren alkol alma, sigara içme, uyuşturucu kullanma ve farklı grup ve örgütlere yönelimler artmaktadır. Bunun

önüne geçmenin yollarından biri de ya özel güvenlik sistemleridir. Ya da polisle bu işi çözebiliriz görüşündeler.

Teknoloji

Teknolojinin eğitim ortamlarında kullanılmasına yönelik büyük oranda bütçe ayrıldı. Bu konuda AK Parti;

- Gelecekte dönüşüm geçirecek veya yeni ortaya çıkacak sektör, meslek ve becerileri tespit ederek mesleki eğitim başta olmak üzere eğitim içeriklerinin güncellenmesi,
- Oyun tabanlı öğrenmenin etkin hale getirilmesi, e-içeriklerin ve mobil öğrenme sistemlerinin geliştirilmesi ve sosyal medyanın öğrenme aracı olarak daha etkin bir biçimde kullanılması,
- Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'nin yaygınlaştırılarak, eğitimin teknolojik seviyesinin artırılması,
- Okulların “Z-Kütüphanelerle” donatılmaya devam edilmesi ve uzaktan eğitim yöntemlerinin dezavantajlı kesimler ile eğitim çağı dışında kalanların kaliteli eğitim imkânlarına erişmesinde etkin bir araç olarak kullanılmasıdır. (Tadm,2018)

3.1.20. Yatırımlara Devam

Teknolojinin eğitimde kullanılması yönünde son yıllarda ciddi çalışmalar yapıldığını tüm siyasi parti temsilcileri belirttikler. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Teknoloji eğitimde olumlu olarak çok fazla kullanılabilir. Tahmin edemeyeceğimiz kadar. Başlı var ucu yok. Teknoloji ile ulaşamayacağınız hiçbir bilgi yok. Okullardaki derslerde uygulamalı olarak teknolojiye rahat bir şekilde kullanabiliriz. Ama teknolojinin tabii ki zararlı yönleri de var. Teknoloji kullanımı bize bağlıdır. Denetim altında kullanımı sağlanmalı. Denetimi aileye öğretmenler ve çocuklar da daha önce verdiğimiz edep ahlakla öğrenebilirler. (AKP1E)

Şimdi her şeyin aslında olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Avantajları da vardır dezavantajları da vardır. Teknolojiyi eğitimde olumlu olarak kullanıldığı zaman

çok faydası var ama olumsuz şekilde kullanıldığı zamanda zararlı yönleri var. Biz teknolojiyi olumsuz kullanıyoruz özellikle akıllı telefonlar. Bu anlamda öğrencilerimizi son yıllarda zarar veren temel aygıtlar(AKP4E)

Bununla ilgili çok ciddi anlamda çalışmaların yapıldığını biliyorum. Tabii avantajları da var dezavantajları da var. Robotik bir şey haline gelmesek çok dijital ile çok elektronik cihazlarla haşır neşir olan çocuklarda farklı bir kimliğe bürünüyor yani daha çok içedönük oluyorlar. Bu anlamda zararları var.(AKP5K)

Teknolojinin kullanımı günümüz şartlarında özellikle okullarda çok yaygın hale geldi. Birçok yönden teknolojiden faydalanabiliriz. Bilgiye hızlı ve güvenilir bir şekilde erişim sağlamaktadır. Her şeyde olduğu gibi teknolojiyi de doğru kullanmak gerekir. Teknolojiyi hem eğitim hayatında hem iş hayatında hem de gündelik hayatta kullanımının olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Denetim altında bir teknoloji her zaman daha güvenilir ve yararlı olacaktır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Şimdi bu teknoloji ile ilgili Fatih Projesi var şimdi bir proje daha var. Milli Eğitim Bakanlığı açıkladı. Yeni sistemde yeni Öğretim programlarının bilgi teknoloji destekli öğretimi dijital içeriklerin olduğu bir eğitim Bilişim ağı EBA, kullanıyorsunuz ebada özellikle öğretmen ve öğrencilere bireyselleştirilmiş öğrenim imkânı sağlayan kullanıcılara da yapay zekânın kolayca kullanılmasını sağlayan bir sistem. Ayrıca analiz ve raporlama yapıyor. 2023 vizyonu kapsamında ulusal dijital anlamda faydalı bir sistem olacağını düşünüyorum. Daha önce de söylediğim gibi bilimsel çalışmalara çok ciddi anlamda önem verilmiştir. Ben diğer laboratuvarlarının oluşturulması artması taraftarıyım. (AKP5K)

Milli eğitim Bakanlığının teknolojinin eğitimde kullanılmasına yönelik birçok çalışması mevcuttur. Bunlardan bazıları EBA ve FATİH projesidir. Teknolojinin bilimsel anlamda kullanılmasına katkı sağlamaktadır. AK Partinin 2023 vizyonunda da bu tarz içerikler vardır.

Yurtlar

AK Parti her kademedeki yurt sorununu çözme adına büyük adımlar atmaya hedeflemektedir. Bu adımlardan bazıları;

- İlkokuldan üniversiteye öğrencilerin yurt sorununun tamamen çözülmesi,
- Yurtların gerekli altyapı ve fiziki kapasite ile niteliğinin günün koşullarına göre artırılmasıdır. (Tedmem,2018)

3.1.21. Yurt Sıkıntımız Yok

Yurtlarla ilgili gerekli çalışmaların yapıldığı konusunda tüm parti temsilcileri hem fikirler ve bu konudaki temel görüşleri şu şekildedir;

Yurtlarda birkaç yıl öncesine kadar büyük eksiklikler vardı, bu yıl aldığım duyuma göre hatta yurtlarda artık boş odalar bile var. Çünkü Türkiye'nin her yerinde çok fazla yurtlar yapıldı. Yurtlarda da barınma ihtiyacı özellikle ekonomik olarak çok uygun hale getirildi. Hatta yurtlarda açık bile kaldı. Eksik yok, sıkıntı yok. (AKP1E)

Özellikle üniversitedeki yurtlarla ilgili hükümetimiz son 5 yılda yeni bir sistem getirdi ve yurtlarla ilgili iyileştirme. Tamamen şu an Diyarbakır'da bütün o eski yurtlar yerine 5 yıldızlı otel konseptinde yurtlar yapıldı. Diyarbakır'da Örneğin 15000-20000 öğrenci kapasitesi varsa ona göre hatta fazlasında yapıldı. Diyarbakır'ın ben yakinen bildiğim için hem standartları hem özellikleri artırıldı öyle bir sistem yapıyor ki o yurt boş da kalsa, yapan firmaya ücret karşılığı Yurdu yaptırıyor. Güzel çünkü çok şık lüks şartlarda bir otel konseptinde. Ben projesinde gördüğüm için iki kişilik odalar fiyatlar da çok uygun cazip. Diyarbakır'da hatta şu an fazlası var eksigi yok. Diğer illerde de aynı şekilde. (AKP5K)

AK Parti hükümetinin iktidarı süresince Türkiye geneli yurt sayısında ciddi artışlar yaşandı. Ayrıca yurtlarda fiziksel anlamda iyileştirmeler oldu. Genel olarak baktığımızda artık yurt sorunu vardır diyemeyiz hatta bazı yurtlar kapasitelerini dolduramamaktalar. Bu da geldiğimiz noktayı gösteriyor. Genel görüş bu doğrultudadır.

Yani daha da olabilir çünkü çok fazla karşılanmadığını zaman zaman öğrencilerin açıkta kaldığını duyuyoruz. Onlar işte hani fazla yok ama apartlar da falan var. Hala da yetmediğini görüyoruz yetersiz. (AKP2K)

Yurtların yetersiz olduğunu ve bu konuda ciddi çalışmaların yapılmasını düşünenler de var.

Eğitim-İstihdam İlişkisi

Eğitim-istihdam ilişkisinde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. AK Parti hem eğitim-istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirmek hem piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikli personeli sağlamak hem de işsizlik oranlarını düşürmek için çalışmalar planlamaktadır. Bu konuda;

- Gençlerin ve kadınların niteliklerinin geliştirilmesi, bu amaçla yeni eğitim programlarının uygulanmasının ve kariyer danışmanlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını,
- Gençlerin katılacağı siber güvenlik, bulut bilişim, oyun geliştirme uzmanı ve kodlama gibi geleceğin mesleklerine yönelik işbaşı eğitim programlarının düzenlenmesini,
- Kupon Yöntemiyle nitelikli işgücü gerektiren bilişim sektöründeki mesleklerde gençlerin akredite edilmiş mesleki eğitim sağlayıcılarından kendilerine uygun zaman ve şartlarda esnek bir şekilde eğitim almalarının sağlanmasını,
- Üniversite öğrencilerinin daha etkin bir şekilde işgücü piyasasında yer almaları ve doğru kariyer planlaması yapmaları için “İŞKUR Üniversite İrtibat Noktalarının” sayısının tüm üniversitelerde yaygınlaştırılmasını,
- Uygulamalı eğitimleri yaygınlaştırarak, okul ve iş dünyası arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, özellikle mesleki eğitimde özel sektörün rolünü güçlendirecek, odalar ve borsalara daha fazla sorumluluk verilmesini,
- Eğitimlerinin ardından devlet kadrolarında görev almak isteyen gençlerin henüz lisans eğitimlerini sürdürürken devlet kadroları bünyesinde açılacak olan ihtisas alanlarına göre sayıları değişecek olan “Genç Yönetici Yetiştirme” programları ile işi mutfağında görmek adına eğitime tabi tutulmasını,
- Lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenci ve mezunlarını kapsayacak Mesleki Gençlik Veri Tabanının kurulması, ilgili veri tabanının hem kamu hem de kurulacak ortak özel sektör personel bilgi sistemi altyapısı ile bağlantısı sağlanarak, gençlerin ve işverenlerin birbirlerini daha rahat bulmasının sağlanması ve istihdam sürecinin hızlandırılmasını,

- Mesleki ve teknik liselere devam eden öğrencilere verilen eğitim kalitesinin artırıldığı; buralardaki öğrenciler ile diğer liselerdeki öğrenciler arasındaki temel yetkinliklerdeki farkın kapatıldığı ve mezunlarının istihdam süreçlerinin de planlandığı politikalara öncelik verilmesini,
- Mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdamının özendirilmesini,
- Kadınların işgücüne katılımı ile eğitimi arasındaki güçlü ilişkiyi dikkate alarak kadınların eğitimin her kademesinde daha aktif hale gelmesini özendirmeye devam edilmesini,
- Kadın istihdamı konusunda bölgenin ve illerin işgücü ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, eğitim, staj, işbaşı eğitimi gibi uygulamaların etkin olarak sürdürülmesini,
- Ne istihdamda ne de eğitimde olan gençlerin eğitim ve işgücüne katılmama nedenlerini tespit ederek, bu kesim içerisinde eğitime devam edemeyecek olanların işgücü piyasasına entegre edilmesine yönelik programların hayata geçirilmesini,
- Hali hazırda istihdamda yer alırken eğitimlerine de devam eden gençlere yönelik olarak bürokratik açıdan gerekli tüm sosyal ve mali hak desteklemelerin yapılması, eğitimlerini de iş yaşamları ile birlikte rahatlıkla sürdürmelerinin sağlanmasını,
- Yükseköğretimdeki istihdam ihtiyacını karşılamak üzere belirli sayıdaki öğrencilerin yurtdışına bir üst kademe eğitimine gönderilmesini hedeflemektedir. (Tadm,2018)

3.1.22. Birbirini Karşılıyor

Siyasi parti temsilcilerinin tamamı okullarda ve üniversitelerde verilen eğitimin piyasanın ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip elemanları yetiştirmekte eksik kaldığı görüşündeler. Bu konudaki temel görüşler şöyledir;

Zannetmiyorum. Eğitim istihdam ihtiyacını karşılamıyor. Çünkü hiçbir branşın okulda gördüğümüz derslerle gerçek hayatta pratiği farklıdır. Teori ve pratik biraz farklıdır. Karşılıyor dediğim Dicle Üniversitesi adına konuşuyorum. Çünkü Dicle Üniversitesi'nden mezun olan arkadaşlar batıdaki herhangi bir üniversiteden mezun olan bir öğrenci bir yere başvurduğu zaman Dicle

Üniversiteliyi almaz. Niye bu da eğitimdeki eksikliklerdir. Asıl sorun teori ile pratiği birleştiremiyoruz. Akademisyenlerin, öğretmenlerin öğrenciye yeterli değeri vermediğini ve kendi yeterince geliştiremediklerini düşünüyorum. Konuştuğu zaman hiçbiri mangaldaki bırakmazlar hepsi en iyi hocadır, en iyi milliyetçidir. Ama hiçbiri gerekli değeri, bilimsel çalışmaları yapmamaktadır. Bu tarz insanlardan dolayı buradaki öğrenciler yeterli seviyede yetiştirilemiyor ve mezun olunca iş bulmada sıkıntı yaşamaktadırlar. Herkes mezun olduğu alanda iş bulamıyor. Ama kaliteli eğitim alanlar kesinlikle sıkıntı yaşamıyor. (AKP1E)

Hayır, daha önce bunu konuşmuştuk. Sorulara daha önceden biz cevap veriyoruz. Ondan sonra sorular geliyor. Yani verilen eğitim ile işadamlarından iş insanlarının istediği kalifiye eleman birbirini tutmuyor. Çünkü devlet okullarında verilen eğitim olayı biraz daha geriden takip ediyor arada iletişim kurulup buna göre bir eğitim sisteminin belirlenmesi lazım. Bununla ilgili de çalışmalar var ama yapılamıyor. Birçok fazla mezun var o kadar iş kolu yok çok fazla üniversitelerde bölümler açılıyor hangi bölümde iş alımı çok fazla varsa o bölüme talep artıyor ve talepten sonra da birkaç yıl içinde de yığılma oluyor. Alım çok az mezun ise çok fazla. (AKP4E)

Verilen eğitim istihdam ihtiyacını karşılamıyor. Peki bu ne demek oluyor? Yine en başa geldik okullarımızda, üniversitelerimizde verilen eğitimden kaynaklanmaktadır asıl sorun. Verilen eğitim çoğu zaman yetersiz ve uygulamaya yani pratiğe yönelik çok fazla çalışma yapılamıyor. Mezun olan kişi mesleğiyle ilgili sadece teorik bilgilerle mezun oluyor. Bu da iş bulmasında sıkıntılara sebep oluyor. Bir diğer sıkıntı da üniversitelerin bazı bölümlerine yığılma olmasıdır. Öğrenciler bir alana yoğunlaşmakta sonra o alanda ihtiyaç fazlası meslek sahibi çıkmaktadır. Bunu da önlemenin yollarından biri üniversitelerin alanın ihtiyacına göre bölümlere kontenjan ayırıp öğrenci almasıdır. Genel görüş bu yöndedir.

Ne diyorsun üniversiteden mezun olduktan sonra bir işe girdiğinde yeterli olabiliyor mu? Şimdi tecrübe, eğer bir insanı alıp çalıştırmazsanız bir fırsat vermezseniz tecrübe sahibi olamaz. Dediğim gibi gidip diyor ki deneyiminiz var mı yoksa işe alınmıyor. Bunu benim aklım almıyor kabul etmiyorum. Sen o insanı alıp iş vermezsen tecrübe sahibi ne zaman olacak? Belli bir yaşa

geldikten sonra da bu sefer yaşın büyük almıyorum. Herkes mezun olduğu alanda iş bulamıyor. (AKP2K)

Mezunlarımızın iş bulamamasında temel etkenlerden biri de işverenlerin tecrübeli eleman şartı koymalarıdır. Kişiyi alıp çalıştırmazsın o kişi alanında tecrübe sahibi olamayacaktır. Yeni mezunlara bu konularda kendilerini geliştirebilecekleri ve işi öğrenebilecekleri fırsatlar yaratmak gerekir. pek çok parti temsilcisi bu yönde fikir belirtmektedir.

Özellikle bu son yeni eğitim sisteminde öğrencileri yetiştirmesi ile alakalı mesleğini sevdirek ve kendini geliştirerek biraz daha öğrencilerin kendi becerileri ile kendi benliklerini bularak farklı olabilir. Liyakate göre yapılması lazım. Ne olursa olsun mezun olduğumuz alanın hakkını verebilme anlamında çalışmalıyız. Öğrenmemiz lazım her şeyi devletten de sistemden de beklememiz lazım. Bu bir sosyolojik vaka. Bireyin kendi alanı ile alakalı kendini yetiştirmesi lazım. Daha fazla okuması daha fazla araştırması lazım. Bu da öğretmenlik gibi zaten herkes tabii ki mezun olduğu alanda iş bulamıyor. Bunun da Türkiye'de olduğu gibi diğer ülkelerde de olduğu gibi belli bir işsizlik oranı var. Bu A ülkesinde daha azdır B ülkesinde daha fazladır. İşsizlik sorunumuz üç beş yıl öncesine kadar da çok fazla yoktu. Tabii ki son yıllarda hepimizin bildiği üzere birbirini yıpratma politikaları bunlardan dolayı karşı karşıya gelebiliyoruz bu sorunlarla. Bu anlamda yani herkes mezun olduğu iş alanında iş bulabilecek Durumda değil. Şöyle de bir şey var biz hep bekliyoruz devletten bekliyoruz ve hazırız alışkınız. Hâlbuki kişinin iş istihdamı kişi kendisi ortaya çıkarabilir. Ben kendimden örnek vereyim, ben imam hatip Meslek Lisesi mağduriyetin yaşadım. Belki o dönem istediğim okulu istediğim bölümü okuyamadım ama birilerine devlete yük olmaktansa çok düşük sermaye ile kendi işimi yaratıp yanımda şu anda 2,3 kişiye iş sağlıyorum. Bizim insan olarak da kendi imkânlarımızla bazı iş alanlarını yaratmamız lazım. Bunların bilgisini becerisine sahibiz. Şu zihniyet vardır. Devlettir, annedir, babadır kurtulmamız lazım. Bütün dünya özelleşiyor, bir yere kadar devlet size üretim imkânı verir altyapı verir. Siz üretin, siz istihdam edin. Maalesef biz getiremedik ama son zamanlarda bu konuda da ciddi çalışmalar var inşallah ileriye yönelik bunun da meyvesini alacağız. (AKP5K)

Eğitimde yeni bir doneme geçildi. Artık ğrencilerin kendilerini geliştirebilecekleri istedikleri mesleği seçip o meslekte ilerleyebilecekleri bir sitem mevcut. Tabi bilindiği gibi son yıllarda farklı politikalarından dolayı işsizlik oranı arttı. Bu konuda bireyin kendine duşen sorumlulukları var. Her iş devlet eliyle sağlanacak diye bir durum soz konusu değil. Birey kendi iş imkânlarını kendisi yaratmalıdır. Kendini alanında geliştirip uygun koşulları sağlayıp iş alanları oluşturabilir. Üretime katkı sağlayabilir bu şekilde.

3.2. CHP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları

Eğitime Temel Yaklaşımı

CHP'nin 2018 genel ve cumhurbaşkanlığı seçiminde eğitime ilişkin temel politikaları şoye:

- Eğitimin, Atatürk ilkeleri ve Cumhuriyet değerleri ışığında çağdaş, demokratik, laik, bilimsel ve eşitlik ilkesine dayalı bir anlayışla yeniden yapılandırılması,
- Eğitimin tüm bileşenlerinin kapsanarak yeniden tasarlanması,
- Eğitim sisteminde çocuğun üstün yararı ilkesinin gözetilmesi,
- Yüksek yetenek inşasının eğitim sisteminin ana hedeflerinden biri haline getirilmesidir. (Tadm,2018)

3.2.1. Demokratik ve Çağdaş Eğitim

CHP'nin temel eğitim politikası çağdaş demokratik ve insanı temel alan bir eğitim anlayışıdır. Eğitimde hedef bireyin zgür bir ortamda gelecek kaygısı duymadan en verimli ve sağlıklı bir şekilde eğitim almasını sağlamaktır. Bu konuda parti temsilcisi ve eğitimci olan CHP1E ve İl başkan yardımcısı ve özel bir okulda yönetici olan CHP2K bu konuda şu şekilde görüş belirtmektedir;

Partimizin temel aldığı şey insandır. İnsanı hedef alır. İnsanların yaşamını kolaylaştırmak bunun için sosyal devlet anlayışı ile devletin yapması gereken 3 önemli şey var zaten eğitim, sağlık ve güvenlik ve insanların tamamen kaygı duymadan zgür bir ortamda eğitim almalıdır. Dokunmak istediğimiz temel noktalar çağdaş ve muasır medeniyetler seviyesine uygun eğitim sistemine donüş. Yani günümüzde tamam en sadece diyanete veya camilere imam yetiştirme politikasından vazgeçilecek. Elbette ölkemizin imama da

mühendise de ihtiyacı vardır. Bu dönem iktidar bu işi biraz abarttı yani. Çağdaş eğitim diyoruz. (CHP1E)

CHP daha aktif çağdaş bir eğitim herkese eşit eğitim hedefliyoruz. Seçim bildirgesinde zaten gördüğünüz gibi bütün annelere ve çocuklarımıza güzel ve ücretsiz bir eğitim. Öncelikle her bireye eşit koşullarda eşit şartlarda eğitim imkânı sağlamalı.(CHP2K)

Eğitimde hedeflenen noktalardan bir tanesi de sürekli değişen eğitim sistemine bir dur diyebilmektir. Çünkü sürekli değişim istikrarsızlığın da bir göstergesidir. Eğitim sisteminde kalıcı, öğrenci odaklı bir eğitim anlayışı var. Bunu gerçekleştirebilmek için önceden belirlenmiş planlar ve programlar doğrultusunda hareket edip hem eğitimde kalıcılığı hem verimliliği hem başarıyı elde etmek temel hedeftir. Bu konuda parti Kayapınar İlçe Başkanı CHP3E ve Parti Bilişim sorumlusu CHP4E bu konudaki görüşü şu şekildedir;

Kendi partimiz eğitime büyük önem veriyor 4+4+4'ün sağlıklı olmayacağını dair görüşlerimiz var. Sürekli eğitim sisteminin değişmesine karşı... Milli Eğitim Bakanlığında kısa bir dönemde 6-7 bakanın değişmesi büyük sorunlardandır. Bunları önlemeyi düşünüyoruz. (CHP3E)

Genel olarak baktığımız zaman zaten geçmişten yani 2002'den şu ana kadar Milli Eğitim Bakanlığında diyelim, her gelen kendi yeni eğitim sistemini getirdi. Bu öğrencilerin daha çok dersanelere, özel okullara yönelmesine sebep oldu. Bu da öğrencilerin geleceğe bakış açılarını yerle bir etti. Her gelen dört yılda bir yeni bir sistem getirdiği için şimdi daha kalıcı, daha yapıcı, geniş Türkiye'ye hitap edecek daha yapıcı bir politika oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu neydi izah edeyim sabit bir şekilde uzun bir süre on yıl sonra, yirmi yıl sonra, otuz yıl sonra bu eğitim sisteminden geçmiş öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkiye'nin farklı kurumlarında farklı alanlarında daha iyi verim sağlayabilmesi standardı göz önüne alınmıştır. (CHP4E)

Parti temsilcilerinin hedef aldığı eğitim anlayışı parti politikalarıyla tamamen uyuşmaktadır. Demokratik, çağdaş, laik bir eğitim sistemini temel almaktalar ve bu yönde çalışmaların yapılmasını hedeflemektedirler.

3.2.2. Baştan Aşağı Değişim

Eğitim temel olarak ihtiyaca yönelik olmalıdır. Bundan kasıt bireyin tüm ihtiyaçları, bilgi becerileri, kapasiteleri göz önüne alınarak uygun ve doğru bir müfredatla bireye eğitim verilmeli ve bu şekilde birey topluma kazandırılmalıdır. Bu konudaki temel görüşler şöyledir;

Çağdaş Eğitim olmalı, bireysel farklılıklar göz önünde bulunmalı. Öğrenciye yükleme şeklinde eğitim olmamalı, kişinin başarısını bilgi becerisini göre eğitim düzenlenmeli, eğitim düzenlenirken öğrencinin bilgi beceri başarısı hobisi göz önüne alınarak bireysel yani bireysel farklılıklar göz önüne alınarak eğitim düzenlenmeli. Kişinin güçlü olduğu yani Avrupa'daki gibi ön plana çıkarılmalı zayıf yönler de güçlendirilmeli ve ona yönelik ilkökul ortaokul lise üniversite eğitimi olmalı eğitimde. (CHP2K)

Eğitimdeki en büyük sıkıntılardan biri herkesin istediği eğitimi alamamasıdır. Bu da eğitimde fırsat ve imkân eşitsizliğinden kaynaklanıyor. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi de öğrencilerin eşit koşullarda eğitim görmemelerine rağmen aynı sınava tabi tutulmalarıdır. Bu konudaki temel görüşler şöyledir;

Eğitimde eşitlik olmalı herkese eşit şekilde imkân tanınmalı. İstanbul'daki özel bir kolej mezunu ile Hakkâri'de mezun olan gencimizi aynı koşullara tabii tutamazsınız. Bu sistem bir sınava tabi tutuyor. Bu sistem tamamen adil olmayan biraz daha güçlüden yana olan bir sistemdir. Herkese eşit muamelenin olacağı özgür ve çağdaş bir eğitim istiyoruz. Toplum olarak kirli bir toplum olduk. Öncelikle onu söylemek istiyorum insanlara dürüstlüğü aşılacak gerekiyor.(CHP1E)

Eğitim sisteminde en başından yaşanan aksaklıklar ve eksiklikler var. Bu durumu düzeltmek için eğitimin en başından sonuna kadar yeniden düzenlenmesi gerekir. Tabi bu AK Parti iktidarının yaptığı gibi sürekli eğitim sistemini değiştirerek değil de mesela biz ilkökulda, ortaokulda ya da lisede nasıl bir eğitim veriyoruz sorusuna cevap aranmalıdır diye fikir belirtmekte. Bu verilen eğitim yeterli mi ya da ihtiyacı karşılıyor mu? Karşılıyorsa eğitim sistemini düzenleme adına neler

yapılabilir? Öncelikle bu sorulara cevap aranıp ona uygun bir sistem düzenlenebilir.

Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Şimdi 4 yaştan tutup da ta lise eğitiminin bitimine kadar baktığımız zaman öğrencilerin ne kadar düzgün bir eğitim aldığını, ne kadar yeterli bir eğitim aldığını incelediğimizde hipotezler diyelim onu oluşturalım ve hipotezler üzerinde bu konuya bakalım. Şimdi mesela öğretmenler yeterli mi, yeterli bir eğitim alıyor üniversitelerde, öğrenciye ne aktarıyor, neler aktarılması gerekiyor? Bunlar resmi kurumlar içerisinde yeterli mi? Bunlar yeterli değil. Onun haricinde ikinci başlığımızı açtığımız zaman öğrenciler yeterli adaptasyonu sağlayabiliyor mu? Birçok öğrenciye baktığımız zaman bilişimle, telefonlara bağımlılıklar diyelim, bilişim bağımlılığı diyelim bunlara çok fazla hayatlarına girmiş durumda. Aile bireyleri tarafından düzenli bir şekilde kontrolleri yapılmıyor düzenli bir şekilde kontrolleri yapılmadığı için derse adaptasyon sağlayamıyorlar. Bunlar için formasyonlar sağlamıyor, okullarda gerekli eğitimler öğrencilere aktarılmadığı için şu anki eğitim sistemi yerle bir durumda.(CHP4E)

Nasıl bir eğitim anlayışına genel olarak verilen cevap fırsat ve imkân eşitliği çerçevesinde bireyin ihtiyaçlarına, ilgi ve becerilerine yönelik bir eğitim cevabı çıkmaktadır. Bu yönde çalışmaların yapılmasını esas almaktadır.

Fırsat Ve İmkân Eşitliği

CHP fırsat ve imkân eşitliğini sağlamak adına 2018 seçimlerinde,

- Parasız ve nitelikli eğitim ilkesinin herkes için hayata geçirilmesini,
- Okullar ve bölgeler arasındaki nicelik ve nitelik farkının en aza indirilmesini,
- İhtiyaç olan bölgelerde kapatılan köy okullarının yeniden açılması, zorunlu haller dışında taşınmalı eğitim uygulamasına son verilmesini,
- Ebeveyn ve öğrencilerin okul türü talepleri doğrultusunda yeterli sayıda okul açılmasını,
- Öğrencilerin uluslararası PISA değerlendirmelerinde en kısa sürede OECD ortalamasına ulaştırılması ve de tüm okulların niteliğinin AB standartları düzeyine yükseltilerek eşitsizliklerin giderilmesini,
- Çocuk işçiliğine son verilmesini,

- Aile Sigortası kapsamındaki çocuklara sağlık, beslenme, kreş ve eğitim alanlarında destekler sağlanmasını,
- Yoksulluk döngüsünü kırmak için örgün eğitimin güçlendirilmesini,
- Cezaevindeki öğrenci mahkûmların harçlarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından karşılanmasını,
- Öğrenci mahkûmların derslere devam zorunluluğunun kaldırılması, sınavlara katılma haklarının güvence altına alınması, sınav nakil masraflarının karşılanmasını,
- Öğrenci mahkûmların infazlarını eğitim görecekları ildeki cezaevlerinde tamamlamalarına olanak tanınmasını,
- Kız çocuklarının tüm kademelerde eğitime eşit şartlarda katılmasının sağlanmasını,
- Eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmış kadınların eğitim hayatlarına geri dönebilmesinin önünün açılmasını,
- Cinsiyet ayrımcılığını içeren konuların müfredattan kaldırılmasını,
- Toplumsal cinsiyet derslerinin zorunlu müfredat kapsamına alınmasını,
- Engellilerin eğitim, sağlık, istihdam başta olmak üzere tüm anayasal haklardan engelli olmayan bireylerle eşit biçimde yararlanması için sosyal devlet sorumluluğu içinde hareket edilmesini,
- Gazi ve şehit çocuklarının eğitim hayatlarını burslu olarak sürdürebilmeleri için gerekli desteğin sağlanmasını,
- Roman yurttaşların eğitimsizliğe terk edilmemesi ve hak ettikleri koşulların sağlanmasını hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.2.3. Daha Adil Bir Sistem

Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği olmadığını belirtmekte. Ekonomik ya da bölgesel sebeplerden dolayı her birey istediği eğitimi istediği yerde alamıyor. Fırsat eşitsizliğine sebep olan bir diğer unsur da eğitime ayrılan bütçenin yetersizliğidir. Temel olarak sağlanabilecek en büyük katkı ücretsiz eğitimidir. Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Eğitimde eşitlik yok gerçekten eşitlik yok. Bakın düşünün, şöyle bir örnekle açıklayayım 18 yaşındaki bir gençle 60 yaşındaki bir insanı birlikte koşturuyorsunuz. Aradaki fark bu kadar açıktır. Sisteminin tamamen değişmesi önemli, savunma sistemine yani kirli bir savaşa ayrılan payı eğitime ayırarak daha iyi bir eğitim sistemi elde edebiliriz. Eğitime ekonomik anlamda ciddi katkı sunmak gerekiyor. Çağdaş medeniyetler seviyesine gelebilmemiz için ekonomik anlamda ciddi katkılar sağlamamız gerekiyor bizim savunma sistemine ayrılan paranın büyük çoğunluğunu CHP olarak eğitime ayırmayı düşünüyoruz.(CHP1E)

Fırsat eşitliği kesinlikle yok. CHP bu konuda fırsat eşitliği sağlama adına ücretsiz eğitim diyor her köye okul diyor. (CHP2K)

Eğitimde fırsat eşitliği yok. Neden eşit değil şöyle bir şey söyleyeyim. Mesela zengin bir muhitte bulunan bir öğrencinin eğitim düzeyi ile bugün bizim Diyarbakır'ın bir köyünde ya da Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin, Doğu Anadolu Bölgesi'nin, İç Anadolu Bölgesini dâhil edelim, okullarındaki köylerindeki veya ilçelerdeki, mezralardaki eğitim veren öğretmenlerimizin vermiş oldukları eğitim asla bir değildir. Şimdi kışın örnek vereyim size öğrencilerin bir okula gitmeye süreçleri var. Nasıl zorluklarla gittiklerini, nasıl bir eğitim mücadelesi verdiklerini, hemen hemen bugün sosyal medyada olsun, televizyonlarda olsun, haberlerde olsun bunları rahat bir şekilde görebiliyoruz. Zaten ama onun haricinde baktığımız zaman hiçbir zaman eşit bir düzeyde eğitim alamıyoruz, sağlanmıyor.(CHP4E)

Fırsat eşitsizliğine neden olan bir diğer unsur da eğitimin özelleştirilmesidir. Devlet okullarında çocuklar kısıtlı ve yetersiz imkânlarla eğitim alabiliyorken, özel okullarda okuyan öğrenciler en iyi şartlarda eğitim alabilmekte. Bu da büyük farklılıklara sebep olmaktadır. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Eğitimde fırsat eşitliği tabii ki yok. Evvelden şimdi devlet okulları vardı herkes aynı eğitimi eşit şekilde alıyordu. Kişinin zekâsına, bilgisine, becerisine, ortamına ve çevresine göre belli yerlere geliyordu. Şu an eğitim paralı hale geldiği zaman milli eğitimdeki öğretmenlerin kaliteli, yüksek eğitim verebilenler özel okullarda toplandı. Dolayısıyla imkânı olan, parası olanlar çocuklarının daha iyisi eğitim alabilmesi için okullara gönderdiler ve daha iyi eğitim şansına sahip oldular. (CHP5E)

Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamadığı görüşünü taşımaktalar. Bunun iki önemli sebebi olduğu belirtilmektedir. Birincisi bölgeler arasındaki fark ve ikincisi de özel okullar ve bu okullara ayrılan payın olduğu kanısındalar.

Öğretmen Niteliği

Öğretmen niteliğini arttırma ve bu yolla eğitim kalitesini de arttırmayı hedefleyen CHP bu konuda,

- Öğretmenliğin Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi en saygın mesleklerden biri haline getirilmesini,
- Öğretmen yetiştirme, ilk atama, yer değiştirme, görevde yükselme, mali ve sosyal haklar gibi öğretmenlikle ilgili tüm konuların zme kavuşturulması amacıyla ğretmenlik Meslek Kanunu'nun en kısa zamanda çıkarılmasını,
- Bir yıl içinde 180 bin öğretmene kadro verilmesi, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına son verilerek tüm öğretmenlerin kadrolu atanmasının sağlanmasını,
- Öğretmen ve yöneticilerin yesi olduğu sendikaya göre hukuksuz yargılanmalarına, açığa alınmalarına ve sürgün edilmelerine son verilmesini,
- Öğretmenlerin aile bütünlüğünün her koşulda sağlanmasını,
- Liyakate ve nesnel ölçütlere dayalı bir atama ve yükseltme sisteminin hayata geçirilmesini,
- 24 Kasım ğretmenler Günü'nde tüm öğretmenlere bir maaş ikramiye verilmesini,
- Öğretmenlere 3600 ek gösterge hakkı tanınması, öğretmenlerin eğitim tazminatlarının, ek ders ücretlerinin ve hazırlık ödeneklerinin artırılması, hiçbir ğretmenin TIK'in belirlediği açlık sınırının altında maaş almaması ve toplu taşıma araçlarının tüm eğitim çalışanları için ücretsiz olmasını,
- Öğretmen liselerinin yeniden açılmasını,
- Yükseköğretimde ğretmen yetiştiren tüm eğitim kurumlarının fiziki, mali, akademik bakımdan en ileri olanaklarla donatılmasını,

- Özel ihtiyaçlara sahip öğrencilerin eğitimini üstlenenler başta olmak üzere tüm öğretmenlerin yeterli pedagojik donanıma sahip olmalarının sağlanmasını,
- Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi'nin içerik ve yöntem açısından AB normlarıyla uyumlu hale getirilmesini,
- Öğretmenlere yaşa bakmaksızın yurtiçi ve yurt dışındaki lisansüstü ve doktora eğitimleri için izin ve burs olanağı sağlanmasını,
- Meslek içi eğitim seminerlerinin, eğitimcilerin görüş ve talepleri uyarınca hazırlanmasını planlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.2.4. Sorun Eğitim Fakültelerinde

Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme konusunda yetersiz kalmaktadır. Bu fakültelerden mezun olan öğretmenler genel çerçevede öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Bu durum öğretmenden kaynaklı değil de eğitim fakültelerinden verilen eğitiminin yetersizliği ve verimsizliğinden kaynaklanmaktadır. Bu konudaki temel görüşler;

Eğitim fakülteleri bizim öğretmen ihtiyacımızı nitelik olarak karşılamıyor. Mezun olan öğretmenler yeterli pedagojik formasyona sahip değil. Eğitim fakültelerinde öğretmenlere sadece teorik yüklemeler yapılıyor ve ben şu an bir anne olarak konuşuyorum bence mezun olduklarında öğretmen adayları boş olarak yetişiyor. Öğretmenlerin kişisel gelişim ön planda olmalı. Her şeyden önce eğitim ve öğretim diyoruz ya öğretmende de bu olmalı sadece sınıfa girip o konuyu anlatmak olmamalı, öğretmenlik öğrencileri rol model olmalı, başarısı da geçerli değil öğretmenin. Mesela bir matematik öğretmeni mezun olduğunda yeterli değil. Ancak daha sonra yıllar içerisinde tecrübe ile yeterli hale geliyor ilk mezun olduğunda hiçbir öğretmen hiçbir kurumda yeterli değil. (CHP2K)

Eğitim fakültelerinin verimsizliğinin ve yetersizliğinin bir diğer sebebi de akademik olarak yaşanan sıkıntılardır. Bunlardan bir tanesi akademik personelin bu işi yapacak yani öğretmen yetiştirebilecek bilgi, beceriye ve liyakate sahip olmamasıdır. Akademik personellerin birçoğu kendini alanında yetiştirmemiş sadece

unvan meraklısı kişiler olmasından ve bilgiye ve bilime yeterli zamanı ayıramamasından kaynaklanıyor. Bu konuda şöyle görüş belirtmişlerdir;

Eğitim fakülteleri eğitim ihtiyacını karşılamıyor neden karşılamıyor. Çünkü üniversitelerde akademisyenler arasında çatışmalar var bu çatışmaların yansımaları da üniversite öğrencilerini etkiliyor. Şimdi ezberci bir eğitim sistemimiz düzenimiz var bu ezberci eğitim düzeyi ile bir şeyler ilerlemez. İnsanlarımızın günümüze göre kendilerini güncellemeleri, aslında üniversite hocalarının akademisyenlerin yeterli düzeye sahip olmalı. Bunların yeterlilikleri her iki yılda bir kendilerini güncelleyebilecekleri, takiplerinin yapılabileceği güncellenmiş bir eğitim sisteminin sisteme dâhil edilmesi lazım. Onların da eğitim görmesi lazım. Çünkü neden diyeceksiniz uluslararası platformlara baktığımız zaman mesela Finlandiya örneğini vereyim size. Dünyanın en iyi eğitim sistemini uygulayan ülke Finlandiya'dır. Yerine geldiği zaman tatillerine bakın, programlarına bakan, eğitim aldıkları alanlara bakan, üniversitede görmüş oldukları eğitime bakan, öğretmen yetiştirme tarzı ile Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin yetiştirme tarzı arasında büyük farklılıklar vardır. Bugün daha iyi, daha mükemmeli yaratabilmek için ilk baştakilerin eğitimlerinin değişmesi lazım ve eğitimden geçmesi lazım. Biz her şey de diyoruz ya kopyala yapıştır taktiğini kullanarak akademi kariyerlerini ilerleten kişilerle şu üniversiteler dolu. Öğrencilere ne aktarabilirler ki bunlar hiçbir şey. Bu yüzden en başta üniversite hocalarının yeterli düzeyde eğitim alması taraftarıyım.(CHP4E)

Öğretmen yetiştirme sistemi baştan yanlış olarak belirtilmektedir. Eskiden öğretmen liseleri vardı. Lise eğitimiyle beraber kişi toplan sekiz yıllık bir sürede öğretmenlik mesleğine hazırlanıyordu. Bu öğretmen okullarından yetişenler günümüz öğretmenlere nazaran daha bilgili ve daha tecrübeliydiler. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Bu sorunu giderebilmek için devletin liselerdeki öğretmenleri eğitmesi lazım. Türkiye'deki eğitimin en büyük sorunlarından bir tanesi sistemdeki en büyük problem öğretmenlere iyi öğretmiyoruz. Dün ben inceledim baktım ki Matematik bölümünden mezun olan öğretmenlerin yarısı yani %50'si Matematik sorularını çözemiyor. Yani kendi eğitimini alamamış insanların başkalarını eğitim vermesi mümkün değil. Bu konuda en bariz

şekilde görülen nokta yabancı dildir. 6 yıl yabancı dil okudum hiçbir şey öğrenemedim. Devlet okullarında 6 yıl veya şuan 8 yıl olan yabancı dil eğitiminde bir tek Allah'ın kulunun bile İngilizce ya da Almanca öğrendiğini görmedim, duymadım. Dolayısıyla öğretmeni yetiştirememişiz ki o öğretmen öğrenciyi yetiştirsin. Yetiştirme sisteminde bence öğretmen liseleri kurulmalı. Eskiden olduğu gibi. Öğretmen liselerinde pedagojik eğitimden tutun, ders alan eğitime kadar dersler yoğun olarak verilmeli ve alan dersleri çoğaltılmalıdır. Normal liseden mezun olan bir insanı tutup makine mühendisi de yapabiliyorsunuz öğretmende veya herhangi bir sosyolog da yapabiliyorsunuz. Bu temel ders değildir öğretmenlik bir meslektir. Hatta ülkenin kurtuluşu ile ilgili bir meslektir. Başkasına benzemez. Dolayısıyla liseler açılmalı, bu liselerde eğitim akademilerine ve eğitim enstitülerine öğrenci vermelidir. Onlara geçişlerde kolaylık sağlanmalı ek puanlar verilmeli. Türkiye'de 4 yıllık bir eğitimden değil 8 yıllık bir eğitimden sonra öğretmen olunmalıdır. (CHP5E)

Öğretmen niteliğinin düşük olduğu genel kanıdır. Bunun da en büyük sebebi eğitim fakültelerinde verilen eğitimin kalitesiz olmasıdır.

Öğretmen İstihdamı

CHP öğretmen istihdamı ile ilgili olarak;

- Öğretmenliği Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi en saygın mesleklerden biri haline getirmeyi,
- Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu en kısa zamanda çıkarmayı,
- Öğretmen yetiştirme, ilk atama, yer değiştirme, görevde yükselme, mali ve sosyal haklar gibi öğretmenlikle ilgili tüm konuları bu kanun kapsamında çözüme kavuşturmayı,
- Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına son verecek, tüm öğretmenlerin kadrolu atanmasını sağlamayı,
- 180 bin öğretmene bir yıl içerisinde kadro vermeyi,
- Eğitimde liyakate ve nesnel ölçütlere dayalı bir atama ve yükseltme sistemini hayata geçirmeyi hedeflemiştir. (Tadm,2018)

3.2.5. Eş, Dost, Akraba Sistemine Hayır!

Öğretmen istihdamında büyük sıkıntılar vardır. Mezun olan öğretmen sayısı fazla ama istihdam edilecek öğretmen sayısı sınırlıdır. Bunu düzeltmenin en iyi yolu ihtiyaca göre eğitim fakültelerine öğrenci alımı yapılmasıdır. Eğer böyle bir sistem oturtulursa atanamayan öğretmen diye bir olgu da karşımıza çıkmaz diye düşünmekteyiz. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Eğitim sistemindeki değişikliklerle ihtiyaç olduğu kadar öğrenci alırsanız bu sorunlar yaşanmaz. Maalesef biz Avrupa normlarını yakalayabilmek için öğrenci sayısının şişiriyoruz istihdam sayısı yerinde kalıyor istihdamla arz-talep dengesini bir şekilde birbiriyle tutamıyoruz onları oturtmak gerekiyor.(CHP1E)

Atama sisteminde yaşanan bir diğer sorunda mülakat sistemidir. Bilindiği gibi mülakatın olduğu her yerde muhakkak bir kayırmacılık anlayışı vardır. Bu konudaki görüşler;

İstihdamı daha kolay hale getirebilmek için eş dost akraba sisteminden vazgeçerek herkesin hak ettiği bitirdiği okul doğrultusunda görevlendirilmesini düşünüyoruz. (CHP1E)

Mülakata kesinlikle karşıyız. Çünkü partizanca davranıyorlar. KPSS sınavının ortalamasına göre ya da üniversite diploma ortalamasına göre öğretmen ataması yapılabilir.(CHP3E)

Madem atanacak öğretmen sayısı ve atanmayı bekleyen öğretmen sayısında bir oransızlık vardır, bu durum mülakat dışında farklı yollarla da çözülebilir. Bu konudaki görüşler;

Atama sistemi öğretmen atama bekleyen öğretmenlerin hiçbir şekilde beklentilerini karşılamıyor. Öğretmen atama sisteminin daha adil bir şekilde olması gerekiyor. Tabii ki öğretmenler arasında atama yapılırken bir puanlama sistemi olmalı belli bir başarısı ya da belli becerisi olan öğretmenler şu atama öncelik verilmeli yine de mezuniyet yılına göre ve ihtiyaca göre öğretmen ataması yapılmalı.(CHP2K)

Eskiden atanamayan öğretmen diye bir olgu yoktu. Mezun olan herkesin ataması yapılıyordu. Zaten devletin kendi okulundan mezun ettiği bir öğretmene güvenmeyip

tekrar sınava tabi tutması da ayrıca tartışılması gerek bir durumdur. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitim benim mezun olduğum bir alan. Biz 12 Eylül döneminde mezun olduk Biz okullardan mezun olur olmaz atalarımız yapıyordu günümüzdeki KPSS dayatmalar gibi sistemler yoktu. Düşünebiliyor musunuz 1 öğrenci 4 yıl ya da 5 yıl artık eğitim süresine göre okul okuyor ve bitiriyor mezun oluyor belli bir seviyeye gelmiş demektir ve yeterli bir seviyeye gelmiş bir insana siz bir sınavı nasıl dayatıyorsunuz kendinizle çelişiyor musunuz? Demek ki eğitimi verememişsiniz. Hatta buna katkı sonuna anlamında bir de sınav sistemini KPSS'yi getiriyorsunuz. (CHP1E)

Meslek tercihleri yapılırken öğrenciler iyi yönlendirilmelidir. Her öğrenci ilgi duyduğu ya da başarılı olabileceği alanlara yönlendirilmeli ve bunun önü açılmalı ve bu konuda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır diye fikir belirtmektedirler.

Daha şeffaf, daha güzel, daha rahat mezun olan öğrencilerimizin rahat bir şekilde öğretmenliğe yönelmeyip de ailenin baskısıyla öğretmenliği tercih etmiş veya tıbbi tercih etmiş veya diş hekimliğini tercih etmiş vermiştir. Bunlar ailenin baskısıyla istekleri doğrultusunda oluşturulan, öğrencilerin tercih yaptığını görüyoruz. İlk başta bunun engellenmesi lazım. Öğrencilerin bu konuda yönlendirilmesi gerekir. Kendi istekleri doğrultusunda alanlara gönderilmesi gerekir. Bulgaristan'ın üniversite sisteminde okulda herhangi bir sınav yok üniversiteye geçişte. Gidersiniz mesela diş hekimliğine geçiş yapmak istiyorsunuz okul puanına göre geç işinizi yaparsınız baktınız yapamıyorsunuz, hoşunuza gitmiyor. Size uygun değil, notlarınızı yeterli bir düzeyde değil, ne olur oradan çıkarsınız farklı bir bölüme geçiş yaparsınız. Bu eğitim düzeyinin Türkiye'de uygulanmasını tercih ederim. Çünkü bir bölümde başarıyı sağlayamayan bir öğrenci gelecekte hiçbir şeyde başarı sağlayamaz.(CHP4E)

Öğretmen atamasında değinilmesi gereken bir diğer konu da öğretmenlerin atama yapıldıktan sonra yaşadıkları süreç ve atandıkları yerlerdir. Atanabilmek için bin bir zorluk çeken öğretmenler arandıktan sonra bir de zorunlu hizmet, sözleşmeli öğretmenlik, aday öğretmenlik gibi birçok sıkıntıyla yüzleşmektedir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Öğretmen atama sistemi çok saçma sakıncalı. Öğretmenler zorunlu eğitimle, zorunlu atamayla Doğu ve Güneydoğu illerine ya da Orta Anadolu'nun üçra köşelerine atanıyorlar. 3 yıl veya 4 yıl zorunlu olarak orada kaldıkları için hepsi günlerini ve zamanlarını orada geçiriyorlar. Öğretmen alım sisteminde daha radikal bir sistem önerisinde bulunabilirim. Tabii bunun geçerlilik şeyi biraz bir sefer öğretmenler 4 yıl sonra okulu bitirdiklerinde hemen öğretmenliğe başlatılmamalıdır. Bunlar aday öğretmen gibi bir yıl okullarda, hatta dönem farklı okullarda bir yıl aday öğretmen olarak çalışmalı. Milli Eğitimin, okul idaresinin ve ya müfettişlerin değerlendirmesinden sonra yeterlilikleri verilmeli. Öğretmen olmak sadece bir sınavda başarılı olmakla elde edilecek bir durum değil. Bunun pratik uygulamasını yapmalılar. Öğrenci değişimi ya da Erasmus denen şey zorunlu hale getirilmelidir.(CHP5E)

Öğretmen atama sistemi büyük bir sıkıntı olarak görülmektedir. Bu sıkıntının temel nedeni eğitim fakültelerine ihtiyaçtan fazla öğretmen alınmasıdır. Ayrıca atama sisteminde sınav dışında mülakatın getirilmesi de ayrı bir problemdir.

Anadilde Eğitim

CHP anadilde eğitimin sağlanması için,

- Anadilin öğrenimi hakkında tüm yurttaşlarımızın yararlanabilmesi için gerekli yasal ve kurumsal altyapının kurulması gerektiğini vurgulamıştır. (Tadm,2018)

3.2.6. Ana Sütü Gibi Helal

Anadilde eğitim gerekli bir olgudur. Her vatandaş istediği dilde eğitim görme hakkına sahiptir. Bu dünyanın neresine giderseniz gidin böyledir. Sadece anadilde eğitim alırken karşılaşılabilecek birkaç problem durumu söz konusudur. Bunlardan biri de artık evrensel bir dünyada yaşıyoruz ve bu evrensel dünyada yaygın olan dilleri öğrenmek ve konuşmak esastır. Kürtçe, Lazca ya da herhangi başka bir dilde eğitim gören kişi evrensel dünyaya ayak uyduramayabilir ve iş bulmakta zorluklar çekebilir diye düşünmekte. Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Anadil insanların ana sütü gibi helal olan bir dildir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak kimsenin anadilini konuşmasına karşı değil; ancak kim sistemi

anadilde eğitim sistemi gerçekten bizim dışımızda parlamentonun çözebileceği bir sistemdir. Şunu söylemek istiyorum dünyada eğitimde geçerli dilin İngilizce olduğu bir ortamda siz anadilde Kürtçe ile mezun olmuş bir öğrenci kardeşimizin iş bulması ve çalışma zordur. Günümüz koşullarında bence büyük sıkıntı olur diyorum ya isteğe bağlı okumak isteyeneye verilmeli tekrar ediyorum ısrarla anadilde eğitim yapmak isteyen bir kesim varsa onları da bu hakkı tanımalıyız. Çocuklarına da anadil eğitimde tanımalıyız Elbette ki bu bölgesel farklılıkları da görmeliyiz. Laz'ı var, göçmeni var Çerkez'i var. Bütün dilleri bütün hakları için kendi dillerini konuşabilme ileri gerekirse talepleri doğrultusunda kendileri talep ediyorsa anadilleriyle eğitim görmelerinde bir sakınca yoktur. (CHP1E)

Eğitim kesinlikle anadilde olmalıdır. Hatta bunun sağlanabilmesi bu eğitimi verecek nitelikli öğretmenlerin yetişeceği kurumlar yani enstitüler kurulmalıdır. Dil bizim zenginliğimizdir. Dillerimizin yok olmasını önlemek adına her türlü çalışmanın yapılması gerekir ve her bölge istediği dilde eğitim görebilmelidir diye fikir belirttiler. Bu konudaki görüşler aşağıdaki gibidir;

Anadilde eğitim olmalı. Anadilde eğitim seçmeli değil anadil veren okullar olmalı. Yapılırken bölgesel farklılıklar göz önünde bulundurulmalı.(CHP3E)

Eğitim enstitülerinde bölgesel olarak eğitim enstitüleri kurulması lazım. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan bir ırk vardır. Kürtler, Zazalar... Onun haricinde daha önceki yaşayan gruplarımız da vardır: Mesela Süryaniler, Ermeniler, Keldaniler. Bunlar da vardır, eğitim enstitüsü kurulur eğitim enstitüsü üniversite kapsamında olur. O bölümü tercih eden gidip oradan çok rahat bir şekilde o dili icra edebileceği... Edebiyat bölümleri olabilir, farklı folklorik, mesleki alanların oluşturulması olabilir, tercümanlık olabilir. Ülkemizin anadili olmayan İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça... Başka ulusların dilleri benim ülkemde çok rahat bir şekilde konuşulması sağlanıyor ama Osmanlı döneminde 84 tane dil konuşuluyordu. Ama bu diller kesinlikle ve kesinlikle şu anda toplansanız Türkiye genelinde yaklaşık ya 5 dil kalmıştır ya da kalmamıştır. Yani eğitim enstitüleri kurulup ve tekrar bunların canlandırılması lazım. Tekrardan ırk, dil, din ayrımı yapılmadan ötekileştirmeden insanlar sınıflandırılmadan tek

bir çatının altında neden buluşmasın. Kendi dilleriyle kendi dertlerini neden anlatmasınlar.(CHP4E)

Siyasi olarak farklı düşünenler de olmasına rağmen genel görüş anadilde eğitim veren okulların oluşturulup yaygınlaşmasıyla anadilde eğitim tam anlamıyla sağlanacaktır.

Din Eğitimi

CHP din eğitimi adına,

- İmam Hatip Okulları'nda verilen eğitimin içerik, müfredat ve niteliğinin iyileştirilmesini hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.2.7. Evrensel Bir Din Eğitimi

Din eğitimi farklı kurumlara bırakılmalıdır. Çünkü din bireyin vicdanıdır. Okullarda verilen din eğitimi sadece tek bir din üzerinde yoğunlaştığı için farklı dinlere mensup çocuklar da bu eğitimi almak zorunda bırakılıyor ve buna çözüm bulunması gerekliliği üzerinde durmaktalar. Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Din vicdandır, din merhamettir. Şimdi kişilerin dinleri üzerinden ayırım yapıldığını daha doğrusu mezhepler üzerinden ayrımlar yapıldı. İnsanların ötekileştirildiğini, sınıflandırıldığını hepimiz görüyoruz. Bu baskıdır mesela. Süryani bir ailenin çocuğunun din dersine katılma mecburiyeti olmaması lazım. Mesela Hanefilerin mezhebi üzerine bir din kitabı çıkarılmıştır okullarda eğitim düzeyinde. Şafilik üzerine çıkarılmıştır. Siz bunu Alevi'ye uygulayamazsınız. Ya da siz bunu Araba uygulayamazsınız. Mesela ya da Maliki'ye uygulayamazsınız. Yani bunlar başlı başına yanlıştır. Şimdi eğitim, Eğer dini eğitim verecekseniz okulun haricinde bir alan oluşturulur. Gençlerimiz kendi tercihleri üzerinden gidip rahat bir şekilde, özgür bir şekilde dini eğitimlerini görebilirler. İnsanlar baskılayarak bir şeyleri entegre edemezsiniz. Etmeye de çalışamazsınız hiçbir zaman. (CHP4E)

Din insanların inancıdır onların yüreğidir yüzde 99,9'unun Müslüman olduğu bir ülkede din dersinin dayatılması bence biraz garip, toplum olarak hem Müslüman bir ülkeyiz diyoruz hem de din dersini dayatarak okullarda bir şekilde öğretmeye çalışıyoruz. Bence din eğitimini farklı kurumlar

yapmalı okullarda din eğitimi verilmemeli bir kere siyasetin içinden uzak tutmalıyız.(CHP1E)

Din eğitimi okullarda seçmeli olarak da yürütülebilir. Ama farklı bir içerikle verilebilir. Din deyince sadece akla İslam dini ve bu dinin kurallarını öğrenme gelmemelidir. Bunun dışında okullarda daha farklı bir içerikle daha evrensel bir din eğitimi verilebilir. Bu konudaki temel görüşler;

Eskiden ahlak din ve ahlak dersi vardı ya bazı gelenek ve göreneklerimize kurallar şeklinde. Evrensel kişilik gelişimine yönelik verilmeli din eğitimi ya da dua ezberlenecek din eğitimi verilmemeli ahlaki kurallar şeklinde din eğitimi verilmeli. (CHP2K)

Burada derler konulabilir. Bunun ismi empati dersi olabilir. Bunun ismi toplumsal davranış dersleri olabilir, ahlak dersi de olabilir. Birebir din eğitimi vermek ancak ve ancak seçmeli olabilir.(CHP5E)

Din eğitiminin okullarda verilmesi taraftarı olan siyasi parti temsilcileri de var, din eğitiminin farklı kurumlara bırakılması gerektiğini savunanlar da var. ama temel görüş evrensel bir din eğitiminin verilmesi yönündedir.

Okul Yönetici Seçimi

CHP okul yönetici seçimine yönelik olarak,

- Tüm eğitim kademelerinde okulların kendi bütçelerinin olacağı bir modele geçilmesini,
- Okul-aile birliklerinin yetkilerinin artırılması ve okul yönetimine katılmalarının sağlanmasını savunmaktadır. (Tadm,2018)

3.2.8. Liyakate Dayanmalı

Bu konuda en temel görüş liyakate dayalı okul yönetici seçimidir. Günümüzdeki mülakat ya da sınav sistemi okulların yönetici ihtiyaçlarını karşılamamaktadır. Çünkü seçilen yöneticiler daha çok iktidar partisine yakın sendikaya üye olan öğretmenler arasından seçilmektedir. Bir tür adam kayırmacılık yine burada da görülmektedir. Daha adil ve doğru bir sistemle yönetici seçimi yapılabilir diye düşünmektedirler. Bu konudaki temel görüşler;

Okul yönetici seçiminde mevcut iktidarın kendi vatandaş grubunda adam atayabilmesidir. Tamamen yanlış bir olaydır ama liyakate dayalı gerçekten özgür bir ortamda sınav yapılmalıdır. Mülakata karşıyım ve günümüzdeki sistemi de karşıyım ki mülakat sistemi gerçekten adil değildir doksan alan bir arkadaşımız maalesef mülakatta 55 alıp mülakatta elenmekte. Garip bir sistem.(CHP1E)

Okul idareci seçiminde liyakat sisteminde sistemi içerisinde olmalı okul idarecileri eğitimin içinden gelen öğretmen kökenli olmalı. Okul yönetici seçiminde eğer sınav adil olursa gerçekten mesleğe yönelik sorular sorulacak ve yapılırsa sınav sistemi de uygundur. Türkiye'de maalesef herkes siyasetle olduğu için orada da bir adaletsizlik yaşanmakta. (CHP2K)

Bu kadroların bizim kendi tarihimizde, kendi görüş açımızda, kendi bakış açımızda daha önce Eğitim-Birsen'den çıkan, örümcek ağı gibi dağılan okullarda müdür yardımcılarının, müdürlerinin kendi hükümete yakın sendikalar tarafından oluşturulduğu çok görüyoruz. Zaten bunlar, onlara tabi isen müdür olursun, müdür yardımcısı olursun. Bu adaletsizliktir. Daha öncesinde yanlış anlamayın 15 Temmuz darbesi denildi, birçok KHK kararıyla öğretmenler baskı altında kurularak terörize suçlar adı altında kendi görevlerinden oldular. Bunların içerisinde baktığımız zaman bu neydi onu temizle kendi kadronu yay projesiydi. Şimdi sivil darbenin yanında biz askeri darbeler de görerek bugünlere kadar da geldik. Şu anda partili darbeleri görüyoruz. Hükümetin parti üzerindeki darbelerini görüyoruz ya da dikta rejiminin uygulandığı bir ülkede yaşıyoruz. Siz kalkın kendi kadronuzdan olanlara Eyvallah deyin, olmayanları da ezin, öldürün, bitirin. Meslek hayatını yok edin. Böyle bir şey kabul edilemez. (CHP4E)

Okul yönetici seçiminde en büyük sorun seçimin liyakate göre yapılmamasıdır. Mülakat bunun önündeki en büyük engeldir. Farklı bir sistemle gerçekten bu işi yapabileceklerin yönetici olarak seçilmesi gerekmektedir.

Eğitim Finansmanı

- Milli Eğitime ayrılan bütçe konusunda CHP,
- Tüm öğretim kademeleri için öğrenci başına yapılan harcamanın artırılmasını,

- Kamu eğitim harcamalarının GSYH içindeki payının iki katına çıkartılmasını,
- MEB bütçesinden yatırıma ayrılan payın artırılmasını,
- Çocuklarını özel kreşe gönderen ailelere belirli tutarda destek ödemesi yapılmasını amaçlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.2.9. Daha Fazla Bütçe

Eğitime ayrılan bütçe yetersizdir. Çünkü bakanlık olarak düşünüldüğünde Milli Eğitime ayrılan bütçe bir Savunma Bakanlığına ya da Diyanete ayrılan bütçeden daha azdır. Bu şu oluyor savaşa daha fazla pay ayrılmaktadır. Bu konudaki görüşler;

Eğitime ayrılan bütçenin bakan Hazreti Ali'nin çok güzel bir sözü vardır. Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum. Eğitime ayrılan bütçe eğer diyanetin bütçesinden düşükse bu sorgulanmalı, halk tarafından sorgulanmalı. Halk bunu sorgulamıyorsa bu ülkenin iktidarının hatası vardır. Nedenlerine gelince şimdi diyanete 10 milyar dolarlık bütçe ya da 8 milyar ya da 6 milyar dolar ayırırken, eğer eğitim sistemine çok daha küçük bir bütçe ayırırsak bu eğitim sistemine yok etme çalışma anlamına gelmektedir. Afrikalıların bir cümlesi vardır. İlk başta bir ülkeyi yok etmek istiyorsanız, eğitim sistemini çökerterek başlamanız lazım. Eğitim sistemini çökerttiğiniz zaman tüm devlet kurumları çöker. Tüm beyinler çöker. Eğitim Kurumları biraz daha yapıcı olmalı, daha girişken, daha güncel bir şekilde ayarlanmalı. Biz bugün bu ülkenin geleceğini düşündüğümüz zaman 10 yıl sonrası değil, 5 yıl sonrası değil, 50 yıl sonrası 100 yıl sonrası düşünmek zorundayız. Neden diyeceksiniz yarın torunlarımızı öyle şeyler bırakmamız lazım ki onlar bizim atalarımız şunları bıraktı diyebilsin. (CHP4E)

Eğitime ayrılan bütçe yetersizdir. Özellikle kirli savaşa ayrılan paradan eğitime aktarılması yönünde bir düşüncemiz var CHP olarak. (CHP1E)

Eğitime ayrılan bütçe yeterli ama bütçenin kullanımında ve dağılımında sıkıntılar var olduğunu belirtmekte. Bu konudaki görüş;

Eğitime ayrılan bütçe iyi bir şekilde kullanılırsa yeterlidir. Ama para nereye harcandığı düzgün kullanılmadığı için şeffaf olmadığı için yeterli değildir. Tabii ki devlete koşullar fiziki koşulları sağlanmalı sınıf kontenjanları

düzgün belirlenmeli çalışanların, öğretmenler sayıları düzgün olmalı farklı sıkıntılardan dolayı özel okulları göndermiyor. Devlet okullarının şartlarının yetersiz olmasından dolayıdır. (CHP2K)

Bütçe yetersizdir. Bunun dışında başka bir sorunumuz var. Özel okullar. Özel okullara ayrılan pay ile devlet okullarına ayrılan pay arasında ciddi farklar var. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Milli eğitime ayrılan bütçe genel olarak yetersiz. Özel okul ve devlet ayrımı bence yapılmamalı. Zaten eğitim her yerde verilir. Önemli olan mezun olan kişinin rahatça iş bulabilmesidir, istihdam edilebilmesidir. Mezun etmek, boşta bırakmak bence verimli değil. Örneğin meslek liselerine direkt geçiş yapılmalı. Eğitim hem devlet eliyle hem özel okul eliyle yapılabilir. (CHP3E)

Eğitim özelleştirilmeli mi? Şimdi alt tabanı oluşturulmadan zamanında FETÖ destekli alanlarla, üniversiteler çoğaltıldı. 160'ın üzerinde üniversitemiz var. Binlerce mezun veriyoruz ve bu mesleki yeterliliklerini karşılamıyor. Bunun altyapısı oluşturulmadan, bunun çizelgeleri çıkarılmadan, geleceğe ön görülmeden, detaylı bir analiz yapılmadan... şurada da bir üniversite açılсын diyerek üniversite açtılar ve sonrasında ne oldu ve şu anda mesleki eğitimlerini icra edemeyen, boşta kalan yüz binlerce öğrenci var. (CHP4E)

Eğitime ayrılan pay diğer bakanlıklara mesela milli savunma ya da diyanete diye düşünüldüğünde eksik kalmaktadır. Eğitime daha fazla pay ayrılmalı ve eğitimdeki eksiklikler giderilmelidir.

Okul öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim konusunda CHP,

- 1 yıl okul öncesi eğitimin tam gün, parasız ve zorunlu hale getirilmesini,
- Erken çocukluk eğitiminde (0-5 yaş) okullaşma oranlarının kademeli olarak yükseltilmesi, bu doğrultuda erken çocukluk eğitimi merkezlerinin sayısının artırılmasını,

- Okul öncesi eğitimde yalnızca tanımlanmış standartlara uygun uzman öğretmenlerin istihdam edilmesinin sağlanmasını planlamaktadır. (Tadm,2018)

3.2.10. Zorunlu Olmalı

Okul öncesi eğitim zorunlu olmalıdır görüşü vardır. Zaten CHP 2018 seçim bildirgesinde de 4+4+4 sistemine karşı çıkarak, 1+5+3+4 sistemine vurgu yapıyordu. Temel hedef çocukların ihtiyaçları ve aile durumları belirlenip ona göre bir eğitim düzenlemektir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Ben biraz önce de söyledim. Cumhuriyet Halk Partisi 4+4+4 sistemine karşı çıkarken 1 artı 8 sisteminde, okul öncesi eğitim zorunlu hale gelsin diyordu. Bir fiziki koşullar sağlanmalı, iki bu çocukların eğitimi farklı öğretmenler tarafından yapılmalı mesela. 6, 7 yaş arasındaki çocukların eğitimi ile 7, 8 yaş arasındaki çocukların eğitimi farklı öğretmenler tarafından yapılmalı. Hele hele okul öncesi aile içerisinde gelmiş bir çocuğun eğitilmesi çok çok önem arz eder. Hassas bir durumdur önce bunun fiziki yapısı, altyapısı hazırlanmalı. Ortamları hazırlanmalı, öğretmenleri yetkin duruma getirilmeli. Bir günde yapılacak bir iş değildir. Ancak 3,5 yılda alt yapısı hazırlanır, oturtulur ve zorunlu hale getirilir. (CHP5E)

Okul öncesi eğitim planlanmadan ve zorunlu hale getirilmeden önce uzman görüşleri alınmalı ve bu konuda gerekli düzenlemeler ve çalışmalar yapılmalıdır. Bu tarz bir eğitimin çocuğun üzerinde nasıl bir etki bırakacağı, olumlu ve olumsuz yönleri belirlenip bu şekilde bir yönlendirme yapılabilir. Bazı durumlarda veli isteğine de bırakılabilir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Pedagogların denetimi altında, uzman bir psikolojik araştırma olması lazım. Öğrenciler bu yaşlarda okul öncesine başlamalı ya da başlamamalı mı? İlk başta bunlar araştırılmalı ve akademik çalışmalar yapılmalı düzenli bir şekilde yapılması ve öğrencilere nasıl bir katkı sunabiliriz, o yaştaki çocuklara neler verebiliriz ya da nasıl bir seviye getirebiliriz gibisinden detaylı bir araştırma yapıp buna göre uygulanmalı. Bunun haricinde yapılan yanlışlar geleceğe yönelik o çocuklarda nasıl bir travma yaratacağını bilmiyoruz, nasıl bir problem yaratacağını bilmiyoruz. (CHP4E)

Okul öncesi eğitim bence isteğe bağlı olmalı. Çünkü hala belirtilen seviyelerde değil okullarımız. (CHP1E)

Genel görüş okul öncesi eğitimin zorunlu olması yönünde tabii bu da gerekli şartlar sağlanarak mümkün hale getirilebilir.

Temel Eğitim

Temel eğitimde yaşanan sorunları en aza indirmek adına CHP,

- Zorunlu eğitim sürelerinin bir yıl okul öncesi, 8 yıl ilköğretim olmak üzere toplam 9 yıl kesintisiz temel eğitim ve 4 yıl ortaöğretimden oluşan 1+8+4 eğitim sistemine geçilerek yeniden düzenlenmesini,
- İlköğretim aşamasında 1 yıl süreyle yabancı dil ağırlıklı eğitim verilmesini,
- Zorunlu eğitim çağı için % 100 okullaşma hedefinin gerçekleştirilmesini,
- Kesintisiz temel eğitimde AB temel yeterlilikler çerçevesinin referans alınmasını,
- Öğrencilerin uluslararası PISA değerlendirmelerinde en kısa sürede OECD ortalamasına ulaştırılmasını hedeflemektedir. (Tadm,2018)

3.2.11. Okula Başlama Yaşı Çok Erken

Temel vurgulanan noktalardan birisi 4+4+4 sisteminin eksik ve yetersiz bir sistem oluşudur. Bu uygulamayla beraber ilkokula başlama yaşı da geriye çekilmiştir. Birçok siyasi temsilci okula başlama yaşının uygun olmadığını düşünmektedir. Neden diye sorduğumuzda alınan cevap çocuk o yaşta hem fiziksel hem psikolojik olarak okula başlamaya hazır değildir. Genel olarak 2 aylık olan ilkokula başlama yaşına geri dönmeyi hedeflemektedirler. Bu konudaki görüşler şöyledir;

4+4+4 sistemi garip bir sistem garipsediğimiz bir sistem. Biz eskiye dönüş yapacağız uygulayacağımız sistem belki çağ dışı gelecek ama 5+3+3 sisteminden yanayız. Kendi dönemimizde gördüğümüz Eğitim sistemiydi ve çok da memnunduk. (CHP1E)

İlkokula başlama yaşı şu anda çok erken çocuk daha o yeterli seviyeye gelmemiş durumda ilkokula başlama yaşı çok erken ilkokul müfredatı çok yoğun. İlkokula başlama yaşı bence çok erken beş yaş. Çocuk daha motor

becerilerini edinememiş, daha okul ortamına hazır bir durumda değil. Ve çok erken eski sisteme geri dönülebilir. Çocuklara fazla yükleniliyor. (CHP2K)

İlkokula başlayan çocuklarda görülen sıkıntılardan bir tanesi de ailenin yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamasıdır. Aslında çocuk okula başlamadan önce aileye bu konuda gerekli bilgi ve eğitimlerin de verilmesi gerekir ki çocuğun yaşadığı problemlere karşı nasıl çözüm bulabileceğini ya da nasıl yaklaşacağını bilsin. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

İlköğretim okula başladığı zaman aileye olan bağlılıklarını görüyoruz. Ayrılamama durumunu görüyoruz. Bireysel ihtiyaçlarını karşılamada zorluk görüyoruz, kalem tutmadan zorluk çektiğini görüyoruz. Bunların yeterli düzeyde olmadığını görüyoruz. Bu öğrencilerin ilk başta ailelerin yetiştirmesi lazım. Aileleri yetiştirmesi için benim görüşüm de şu vardır: Ailelerin öğrencilerinin başlamadan önce 6 ay veya 4 ay öncesinden ailelerin eğitime başlaması lazım. Çocuklara bir şeyleri entegre edip ondan sonra okul hayatında çocukları kazandırmaları gerekir. Çünkü aile herhangi bir yeterliliği olmadan, bilinçli bir düzeye kalkıp o öğrenciyi gönderiyor ve okul çıkışında da çocuğunu da alır ama alışkanlıklarını belli sınırlarla düzenli bir şekilde aktarması gerekiyor. (CHP4E)

Ayrıca günümüz şartları geçmişe oranla çok fazla değişti. Doğal olarak çocuklarımız da değişti. Şimdiki çocuklarımız geçmişe oranla hayata daha hazır vaziyettedir. Bu yüzden belirlenen ilkokula başlama yaşı günümüz şartlarına uygundur diye fikir belirten de var. Bu konudaki görüşü şu şekildedir;

İlkokula başlama yaşı olan 6 yaş doğaldır. Sebep şu otuz yıl evvelki çocukların dünya görüşü ile bugünkü çocukların yaşama bakış açıları, becerileri, çevre ile ilişkileri bir değil. Bunlar üç yaşında eline bilgisayarı alıp program indirebiliyor, telefonla oynayabiliyor. Çocukları daha erken yaşta geliştirmektedir. Dolayısıyla daha zeki, daha sosyal daha teknolojiye meraklı nesil yetişiyor. O yüzden erken yaşta alınmasında bir sakınca yok, doğrudur. (CHP5E)

4+4+4 uygulamasının getirilmesindeki temel amaç çocuklarımızın imam hatip ortaokullarına başlama yaşını daha erken bir döneme çekmektir. Burada yine

İktidarın kendi ideolojisini eğitim aracılığıyla gerçekleştirmeye çalıştığını görüyoruz. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Şimdi AK Parti'nin bundan önceki 4+ 4+ 4 eğitim sistemini getirdiği zaman partimiz mecliste bu kanun teklifine karşı bir 1+ 8+ 4 önermişti. Partimiz bu 1+8 + 4'ün amacı zorunlu eğitimi 8 yıla çıkarmaktı. Amacımız öğretimde, okul öncesi eğitimde, yani bir yılı zorunlu hale getirmektir. Bundaki amaç da toplumun eğitim seviyesini zaman içerisinde, zamanı uzatarak yükseltmektir. Dolayısıyla ortalama İlkokulda 5 yıl olan toplam eğitim süresi 8 yıla çıkarılmış olacaktır. Bu da eğitimdeki kaliteyi ve toplum seviyesini yükseltmiş olacaktır, ancak kanun AK Parti'nin istediği gibi 4+ 4 +4 olarak geçti. Zorunlu eğitim beş yıl iken dört yıla düşmüş oldu. Burada ikinci bir tuzak da 4+4+4'le İmam hatipleri ikinci dörde çekerek İmam Hatiplere başlama yaşını 14, 15'ten çekerek 11, 12'ye getirmektir. Çocukları daha küçük yaşta İmam Hatip'e göndermenin bir yolu yöntemidir. Ve bunu artırdılar ortaokulları, İman Hatip Orta Okullarını da artırarak buna siyasi bir zemin siyasi bir temel oluşturdu. Bunun sonuçlarını da bugün görüyoruz. (CHP5E)

4+4+4 sistemine eleştiriler mevcuttur. En çok eleştirilen konu ise okula başlama yaşının erken olduğuna dairdir.

Ortaöğretim

Ortaöğretime yönelik olarak CHP,

- Ortaöğretimin akademik ve mesleki eğitim tercihleri doğrultusunda örgütlenmesini,
- Ortaöğretimin ilk 2 yılında eğitim tercihleri arasında esnek geçiş olanağı sağlanmasını hedeflemiştir. (Tadm,2018)

3.2.12. Ortaöğretime Geçişte Sınava Hayır

Ortaöğretime yani liselere geçişte uygulanan merkezi sınavlar vardır. Bu sınavlar adil bir şekilde yapılmamaktadır. Bir yandan tüm imkânlarla sahip olup sınava hazırlanan öğrenciler var bir yandan da kitap bile bulamayanlar. Ve iki öğrenci de aynı sınava giriyor. CHP genel olarak bu sınavlara karşı çıkmakta ve ortaöğretime geçişte farklı yöntemlerin belirlenmesi taraftarı. Bunlardan biri çocuğun

ortaokul ve ilkokuldaki diploma ortalamaları göz önüne alınarak yerleştirmeler yapılabilir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Herkesin özgür ve eşit bir şekilde eğitim göreceği eğitimde kalitenin yükseldiği bir sistem istiyoruz. Bu sistemde deminde anlattığım gibi eşitsizlik vardır. Sınav sisteminde fakir çocuklarının maalesef özel ders, özel okul şansı yok. Sınav sistemi tamamen yanlış bir sistemdir tamamen zengin öğrenciler donanımlı öğretmenler ve tam hazırlıkla ve isteyip alabildikleri kitaplarla hazırlanıp sınavlara giriyor. Biz CHP olarak bütün sınavların kaldırılarak bütün okullarda eşit bir eğitim sistemi içerisinde yürütülmesini istiyoruz. Anadolu Lisesi kurmak istiyorsanız bunu bütün liselere yaymak gerekiyor Bu da ekonomik güç ve eğitim sisteminde güçlü bir reform ile gerçekleşir.(CHP1E)

Bu sistem çok yanlış öğrencileri Sınavla okulları almak Anadolu liselerine almak adil değil çünkü başka İstanbul'da mesela birçok okulda Özel okullarda özel hocalarla yetişen öğrenci ile Bizim köyde yetişen çocuk aynı sınava giriyor ve bu adil değil.(CHP2K)

Bir başka görüş de eski sisteme geri dönülmesi sadece sınavla öğrenci alan birkaç Fen ve Anadolu Lisesi vardı öğrenciler sınavla bu liselere geçiş yaparlardı. Geri kalanlar ise mahalle mektebi sistemi yani evine en yakın okula giderdi. Bu konudaki görüş;

Liselere geçiş sınavı kesinlikle kaldırılmalı. Sınavla öğrenciler liselere yerleştirilmeli, eski sisteme geri dönmeli. Eskiden işte belli başlı Anadolu Liseleri ve Fen liseleri vardı. Ve geri kalan bunlara yerleşemeyen çocuklar kendi evlerine en yakın okullar mahalle mektebi verilen sisteme gidebilmeli. Eski mahalle mektebi sistemine. (CHP3E)

Cumhurbaşkanının bir anda isteği ile TEOG kaldırıldı ve SBS oldu. Daha önceki sistemlerde şunlar vardı. Aldığımız diplomaların ortalamalarına göre okullara yerleştirilme yapıyordu. Anadolu, Fen ve ya düz liselere geçişler daha rahat yapıyordu. Sınavlara tabi tutulan öğrencilere siz buraya geleceksiniz, siz buraya geleceksiniz demesi yanlıştır. O an psikolojik bir durumunun yeterli gelmediğini varsayalım, yani çocuk o an hazır değildir o sınava giriyor, yeterli bir başarı sağlayamıyor. Heyecanlıdır, travmatik bir

süreçtir. Fen Lisesi'ni kazanacak bir öğrenci kalkıp sınavda yeterli bir başarı sağlayamadığını düşünelim. Meslek Lisesi'ne veya normal bir düz liseye gittiğini düşünelim tüm hayatını etkiler, liseye gittiği zaman oradaki o çevre biliyorsunuz ki düz liselerde problem daha fazladır, meslek liselerinde farklı bir problem vardır, fen liselerinde daha farklı bir düzey vardır. Bu kişinin hayatının değişime uğraması ile alakalıdır, yapılan yanlışlıklardan biri de bu. (CHP4E)

Bir başka çözüm önerisini de çocuğun ilkokuldan itibaren gelişimini gözlenerek buna göre okullara yerleştirilmesidir. Tek bir sınava çocuğun geleceğini belirlemek tamamen yanlıştır. Bu konudaki görüş;

Liselere geçişte, ilkokul birinci sınıftan, ortaokul son sınıfa kadar olan süreçler değerlendirmelidir. Tek bir sınavla bu iş yapılamaz. Dolayısıyla bir günlük sınavla başarılı ya da başarısız öğrenci belirlenemez. En azından ilkokulun son üç yılı ve ortaokul değerlendirilir, ona göre yerleştirmeler yapılır. Ki bu da yanlış. Sistem yanlış. Sistemin en azından içerisinde doğru bir şeyler yapılabilir. LGS ile bazı okullar hit durma getirilirken, bazıları çamur durumuna getiriliyor. Yani resmen devlet diyor ki bu okul iyidir. Bu okul kötüdür, bir okul kötü olduğunda çocuk psikolojik olarak oraya gittiğinde benden bir halt olmaz derler. Devlet kendi eliyle eğitim sistemini kötülüyor, okullar arasındaki kalite farkı kaldırılmalıdır. (CHP5E)

Liselere geçişte yaşanan temel sıkıntı sınav sistemidir ve parti temsilcilerinin büyük çoğunluğu bu sistemin çocuğa zarar verdiğini daha farklı bir sisteme geçilmesi gerektiğini ifade edip önerilerde bulunmaktadır.

Mesleki Eğitimi

Mesleki eğitimle ilgi olarak CHP,

- Mesleki eğitimin 9 yıllık temel eğitimin dışına çıkarılmasını,
- Kalkınma stratejileri açısından öncelikli görülen alanlara yönelik teknoloji liseleri kurulmasını,
- Teknoloji liselerinde ve meslek okullarında öğrenim gören öğrencilerin tam zamanlı sigorta kapsamına alınarak, primlerinin Hazine tarafından ödenmesini,

- Organize Sanayi Bölgeleri'nde (OSB) iş gücü talebi doğrultusunda iş garantili yatılı Teknoloji Liselerinin ve Meslek Liselerinin yaygınlaştırılmasını,
- OSB yöneticilerinin Teknoloji Liselerinin yönetim kurullarında temsil edilmeleri yoluyla sanayi ve eğitim sistemi arasındaki bağı güçlendirilmesini,
- Mesleki ortaöğretimden mesleki yükseköğretime geçişin tamamen sınavsız hale getirilmesini,
- Mesleki eğitimde, meslek liseleri ile meslek yüksekokulları arasında uyumun ve devamlılığın esas alınmasını,
- İki yıllık meslek yüksekokulu mezunlarının, ayrılan kontenjanlar dâhilinde, mesleki ve teknik eğitim fakültelerindeki lisans programlarına sınavla dikey geçiş yapabilmelerinin sağlanmasını planlamıştır.(Tedmem,2018)

3.2.13. İyi Bir Yönlendirme

Meslek eğitimi yetersizdir. Bunun başlıca sebeplerinden biri ortaöğretime geçiş sistemi. Sınavla okullara öğrenci alınıyor. Hiçbir okula yerleşemeyen öğrenci ya meslek lisesine ya da imam hatip liselerine zorunlu olarak yerleştiriliyor. Çocuk istemediği bir okulda istemediği bir alanda eğitim görüyor. Bu çocuğun o alanda verimli olmasını bekleyemeyiz diye görüş bildirmektedirler. Bu konudaki temel görüşleri;

Meslek Lisesi eğitimi yetersiz. Anadolu liselerinde yer bulamayan birçok öğrenci meslek liselerine adeta atıl durumda gidiyor. Mezun olduktan sonra da çocuk istemediği için zaten verimli olamıyor. Oysaki meslek eğitimi ilkokuldan sonra öğrencilerin kendi istemi doğrultusunda anketler yapılarak çocuğun fiziki yapısı göz önüne alınarak ve herkesin kendi istediği dalda öğretimin yapı bölümünde eğitim görmek istiyorsa o meslek lisesinde yapı bölümüne gidebilmeli. Eğer çocuk başka bölümü severken siz elektrik-elektronik dayatıyorsunuz. Bu da verimsiz olup çıkıyor sistemde bir sıkıntı var. (CHPIE)

Mesleki eğitim beceri isteyen bir iştir. Bunun okullarda uygulaması yapılarak yani sadece teorik düzeyde bilgilerle yetinmeyerek eğitiminin yapılması lazım.

Çocukların da bilgi, becerilerine göre onlara uygun mesleki alanlara yönlendirilmesi gerekir diye düşünen de var. Bu konudaki temel görüş;

Meslek eğitimi bizim genel olarak ihtiyaçlarımızı karşılamıyor mesleki eğitim de daha farklı alanlar açılmalı uygulamaya yönelik eğitimler verilmeli kişinin ilgi becerisi ve çabası ve isteğine göre çocuklar belirli alanlara göre yönlendirilmeli.(CHP2K)

Yeterli değil karşılamıyor. (CHP4E)

Mesleki eğitime ulaşmada da bazı sorunlar var. Meslek liseleri daha çok şehir merkezlerinde yapılmaktadır. Kasaba ve köylerde meslek eğitimi veren liseler olmadığı için çocuklar başka okullara gitmek zorunda kalmaktadır. Ayrıca verilen meslek eğitimin de baştan yeniden bir düzenlemeye ihtiyacı var. Meslek eğitimi veren öğretmenleri daha iyi yetiştirerek başlanabilir diye ifade edilmektedir. Bu konudaki görüş;

Kesinlikle yeterli değil. Yapılacak şey meslek eğitiminin, meslek liselerinin kasabalara indirgenmesidir. Merkezlerde olan meslek liselerine kasabalardaki ve köylerdeki öğrenciler gelemiyorlar, farklı liselere en yakın liselere gidiyorlar. Dolayısıyla meslek liselerinde olan her branşın üniversiteye geçişlerinde kolaylık sağlanmalıdır. Öğretmen liselerinde olduğu gibi. İmam hatip liselerinde olduğu gibi torna bölümünden meslek lisesinden mezun olan öğrencilere üniversitelerdeki makine ile ilgili bölümlerde ek puan verilip geçiş kolaylığı sağlanmalıdır. Çünkü kişinin dört yıl öncesinden bir altyapısı olacaktır. Bu mantık olarak ikinci bir dört yılı tamamlayıcı unsur olarak kullanmayı rahatlatacaktır, kolaylaştıracaktır. Yeterli değil. Mesele öğretecek öğretmeni yetiştirmekte. Böyledir matematikte de öyledir hele hele meslek liselerinde bir hayli faydası olacaktır olması da lazım.(CHP5E)

Mesleki eğitim var, okullarımız var, üniversitelerimiz var, çok sayıda mezunumuz var. Ama bunlar istihdam edilemiyor. Genel olarak büyük bir işsizlik sorunumuz var. Gençlerimizin çoğunluğu kendi mesleğinde iş bulamadığı için farklı mesleklerde çalışmak zorunda kalıyorlar. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Türkiye'de işsizlik, özellikle üniversite mezunlarında çok fazladır. Örneğin bir jeoloji mühendisi teknik tekstil mühendisi baştadır. Kendi çevremden

biliyorum kendi çocuklarımdan biliyorum gidip benzin istasyonunda pompacı olarak çalışıyorlar. Ve ya Biraz önce bir eczane açılmıyor mesleği bilen insanları Mesela bir makine mühendisinin makine bölümüne torna bölümüne öğretmen olarak alabiliriz. Donanımlı bir üniversite mezunudur meslek liselerindeki öğretmenlerden çok daha faydalı olacağına inanıyorum. Hem istihdam açısından hem de işi ehline bırakma açısından faydalıdır. (CHP5E)

Mesleki eğitimi yetersiz bulan da var mesleki eğitimi yeterli bulup başka bir soruna dikkat çeken de var. Genel olarak meslek eğitimini yetersiz bulmaktalar çünkü ihtiyacı karşılamadığını düşünmekteler.

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık

Okullardaki Rehberlik uygulaması adına CHP,

- Öğrencilerin akademik ve mesleki eğitim tercihlerini aileleri ve uzmanlarla birlikte, kendi istekleri doğrultusunda yapmalarının sağlanmasını,
- Rehberlik Araştırma Merkezleri'nin (RAM) niteliğinin artırılmasını hedeflemiştir. (Tedmem,2018)

3.2.14. Sayı Yetersiz

Genel problemden bir tanesi okullarda Rehber öğretmen sayısının düşük olmasıdır. Rehberlik birebir ilgi gerektiren bir iştir. Okullarda birkaç rehber öğretmenle öğrenciye istenen ilgi gösterilemez ve öğrenci her ihtiyaç duyduğunda rehber öğretmenine gidemez. Bu konudaki görüş;

Rehberlik şuanda rehberlik sisteminin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Zaten rehber öğretmen sayısı çok düşüktür sadece olsun diye kurulan bir sistem. Bu durumun geliştirilerek öğrencilerle birebir görüşmeler yapılarak öğrencilerin geleceğe yönelik yönlendirmesine yardımcı olması lazım. Bir öğretmen ki rehber öğretmen ki düşünün koca okulda sadece 1-2 rehber öğretmenle okul yürütülmeye çalışılmakta ve bu da yetersiz bir duruma sebep olmakta. (CHP1E)

Sayının yetersiz olması dışında bir de Rehber öğretmenlerin bilgi ve beceri yönünden eksik olması yaşanan diğer sıkıntılardandır. İlk başta üniversite

eğitimindeki düzenlemelerle düzeltmeye başlamak gerekmektedir. Bir de Rehber öğretmenlerin de kendini sürekli yenileyip geliştirmesi gerekir. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık sistemi genel olarak yetersiz. Bu konuda biraz öğretmenler hatası var. Çünkü öğretmenlerimizde yeterli çabayı görmüyorum. Türkiye'de birçok şey formalite her şey parmak üzerinde bile. Sadece dosya doldur kâğıt doldur. Öğretmenler yeterli kadar istekli değil ve çaba göstermiyorlar. Ne zaman dezavantajlı öğrencileri için yapılan rehabilitasyon merkezleri okullar öğrencileri yeteri kadar eğitime katamıyor. Çocukların eğitime katılması için okullar açılıyor. Ama bunlar yeterli seviyede değil de biz kişi olarak öğretmen olarak yeterli seviyeye gelmedik bizde kişi olarak bilinç yok empati olay yok. Bunlardan dolayı öğrencilerimiz eğitime yeterince katılamıyor. (CHP2K)

Rehberlik servisi ile ilgili genel sıkıntı öğretmen sayısındaki yetersizlik ve var olan öğretmenlerin genel ihtiyacı karşılamama durumu olarak belirtilmektedir.

Özel Eğitim

Özel Eğitim özellikle üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu konuda CHP,

- Özel eğitime ihtiyaç duyan engellilerin erken teşhisi ve özel eğitime erken başlaması için önlemler alınmasını,
- Özel eğitim sürelerinin engellilerin ihtiyaçlarına ve bilimsel ölçütlere göre belirlenmesini,
- Rehberlik Araştırma Merkezleri'nin (RAM) niteliğinin artırılmasını,
- Kaynaştırma eğitimine öncelik verilmesini,
- Nitelikli ve sürdürülebilir kaynaştırma eğitimi için öğretmenlere meslek içi eğitim sağlanması, okulların mekânsal koşullarının iyileştirilmesini,
- Sanata özel yeteneği olan çocukların erken yaşlarda tespit edilmesi, yeteneklerinin geliştirilmesi için en ileri düzeyde eğitim olanaklarının sağlanmasını amaçlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.2.15. Yeterli Çalışma Yok

Özel eğitime ayrılan bütçe genel olarak yetersiz görülmektedir. Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar topluma kazandırılmaktansa daha çok ev ortamına hapsedilmektedir. Bunlarla ilgili rehabilitasyon merkezleri gibi yerler açılmakta yalnız bunlar da kar amacı güden kurumlar haline gelmektedir. Özel eğitimin içeriğinin, yapısının, denetlenmesinin yeniden ele alınması gerekir. Bu konudaki görüşler;

Özel öğretim, özel eğitime ayrılan bütçe yetersiz kangren milli eğitime komik bütçe ayrılırken diyanete bile başkanlığına bile ayrılan bütçe Milli Eğitim'den fazla ise artık söyleyecek söz bulamıyorum yetersiz o konuda da çalışmalar yetersiz. (CHP1E)

Debil veya embesil olan, IQ seviyesi 40 ile 60 arasında olanlar ya da üstün zekâlı olanlar. Down Sendromu, otistik grubuna ait gençlerimizin yeterli düzeyde eğitime kazandırılmadığı açısından yeterli çalışmalarının yapılmadığını düşünüyorum. (CHP4E)

Özel eğitime ayrılan bütçe yetersiz bulunmaktadır. Ayrıca özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için açılan rehabilitasyon merkezleri kar amacı güden kurumlar haline geldiği için bu konudaki çalışmalar yetersiz bulunmaktadır.

Yükseköğretim

Üniversiteleri düzenlemek be bilim yuvası haline getirmek için CHP,

- Demokratik değerlere, hümanizme, aydınlanmaya ve çoğulcu ilkelere dayanan bir üniversite modeli kurulmasını,
- YÖK'ün kaldırılmasını,
- Yalnızca planlama ve eşgüdüm görevlerini yürütecek, üniversitelerin özerkliğine müdahale etmeyecek Yükseköğretim Koordinasyon ve Planlama Kurulu'nun kurulmasını,
- Üniversitelerin bilimsel, idari ve mali özerkliğinin güvence altına alınmasını,
- Üniversitelerin akreditasyon çalışmalarını yapacak bağımsız bir kurum oluşturulmasını,

- Üniversite rektörlerinin ve dekanlarının, öğretim üyeleri tarafından seçimle belirlenmesinin sağlanması,
- Üniversitelerin bütçeden aldığı payın iki katına çıkarılmasını,
- Üniversitelerde saydam, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim anlayışının hâkim kılınmasını,
- TÜBA ve TÜBİTAK'ın siyasi müdahaleden arındırılması, eski saygınlık ve işlerliklerinin yeniden kazandırılmasını,
- Akademisyenlerin sendikalaşma oranının artması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını,
- Doktoralarını bitirmeden üniversitelerdeki görevlerine çağrılan Öğretim Elemanı Yetiştirme Programı kapsamındaki araştırma görevlilerinin sorunlarının çözülmesini,
- Kamu üniversitelerinde yemekhane hizmetlerinin kar amacı gütmeyecek şekilde düzenlenmesi, kalitenin yükseltilmesi ve ücretlerin düşürülmesi, çağın gereklerini taşıyan modern ve nitelikli kütüphaneler kurulmasını,
- Üniversite öğrencilerine öğrenim süreleri boyunca ulaşım ve konaklama masraflarını karşılamak üzere iki kez yurt dışı seyahat desteği verilmesini,
- Öğrenciler için pasaport defter bedelinin ve yurt dışı çıkış harçlarının kaldırılması, öğrenciliği devam edenler için pasaport harç bedelinde yaş sınırının 30'a yükseltilmesini,
- Değişim programları ile yurt dışına eğitime giden gençlerin hibe tutarının artırılmasını hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.2.16. YÖK Yok

YÖK'ün özerk olmaması en tartışılan konulardan biridir. YÖK daha çok iktidara hizmet eden ve iktidar yandaşlarının işlerini gören ve onların görüşleri doğrultusunda hareket eden bir kurumdur. Böyle bir kurumun varlığındansa hiç olmaması daha iyidir. Çünkü üniversiteler bilim yuvalarıdır. Kendi içlerinde özerk olup toplumu, milleti, devleti geliştirme adına çalışmalar yapmalıdır. Görevi belli kurumlara ya da zümrelere hizmet etmek olmamalıdır.

Rektör seçimleri de Cumhurbaşkanının tercihiyle değil daha adil bir sistemle olmalıdır. Mesela üniversitedeki personelin ve öğrencilerin seçimiyle her üniversite adaylar arasından kendi rektörünü seçebilmelidir. Bu konudaki görüşler;

YÖK ‘ün tamamen bağımsız öğrenciden yana gerçekten sistemden yana çağdaş olması gerekirken zaten rektör seçimlerinde de YÖK başkanı seçimlerinde de cumhurbaşkanının istediği adamları senin başına rektör olarak atabiliyor en son örneklerinden birisi Sayın Nihat Hatipoğlu. (CHP1E)

YÖK’e gerek yok. Üniversiteler özerk olmalı. Kendi denetim mekanizmalarını kendileri oluşturmalı. Rektör seçimi üniversitelerin hocaların kendi seçimi ile ve öğrencilerin katılımı ile yapılmalı ve oy birliği ile bir seçim yapılmalı. Şimdiki rektör atamaları zaten daha çok siyasi yönelimler rektör atamaları yapılmalı olarak. (CHP2K)

YÖK olmalı bile olsa son derece özerk olmalıdır. Hiçbir şekilde devlet ile ilişkili olmamalıdır. Atamaları kendi içinde yapılmalıdır. Hiçbir siyasinin onların atamalarında etkisi olmamalıdır. Cumhurbaşkanı mesela YÖK başkanını ve rektörleri seçiyorsa bu kaldırılmalı. Komisyonlar kendi içlerinden Birliği'ne seçilmelidir. Yani aynı şeyi lisedeki sorun üniversitede üniversitedeki sorun da lise de var farklı bir şey değildir. (CHP5E)

YÖK işlevi olmayan bir kurum olarak görülmektedir. Siyasi temsilcilerden bazıları YÖK’ün özerk bir şekilde olursa var olabileceğini savunurken geri kalan kesim YÖK’ün gereksiz bir kurum olduğunu belirtmektedirler.

Eğitim İçeriği Ve Müfredatı

3.2.17. Sil Baştan

Eğitim müfredatını yeniden düzenlemek adına CHP,

- Çağdaş, demokratik, laik ve bilimsel bir müfredat oluşturulmasını,
- Müfredatın insani ve dayanışmacı değerleri önemseyen, özgürlükçü ve eleştirel düşünceyi öne çıkaran, bilgi çağıyla uyumlu olmasını,

- Mustafa Kemal Atatürk'ün yaşamı, mücadelesi ve ülkemize kazandırdığı her türlü eser merkezde olmak üzere Cumhuriyet Dönemi Tarihi ve Demokrasi Kültürü derslerinin zorunlu ders olarak okutulmasının sağlanması,
- Seçmeli dersler için yeterli sayıda öğretmen istihdamının sağlanması, bu derslerin okul yönetimleri tarafından dayatılmasına son verilmesi, veliler ve öğrenciler tarafından sadece rehberlik servislerinin desteği ile seçilmesinin sağlanması,
- İlköğretim aşamasında 1 yıl süreyle yabancı dil ağırlıklı eğitim verilmesini hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

Eğitimin içeriği çağdışı kalmış bir vaziyettedir. Sürekli müfredat değişiyor eğitim sistemi değişiyor ama günümüzün, toplumumuzun ya da bireyin ihtiyaçlarına yönelik olarak değil. Müfredat daha çok çoğu ders çalışmaya, soru, test çözmeye yönlendiren bir mekanizması var. Günlük hayata ya da uygulamaya dönük bir yönü yoktur demekteler. Bu konudaki görüşler;

Eğitim içeriği müfredatı eğitim müfredatı günümüzdeki müfredat çağdışı geri kalmış bir müfredat gerçekten çağdaş bir müfredat değildir müfredatın tamamen değiştirmesinden yanayız ve ben aslında ikili öğretimden yana tekli öğretime taraftarım bir hedef alırsınız o hedefi aldığınız zaman kutusunda çalışmalar yapmanız gerekiyor. (CHP1E)

Müfredat çocuğumu zorluyor. Hep ezber sistemi üzerine hep test çöz. Soruları çöz gel. Daha çok öğrencilere yüklem yapıyor, öğrenciyi yoruyor ve öğrenciyeye hiçbir şey kazandırmıyor çocuk bu okulu bitirdiğinde hiçbir şey aklında kalmıyor. (CHP2K)

Eğitimin içeriğiyle ilgili yaşanan bir diğer sıkıntı da bireysel ihtiyaçların, bölgesel farklılıkların müfredat hazırlanırken göz önünde bulundurulmaması. Herkese bir müfredat temel alınmalı. Çünkü kişinin ilgisi becerisi ve ihtiyaçları farklıdır.

Eğitim müfredatı saçma. Herkese eğitimi aynı şekilde veriyoruz. Herkesin ilgi alanı, zekâ düzeyi sayısal ya da sözelci olması veya sporcu veya sanatçı olması. Biz 60 kişiye aynı dersi veriyoruz, aynı sporu yaptırıyoruz, aynı edebiyatı, aynı matematiği veriyoruz. Öğrenciler ilk 4 yılda gözlenmeli ve ayrıştırılmalıdır. Başarılı olacakları, kabiliyetleri olan o alanlara ortaokulda

yönlendirilmeli. Lisede değerlendirilmelidir. Yani öğrencilerin kendi eğilimlerini başta tespit edilip o yönde ilerlemelidir. Yoksa 60 kişiye aynı ders verirken çocuğun gelişebilecek yönlerini de öldürmüş olursun. (CHP5E)

Ne varsa eskilerde var. Eskiden köy enstitüleri vardı. En iyi eğitim orda verilirdi. Biz şu anda köy enstitülerinden mezun olanlardan bilim insanı, siyasetçi, sanatçı olarak faydalanmaktayız. Bu tarz bir isteme dönüş yapılabilir diye düşünen de var. Bu konudaki görüşü şöyledir;

Eğitim sistemi 16 yıldır can çekişen bir noktaya geldi. Şu köy enstitülerinden gelenlerin bu ülkeye katmış olduğu gençliğin, bize bıraktığı daha doğrusu şu anki yaşlılarımız diyelim bıraktıkları mirası hala takip etmeye çalışıyoruz. Bakın lisede ziraat, marangozluk eğitimleri de dâhil edilerek, yurttaşlık devrimcilik gibi eğitimleri alan kişilerin şu anki siyasetçilerimizden şu anki bilim insanlarımızdan bir şeyler almaya çalışıyoruz. Şu anki sistem sil baştan kaldırılmalı, köy enstitülerine benzeyen daha güzel daha detaylı şu anki eğitim sistemine entegre edilmeli. (CHP4E)

Eğitimin müfredatının günümüz ihtiyaçlarını karşılamadığını ve çağdışı kaldığını düşünmekte. Ayrıca müfredatın öğrenci seviyesi üzerinde olduğunu belirtmekte.

Fiziksel Ortam

CHP okulların fiziksel şartlarını iyileştirmek için,

- Okulların mevcut altyapılarının tam gün eğitime uygun olarak geliştirilmesini,
- Tüm eğitim kademelerinde öğrenci başına düşen okul ve derslik sayıları artırılarak, bu okulların niteliklerinin AB standartlarına yükseltilmesini,
- Okullarda yemekhane, kantin, tuvalet, kütüphane, fen laboratuvarı, resim ve müzik atölyeleri, spor salonu, oyun alanları ve yeşil alanlar oluşturulmasını,
- Okulların İnternet altyapıları ve bilgisayar donanımlarının güçlendirilmesini,
- Depreme dayanıksız olan ve yenilenmesi gereken okul binalarının en kısa sürede yıkılarak dayanıklı okullar inşa edilmesini,

- Tüm özel eğitime gereksinim duyan gruplara uygun olarak, asansör, rampa, tuvalet gibi gerekli altyapı düzenlemelerini içeren okullar inşa edilmesini amaçlamıştır. (Tedmem,2018)

3.2.18. Daha İyi Okullar

Okulların fiziki durumu genel olarak yetersizdir. Okullarımıza baktığımızda birçok alanda eksiklikleri görmekteyiz. Hatta bu eksiklikler merkez okullardan taşra okullarına geçtikçe artmaktadır. Bunun için de iyi bir bütçeye ihtiyaç vardır. Yeterli koşulların sağlanmasına ihtiyaç vardır diye fikir belirtmekte. Bu konudaki görüşler;

AKP'nin ikili, tekli eğitim sistemine inanmıyoruz. Çünkü yeterli hazırlıklar ön hazırlıklar yok ve bu sistemin de sağlıklı bir şekilde yürütüleceğini inanmıyorum. Fiziksel şartları düzeltmek için kaliteyi yükseltmek gerekiyor bütçeyi artırmak gerekiyor. Şimdi Özel okullarda veya dersanelerde ders veren öğretmen nereden mezun bunlar Milli Eğitim'den mi? Bu öğretmenler kaçıyor. Özel okullarda ya da özel dersanelerde ya da kendileri özel yerler açıyorlar. Ekonomik yetersizlikten dolayı bugün öğretmenin maaşı Avrupa seviyelerinde olsa öğretmen neden başka kurumlara, özel dersanelere yönelsin. Kendisi Milli Eğitim bünyesinde çalışacaktır ve toplumda kaliteli öğrenci yetiştirecektir. Her şeyin temelinde ekonomi yatıyor. Bugün toplumda, ekonomi zaten ayaklar altında bunlardan en büyük zararı gören maalesef milli eğitimidir. (CHP1E)

Okulların fiziki şartları da eğitime yeteri kadar uygun değil. Eksikliklerimiz var yeterli hizmeti veremiyorlar. Yani hiç eğitim alanında okullara hiçbir yatırım yapılmadı mesela. Çocuk engelli ama okula giderken hiçbir fiziki uygunluk yok, laboratuvarlar okullarda yok. (CHP3E)

Yeterli olan okullar var. Olanlarda da var çok farklılıklar var yetersiz olduğu her halinden belli. Özellikle kasaba ve köylerde. Daha çok özel okullar bu konuda ticari rekabetten kaynaklı daha iyidir. Devlette rekabet olmadığı için, fiziki anlamda kalite düşmüştür. Eğitim anlamında devlette kalite düşmüştür. Çünkü rekabet yoktur. Dolayısıyla özel okullar hem fiziki anlamda rekabet içerisinde olduğu için, devlet okullarından daha iyi eğitim verebilmektedir. Laboratuvar şartlarında, spor şartlarında öğrencilere daha

iyi eğitim verdikleri bir gerçektir. Bunun böyle olmasının sebebi devletteki tekdüzeliktir, kalitesizliktir, meteliksizliktir. (CHP5E)

Fiziki şartların düzeltilmesi konusunda yeterli çalışmaların yapılmadığı düşünülmektedir. Bu da bütçenin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

Okullarda Güvenlik

Okullarda güvenliği sağlamak için CHP,

- Okul kazalarına karşı tüm okulların Güvenli Okul Projesi kapsamına alınmasını,
- Öğrencilerin okul kazalarına karşı sigortalanmasını,
- Okul ve yakın çevresinde güvenliğin sağlanması, her türlü suiistimal ve şiddetin önlenmesini,
- Tüm okullara öğrenci sayısını dikkate alarak ihtiyaç doğrultusunda en az 1 kadrolu güvenlik ve 1 temizlik görevlisi atanması, bu doğrultuda en az 80 bin personel istihdam edilmesini amaçlamıştır. (Tedmem,2018)

3.2.19. Önce Sevgi

Okullarda güvenliği sağlamanın temel yolu çocuğa sevgi duygusunu kazandırmaktır. Birey sağlıklı, huzurlu ve sevgi dolu bir ortamda yetişirse o denli yaşadığı çevreyi de güzelleştirme çabasına girer ve şiddet her zaman geri planda kalır. Bir de aile unsuru vardır. Bildiğiniz gibi eğitim aileden başlar. Aile çocuğuna evde verdiği sevgi, huzur ve güven duygularıyla o çocuğu şiddetten her şekilde uzak tutabilir diye belirtmekte. Bu konudaki görüş;

Okulda güvenliği sağlama adına temelden başlayarak çocuğa eğitim vererek çocuklara sevgiyi yaşayarak, sevgiyi kazandırarak çocuklara okulda güvenliği sağlayabiliriz. Güvenlik görevlisi okula tutma ile hiçbir şekilde bir yere varılamaz çocuğa doğayı hayvanı ve insanı sevdirmek lazım çocukluktan itibaren sevgi eğitimini vererek kişisel gelişimini sağlayarak çocuk şiddetten uzak tutabiliriz. (CHP2K)

Okullarda güvenlik önce aileden başlar. Genel olarak bizim feodal bir kültürümüz var, dayanışmacı bir kültürümüz var. Fakat şu an herkes bireyselleşiyor kapitalizmle. İnsanın birey olarak kendini koruması bununla

İlgili toplumla ilişkilerini düzenlemesi gerekiyor. Aileden başlar. Özel okullar aldıkları parayla orantılı olarak özel güvenlik ile güvenliklerini sağlıyor. Devletin ama öyle bir şansı yok. 500 kişilik bir okula 1000 kişi sığdırmışsınız, 20 kişilik sınıflara 60 kişiyi sığdırırsanız güvenli sağlayamazsınız. (CHP5E)

Polisiye tedbirlerle güvenlik sağlanmaz. Temel olarak toplumun geliştirilmesi gerekir. Kolluk kuvvetleri bir yere kadar sorunu çözebilir. Bizim sorunu en baştan verdiğimiz güzel ve temiz ahlak eğitimiyle çözmemiz gerekiyor demekte olan da var. Bu konudaki görüşler;

Şimdi siz polisiye tedbirlerle güvenliği sağlayamazsınız. Eğitim sisteminin çağdaş olması lazım geliştirilmesi lazım. Toplum ahlaksızlaşmışsa toplum çökmüşse siz bunu her okulda bir polisle çözemezsiniz. Uyuşturucu ortaokul seviyeleri ne kadar düştü bu olayların tümü toplumda orantılıdır, sağlıklı toplumda sağlıklı öğrenciler sağlıklı bireyler gelişir. Bir defa Biz toplumsal yapımız gözden geçirmeliyiz Bunlar polisle polisiye tedbirlerle hal olacak şeyler değil. Bunu çözebilmek için eğitimle, eğitimcilerle, ailelerle birlikte çözmeliyiz. (CHP1E)

Okullarda güvenliği sağlamanın temel yolu öğrencilere o bilinci kazandırmaktan geçtiğine inanmaktalar.

Teknoloji

Çağın gereklerine uymak ve teknolojiyi eğitimde kullanmak için CHP,

- Okulların internet altyapılarının ve bilgisayar donanımlarının güçlendirilmesini,
- Türkiye'nin en kapsamlı dijital kütüphanesinin açılmasını,
- Mesleki eğitim bünyesinde ülkenin kalkınma stratejilerinin öncelik verdiği kod yazılımı, mekatronik, biyoteknoloji, tarım vb. sektörlerde "Teknoloji Liseleri" açılmasını hedeflemiştir. (Tedmem,2018)

3.2.20. Olmazsa Olmaz

Teknoloji çağında yaşıyoruz ve bunun da eğitime yansımaları da olacak elbette. Gelişim çağındayız ve Avrupa'ya ayak uydurmak ve onların seviyesine

çıkmak zorundayız. Bunun için teknolojiyi olabildiğince en verimli şekilde kullanmalıyız diye görüş belirttiler. Bu konudaki temel görüş şöyledir;

Teknoloji olmazsa olmaz. Teknolojiye büyük paraların harcanması gerekiyor. Şu an gelişen dünyada kullandığımız sistemler bile ilkel kaldı. Gelişmeye devam ediyoruz ama hala Avrupa'nın gerisindeyiz. Ülkenin ekonomik yapısıyla da ilgilidir. Büyük paralar istiyor. Dev bir yatırımdır. Gelişebilmemiz ve Avrupa'ya yetişebilmemiz için birden çok alanda feragat etmemiz gerekiyor. Feragat etmezsek sürekli geride kalacağız. (CHP5E)

Teknolojinin olumlu yanları dışında bir de olumsuz kullanımı vardır. Eğitimde teknoloji birilerinin cebini doldurma yöntemi olarak da kullanıldı bu da eğitim bütçesinden çok fazla ödeneğin boşa harcanmasına sebep oldu diye düşünen var. Bu konudaki görüş;

Teknolojinin eğitime yansması çok kötü teknolojik çağdan bahsederken bir ara sadece pilot okullarda tabletler Fatih projesi bağlamında dağıtıldı akıllı tahtalar yapıldı fakat yine sistem başarısız oldu ve geriye dönüldü. Diyoruz ki sistem değişecek, kitaplar değişecek, müfredatın içeriği değiştirilerek, tamamen çağdışı halen Osmanlı zihniyetiyle sisteminde bir yapıya karşıyız. (CHP1E)

Başka olumsuz yönleri düşünürsek teknolojiden olumlu yönden faydalanamıyoruz. Çocuğun eline aldığı tabletler, bilgisayarlar ve akıllı telefonlar sadece zaman geçirme aracı olarak kullanılmaktadır. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Teknolojinin olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Çocukları hazıra kolaya yönlendiriyor teknoloji okullarda çok kullanılmakta. Orada tabletler akıllı tahtaları bilgisayarlar bulunmakta çocuklar bunlara iyi anlamda da bazen yetersiz anlamda da faydalanıyorlar ama okullarda gördüğüm kadarıyla öğretmenler ve öğrenciler teknolojiden tam anlamıyla istenen anlamda faydalanamıyor. (CHP2K)

Teknolojinin eğitim alanında yaygın bir şekilde kullanılmasını istemekteler. Ama günümüz teknolojiyi kullanım şeklini doğru bulmamaktalar.

Yurtlar

CHP yaşanan yurt sorununu çözmek adına,

- Yurt sorununun en fazla iki kişilik odalardan oluşan yurtlar inşa edilerek 1 yıl içinde çözülmesini,
- Mevcut yurtların niteliklerinin yükseltilmesi, yurtlar arasındaki eşitsizliklerin giderilmesini,
- Yurtlarda geniş bant İnternet altyapısı ve ücretsiz ve kotasız erişim sağlanmasını,
- KYK yurt ücretlerinin %50 oranında düşürülmesini,
- KYK kredisinin geri ödemesinden enflasyon farkının kaldırılıp, gençlerin faiz belasından kurtarılmasını,
- Yurt imkânından faydalanamayan öğrenciler için en az iki kişi ikamet etmeleri şartıyla bu öğrencilere kira, elektrik ve su fatura masraflarına katkı sağlamak için aylık 400 TL destek verilmesini amaçlamıştır. (Tedmem,2018)

3.2.21. Daha Fazla Yurt

Devlet yurtları genel olarak yetersiz kalmaktadır. Birçok yönde öğrencinin ihtiyacını karşılamamaktadır. Bunlar barınma, yeme-içme, sosyal aktiviteler gibi... Yurtlara yerleşemeyen öğrenciler farklı arayışlara girmekte ya eve çıkmakta ya da Ensar Vakfı gibi ya FETÖ gibi oluşumların ev ya da yurtlarında kalmaktadırlar. Ve bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getirmektedir. Bu konudaki görüşler;

Yurtlar genel barınma ihtiyacımızı karşılamıyor. Maalesef emekçi çocukları, fakir halkın çocukları okulu bitirinceye kadar binlerce eziyet çekiyor maalesef yurtlarda da yine hamisi olan yerleşiyor sahipsiz adamı olmayan ev kiralarak varoшта kenar semtte birinde okul okuyan bir çocuk ne kadar başarılı olur. (CHP1E)

Genel olarak barınma ihtiyacımızı karşılamıyor. Fiziki şartları da yeterli değil, sayısı da yeterli değil. (CHP3E)

Devletin yurtları amenna onda bir problem yok, sıkıntı yok. Daha önce Fetullahçı, FETÖ terör örgütünün de diyebiliriz yurtlarında yetişen kişiler vardı neler yaşadıklarımın gördük şu anda Süleymancılar var İlim Yayma

Acılar Var Furkancılar... Şunlar var bunlar var. Ensar Vakfında yaşananları da gördük devletin bunlardan kurtulması lazım onların silinip devletin buna dur demesi lazım devletin kendi yurtlarını artırması lazım devletin kendini muhafaza etmesi lazım yoksa Bunun haricinde farklı cemaatin kollarına bırakılmış olan gençlerimiz olamaz. (CHP4E)

Yurtları yetersiz bulmaktalar. Yurt sayılarının yetersizliğinden dolayı öğrenciler farklı kurum, grup, dernek ve örgütlerin yurtlarında kalmak zorunda olmakta ve bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getirmektedir.

Eğitim-İstihdam İlişkisi

Eğitim-istihdam bağına sağlamak adına CHP,

- Türkiye'nin 21. yüzyılda katma değeri yüksek üretim ve istihdam sağlayacak bir eğitim modeli oluşturulmasını,
- 30 yaş altı yükseköğretim mezunu gençlere, Gençlik Garantisi Programı kapsamında istihdam, ücretli staj, eğitime devam ya da işsizlik desteği seçeneklerinin sunulmasını,
- Program kapsamında kamu kurumlarındaki staj olanaklarını artıracak, özel sektördeki ücretli staj olanaklarının genişletilmesi için teşvik uygulanmasını,
- Yükseköğretim ve istihdam ilişkisinin planlanmasında mezunların gereksinimleri ve iş gücü talebinin gözetileceği ve sürdürülebilir bir yapı ile planlama yapılmasını,
- Eğitim ve iş gücü talebi arasındaki eşgüdümün İnsan Kaynakları Bakanlığı aracılığı ile sağlanmasını hedeflemiştir. (Tedm,2018)

3.2.22. İş Yok

Verilen eğitim daha çok teorik ve yetersiz bir eğitimidir. Kişi mezun olduğu alanda iş bulmaya çalıştığında yaşadığı en büyük problemlerden birisi kendi alanında yeterli bilgi, birikim ve beceriye sahip değildir. Zaten yoğun olan bir işsizlik durumu var ülke genelinde. Kişinin aldığı eğitimde yeterli düzeyde olmadığı ister istemez iş bulması daha da zorlaşıyor diye düşünmektedirler. Bu konudaki görüşler;

Verilen eğitim ile eğitim istihdam ihtiyacımızı karşılamıyor eğitim yetersiz sıkıntı nerede sıkıntı başından beri bütçe olayı Milli Eğitim

gerekli bütçe ayrılırsa bu saydığımız sorunların en az yüzde seksenini hal olacağına eminim Cumhuriyet Halk Partisi'nin olmazsa olmaz önceliklerinden birisi zaten eğitimde sistemin değişmesidir. (CHP1E)

Verilen eğitim istihdam ihtiyacımızı karşılamıyor ve mezun olan herkes bunların büyük çoğunluğu kendi alanında iş bulamıyor. Çok şey yapılabilir. Uzman insanlar bunun gayet farkındalar. Fakat iktidarların bugüne kadar, yani Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana gerekli çalışmayı yapmamıştır. Farklı yönelimleri de bulunduğu için bu konulara zaman ve pay ayırmamaktalar. Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri mezun olduğu alanda hiçbir zaman iş bulamamakta, çalışmamakta, farklı yerlere kaymaktadır ve farklı işler yapmak zorunda kalmaktadır. İnsanlar umduğunu değil bulduğuna katlanmak zorunda kalıyorlar. (CHP3E)

Kesinlikle karşılamıyor. Stratejik olarak bir bölgenin bir ürünü vardır ve o bölgede ona uygun meslek liseleri kurulur. Ve meslek içi eğitimi de o sanayi bölgesi içerisinde aktarılır. Şöyle örnekler vereyim falan bölgeye falan torna, tesisat sektörü kurulacaktır onunla ilgili meslek liseleri geliştirilir bir başka yerde tarımsal alan vardır ziraat ile ilgili meslek liseleri geliştirilir. Sanayinin içinde altyapısının öğrencilerle beraber geliştirilmesi lazım. Bu bizde uygulanmıyor, hiç kimse mezun olduğu alanda rahatlıkla iş bulamıyor. Yarıları mesleğinin dışında çalışıyor. (CHP5E)

Eğitimin istihdam ihtiyacını karşılamadığı açık bir gerçektir. Bu da verilen eğitimin kalitesizliğinden kaynaklanmaktadır.

4.3.HDP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları

Eğitime Temel Yaklaşımı

- Halkların Demokratik Partisi'nin 2018 genel ve cumhurbaşkanlığı seçiminde eğitimde hedeflediği noktalar; bütün çocukların gelişimine uygun, anadilinde, bilimsel ve insan haklarına dayalı bir eğitim anlayışının uygulamaya geçirilmesi ve eğitim sisteminin en baştan başlayarak evrensel çocuk hakları temelinde, toplum ve doğayla bütünleşik, ekolojik perspektifi temel alarak yeniden yapılandırılmasıdır. (Tedmeme,2018)

3.3.1. Demokratik, Bilimsel, Anadilde Eğitim

Bu konuda görüş belirten parti temsilcileri de aynı partinin genel eğitim politikasında hedeflediği noktalara değindiler. Partinin Eğitim Komisyonunda görev yapan ve aynı zamanda kendisi de bir eğitimci olan HDP1K ve Parti Meclis üyesi HDP3E de demokratik, bilimsel, kamusal ve anadilde eğitime vurgu yapmıştır. Bu konuda emekli öğretmen ve parti eğitim komisyonu üyesi HDP1Kşu şekilde görüş bildirmektedir;

Bizim partimizin daha önceki devamı olduğu partilerle görüşleri aynıdır. Eğitime yaklaşım olarak biz her zaman için demokratik, bilimsel, laik, anadilde eğitimi savunduk parti olarak ve bu geçmişte de böyleydi bundan sonra da bu şekilde devam edecek. Yani bilimsel, demokratik anadilde eğitim temel çerçevesi. Herkesin kendi anadilinde kendini ifade edebileceği eğitim sistemi düşünüyorum. Yani bir bütün olarak baktığımızda eğitim sistemi çocukların kendi kapasitelerini gerçekleştirebilecekleri bir eğitim sistemi olmak zorunda ve bu çerçevede baktığımız zaman da bilimsel anadilde kamusal eğitim kamusal eğitim yani anadilde eğitim, laik eğitim herkesin kendini ifade edebileceği bir eğitim sistemi. (HDP1K)

Partinin genel eğitim politikalarında değinilen bir nokta da kültürel, mezhepsel ve etnik farklılıkları görüp ona göre bir eğitim anlayışı tasarlamaktır. Bu konu da yine Eğitim Komisyonunda görev yapan ve kendisi de eğitimci olan HDP2E de ayrıca bölgesel farklılıklara değinmiş ve buna uygun bir eğitim sistemi talep etmiştir. Görüşü şu şekildedir;

Halkların Demokratik Partisi olarak, Türkiye'de hakların hem çok etnisitenin, hem mezhepsel farklılıkların olması hakkında bir sefer Milli Eğitim'e bağlı tek düzeyde bir eğitim sistemine kesinlikle karşıyız. Bu bütün dünyada da böyledir. Türkiye'de de çeşitli etnisiteler vardır ve bu etnisitelere bağlı olarak sadece Türkçe eğitim verilmesi kabul edilemez bir durumdur. Dolayısıyla bu eğitim sistemine tamamen karşıyız. Eğitim sisteminin merkezi olarak değil de bölgesel olarak verilmesi. Bölgesel olarak o yerin ihtiyaçlarına, hem etnisite olarak hem kültür olarak, o bölgelerde yerel yönetimler aracılığıyla eğitimin verilmesinin daha makul olacağı kanaatindeyim. (HDP2E)

Eğitimin toplumlara şekil veren bir olgudur. Parti Meclis Üyesi ve aynı zamanda kendisi de eğitimci olan HDP4E daha çok ücretsiz eğitim, eğitim müfredatı ve özgürlükçü eğitime vurgu yaparak bu tarz düzenlemelerle sağlıklı bir eğitim modelinin ortaya çıkacağını savunmuştur. Şu şekilde görüş belirtmiştir;

Eğitimin toplum üzerindeki dönüştürücü etkisinden dolayı pratik bilimsel anadilde bir eğitim modeliyle. Bu eğitim modelinde daha çok bireyleri özgürleştiren sorgulayabilen kaynaştırabilen ve eğitimin bütün aşamalarında ücretsiz olması. Eğitimin müfredat içeriği ile ilgili yaklaşımları vardır. Çünkü tekçiliği hatta bir kısımda tek tip bir nesil yetiştiren modeline karşı özgürlükçü pratik çevreye duyarlı hakların gerçeklerini bir arada barındıran bir eğitim modeli. Uygulamalarda ise eğitimin yönetim modelinden tutun sınıf modelleri ne kadar tüm eğitim kademesinde eğitim modellerinin bileşenlerinin seçilebilmesi siyasi partilerin ve iktidar gücünün olmadığı hem demokratik kültürü hem okul aile birliğini bir arada tutan bir eğitim modeli. (HDP4E)

Parti temsilcilerinin görüşleri parti eğitim programına birebir uyuşmaktadır. Eğitimde temel hedef anadilde, laik, kamusal eğitimidir.

Sizce Eğitim Nasıl Olmalı?

3.3.2. Bireyi Topluma Doğru Bir Şekilde Katma

Eğitim nedir, sizce eğitim nasıl olmalıdır sorusuna parti temsilcileri genel anlamda bireyin kendi kapasitesini gerçekleştirme, kendi ihtiyaç ve isteklerinin farkına varması ve topluma bu şekilde kazandırılmasıdır eğitim bu konuda HDP3E şu şekilde görüş belirtmiştir:

Bunu ifade ederken de ya da başka bir çerçevede ifade ederken de eğitim bireyin kendi kapasitesini gerçekleştirebilecek düzeyde olmalı yani hani bireyin istedik davranış değil ama kendi istekleri, kendi ihtiyaçları, doğrultusunda kendilerini geliştirmeleri, kendi kapasitelerini açığa çıkarmaları bireyin kendini gerçekleştirme hedeflenmeli. Şimdi bireyin belli bir kapasitesi vardır, potansiyel olarak kapasitesi vardır. Eğitim süreçleri bunu açığa çıkarır yani bireyin birey olma süreçleri var olan yeteneklerini açığa çıkarmak, kendini gerçekleştirme, nasıl söyleyeyim eğitim dışından nasıl söylenebilir ama bireyin kendi potansiyelini açığa çıkarıp yeteneklerinin farkına varması,

yetenekleri doğrultusunda iş ve işlemlerde bulunması, üretimde bulunması.
(HDP3E)

Ayrıca eğitimin temel işlevlerinden biri de bireyi topluma katmaktır. Çünkü toplumu var eden temel unsurlardan biriyi. Siz yaratmak istediğiniz toplumu, nasıl bir toplum istiyorsanız onu bireye verdiğiniz eğitimle gerçekleştirebilirsiniz. Bu konuda Parti Meclis Üyeleri HDP4E ve HDP5E şu şekilde görüş belirtmiştir;

Yaratmak istediğiniz toplum eğitimde ortaya çıkar. Sizin istediğiniz nasıl bir toplum yaratmak istiyorsanız eğitim hedefiniz de o olmalı. Çağın ilerisine taşıyacak ülkeyi bir model. Şu andaki tarzıyla itaat eden, sorgulamayan, araştırmayan bir model. Biz diyoruz ki bu eski model Türkiye'de hiçbir soruna çözüm getirmemiştir. Bu eğitimin oluşturduğu insan tipi yönetiyor ülkeyi.
(HDP4E)

Yani eğitimin kendisi bireyi topluma doğru katma yöntemi olarak ben düşünüyorum. Yani eğitimin kendisi bireyi düzgün, o topluma yararlı olabilecek özelliklerle donatacak bir eğitim sistemi ile yürütmesi gerekir diye düşünüyorum. (HDP5E)

Eğitimde en çok eleştiri alan noktalardan bir tanesi de iktidar partisinin kendi ideoloji doğrultusunda eğitimi şekillendirmesidir. Bu tarz bir eğitimle tek tip, itaat eden, sorgulamayan bir nesil ortaya çıkacaktır. Bu konuda HDP1K ve HDP2E şu şekilde görüş belirtmiştir;

Şu andaki eğitim sistemine baktığımızda gerçekten, iktidarın kendi ideolojik yapılanması doğrultusunda gerçekleşen bir eğitim anlayışı var.(HDP1K)

Yani kendim ben de Milli Eğitim'de 2002'de emekli oldum. O zaman zaten programda da vardı eğer kişide kişiliği değiştirebiliyorsa, istedik davranışlar kazandırabiliyorsa... Muhakkak kişilikte yeni istedik bir şeyler verilmeli, değiştirilmeli. Türkiye'de zaten böyle bir eğitim sistemi de mevcut değil belli bir yerde hazırlanıyor ve bütün insanlar bir noktaya endeksleniyor. Ve tek kalıp olarak, tek tip bir eğitim anlayışımız. Düşünselden daha çok ezberci bir eğitim anlayışımız var. (HDP2E)

Eğitim toplumun ve bireyin ihtiyaçlarına karşılayacak şekilde dzenlenmeli gdrüşü yaygındır.

Eğitimde İmkân Ve Fırsat Eşitliği

HDP fırsat eşitliği konusunda temel aldığı noktalar;

- Eğitimin bir hak olması ve nitelikli ve ücretsiz eğitim hizmeti sağlanması,
- Tekçi, cinsiyetçi, mezhepçi, ırki eğitim mfredatı lağvedilerek bilimsel, laik, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, anadilinde eğitimi esas alan yeni bir eğitim mfredatının hayata geçirilmesi,
- Her ne ad altında olursa olsun velilerden asla para talep edilmemesi,
- Eğitimin kamuoyu denetiminde, nitelikli kamu okullarında gerçekleştirilmesi,
- Okullar arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması,
- Tüm okullarda fiziksel olanaklar, öğretmen niteliği ve eğitim programları bakımından aynı düzeyde eğitim verilmesi olanaklarının yaratılması,
- Mevsimlik işçilere yönelik politikalar kapsamında çocukların eğitimi haklarının da işverenler ile işçiler arasındaki sözleşmelerle belirlenmesine imkân sağlanması,
- Çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılması,
- Çocuk cezaevlerinin kapatılması, alternatif modeller uygulanarak onarıcı adalet mekanizmalarının yaşama geçirilmesi,
- Eğitimde ayrımcılığa ve cinsiyetçiliğe son verilmesi,
- Eğitim kurumlarında kadınların ve LGBTİ+'ların her tür baskı, şiddet, dışlanma, görmezden gelmeye maruz kalmalarının engellenmesi,
- Cinsiyet eşitliği dersinin mfredata eklenmesi,
- Kız çocuklarını güçlendiren ve eğitim hakkından eksiksiz bir şekilde yararlanmasını sağlayan destekleme politikalarının uygulanması,
- Engellilere yönelik sunulan kamu hizmetlerinin, engel gruplarının farklılıklarını göz önünde bulundurularak sağlanması,

- Farklılıkları ya da engelleri yüzünden eğitim ortamlarından dışlanan, yeterli eğitim imkânı tanınmayan ya da başarısızlığa mahkûm edilen çocuklara pozitif ayrımcılık tanınması,
- Mülteci çocukların eğitim haklarını anadilinde almaları için gereken tüm hazırlıkların yapılmasıdır. (Tedmem,2018)

3.3.3. Fırsat Eşitliği Yok!

Fırsat eşitliğinden bahsederken temel alınan noktalardan bir tanesi de okullar arasındaki büyük farklılıklar. Bölgesel olarak baktığımızda da bölgeler arası büyük farklılıklar görmekteyiz. Eğitim gerçekleştiği yerler okullardır buralarda sağlanan imkânlarla ki bu imkânlar eşit düzeyde sağlanırsa daha verimli ve sağlıklı bir eğitim ortamı oluşur diye düşünmekteyiz. Bu konudaki görüşler;

Eğitimde adalet yok. Şöyle düşünün bizim bölgemizde araç gerece, laboratuvara erişim noktasında bir batıdaki okulda var olan olanaklar çok farklı. Bu sebeple aynı olanaklara sahip olmayan okullarda öğrenciler aynı koşullarda sınava tabi tutuluyorlar. Bu çok yanlış bir sistem. Devlet okullarında şartlar çok kötü. Kendim de devlet okulunda çalıştım, Diyarbakır köylerinde çalıştım, Urfa'da çalıştım, Niğde'de çalıştım. Gerçekten kırsal kesimdeki okulların sahip olduğu olanaklarla şehir merkezindeki olanaklar hele batı gibi bir yerse çok farklı. Kıt imkânlarla yetişen çocuk doğal olarak kıt bilgiyle yetişiyor. (HDP1K)

Fırsat eşitliğinin önüne geçen etkenlerden bir tanesi de özel okullardır. Genel söylem özel okullarda sağlanan imkânlarla devlet okullarında sağlanan imkânların bir olmamasıdır. Bu da öğrencilerin aldıkları eğitimde büyük farklar oluşturmaktadır. Bu konudaki görüşler;

Son dönemde özel okul denen bir şey geldi ve devletin teşvik ücretleriyle, yine durumu iyi olan öğrenci özel okula okuyamayan devlet okuluna gidiyor. (HDP1K)

Eğitime erişim de adalet yok. Birçok eğitimin alanlarında son süreçlerde özelleşti. Diyarbakır için söyleyelim 5, 6 tane özel okul varken daha önce, şimdi neredeyse 60-70 tane özel okul var. Eğitimin çoğu özelleşti, özelleştirildi. Bu iki boyutlu. Okulların niteliği düşürüldü, bazı okulların niteliği çok düşürüldü. (HDP3E)

Eğitimin kendisi şu anda Türkiye'de devlet okulları ve özel okullar diye ikiye ayrılıyor. Bu durum da maddi durumunun iyi olanının özel okullara gönderilmesi ve dolayısıyla eğitime daha kolay, daha kapsamlı ulaşması gibi bir imkân sağlıyor. Devlet okullarında da bu durum söz konusu değil. Yani birincisi eğitimin tüm herkese ücretsiz bir şekilde ve eşit bir düzeyde ulaşmasını sağlayacak bir devlet politikasının oluşması gerekiyor. Yani mesela özel okulları kesinlikle kapatılması gerekiyor. Eğitim, devlet tekeline öte yani böyle bir politikanın oluşması gerekiyor. Özel okulların oluşmasıyla dolayısıyla bir fark oluşuyor. Sınıfsal bir fark oluşuyor. Şu anda özel okullardan mezun olan kişilerin özellikle üniversiteyi kazanması veya sonrasında iş bulabilme imkânı alanının geniş olması orada bir fırsat eşitsizliğini doğuruyor. Dolayısıyla herkese eşit düzeyde ulaşılabilmesi için daha toplumcu bir eğitim sisteminin örgütlenmesi gerekiyor. (HDP5E)

Eğitimde fırsat eşitliğinin önüne geçen engellerden bir tanesi de sınavlardır. Öğrencilerin iyi bir okula, iyi bir üniversiteye hatta iyi bir işe girmeleri için sınavlardan geçmeleri gerekiyor. Sıkıntı çıkan nokta şu imkânlar yönünden ülke geneli okullar arasında büyük farklılıklar var ancak bu çocuklar aynı sınava girmek zorunda kalıyorlar. Bu konudaki görüşler;

Hatta biz de bu sınav sistemini de doğru bulmuyoruz adı ne olursa olsun ister LGS, AYT, TYT, KPSS, DGS ne yaparsan yap bu yarışır. Bu yarışlarda da imkân eşitliği yok ekonomik bakımdan baktığımızda da yok. Birileri özel desteklerle teşviklerle ilerlerken birileri evinde kitap bulamıyor. Çünkü devletin verdiği hiçbir kitap sınav sistemleri ile de uyumlu değil aynı zamanda ana dil sorunu da bu ülkede fırsat eşitliğinin önüne geçiyor biz öğrencilerin yeteneklerine göre yönlendirilebileceği bir eğitim sistemi istiyoruz. (HDP4E)

Eğitimin önündeki en büyük engellerin birincisi okullar arasındaki bölgesel farklılıklar ve ikincisi de özel okullar olarak görülmektedir.

Öğretmen Niteliği

3.3.4. Uygulamalı Eğitim

Eğitim fakültelerinde verilen eğitim ile kişi mesleğe başladığında sudan çıkmış balığa dönüyor. Dört yıllık eğitim hayatı boyunca öğrendiklerinin birçoğunu meslek hayatında uygulayamıyor. Eğitim fakültelerinde verilen eğitim birçok alanda

kişiyi meslek hayatında yetersiz bırakıyor ve öğretmen mesleğini tecrübe ederek zamanla öğreniyor. Bu konudaki görüşler;

Eğitim fakültelerinde yetiştirilen hiçbir öğretmenlerin hiçbir tanesi eğitime cevap vermiyor bunu düşünmüyor bile. Daha çok nasıl söyleyeyim daha çok teorik ama pratik, pratikte hiçbir karşılığı olmayana görüyorlar. Okullara geldiği zaman okul içerisinde bunu pratik üzerinden öğreniyorlar. Dolayısıyla bakış açıları, derin bir bakış açıları yok. Çünkü kendi dersini verir diğer derslerle bağlantılarını kuramıyorlar. Felsefeden yoksun bir eğitim sistemi söz konusu. İhtiyacı karşılama şansı yok bir kere öğretmen yetiştirme sistemimizin. Demek ki iyi değil ki bu kadar şey koyuyorsunuz ya da ya da yetiştirme sisteminin bir anlamı olmuyor. (HDP3E)

Öğretmenlik mesleğini yapan birçok kişi sırf üniversite sınav puanı bu mesleğe yettiği için öğretmenlik mesleğini seçmiştir. Sorunlardan büyüğü de burada ortaya çıkmakta. Öğretmenlik mesleğine ilgisi olmayan bu işi sevmeyen birçok kişi sırf istihdam amaçlı bu mesleğe yönelmektedir. Mesleği icra ederken de bu sebeplerden dolayı sağlıklı ve verimli eğitim ortamları oluşmamaktadır. Bu konudaki görüşler;

Şimdi öncelikle öğretmeni yetiştirme sistemi modeline baktığımızda kimse yeteneğine göre ya da isteğine göre değil sınavda aldığı puan nereye hangi üniversite geliyorsa oraya gidiyor. Birçok insanda tercih yaparken şunu yapıyor ben bu mesleği yapabilirim ben çok bu meslekte iş bulabilir miyim belki hayatı boyunca hiçbir çocuğu sevmeyen başını okşamayan bir insan sınav sisteminden dolayı öğretmen oluyor.(HDP4E)

Yani şeyi söylemek gerekiyor. Ben de üniversite mezunu biri olarak şunu söyleyeyim, yani amiyane tabiriyle sadece para kazanmak için okul okunma gibi bir süreç yaşanıyor. Dolayısıyla bu da eğitimin kendisini öğretmen olacak ya da eğitim fakültesinde okuyup öğretmen olan olacak kişileri, asıl öğretmenlik vasıflarını yükseltip ileriye taşımaktan çok ben hayatımı nasıl idame ettirebilirim. Yani bir istihdam kapısı olarak gördüğü için çok verimli olmadığını düşünüyorum.(HDP5E)

Genel sorunlardan bir tanesi de eğitim sistemidir. Bilindiği üzere eğitim, sınav sistemi sık sık değişmektedir. Öğrenci, öğretmen ve veli daha eski sistemi

kavrayamazken yeni sistem getiriliyor. Bu da genel olarak meslek seçiminde öğrencilere zorluklar çıkarmaktadır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Türkiye'de yıllardır eğitim politikası yapboz tahtası olduğu için öğretmen yetiştirme sistemini de her gelen hükümet değiştiriyor. Hatta bir espri vardı sokakta gezmeyin sizi öğretmen yaparlar bir dönem herkes öğretmen oluyordu. Bunlar yeterli değildi pedagojik açıdan ezbere dayanan bir sistem var. Sınava giriyorsunuz bitiriyorsunuz. (HDP4E)

Eğitim fakültelerinde verilen eğitimin yetersiz olması ve bireyin bilinçsiz bir şekilde meslek seçimi yapması eğitimde yaşanan sıkıntıların başlıca sebeplerindendir diye düşünmekte.

Öğretmen İstihdamı

Öğretmenlerin istihdam edilmemesi eğitim alanında yaşanan en büyük problemlerdendir. HDP seçim bildirgesinde bu konuda;

- 200 bin öğretmen atamasının yapılmasını ve sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulamasının kaldırılarak tüm öğretmenlerin kadrolu ve güvenceli istihdamının esas alınmasını temel olarak hedef aldığı noktalardır.(Tedmem,2018)

3.3.5. Sınav Artı Mülakat

Son yıllarda öğretmen istihdam şekli öğretmenin girdiği Kamu Personeli Seçme Sınavından aldığı puanlarla ataması yapıyordu. Bu sınavda öğretmenlere genel yetenek, genel kültür ve alan bilgisi soruları yöneltiliyordu. Ancak son birkaç yıl KPSS' ye ek olarak öğretmen istihdamında mülakat sistemi getirildi. Bu istihdam şekli birçok sıkıntıyı da beraberinde getirdi. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yeni atama sistemi sınav sistemidir. Öğretmen dört yıl okuyor hatta 5 yıl okuyor üniversite sınavına girip o okula girmeyi başarıyor 4 yıl eğitim görüyor ve bir saatlik sıva tabi tutuluyor ve o öğretmen değerlendiriliyor ve ataması yapıp yapılmama kararı veriliyor. Mülakat sistemi de doğru değil. Eğer o öğretmen o okulda okuduysa ataması da olmak zorunda. Onu kakıp da seni bir sınava tabi tutayım demek, o an o kişinin psikolojik durumu, aile yapısı, sağlığı içinde bulunduğu koşullar o bir saatlik sınavda etkileyen şeylerdir. (HDP1K)

O kadar fazla ki sizin ihtiyacınızın çok çok üstünde bir şeyler üretiyorsunuz ki onu eleme usulüne gidiyorsunuz. İhtiyacınız olanını bile almıyorsunuz, alırken bile mülakat sistemi tamamıyla liyakate aykırı siyasete konulan bir şey. (HDP3E)

Peki, atama sistemi nasıl olmalı? Aslında bu sorunu çözmek için en temele inmek gerekiyor. Yani eğitim fakültelerine öğrenci almaya inmek gerekiyor. Önceden planlanmış ve belirlenmiş ihtiyaçlarla ve bu ihtiyaçlara yönelik öğrenci alımlarıyla bu iş en başından rahatlıkla çözülebilir diye öneri sunmaktalar. Bu konudaki görüşler;

Yani şimdi öğretmen atamalarında öğretmen yetiştirmelerinden başlanarak, öğretmen yetiştirilen kurumlarda daha çok detaylar oraya kullanılmalı. Orada yetiştirilecek öğretmen hangi dersin ya da hangi bölümün öğretmeni olacak. Mesela oradan başlanılarak ilk önce iyi bir insan iyi bir insan nasıl yetiştirilir ya da topluma nasıl kazandırılır. Ya da nasıl eleştiri yapabiliriz ya da değiştirmeye yönelik nasıl önü açılabilir? Yani okullarda başlamak lazım öğretmen yetiştirmeye. (HDP2E)

Temel ihtiyaçları belirleme ve bu bir planlama işidir. İhtiyaçlar belirlenir ve karşılıklı Eğitim Fakültelerine ihtiyaçlar verilir. Kaç tane öğrenci alacağına dair planlama yaparsın öngöründe bulunursun öğretmen yetiştirirsin ihtiyacınızın biraz üstünde olursa yine de ihtiyacınızı karşılasın. Bu planlanabilir ama sistem bunu yapmıyor. Ha bire işsizlik üretmek için ya da farklı bir istatistik üretmek için... Bu kadar kişi şu üniversite mezunu diyebilecekleri bir durum arıyorlar. Bugün baktığımızda üniversite mezunları bir milyonun neredeyse üzerinde. Bu ne demektir bir kentin hepsi üniversiteli ve hepsi dışarıda ve hiçbir tanesi çalışmıyor. (HDP3E)

Dünyanın birçok yerinde insanlar iş gücünü hayatını planlarken üniversite hayatına göre planlıyor. Şimdi fizik, kimya, biyoloji mezunu bir sürü insan var. Fakat bunlar hiçbir şekilde iş bulamıyor iktidar geldi din kültürü öğretmenleri çok cüzi puanlarla atandı. Bilgisayar öğretmenleri eskiden çok rahat atanıyordu fakat bilgisayar dersleri kaldırıldı ve şu anda birçok bilgisayar öğretmeni hem atanamıyor hem daha fazla. Türkiye'de planlanmış yılları alan bir eğitim sistemi yok AK Parti'nin iktidarı süresince birçok eğitim modeli deniyor. Her gelen yeni Milli Eğitim Bakanlığı sil baştan yapıyor ya bu şunu gösteriyor milli

olması gereken bir eğitim iktidardaki Parti içerisindeki kişilere göre değişiyor. Birçok insanda şöyle bir kaygı var. Bir, ben sınavı nasıl kazanacağım kazandıktan sonra da ben nasıl atanacağım kimden nereden torpil bulacağım diyor. Yani mülakat sistemini sokaktaki çocuğa sorsanız torpil olduğunu bilir, modeli yanlış kurarsanız sonuç olarak model komple yanlış olur. (HDP4E)

Bazı görüşmeciler de aslında mezun olan herkesin istihdam edilebileceğine inanıyor. Aslında ihtiyaç fazlası öğretmen yok. Genel olarak baktığımızda özellikle kırsal alanda öğretmeni olmayan birçok okul mevcut. Bu boşluklar doldurulursa atanamayan öğretmen gibi bir sorunumuz da olmayacak. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Bu bizim gördüğümüz bir şey. Yani bu bizim gördüğümüz sürekli ihtiyaç fazlası öğretmen varmış gibi bir algı yaratılıyor, bu önceki süreçlerde yaşanan bir şey. Demek ki fazla değildi. Sen hepsini alıyordun, demek ki fazla değildi. Ama son süreçte eğitimin ticarileştirilmesi ile birlikte özel okulların açılması, özel üniversitelerin açılması ve niteliksiz eğitimcilerin açığa çıkarılması birlikte bugün 500 bini bulan atanamayan öğretmen var. (HDP3E)

Öğretmen ataması başlı başına büyük sıkıntılardandır. Çünkü eğitim fakültelerine öğrenci alınırken ihtiyaç düşünülmezsizin alım yapılmakta ve buda atanamayan öğretmen sorununu ortaya çıkarmaktadır.

Anadilde Eğitim

Anadilde eğitim HDP'nin eğitim alanında üzerinde en çok durduğu kısımdır. Anadilde eğitimle ilgili ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır ve HDP bu sıkıntıları çözme adına çalışmalar yapmayı planlamaktadır. Temel hedef anadil eğitimi veren okulların açılması ve yaygınlaştırılmasıdır. Bu konuda,

- Okullardaki asimilasyon politikalarına son verilmesi,
- Her çocuğun ve gencin anadilinde eğitim hakkının anayasal güvence altına alınması,
- Üniversitelerde Kürtçe, Lazca, Süryanice gibi asimilasyona uğratılan dillerde yeni kürsülerin açılmasının sağlanması,
- Anadilde eğitimi de esas alan yeni bir eğitim müfredatının hayata geçirilmesi gibi çalışmaların hayata geçirilmesi planlanmaktadır. (Tedmem,2018)

3.3.6. Her Bölgede Anadilde Eğitim

Anadilde eğitim kesinlikle olmalı. Bunu sağlayabilmek için de anadil eğitimi veren okullar olmalı. Yani çocuklarımız Matematiği, Feni, Kimyayı kendi anadilinde öğrenmelidir. Bunun içinde gerekli tüm altyapının hazırlanması gerekir. Altyapı derken ilkin bu dersleri anadilde okutabilecek öğretmen yetiştirilmeli, anadil eğitimi veren okullar açılmalı ve bu okullardan mezun olanlar istihdam kaygısı taşımamalıdır.

Ayrıca anadil derken biz sadece Kürtçeden bahsetmiyoruz. Sayısı beş ya da elli talep eden herkes kendi anadilinde eğitim alabilmelidir. Bu ister Kürtçe ister Lazca, ister Arapça ister Süryanice olsun. Her dilde her yerde eğitim. Asıl olan budur diye görüş belirtmekte;

Anadilde eğitim şart. Çünkü ben kendim Kürdüm. İlkokula başlayana kadar Türkçe bilmiyordum. Bu sebeple okulda hem Türkçeyi öğrenme hem okuma yazmayı öğrenmenin ne kadar zor olduğunu birebir yaşadım ve arkadaşlarım da bunu gördüm. Gerçekten bir insan kendi ana dilinde eğitim görmediğinde başarısı mümkün değil. Hangi bölgede hangi dillerde çoğunluk varsa o dillere göre bir okul olmalı. Seçmeli dil uygulaması yeterli değil insan kendi anadilini seçmeli olarak görmemeli. Kardeşim Antep'te İlkokulu okuyordu. Öğretmenle görüşmeye gittiğimizde öğretmen bundan bir şey çıkmaz dedi. Kardeşime niye diye sorduğumuzda ben Türkçeyi anlamıyorum dedi ondan zorluk çekiyordu ve kardeşim şu anda uzman doktor. Anadil veren okullarla ve öğretmen yetiştirecek ve anadil eğitimi ilkokul, lise ve üniversite bazında da devam edecek. (HDP1K)

Anadil derken herkesin ana dili var bu 3 kişi de olur 5 kişi de olur bir milyon da olur 5 milyon da olur. Kaç kişi olursa olsun dolayısıyla bir insanın kendini ifade edebilmesi, ifade edebilmesinin göstergesi ya da temel boyutu kendini anadilinde ifade etmesidir. Deyimlerde ya da başka şeyler de bir kişi kendini ancak kendi anadilinde ifade edebilir kendini kendi anadilinde rahatça ifade ettiği zaman dolayısıyla kapasitesini geliştirme noktasında çok çok üst boyutlara çıkar. Şimdi sisteme baktığımız zaman var olan diğer sistemde 7 yaşında okula başlayan çocuğun öncesini yok sayarak sıfırdan başlıyor. Dolayısıyla o çocuğa neredeyse geri zekâlı muamelesi yapılıyor ket vurma dediğimiz olgu ön plana

çıkıyor, çocuğun gelişimine de ket vuruyor. Herkes kendi anadilinde eğitim görmeli. Şu demek değildir. Herkes kendi anadilinde eğitim görür ama diğerlerini de öğrenir. Atıyorum ben ana dil eğitimi seçmeli değil, başka seçmeli diller de öğrenilebilir. Zorunlu olarak da diğer diller öğrenilebilir, ders olarak konulur, orada öğrenilir. Birey kendi anadilinde çok daha nitelikli bir şekilde yetişir. Kendini rahatça ifade edebilir ama önemli olan şu bireyin kendini gerçekleştirirken anadilde kendini gerçekleştirmesi. (HDP3E)

Anadilde eğitim kesinlikle olmalı. Anadilde eğitimin kendisi, anadil eğitimi görecektir etnik grupların kendi öz gününde karar alacak mekanizmalar tarafından yapılması gerekiyor. Yani bunu bir devlet tekeli tarzında yürütmek çok uygun olmuyor. Devlet kendisi için örneğin Kürtler için söylüyorum Kürtler böyle bir müfredata tabi olsun demesi başlı başına zaten antidemokratik bir karakter taşır. Dolayısıyla farklı gruplar Çerkezler olabilir, Lazlar olabilir, Arnavutlar olabilir, Kürtler olabilir fark etmez. Anadilde eğitimin kendi eğitim konusu ile alakalı çalışan, ilgilenen bilim insanlarının öngördüğü müfredat sistemleriyle bir kurumsal yapıya sahip olması gerekir. (HDP5E)

Anadil eğitimi verilmelidir, anadilde eğitim veren okullar açılmalıdır. Her bölgeye kendi ihtiyacına yönelik eğitim verilmelidir görüşü yaygındır.

Din Eğitimi

- HDP'nin din eğitimi ile ilgili temel politikası din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılmasıdır. (Tedmem,2018)

3.3.7. Camide, Medresede Din Eğitimi

Din eğitimine ait temel görüş din eğitiminin okullarda verilmemesi yönündedir. Din bir kültür işidir. Kültürü de kişiye kazandıran aile, toplum ve çevredir. Bu bahsettiğimiz unsurlar bir şekilde din eğitimini bireye verebilmektedir. Dinin bir tercih olduğu ve isteyen kişilerin din eğitimini farklı kurumlardan cami, medrese gibi alabilecekleri yönündedir bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani din eğitimi aslında bir kültür işidir ve bu kültür işini de yerele bırakmak lazım yani ailenin kendisine bırakmak lazım, STK'lara bırakmak lazım, topluma bırakmak lazım. Devletin işi hiç bu olmamalı. Devlet eğer yapabilecekse onlara imkân sağlamalı. Medreselerle ya da diğer mezhepsel

kurumlara bu iş bırakılabilir, kendilerine ne gerekiyorsa onları yapmadan onlara yardımcı olabilir. Ama onun eğitimini verme devletin işi olmamalı, devlet bu işten uzak durmalı. (HDP2E)

Yani din eğitiminin okullarda verilmesine gerek yok. Yani herkesin dini bilgilerini öğrenebilecekleri yerler var. Herkes kendi dinini din eğitiminin verildiği yerler de... İşte Müslümanlar camilerde medreselerde, Hıristiyanlar kiliselerde ya da diğer yerlerde öğrenebilir. (HDP3E)

Ülkemizde din eğitimi denince akla sadece İslam dini gelmektedir. Yalnız şu hep unutulmaktadır. Biz farklı kültürleri, farklı inançları bir arada barındıran bir ülkeyiz. Eğer okullarda din eğitimi verilecekse bu tek bir din üzerinden değil de diğer dinler, ya da kişinin mensup olduğu dinler üzerinden verilmeli. Bu konudaki görüşler;

Din eğitimi verilecekse dünyadaki bütün dinlerden örnekler alınarak verilmeli. Bunu siyasi iktidarın ideolojisi üzerinden bir halka ya da bir topluma öfke duyacak şekilde değil de bütün dinlerin dinler tarihinin alabileceği seviyede çocuğun alabileceği seviyede ve çocuğun da onu sorgulayabilecek seviyede, düzeyde olması gerekiyor. (HDP4E)

Birincisi din eğitimi okullarda verilmeli mi den ziyade zaten Türkiye'de din eğitimi adı altında sadece İslam dininin eğitimi veriliyor. Bu doğru bir şey değil. Din eğitimi bana sorarsanız okullarda verilmeli. Ama din eğitimi sadece ilahi din olarak belirlenen ve şu anda mevcut egemen din olan İslam dini ile sınırlandırılmalı. İlahi ve ilahi olmayan diye ayrılan diğer dinlerin tamamı din dersinde anlatılabilirmeli.(HDP5E)

Din eğitimi verilirken tek bir din üzerinde durulması diğer dini inanışları düşmanlaştıran bir noktaya gelmektedir. Din eğitiminde devletin dini milletin dini haline gelmekte. Bunun yerine devlet tün dinlere kucak açmalı ve bireyin, toplumun ihtiyacına göre din eğitimi plan, programları yapılmalıdır. Bu konudaki görüşler;

Çünkü toplum realitesi olarak dinsel, inançsal pozisyonlar söz konusu. Sadece şeyle işte yani 1000 yıla iki bin yıla üç bin yıla değerlendirilebilecek bir şey değil. Dinin kendisinin insanlığın varoluşundan beri bir inanç sistemi ile yürüdüğü gerçeği var karşımızda. Bu antropolojik çalışmalarda karşımıza çıkıyor diğer karşı çalışmalarda da karşımıza çıkıyor. Türkiye'de yapılmak

istenen şey egemen sistemin oluşturduğu yani devletin milletin dinini toplumun dini haline getirme gibi bir özel durum söz konusu. Bu da dolayısıyla diğer dinsel inançsal kısımları öteleyen, hatta düşmanlaştıran bir yerde. Fırsat bulunca öldüren, katleden bir noktaya getiriyor. Bu haliyle bu sistemin oluşmaması gerekiyor. Ama dediğim gibi karakteri demokratik olursa, diğer tüm dinleri işte bu buna Konfüçyuzim'i de ekleyebilirsiniz, Budizm'i de ekleyebilirsiniz. Hepsini öğrenebilecek bir toplumsal eğitim sisteminin oluşması gerek diye düşünüyorum. (HDP5E)

Din eğitimi okullardan ziyade farklı kurumlar aracılığıyla verilebilir. Eğer illa ki bir din eğitimi okullarda verilecekse bu da evrensel olmalı görüşünü genel olarak benimsemekteler.

Okul Yönetici Seçimi

3.3.8. Liyakat Esas Alınmalı

Okul yönetici seçimi son yıllarda büyük bir problem haline geldi. Müfredatta, sınav sisteminde, eğitimin içeriğinde sık sık yapılan değişiklikler gibi okul yönetici seçiminde de sık sık değişiklikler yapıldı. Daha önce sadece sınavla seçim yapılırken, bu sistem sonradan sadece mülakat sistemi getirildi. En son uygulama ise sınav ve mülakat sistemidir. Bu sistemle liyakati olmayan o okulu yönetebilecek bilgi ve beceriye sahip olmayan kişiler arasından yönetici seçimi yapılıyor. HDP temsilcileri okul yöneticilerinin okul içerisinden öğretmenlerin seçtiği kişilerin olmasını daha uygun görüyorlar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Okul yöneticileri o okuldaki öğretmenlerin içinden seçilmeli. Yasa da böyleydi. Okuldan idareci olmak isteyen öğretmenler arasında seçim yapılırdı. Ama şimdi öyle değil iktidar kendisine yakın olanları idareci yapıyor, sınav sistemini de gördük sorular veriliyor sorular çalınıyor, iktidar kimi yapmak istiyorsa onu yapıyor. Okul idarecileri, kapsayıcı, hoşgörülü ve adil olmalıdır. Kendi çalışma arkadaşlarıyla barışık olmalı. (HDP1K)

Yani şimdi temel amaç okullarda sağlıklı bir eğitim sağlıklı bir ortamsa bütün oranın idarecileri oradaki kurumda çalışan öğretmenlerden kurum içinde kendi aralarında idarecilerini seçmelidirler. Fakat amaç eğer bu değilse oradaki amaç bütün çalışanları bir tarafa bağlamak ve aynı dizayna getirmek ise zaten

çoğunlukla mevcut olan durum budur. Günümüzdeki kurumun kendisi kendi idarecilerini kendisi seçmeli. Eğer sıkıntı açacak durumlar olduğu zamanda idarecileri değiştirme durumu da kurum içinden yine gerçekleşmelidir. (HDP2E)

Ayrıca en çok eleştiri alan noktalardan bir tanesi de mülakat sistemidir. Mülakat sistemi genel olarak hem öğretmen atamalarında hem okul yönetici seçimlerinde başla başına bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sistemle iktidara yakın yöneticilikle uzaktan yakından hiçbir alakası olmayan kişiler o okula yönetici olarak atanmakta ve okulun, öğretmenlerin, öğrencilerin ve diğer personelin ihtiyacını bilmeden okulu yönetmeye çalışmakta ve bu da beraberinde birçok sorunu getirmektedir. Bu konudaki görüşler:

Yani yöneticilik kendi başına bir olgudur. Dönüp şeye baktığımızda yönetici seçimi ne baktığımızda en son sınav biraz daha objektif bir şekilde gerçekleştiriliyordu ama mülakat tamamıyla sübjektif bir olaydır. Aslında son dönemde getirdikleri sınav artı mülakat aslında biraz göz boyamanın ötesinde başka bir şey değildir. Belirleyici pozisyonda olan mülâkattır kişi kaç alırsa alsın mülakatta düşük bir puan verdikleri zaman yönetici olarak atanma durumu söz konusu değildir. Liyakat yok bu işlerin içinde adalet yok bu işlerin içinde. Adalet değil. (HDP3E)

Yani birincisi bu bahsedilen sistem genel toplumun karakterinin antidemokratik olması bu denli atamaların da antidemokratik olmasına sebep oluyor. Şimdi mülakatların tamamı biliyorsunuz ülkede de her yerde sorun olarak kendisini gösteriyor. Bence eğitim sistemini tekrar başa almak gerekirse, sorunsal halini çözüp ilerleyen süreçte ise kendi yönetimini, iç dinamikleri ile yürüten bir atama sistemine dönüşmesi lazım. (HDP5E)

Okul yönetici seçiminin yapılma şekli ve uygulanan yöntemleri tamamen yanlış bulmaktalar. Bu konuda daha nitelikli işlerini adil bir şekilde yapabilecek yöneticilerin varlığına ihtiyaç olduğunu ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması gerekliliğini vurgulamaktalar.

Eğitim Finansmanı

HDP seçim bildirgesinde MEB bütçesiyle ilgili olarak,

- Eğitimin finansmanının vergilerle sağlanması, her ne ad altında olursa olsun velilerden asla para talep edilmemesi hususlarına değinmiştir. (Tedmem,2018)

3.3.9. Savaşı Değil, Eğitime Yatırım

Genel görüş Milli Eğitime ayrılan bütçesinin yetersizliği üzerinde. Ayrıca bir toplumu var eden temel unsurların başında eğitim gelmektedir. Bir ülkenin gelişmişliğinin göstergelerinden biri eğitime ayrılan paydır. Ülkemizde genel olarak bütçe dağılımına baktığımızda Savunmaya ve ya Diyanete ayrılan pay Milli Eğitimden fazladır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Bir Savunma Bakanlığı'na ayrılan bütçe ya da işte ya da asayişini sağlamak için Emniyete ya da Jandarma'ya eğer ayrılan bütçe eğer Milli Eğitim'in bütçesinden kat kat fazlaysa sen sağlıklı insan yetiştiremezsin. Sağlıklı insan yetiştirebilmek için sağlıklı insanın yetişebileceği bir ortam lazım ve bu ortamda iyi bir bütçeyle olur. (HDP2E)

Bugün diyanete ayrılan bütçe Milli Eğitim bütçesini geçebiliyorsa bir silahlanmaya bir orduya ayrılan bütçe Milli Eğitim bütçesinin çok çok üstünde ise o ülkeden zaten bir gelecekte bekleyemezsiniz.(HDP4E)

Temel olarak belirtilen sorunlardan bir tanesi de Milli Eğitime ayrılan bütçenin doğru kullanılamamasıdır. Bunlara örnek olarak FATİH Projesi, Ensar Vakfı, her sene ders kitaplarının değışmesi ve bunların ihale yoluyla kar amaçlı kullanılması gibi örnekleri vardır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ayrılan bir bütçe var mesela Ensar Vakfı'na ayrılan yapılan protokollerle onlara ayrılan i var bütçeler var. Basılan kitaplar fiyatların çok üstünde başlıyor yine birilerine ihale ile veriliyor. Fatih projesi var mesela birileri oradan zengin edildi bütçeyi halkçı değil halkın ihtiyaçlarından çok sırf birilerini daha çok zengin edebilme adına kullanıyoruz. (HDP4E)

MEB'e ayrılan, milli eğitime ayrılan bütçe yeterli değil. Bu savaşı bitirirse, yolsuzluğu bitirirse, daha doğrusu çalmazsa, işte yandaşları palazlanmazsa... Bu ülkenin kaynaklarının yeteceğini düşünüyorum. Bu yolun bir kere sebebi

kapitalist sistemin algısıyla oluşan bir şey. Toplumun kendini geleceksiz görmesi ve devlete bağlanmanın yolu yöntemi olarak söz konusu. Yani devlete bağlanması gereken bir toplum ve bireyleri özel eğitim alarak yani ücret vererek eğitimini bitirip hayata katılmaya çalışılıyor. Yani bilinçli bir politikadır. (HDP5E)

Milli Eğitim bütçesi doğru kullanılmadığı için okullardaki yönetici ve öğretmenler okulun ihtiyaçlarını karşılama adına velilerden para istemek durumunda bırakılıyor. Bu da veli ve öğretmeni karşı karşıya getirip sorunların çıkmasına sebep oluyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitim bütçesi yeterli değil. Bu son dönemde artık veliler okulların masraflarını karşılamaya başladı. Klima alalım şunu alalım. Ekonomimiz yeterli değil diye bir durum yok. Ama kaynaklar farklı şeylerde kullanılmakta. Eğitime ayrılan bütçe çok az. Okulda bulunan idareci ve öğretmenlerde sağlıklı bir eğitim yürütebilmek için desteklerle, bağışlarla, hatta öğrenciler okullara paralı alınmaya başlandı. Her okula eşit bütçe ayrılmıyor. (HDP1K)

Her okul kendine özeldir. Kırsaldaki bir okul ile merkezdeki bir okulun ihtiyaçları birbirinden farklıdır. Bölgesel bir bütçeyle okullar arasındaki farklar azaltılabilir. Bu konuda temel görüş;

Yani şimdi gerçekten eğer planlı programlı bir eğitim yapılırsa yerele verilmesi ve yerelde bu kaynağın mutlaka ihtiyaca yönelik kullanılmalı ve ona göre dağılımını yapmalı. Şu an eğitime ayrılan bütçe hiçbir zaman Türkiye'de yeterli yeteri kadar olmamıştır. (HDP2E)

Şimdi maalesef Türkiye'de eğitime ayrılan bütçe yıllar içerisinde düşüş gösteriyor. Bütçelerin dağılımı yöresel koşullara göre de ayrıca belirlenmeli. Çünkü maalesef Türkiye'de ekonomik uçurum var ben mahalleye semtten semte ciddi ekonomik uçurumlar var. Birçok okulda öğrenci öğretmen ve veli karşı karşıya getiriliyor yok şu parası yok şu parası diye toplanıyor. Eğitimciler tahsildar haline getirildi ve öğretmenler tarafından kabul edilmeye başlandı. (HDP4E)

Milli Eğitime ayrılan bütçe diğer kurumlara ayrılan bütçeden daha az görüşü yaygındır. Ayrıca yapılan çalışmalarda, projelerde başka kurum ve gruplara rant sağlama durumunun olduğunu da belirtmekte.

Okul Öncesi Eğitim

HDP okul öncesi eğitimle ilgili olarak,

- Okul öncesinde eğitimin ulaşılabilir, ücretsiz ve kaliteli olmasını ve mahalle ve işyeri kreşleri açılmasını hedef almaktadır. (Tedmem,2018)

3.3.10. İhtiyaca Göre Eğitim

Okul öncesi eğitim gereklidir ve zorunlu olabilir ama belli şartlar sağlanırsa. Çocuğun yeteneklerini keşfetmesi, sosyalleşmesi ve ilkokula hazırlık anlamında okul öncesi eğitim gereklidir. Bunu yaparken de gerekli tüm hazırlıkların yapılmış olması lazım. Bunun içinde ebeveynlerin bu konuda eğitilmesi de var. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Bu eğitim modeli ile okul öncesi eğitim zorunlu hale getirilmeli. O yaş döneminde verilen eğitim çocukların kabiliyetlerini yeteneklerini bilgilerini geliştirebilecek bir oranda ise tabii ki de getirilebilir. (HDP4E)

Yani şimdi okul öncesi eğitim mutlaka olmalı. Eğer eğitim bölgeye bırakılırsa her bölge kendi ihtiyacına göre eğitim verir ve orada eğitimi ayarlar. Herhangi bir problem ve sorunda olmaz. Yerelde, eğer anne babanın herhangi bir korkusu ya da herhangi bir endişesi olmadığı zaman, bu yaş makul aylara çekilebilir. Şimdi şu şekilde, bu işin iki boyutu vardır. Eğer yeteri kadar eğitim verirsiniz ve aile bu eğitimi alırsa bu çocukların yetişmesi için gerekli bilgi birikim verilirse eğitimi zorunlu olmaktan çıkarırsın. (HDP2E)

Okul öncesi eğitim ideolojik amaçlar için kullanılıyor. Bazı görüşlere göre asimilasyon politikasının bir parçasıdır. O yaştaki bir çocuk her şeyi almaya, kavramaya eğilimli. İstedığınız şekilde onu yönlendirebilirsiniz. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ama gerçekten Türkiye'de olduğu gibi bazı derneklere, bazı kurumlara, bazı dini şeylere peşkeş çekiliyorsa onlarda buna karşı çıkıyorsa ya da daha farklı şeylere teşvik ediyorsa bunun önüne geçmek lazım. Bu yine de diğer insanlara vereceğin eğitime bağlıdır. (HDP2E)

Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi aslında ideolojik bir şeydir. Bence asimilasyona dönük bir olgudur. Asimilasyonu tekrardan yani var olan

dillerin ortadan kaldırılması yönelik bir durumdur. Yani çocuğu belli bir süre sonra anneden alıp aslında Türkleştirme politikasıdır. Okul öncesi eğitim alınmalı ama eğitim alınırken de zorunlu bir şey olarak alınmamalı diye düşünüyorum. (HDP3E)

Siyasi parti temsilcileri okul öncesi eğitimin gerekliliğine vurgu yapmaktalar. Bunun sağlanması için de uygun koşulların ve düzenlemelerin yapılması gerektiğine vurgu yapmaktalar.

Temel Eğitim

Temel eğitimin başlangıç noktası olduğu için en önemli eğitim kademesidir. Bu kademe verilen sağlıklı ve verimli bir eğitimle çocuğun yaşamı şekillenecektir. HDP bu konuda,

- Eğitim sisteminin en baştan başlanarak evrensel çocuk hakları temelinde yeniden yapılandırılmasını,
- 4+4+4 uygulamasına son verilmesini planlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.3.11. 4+4+4 Uygulaması Kaldırılmalı

4+4+4 sistemine genel olarak bir eleştiri var. Bu uygulamanın getirdiği en büyük problemlerden biri okula başlama yaşının geriye çekilmesi. Bu yaşta okula başlayan çocukların hem fiziksel anlamda hem psikolojik anlamda okula başlamaya hazır değildir. Bu konudaki görüşler;

İlkokula başlama yaşı çok erken. Çocuk temel becerilerini daha kazanmadı. Motor gelişim, yani kas gelişimi öğrenmeden çok vücudun gelişimiyle ilgilidir. Çocuk kalem tutmada, kitabı taşıyıda zorlanır. Fiziksel sıkıntı yaratır.(HDP1K)

4+4+4 sistemi çok sıkıntılı bir sistem. Burada geçen kavramlar hani çok çok farklı gibi algılanıyor ama son 4'te devam zorunluluğu yok. Öğretmenleri yönlendirme var. Bu bir zorunluluk içermiyor ve dolayısıyla çocuk 13,14 yaşından itibaren aile dışına çıkıp, aslında eğitimin dışına çıkıp aslında birçok sıkıntılara neden olabiliyor. (HDPE)

Okula başlama yaşını hatırlıyorsanız 4+ 4 +4 çıktığında bu yaş grubu için uygun değil. Siyasi iktidar buna karşı çıkan eğitimcileri toplamıştı, dövmüştü, job atmıştı. Ve ondan sonraki süreçte de iki 4 yıllık dediğimiz bölüme geçildiğinde

öğrencilerin hiçbiri seviye olarak ikinci aşama olan ortaokul öğrencisi profilinde değildirler. Bu jenerasyon olarak bir devrenin kaybıydı. Bazı velilere şu denildi eğer göndermek istemiyorsanız gidin rapor alın insanlarda da şöyle bir algı oluştu ben rapor alırsam çocuğum damga yiyecek. Bu yaş sınırlaması artık genelgelerle değil daha bir ciddi bir şekilde düzenlenmeli. (HDP4E)

Parti içerisinde okula başlama yaşını erken bulmayanlar da var. Sadece bu konuda içerik olarak gerekli düzenlemeler yapılırsa sıkıntı oluşturacağını düşünmüyorlar. Bu konudaki görüşler;

Aslında ilkokula başlama yaşının erken olması çok uygunsuz bir yaş değil. Eğitim sisteminin kendisinin içeriği sıkıntılı olduğu için sorundur. Yoksa 5 yaşındaki bir çocuğun kendini geliştirebileceği, demokratik bir eğitim sisteminde neden olmasın ki yani dünyada örneği var bunların. (HDP5E)

Temel problemlerden biri de eğitim müfredatıdır. Eğitimin içeriği o yaştaki çocuklara ağır gelmekte ve çocuk o yükün altında ezilmektedir. Ayrıca bu uygulamanın eleştiri aldığı noktalardan biri de devletin ideolojisini aktarmaktır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

İlkokul müfredatı gerçekten ağır çocuğun ihtiyacı olmayan birçok bilgi yükleniyor çocuğa. Çocuğa ağır geliyor ve çocuklardaki bireysel farklardan dolayı sorun oluşuyor. Herkesten aynı performans bekleniyor. (HDP1K)

4+ 4+ 4 sisteminin kendisi başlı başına bir sıkıntıdır. Öğrenciyi eğitimden çok devlet iktidarına bağlama yöntemi olarak eğitim sistemi öngörölmüş bir tarzda. Önemli olan işte 4+ 4+4 olup olması değil, önemli olan bunun içeriği ve yapıma amacıdır. Önemli olan yani o yönden dolayı 4+4+4 olup demokratik bir eğitim sistemi oluşursa neden olmasın denilebilir. Yani buradaki temel karşıt çıkacağımız olay, olgu içeriğinin aslında eğitimden çok farklı şeylere hizmet etmesi.(HDP5E)

Temel eğitimde eleştirilen temel noktalar 4+4+4 sistemi ve bu sistemle gelen okula erken başlama yaşdır.

Ortaöğretim

3.3.12. Sınava Hayır!

Ortaöğretime geçiş sürekli sınavlarla gerçekleşen bir durum. 12-13 yaşındaki çocukları sınava tabi tutmak belli başına bir problemdir. Çünkü sınav sistemi sürekli değişmektedir. Adı OKS, SBS, TEOG ve en son LGS oldu. Sınav yerine çocukların ilkokuldan itibaren takibi yapılarak, çocuklar bilgi, beceri ve yeteneklerine göre yönlendirilmelidir. Bu konudaki görüşler;

Sınav sistemiyle ortaöğretime geçiş yanlış. Bu yeni sistemle çocukları imam hatiplere yönlendirme var. İktidar genellikle halk genelinde kendi amaçlarına hizmet etmeyen kesimin eğitim görmesini istemez. (HDP1K)

Lisede de biliyoruz, yani eğitim öğretimin en çok sorunlu olduğu bir dönemdir. Gençlere bilgiyi, beceriyi ne bileyim bütün her boyutuyla eğitimin yapılması gereken bir durumdur. Bu sefer esnek olmalı bizde mesela ilkokuldan sonra yani diyelim 4 sınıftan sonra çocuk takip edilmeli, neye meyillidir bu yönlerine göre yönlendirme yapılmalıdır. Böylelikle çok sağlıklı bir nesil yetişir. Ülkenin ekonomisine de, ülkenin siyasetini de yön verebilecek kişiler yetişir. (HDP2E)

Şimdiki sistemde okullar nitelikli ve niteliksiz diye ayrılmaktadır. Devlet kendi eliyle kendi kurumlarını ikiye ayırmaktadır. Bu durum da o okullara giden öğrencilere arasında farklar oluşmasına sebep olmaktadır. Bu konudaki görüş;

Fakat şimdi okulları nitelikli ve niteliksiz okullar diye ayrıldı. Her zaman şunu diyor yani sen niteliksiz okula gidersen sonucunda niteliksiz olursun. Öğrencinin alacağı düşünce budur. Nitelikli okul sayısı da yüzde onu geçmiyor yüzde ona girmek için de insanlar ne yapıyorlar dershaneye gidiyorlar özel okullara gidiyorlar özel dersler alıyorlar ama bunu herkes gerçekleştiriyor. Bu eğitim sisteminde örneğin bir müzisyen olmak isteyen çocuk tercih hakkına sahip değil tercih babası diyor oğlum nitelikli iyi bir okula git nitelikli bir okulun nitelikli bir üniversite nitelikli bir hayat anlamına geliyor. Değil ama insanlar yapabildikleri neyse yetenekleri ne ise ilgi alanların neyse ona göre yönlendirilmelidir. Biz diyoruz ki pedagoglar yardımıyla ve düzenli incelemeler aracılığıyla yapılan sonuçlarla çocuklar yönlendirilmelidir. (HDP4E)

Diğer partilerde olduğu gibi HDP temsilcileri de liselere geçişte sınav sistemine karşı çıkmakta ve okullarla ilgili yeni düzenlemeleri gereksiz ve ihtiyaç dışı bulmaktadırlar.

Mesleki Eğitim

3.3.13. Teoride Değil Uygulamada

Verilen mesleki eğitim yeterli değil. Ortaöğretimde geçişteki sıkıntılar meslek eğitiminde yaşanmaktadır. Daha önce belirtildiği gibi çocukların yetenekleri ölçüsünde mesleki yönlendirme yapılmalıdır görüşü yaygındır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Mesleki yönelim ilkokuldan sonra başlamalı. O yaşta öğretmen çocuğun neye ilgili olduğunu bilir ve ona göre yönlendirme yapılır. Meslek eğitimi de teoriden çok uygulamalı olursa verim sağlarız. (HDP1K)

Verilen eğitim teorik düzeyde kalıyor. Uygulamada sıkıntılar yaşanıyor. Düşünün ki meslek eğitimi daha çok beceri gerektiren işler. Bunu yalnızca okulda verdiğiniz teorik bilgilerle sağlayamazsınız. Biz de çekirdekten yetişme diye bir kavram var, mesleki eğitimin de öyle olması gerekir diye ifade etmekte ve şunları söylemekte;

Eğitim ağırlıklı teorik düzeyde kalıyor uygulamayı kişiyi o kadar okumasına rağmen yine gidip bir çırak gibi sanayide yerinde görüyor. Mesleğin kendisi bence erken yaşta verilmeye başlanmalı. O algının, o düşüncenin kişiye verilmesi ve ondan sonra kendine göre bir yol çizmesi erken olmalı.(HDP5E)

Biz de şöyle bir şey var maalesef. Ara eleman dediğimizde birileri diyor ki ben ocaktan yetişmeyim, sanayiye gidip oradan çıraklıktan aldığı eğitimdir. Okuldakiler ise sadece teorik düzeyde eğitim alıyorlar. Bu da birçok ara eleman ihtiyacı olan sanayideki yerlerin ihtiyacını karşılamıyor ara eleman kalifiye eleman daha çok okullara devam etmeyen çekirdekten yani sanayide yetişmiş kişiler bunu sağlıyorlar. Öğrenciler şöyle düşünüyorum ben gidip Meslek Lisesi okuyacağıma ortaokuldan itibaren gidip sanayide çalışırım hem işi öğrenirim hem para kazanırım daha kısa sürede. Veli de şöyle düşünüyor daha kısa sürede para kazanacak ve iş öğrenecek. Burada yine iş sistemsiz yapıyor gidiyor sistemde bir tıkanma oluyor. (HDP4E)

Meslek eğitiminin yetersiz, ihtiyacı karşılamayan ve iş olanakları yaratmayan ölçüde verildiği fikrini taşımaktalar. Yeni sistem ve düzenlemelerle daha iyi bir meslek eğitimi verilebilir.

Rehberlik

3.3.14. Sayısı Arttırılmalı

Okullarda rehber öğretmen sayısı yetersizdir. Rehberlik servisi okulun en önemli birimlerinden biridir. Ancak bin öğrenci mevcudu olan okullarda Rehber öğretmen sayısı yalnızca ikidir. Bu rehber öğretmenlerde her öğrenciye yetişememektedir görüşü yaygındır. Bu konudaki temel görüşler şöyledir;

Şimdi bakıyoruz ki okullarda üç bin, dört bin kişilik okullarda üç dört kişilik rehberlik servisi ne yapabilir ki. (HDP5E)

Oradaki rehber öğretmenlerin sayısal olarak yeterli olduğunu düşünmüyorum. Öğretmenlerin formasyonunun da çok iyi olduğunu düşünmüyorum. Yönlendirebilme ama iyi yönlendirme yapabilmesi için iş üretebilmesi için ön koşullarının ya da sistemin buna hazır olması gerekiyor. (HDP2E)

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden mezun olanların çoğu alanında yetersiz kalmaktadır. Öğrencilerin iyi yönlendirilmeye ihtiyaçları var bu da alanında kendini yetiştirmiş Rehber öğretmenlerle olur. Ancak bu konuda öğretmenlerimiz yetersiz kalmaktadır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Karşılıyor tabii ki. Birincisi rehberlik dediğimiz çalışmanın kendisi oradaki öğrencilerin genel hem eğitim konusuyla, hem eğitimi yaparken diğer arkadaşlarıyla alakalı, ya da evleri ile alakalı yaşadıkları ya da dışarıda yaşadıkları sorunsalları bir şekilde rahatça anlatabilecekleri, konuşabilecekleri birileri olmalı, ortam olmalı. (HDP5E)

Rehberlik sisteminde hem nitelik hem nicelik yönünden sıkıntılar olduğunu belirttiler.

Özel Eğitim

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenci oranı yüksektir. Bu öğrencilerin hem topluma hem eğitime kazandırılmaları için gerekli çalışmaların yapılması esastır. HDP bu konuda;

- Farklılıkları ya da engelleri yüzünden eğitim ortamlarından dışlanan, yeterli eğitim imkânı tanınmayan ya da başarısızlığa mahkûm edilen çocuklara pozitif ayrımcılık tanınmasını,
- Özel eğitime ihtiyaç duyan tüm engelli öğrenciler için güvenli, eşitlikçi ve erişimi kolay bir yapı oluşturulmasını,
- Kamuya ait kreş ve anaokullarının tümünde engelli çocuklar için de olanak sağlanmasını temel olarak almaktadır. Bu sayede ihtiyaç duyulan eğitim kolaylıkla sağlanabilmektedir. (Tedmem,2018)

3.3.15. Var Ama Yeterli Değil

Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için rehabilitasyon merkezleri var. Ama bu tarz kurumlar öğrenciye faydalı olmaktan çok nasıl daha çok kar edebilirim mantığıyla bu işi yapmaktalar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Maalesef değil bunun en basit örneği bu tip olan öğrenciler okullarda ticari bir mantıkla bulunuyor. Çok büyük bir kısmı hatta aileye verilen bir miktar karşılığında okula bile götürülmüyor. Bizde bu tür öğrencilerin tespiti de sıkıntılı. Aileler direniyor rapor alma konusunda çocuk ihmal ediliyor ya da geleceği kararıyor diye. Aileler kabullenmiyor kabul etseler bile onlara ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayacak okul yok. Burada Ayten Elyesa var oraya gidin, bu çocukların hepsi bir arada eğitilebilir olanlar da eğitilemeyen olanlar da yani herhangi bir seviye farkı yok. (HDP4E)

Özel eğitim için yapılan çalışmalar bir düzeyde yetersiz kalıyor. Çünkü bu tarz çocukların birden fazla ihtiyaçları var ve bu ihtiyaçları sadece açtığımız rehabilitasyon merkezleriyle gideremezsiniz. Bunu birçok alanda yaygınlaştırmak gerekir fikri yaygındır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Karşılamağı zaten belli. Özel eğitim olmalı, yaygınlaştırılmalı. Yani özel öğretimde bizim şu an, Türkiye'deki kaldırımdan tutun engellilerin rahat hareket edebileceği fiziki ortamlar yapılmalı. Bizde özel öğretime ve bunun için özel okullara ihtiyaç vardır. Fakat gerçekten bunu yapabilecek propaganda amaçlı değil de o insanları topluma kazandırmak hem kendi özgüvenlerini kazandırmak topluma faydalı bir hale getirmek için. (HDP2E)

Dezavantajlı çocukların eğitimine ilişkin ya da kendi yaşamlarını idame edebilmeleri için yoğun bir çabanın içerisinde girilmesi gerektiğine inanıyorum. Rehabilitasyon merkezleri bu ihtiyaçları belli bir düzeyde karşılıyor ama sonuç olarak eğitim kamusal olmak zorunda ve de yani bireylerin inisiyatifine terk edilmemeli.(HDP3E)

Eğitim hiçbir alanda özelleştirilmemeli. Eğitimin her kademesi devlet tarafından yürütülmeli. Eğitim işi ki özel eğitim işi özele bırakıldığında bu işi yapanlar öğrenciye faydalı olmaktan ziyade nerden nasıl kar ederim gözüyle bakıyorlar. Bu konuda;

Yani özel olmamalı, devlet tarafından yürütülmeli. Yani size daha farklı bir şey söyleyeyim. Üstün zekâlı çocukların özellikle ihtiyaçları... Türkiye'de özel öğretim derken biz de sadece öğrenme güçlüğü çeken çocuklar akla geliyor. Dolayısıyla üstün zekâlılara dönük şu anda bildiğim kadarıyla çocuklara yönelik sadece bir okul var ama nereden bakarsanız bakın özel olduğu için çıkar ilişkisi olduğu için iyi yürütülmüyor. Her tarafta öğrenme güçlüğü çeken ya da öğrenme engeli olan çocuklara yönelik bir sürü ve bunlarla ilgili eğitim yapan okullar var. Üstün yetenekli çocuklara dönük bir şey yok. (HDP3E)

Özel eğitimle ilgili çalışmalar yetersiz bulunmakta ve daha fazla bir bütçeyle daha iyi çalışmaların yapılabileceği düşünülmektedir.

Yükseköğretim

Üniversitelerin bilim yuvası olması gerekir. Bunun sağlanabilmesi için de üniversitelerin günümüz şartlarının tamamen iyileştirilmesi ve değiştirilmesi gerekir. HDP bu konuda,

- Üniversitelerin demokratik, özerk ve çok kültürlü, toplum ve doğa yararına araştırma yapan kurumlar olarak yeniden inşa edilmesini,
- Üniversitelerin bölünmesine ve kent dışına çıkarılmasına izin verilmemesini,
- YÖK'ü kaldırarak yerine üniversiteler arası ilişki ve bilgi akışını sağlayacak bir koordinasyon kurulunun kurulmasını,
- YÖK'ü kaldırarak üniversitelerin akademik, bilimsel ve yönetsel özerkliğinin güvence altına alınmasını,

- Rektörleri Cumhurbaşkanı'nın değil, üniversite bileşenlerinin seçmesinin sağlanmasını,
- Üniversite rektörleri ve dekanlarının üniversite bileşenlerince seçilmesinin sağlanması, öğrenci meclisleri/konsejlerinin her düzeyde üniversite kurullarında söz sahibi olmasının sağlanmasını,
- Düşünce ve ifade özgürlüğü hakkını kullandıkları için OHAL KHK'leriyle haksız ve hukuksuz biçimde üniversitelerden atılan akademisyenlerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin geri dönmelerinin sağlanmasını,
- Üniversitelerde Kürtçe, Lazca, Süryanice gibi asimilasyona uğratılan dillerde yeni kürsülerin açılmasının sağlanmasını,
- Üniversite gençliğinin yurt ve barınma sorunlarının hızla çözülmesi ve KYK burslarının ilgili kademelerde artırmak kaydıyla en az 750 TL'ye çıkarılması ve karşılıksız hale getirilmesini,
- 2010 yılına kadar olan geçmiş KYK borçlarının silinmesi, 2010 yılından itibaren ödenen borçların ise yasal faizleri ile birlikte geri ödenmesini hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.3.16. YÖK'e İhtiyaç Yok

YÖK'ün varlığı başlı başına bir problemdir. YÖK özerk olması gerekirken kendi başına hareket edememekte belli kişi ve kurumlara hizmet etmekte ve üniversitelerin gelişime hiçbir katkı sunamamaktadır. Bu konudaki temel görüşler şöyledir;

Yani şimdi YÖK eskiden biraz daha özerkti. Özerk olması lazım. Bilim kurumlarıdır. Çünkü bilim insanları orada yetişiyor. Özellikle bazı okullar ve bazı dallar bunun için herhangi bir merkeze bağlı hele hele hükümetin Bakanlığı'na bağlı ya da cumhurbaşkanına bağlı, cumhurbaşkanının altına altında herhangi birilerine bağlı olursa tamamıyla eğitimin ilerlemesini engelliyor. (HDP2E)

Yani üniversite zaten özgür ve özerk olmalı. İlim özerk olmalı. Herhangi bir devlete ya da kuruma bağlı oldukları zaman gelişemezler ve üretim yapamazlar. Bilimselliğin önündeki en büyük engellerden bir tanesinin YÖK olduğunu düşünüyorum. (HDP3E)

YÖK'teki iki noktayı kaldırın yok olsun daha iyi. YÖK'ün kuruluş felsefesine işleyişine baktığımızda 12 Eylül bir ürünü, cuntasının Türkiye'de. YÖK birilerini dizayn etmek itaat altına almak için kurulmuştur. Üniversitelere bakın bu kadar bilim insanının ihraç edildiği ortada. Sen makale yazmaktan korkan bilim adamlarının olduğu sistemde bakın yıllar sonra ortaya çıkıyor ki tezler çalıntı. Doçent olmak için mülakatlarda acaba kurduğum cümleler siyasal ideolojiler düşer mi diye fikirlerini belirtmiyorlar. Bana göre YÖK işleyişi bakımından Yükseköğretim üzerine bir kamburdur. (HDP4E)

Şu anda Cumhurbaşkanının seçtiği kişiler rektör olarak atanmaktadır. Bu seçim yapılırken üniversitenin, öğrencinin, akademik personellerin hiçbir hakkı olmamaktadır. Rektör seçimleri eskiden olduğu gibi daha adil bir anlayışla yapılabilir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Rektör seçimleri üniversitelerdeki personelin ve öğrencilerin seçimiyle yapılmalı. En çok oyu alan rektör seçilmeli. Dışarıdan hiçbir şekilde bir müdahale olmamalı. (HDP1K)

Mesela şuan ki sistem sözüm ona seçim yapılıyor. Rektörlük seçimde en fazla oyu alan 3 kişi arasında fakat genellikle birincisi değil de ikincisi ya da üçüncüsü seçiliyor ve bu tekrar o kurumlar içinden olmalı. Fakat özerk olmalı. Orada öyle bir eğitim sistemi olmalı ki o eğitim sistemi gençlere... Çünkü sen o gençlere Türkiye'nin geleceğini teslim ediyorsun. Hep diyoruz ya onlar bizim geleceğimizdir ama o geleceği organize etme de gençlerin bilgi birikimi gereklidir, o güven gereklidir. Ne yapılıyor? Sürekli birbirine bağlı... Altı-üst ilişkileri var, o onu tehdit ediyor o diğerini tehdit ediyor önünü kapatıyor. O diğerini şikâyet ediyor, böyle çıkmazlar ortaya çıkıyor. (HDP2E)

Üniversitelerde rektör seçimleri ve YÖK'ün özerk olmaması yaşanan sıkıntılardandır. Genel görüş YÖK'ün kaldırılması ve rektör seçimlerinin daha adil bir şekilde yapılması yönündedir.

Eğitim Müfredatı Ve İçeriği

HDP eğitim müfredatında da değişikliğe gitmeyi planlamaktadır. Bu konuda temel aldığı noktalar,

- Tekçi, cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı eğitim müfredatının lağvedilerek bilimsel, laik, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, anadilinde eğitimi esas alan yeni bir eğitim müfredatının hayata geçirilmesi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliği dersinin müfredata eklenmesidir. (Tedmem,2018)

3.3.17. Sadece Bilgi

İlkokulda, ortaokulda ve lisedeki müfredat çocuğun gelişiminin kat kat üstünde. Çocuk müfredat ağır ve zorlayıcı olduğundan dolayı sıkıntılar yaşamakta. Müfredat hazırlanırken birçok unsur göz önünde bulundurulmalı. Bunlar toplum yapısı, çevresel ihtiyaçlar, bireyin ihtiyaçlarıdır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Eğitim müfredatı isteneni vermiyor. Müfredatlar yerelleri dikkate almadığı için yetersizdir. İlkokulda, ortaokulda da, lisede de durum aynı. Müfredatlar çocuğun kendini içinde bulacağı birebir müfredatlar değil. (HDP1K)

Çevrenin ihtiyaçlarına, köyün ihtiyaçlarına, şehrin ihtiyaçlarına göre eğitim olmalı ve buna paralel olarak da gerçekten dünya değişiyor. Mesela 5 yıl sonrasında dünya kadar farklılıklar oluyor eğitim dalında bunun önünü açacak bu bilgi birikim ve beceri verebilecek kurumların olması gerekiyor. (HDP2E)

Müfredat oluşturulurken daha çok bilgi odaklı bir anlayış var. Birey okulda öğrendiklerini günlük hayatta kullanamıyor. Mesela üniversitede mesleki anlamda edindiği bilgilerin birçoğu teoride kalıyor. Kişi meslek hayatına geçtiği zaman bir bocalama evresinden geçiyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Müfredat ihtiyacı karşılamıyor, yani okullarda uygulanan müfredatlardan hiç bir tanesinde yetişen eleman ve elemanların işe girerken yeteneklerine baktığınız zaman bir şekilde yeterli olmadığını görüyorsunuz zaten. Dolayısıyla müfredatın yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. (HDP3E)

Eğitim müfredatı ile ilgili bir diğer sıkıntı da müfredatın daha çok devlet ideolojisine hizmet etmektedir. Ülkemizde ulus-devlet anlayışı vardır ve amaç bu anlayışı bireylere enjekte etmektir. Hazırlanan müfredatlar da bu yöndedir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Bütün ulus devletlerde eğitimin ilk amacı hangi ulusta olursa olsun o devletin ideolojisini topluma enjekte etmektir. İsteddiği Ulus Devleti inşa etmektir. Bizim

Devletimiz Türk Ulusu üzerine inşa edilmiş bir kurumdur. Amaç herkesi Türkleştirmektir. Dolayısıyla bundan vazgeçmek lazım, yani insan olmak, insan olarak çevreye yararlı olmak eğitim bunun üzerine kurulmalıdır.(HDP2E)

Hiç yeterli değil. Hele 2016'dan sonra darbe girişiminden sonra kendi yazdıkları kitapları nasıl yazıldığını kendileri bile anlamadılar. Ortaya çıktı ki cinsiyetçi boyutu ağır olan halkına hakaret eden boyutları ortaya çıktı. Bir zamanlar biz Talim Terbiye Kurumunu çok eleştiriyorduk şu andaki kitap düzenleme inceleme Kurumu ondan daha kötü. Kitaplar bilimsel olsaydı her yıl yeni kitaplar çıkarılmazdı. Ha bire kitap değişiyor. Bilimsel bilgiler sabittir. (HDP4E)

Eğitim müfredatları bireyin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamamakta görüşü hâkimdir. Müfredatın içeriğinin yoğun ama boş olduğu günümüz şartlarına uyum sağlamadığı belirtilmektedir.

Eğitim Ortamları

Eğitim ortamlarının düzenlenmesi ve okulların ihtiyaçlarının karşılanması nitelikli bir eğitimin gerçekleşmesi adına önemlidir. HDP bu konuda,

- Tüm okullarda fiziksel olanaklar, öğretmen niteliği ve eğitim programları bakımından aynı düzeyde eğitim verilmesinin sağlanmasına,
- Öğrenciler ve yetişkinler için tek öğrenme yerinin okullar olmaması; kentin semtlerine yayılmış halk kütüphaneleri, kitaplıklar ve kültür merkezleri ile geniş zaman dilimine yayılmış öğrenme ortamlarının sağlanmasına vurgu yapmaktadır. (Tedmem,2018)

3.3.18. Daha Fazla Bütçe

Okullardaki fiziksel altyapıya baktığımızda birçok eksikliğin olduğunu görebilmekteyiz. Bunlardan bazıları sınıfların kalabalık oluşu, okullarda laboratuvar, kütüphane, spor salonu gibi benzeri yerlerin olmamasıdır. Yeterli bir bütçeyle ve okul sayısı artırılarak bu duruma çözüm bulunabilir.

Okullar kalabalık kapasite yetersiz. Sınıflarda en fazla 25-30 öğrenci olmalı. 60 öğrenciyle eğitim alınıyor. Bina sayısı yeterli değil. BİR dönem üçlü sistem

yapıldı. Yeni sistemde tekli eğitime geçilecek ama nasıl yeterli okul yok.
(HDP1K)

Siz 30 metrekareye 90 kişi 60 kişi sığdırdığınızda nefes alışverişleri bile sıkıntılı. Eğitime baktığımızda bir sıraya 3 kişinin oturduğunu görüyoruz. Ortaokulların hatta ilkokulların ayrıldığı ama aynı binanın sadece ortasına bir set çekerek ayrıldığı bir süreçte sorun vardır. Okul uygulama bahçesi var mı okul uygulama bahçesinin olmadığı yerde o çocuklar neyi yaşayacaklar. Okul bahçesinde gezerken birbirlerine çarpıyorlar. Ortamları yok sınıf ortamları yok okul içinde uygulama laboratuvarları yok. Kaç okulda var, spor salonu kaç okulda var? (HDP4E)

Devlet eğitim kurumlarını düzenlerken de olaya biraz daha ideolojik bakıyor. Yetersiz durumda olan birçok eğitim kurumu olmasına rağmen bunlara kaynak ayırmıyor ve denetleme mekanizması da bu yönde çalışmıyor. Ama durum diğer bir eğitim kurumu olan Kürtçe kursuna gelince olay baştan değişiyor ve kendi devlet eğitim kurumlarına sağlamadığı ve şart koşmadığı birçok ayrıntı ve özelliği bu kurumlardan talep ediyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani bunun için ben yine kendimden örnek vereyim. Ben 2002'de emekliye ayrıldım 2005'te Kürtçe kurslar açıldı. Ben de Kürtçe kursunda yetkililerden biriydim. Binayı yapmıştık işte binada eğitime başlayacağız. Müfettiş geldi, tesadüf daha önce Milli Eğitim'de çalışırken de beni teftiş eden müfettişti. Geldiğinde elinde metre vardı metre ile ölçüm yaptı. Sonra dedi ki burada kaç metreküp hava var bende ne yapacaksın havayı diye sordum işte kaç metreküp hava varsa o kadar öğrenciyi yor ona göre bu sınıfa kaç öğrenci alınabilir, kaç öğrenci yerleştirilebilir. Hesabı yaptım bizim derslik normalde 22 öğrencilikti. Yani dedim ki hocam şimdi burası Kürtçe kursu olmasaydı, siz aynı şeyleri gerçekten yapar mıydınız? Ama dedim ben Yahya Kemal Beyatlı Okulu'nda öğretilirdim. Siz de tehdit amaçlı geldiniz sınıfımda tam 72 tane öğrenci vardı. İçeri girdiniz ve bana dediniz hocam siz bana dediniz ki siz 72 tane öğrenciyi bu sınıfta tutup susturabiliyorsanız o bile yeter dediniz. Hiç mi vicdanınız sızlamadı mı 36 tane öğrenci olması gerekirken 72 tane öğrenciyi bir sınıfa koyduğunuzda ne okulla ilgili bir soruşturma açtınız ne de müdürle ilgili. Onun ismi Kürtçe kurslarıdır bir öğrenci fazla geldiği zaman sorun çıkar. Dolayısıyla fiziki şartlar bu şekildedir. Dolayısıyla eğitiminde rahat bir ortamda olması

lazım lavabosundan tut dersinden tut laboratuvarımdan tut fiziki şartlar yerine getirilmeli bunun içinde bütçe ayrılmalı. (HDP2E)

Fiziki şartlar yetersiz bulunmaktadır. Özellikle kırsal alan ve şehir merkezleri arasında büyük farklılıklar vardır. Bütçe planlanırken bölgesel farklılıklar göz önünde bulundurulmalı ve dağılım bu şekilde yapılmalı görüşünü benimsemekteler.

Okul Güvenliği

3.3.19. Polisle Çözülmez!

Okullarda güvenliği sağlamanın en temel yolu çocuğu bilinçlendirmek, sağlıklı ve huzurlu bir toplum, bir aile bir okul anlayışını bireye kazandırmaktır. Bunun için en baştan çocuğa sevgi, saygı, güven, barış ve huzur anlayışını kazandırmak en temel görevimiz olmalıdır fikri yaygındır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Huzuru sağlamanın yolu gerçekten o huzuru sağlayacak bilinci, bilgiyi beceriyi ortamda öğrenciye kazandırmaktır. Bu da gösterilmediği zaman mümkün değil. Bunun için de bir örnek vereyim. Bir hastaneye gittik, hastaneye gerçekten çok temizdi. Sigara yaktık, sigarası o zaman içmek yasak değildi. Etraf o kadar temizdi ki külümüzü nereye bırakacağımızı şaşırdık, utandık. Eğer ortam kirli ise sen de temizliğin farkına varmadan kirletirsin. (HDP2E)

Sorun çözmeye yönelik, barışçıl ve diyalog yönteminin devreye girmesi gerekiyor. Ve çocuklar bunun farkına vardıkları zaman şiddeti kullanmayacaklardır. Ama her gün televizyon ya da ülkenin durumu izlerken çocukları şiddetsiz bir yaşama yönlendirmek ya da öyle bir durum söz konusu olamaz. Dolayısıyla toplumda ne görüyorlarsa onu öğretiyorlar. Bu çerçevede bakmak gerekiyor. Öncelikle zihniyetin değişmesi gerekiyor, yani şiddetin önlenbilmesinin temelinde zihniyet değişikliği yatıyor. (HDP3E)

Okullarda güvenliği sağlama adına her okula bir polis memuru görevlendirilmesi durumu mevcut. Genel görüş bu uygulamanın yanlış olduğu yönünde. Polisiye tedbirlerle ya da okullara güvenlik dikilerek bu sorununun çözülemeyeceği kanısındalar. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Güvenlik görevlisini okula getirmekle sorun çözülsedydi şimdi hiçbir sorun olmazdı. Sorun öğretmenle ilgilidir, çocuğa yaklaşımla ilgilidir, eğitim

sistemiyle ilgilidir. Her çocuk masum doğar, toplum, aile ve eğitim çocuğu şekillendiriyor. Bunları göz ardı ederek sadece okulun kapısına polis dikerek olayı çözeceksiniz. Bu farklı sorunlara yok açar. (HDP1K)

Yani bir kere okulların güvenliğini sağlayacağım diye iddiada bulunan güvenlik sistemlerinin geri çekilmesi lazım çünkü asıl güvensizliği o oluşturuyor. Okulda polis uygulaması bilerek yapılan bir sistemdir her okula polis uygulaması kesinlikle yanlış bir sistemdir(HDP5E)

Şiddetin yaygınlaşmasının bir diğer boyutu da şiddetin sanki normal bir durummuş gibi çoğun önüne getirilmesidir. Yani eğer siz toplumda şiddeti sıradan bir olguymuş gibi gösterirseniz çocuk da bunu normalmiş gibi karşılayıp hayatına uygulayabilir. Buna önce TV'lerden, sosyal medyadan, sokaktan, aileden yani toplumdaki başlamak lazım görüşündeler. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Şimdi zihniyet ha bire şiddet üretirken polisiye tedbirlerle şiddet önlenemez. Dolayısıyla şiddetin önlenmesi için özellikle çocukların bu şiddet ortamından arındırılması gerekir. (HDP3E)

Ben şiddetin sadece bir güvenlik boyutu olduğunu düşünmüyorum. Yani siz toplumun yaşamını nasıl yönlendirirsiniz. Yani bir siyasetçi her televizyona çıktığında birbirlerine ağza alınmayan laflar hakaretler ettiğinde o çocuk da onu söylediğinde bunu doğal karşılar ve kendisi de yapar. Bunu söylemek çocuğa çok doğal geliyor. Hatta evde izlediğiniz televizyondan ailenin yaşadığı ekonomik sorunlardan bakın birçok ailenin yaşadığı ekonomik travmalar öğrencinin psikolojisini etkiliyor. Çocuğa yalan söylüyoruz bu eğitim sisteminde. Çocuk babasından para alamadığında gelip yalan söylüyor öğretmenine. Bazen zorladığında çocukla ailede şiddet başlıyor. Medya da televizyon da bu şiddet kültürünü doğal gösteriyor. (HDP4E)

Okullarda güvenliği sağlamanın güvenlik güçleriyle olmayacağı bunun en sağlıklı yolunun bireye iyi bir eğitim vermektir ve bilinç kazandırmaktan geçtiğini belirtmekte.

Teknoloji

3.3.20. Doğru Kullanılmalı

Teknoloji çağındayız. Teknolojiyi eğitime iyi kanalize etmek lazım. Bilindiği gibi her şeyin doğru ya da yanlış kullanımı vardır. Teknolojiyi de öyle düşünmek gerekir.

Şimdi iki boyutu var. Çocukları gerçekten belli bir aydan sonra sen bunun eğitimini üstlendiğin zaman bunun becerisini her boyutuyla işte parmak kullanımından tut işte bütün her boyutuyla bu becerileri vermek zorundasın. Beceri verdiğin zaman daha sağlıklı bir yani vücut teknolojiyi kullanmaya hazır oluyor. Şimdi hepimiz biliyoruz öğrencilerde telefonlar var tabletler var, akıllı tahtalar var. Şimdi bunu oyun amaçlı, zaman öldürme amaçlı kullandığı zaman çeşitli sakatlıklara hastalıklara neden oluyor. Gerçekten dikkatli, kontrollü kullanmak lazım. Bilgi, beceri artırma kazanma boyutuyla kullanıldığı zaman seni ileriye götürür. (HDP2E)

Teknoloji tabii ki geliyor. Olumlu olarak yansımak zorunda; ama teknoloji hayatımıza girdiği için çoğu becerimizin önüne de engel teşkil ediyor. Dolayısıyla eğitime yararlı olacak şekilde eğitimin içine sokulmalı yoksa eğitimin diğer kısımlarında problemdir. (HDP3E)

Bu çağda teknolojiye karşı çıkmayı doğru bulamayız, kullanılması gereken şeydir. Biz telefonu çocuğu eğitmekten çok daha çok çocuğu susturma amaçla kullanıyoruz. Çocuğu teknolojik anlamda geliştirme anlamında gerçekten sıkıntılar yaşıyoruz. Çocukların çok da teknolojiden yararlandıklarını düşünmüyorum öğretmenlerin de çok fazla teknolojiden faydalandığını düşünmüyorum. (HDP54E)

Teknolojinin eğitim alanında kullanılması şarttır. Bu konuda yapılan çalışmalar yetersiz görülmektedir.

Yurtlar

Yurtlar eğitimin her kademesinde büyük öneme sahiptir. Öğrencinin güvenilir, temiz ve ihtiyaçlarına cevap veren bir ortamda barınması en temel haklardanır. HDP bu konuda yurtlardaki şartların iyileştirilmesine yönelik ya da barınma ihtiyacının giderilmesine yönelik olarak,

- Yurtlarda öğrencilerin tek ya da iki kişilik odalarda barınmasını,
- Yeme-içme olanaklarının sağlanması, sıcak-soğuk su ve internet erişimi sağlanmasını,
- Yurtlarda sağlanan imkânların tüm üniversite öğrencileri için ücretsiz olmasını,
- Yurt ve barınma imkânı sağlanamayan yaklaşık bir milyon üniversiteli öğrenciye 500 lira kira yardımı yapılmasını,
- Ücretsiz yurt ve barınma hizmeti veya ek destekler aracılığı ile üniversite gençliğinin geleceklerinin tarikatlara teslim edilmesinin önüne geçilmesini sağlamayı hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.3.21. Ücretsiz Barınma

Devlet yurtları genel olarak bizim yurt ihtiyacımızı hem kapasite olarak hem yemekhane, temizlik, sosyal aktivite yönünden karşılamıyor. Bunun giderilmesi için ekonomik şartlarının düzeltilmesi ve yurttaki kalacak öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılaması gerekir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani yurtlarda da iki boyut var. Öğrenci mevcudu gerçekten fazla ve ekonomik olarak insanlar ekonomik şartlar içinde dolayısıyla onların rahat eğitim görebilmeleri için kalacak yerlerinin olması lazım. Bunun da yurtlarla sağlanması gayet normaldir. Yani hem sınıflarda hem diğer bölümlerde o yurtlarda birlikte beraber kalmaları, temizlik açısından, beslenme açısından, güvenlik açısından çok sağlıklı ortamların oluşturulması lazım. (HDP2E)

Karşılamıyor. Üniversiteye hazırlanan bir öğrenci kâbus görür, kazandıktan sonra bu sefer farklı kâbuslar görür, nasıl barınacak nerede barınacak burada. Yıbolara bir bakın pansiyonların hiçbir şekilde fiziksel koşulları yeterli değil birçok lisede pansiyonlarda olmadığı için çocuklar okulu bırakmak zorunda kalıyor asgari düzeyde gelirin olmadığı olduğu ailelerde yurdun çıkmadı bir sistemde izin verselerdi. (HDP4E)

Devlet yurtlarında yaşanan bir diğer sıkıntıda yurtlarda yine diğer konu başlıklarında olduğu gibi devlet ideolojine dönük yaptırımlar yapılmakta. Siyasi görüşler çatışmakta iktidara yakın taraflar rahat edebilirken geri kalanlar bunun birçok sıkıntısını yaşamaktadırlar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ayrıca yaşanan bir diğer sorun da devlet yurtlarının yetersizliğinden dolayı öğrenciler başka vakıf, dernek veya kurumların yurtlarında kalmak zorunda bırakılıyor ve bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getiriyor. Bunlardan biri de yurtlarda yaşanan taciz ve tecavüz olayları. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Birilerine peşkeş çekmemek lazım. Türkiye'de Yurtlar isimlendirilmiş. Sen o siyasete bağlısın, o yurtlar da kalabilirsin gibi. Birilerinin cebini doldurmamak lazım. Türkiye'de yurtlar eğitimin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için düzenlenmesi lazım. Ama yurtlar ne beslenme boyutuyla ne fiziki boyutuyla bu ihtiyaçlarımızı karşılıyor. (HDP2E)

Yurtlar yani yeterli bir donanıma sahip değil. Çocukların eğitimine ilişkin bir sürü vakıf ve dernek bunları sahiplenmiş durumda. Sizin de bilginiz dâhilindedir; Örneğin Ensar Vakfında tacizler, tecavüzler yapıldı buna benzer durumlar yaşanıyor. Dolayısıyla eğitim ve yurt ve benzeri şeyler bireylere gruplara ya da zümrelere sevk edilmemeli onların inisiyatifine terk edilmemeli. Bu kamusal düzeyde devlet düzenlenmeli. İyi bir eğitim reformuna ihtiyaç var. Yurtlarda bunun bir parçası. Özellikle bu taciz ve tecavüzlere karşı ciddi anlamda karşıt bir duruşun oluşması gerekiyor. (HDP3E)

Yurtların sayısının artırılması yönünde hemfikirler. Ayrıca barınma ihtiyacının sadece devlet eliyle sağlanması görüşü yaygındır.

Eğitim İstihdam İlişkisi

Kişi mezun olduğu alanda iş bulmakta büyük zorluklar yaşamaktadır. Bunların sebeplerinden biri aldığı eğitimin yetersiz olması bir diğeri ise mezun sayısının ihtiyacın üzerinde olmasıdır. HDP bu konuda;

- Eğitim ve istihdam arasındaki bağın sağlıklı hale getirilmesini,
- Mahallelerde ve semtlerde dayanışma ağlarının ve sosyalleşme olanaklarının geliştirilmesini planlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.3.22. Diploma Var İş yok

Üniversite mezunu birçok gencimiz var ama dönüp baktığımızda bunların yüzde kaçını istihdam ediliyor, bu oran baya bir düşük. Sadece üniversite sayısı ve üniversite

mezun sayısı arttırıldı. Bunların büyük bir çoğunluğu istihdam edilmiyor. Büyük bir işsizlik oranı var ve bu oran gün geçtikçe artıyor. Bu konuda;

Eğitimde istihdam sıkıntısı var. İşsizlik oranı çift rakamı aştı. Herkes üniversite mezunu olmasın insanlar iliği ve becerilerine göre yönlendirilirse istihdamda sorun olmaz. (HDP1K)

Bunun da iki boyutu var. Türkiye'de 80 milyonu aşkın bir nüfus var. İşsizlik oranı gün geçtikçe büyüyor, yükseliyor. Dolayısıyla mümkün değil. Ama artık biraz önce Tıp Fakültesi örneğinde verdiğim gibi gerçekten o eğitimi gören öğrenciler de mesleğinde iyi oluyorlar mesleğinin erbabı oluyorlar. (HDP2E)

Ayrıca işsizliğin bir diğer boyutu da verilen eğitim ihtiyaç duyulan kalifiye eleman, kalifiye işçi, kalifiye çalışan ihtiyacını karşılamıyor. Daha önce de belirtildiği gibi mezun sayısı çok ama nitelik olarak bakıldığında birçoğu sanayinin, tarımın, eğitimin nitelikli personel ihtiyacını karşılamıyor ne yazık ki. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani bütün şirketler işçi alımı yaparken ya da eleman alırken deneyime bakarlar niye deneyime bakıyor çünkü üniversitelerin verdiği eğitimin yetersizliğinden kaynaklıdır. Mezun olduğu alanda istihdam edilemiyor. Kapitalist modernitenin artışı ve yeni kariyer planlaması birçoğu üniversite eğitimi görüyor. Fakat kendi alanlarında değil farklı alanlarda çalışıyorlar. (HDP3E)

Eğer ihtiyacı karşılasaydı bu kadar işsizlik olmazdı. Biz sadece teorik düzeyde kitaplardan eğitim alıyoruz. Üniversitedeyken İlk bilgisayar derslerini bizim derslere koydular. Biz bilgisayarı kâğıt üzerinden öğrendik, okulda bilgisayar yok kâğıt üzerinden bilgisayar çiziyoruz oradan öğreniyoruz. Eğer ihtiyaçlar net olarak karşılansaydı yeterli eğitim verilseydi sorunlarda tam olarak çözüldü. Maalesef edilemiyor maalesef hiç kimse istihdam edilemiyor üniversite mezunları gidip garsonluk seyyar satıcılık yapmak zorunda kalıyorlar. Bazı bölümlerin iş imkânı nerede ise hiç yok. O da şunu getiriyor. Eğer siz iyi bir planlama yapmış olsaydınız insanların hayatının en verimli 4 yılını gidip orada heba etmezsiniz. Bunlar üzerinden de siyaset yapmazdınız. (HDP4E)

Verilen eğitim piyasanın ihtiyaç duyduğu işgünü ihtiyacını karşılamıyor. Ayrıca belli alanlarda yığılma olmakta ve bu da işsizlik sorununu beraberinde getirmektedir.

4.4.MHP'nin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları

Eğitime Temel Yaklaşımı

MHP 2018 genel ve cumhurbaşkanlığı seçiminde eğitime dair,

- Herkesin eğitim ve öğrenim hakkına sahip olduğu ve bu hakkın her ne suretle olursa olsun engellenemeyeceği, eğitim ve öğretimin devletin gözetim ve denetimi altında yapılması gerektiğini,
- Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip; manevî ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş; sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek; yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesini,
- Eğitim politikalarının yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanmasını,
- Eğitim sisteminin; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış, uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün yetiştirilmesini sağlayacak şekilde yapılandırılması, eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânlarının nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara yükseltilmesini vurgulamıştır.(Tadm,2018)

3.4.1. Öze Dönük Bir Eğitim

Eğitimin yaygınlaştırılması herkesin istediği alanda eğitim alabilmesi eğitimin önündeki engellerin kaldırılması yönünde emekli ve partide il sekteri olan MHP2 şu şekilde görüş bildirmiştir;

Şimdi biz siyasi parti olduğumuz için siyasi açıdan bakıyoruz. Siyasi yoldan bakıyoruz. Bunun için genel merkezimizin yaptığı bir plan çerçevesinde devam ettik, hareket ettik. Bu da nedir gençlere gereken önemin verilmesi, biz eğitimin yaygınlaştırması hedefindeyiz ve her kesimden herkesin eğitimde eşitlik olduğunu ve eğitimde mutlaka istediği şekilde eğitim almasının hak olduğunu düşünüyoruz. Bilhassa topluma kazandırılması gereken bu engellilerin diyelim

gerek bedensel gerekse eğitilebilir zihinsel engellilerin eğitilmesi yönünde çalışmalarımız vardır. Biz bunlara katılıyoruz. (MHP2E)

Eğitimin son zamanlarda sıkıntılı bir süreçten geçtiğini belirten MHP İl Başkan Yardımcısı bu konuda daha çok önceden denenmiş sistemlerin geri getirilmesi taraftarıdır. Sistemin bu kadar sık değişmesi başarıyı getirmektense kaos ortamı yaratmaktadır. Bu konudaki görüşleri şöyledir;

Son dönemlerde, son yıllarda daha doğrusu hükümetlerin ve bakanların en başarısız olduğu alan Milli Eğitimdir. Bunu mesela siyasi iktidarda hükümet de kabul ediyor. En başarısız olduğumuz alan Milli Eğitim çünkü çok fazla bakan değişti. Yaklaşık 7-8 tane Milli Eğitim Bakanı değişti. Aynı partinin iktidar döneminde bakanlar değişti. Hepsinin uyguladığı farklı farklı politikalar oldu. Tabii bu farklı politikaların uygulanması Milli Eğitim yöneticilerinin sık sık değişmesi ister istemez bir kaos ortamını beraberinde getirdi. Bizim daha çok istediğimiz daha önceden denenmiş eski dönemlerde başarılı olmuş uygulamanın ve sistemin teker uygulanması. Öyle sık sık sistem değiştirmek bir marifet değil, başarıda getirmiyor tam tersini bir kaos ortamı doğuruyor. Zaten birçok uygulamada bizim gördüğümüz eskiye dönüş var Milli Eğitim alanında. Yani eski sistemi tekrar geri getirme çabası var. Milli eğitim sisteminin partilere göre ya da kişilere göre değişmesini istemiyoruz. Yani milli bir sistem olmalı iktidarlar ya da bakanlar değişse bile bu sistem devam etmeli. Bu yönde bir talebimiz var.(MHP5E)

Eğitimde genel olarak okuyan ve üniversite mezunu olan bir nesil hedeflenmektedir. Eğitim konusunda AK Parti ve MHP'nin görüşleri ortaktır. Yeni Milli Eğitim Bakanı da bu konuda ciddi çalışmalar yapmaktadır. Bu konuda parti gençlik kolları başkanı MHP3E ve üniversite öğrencisi MHP4E'nin görüşleri aşağıdaki gibidir;

Şimdi şöyle söyleyeyim Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak okuyan bilgili bir gençlik istemiştir. Bunun için de uygun olan en önemli dersleri ve en iyi sistemi getirmeye çalışmışlardır. Bunun için öneriler vermişlerdir. Önemli olan bizim zaten Ülkü Ocakları ve Eğitim Kültür Vakfımız var orada da eğitim veriyoruz. Önemli olan gençlerin çok okuması şimdi okuyan daha çok öğreniyor. Genelde şimdi okullarda klasik dersler olarak gençlere farklı bir

politika izlenmeye başlandı artık öğrenciler daha çok dersleri boş vermeye başladı. Biz Ocaklar 'da şimdi bunu bitirmeye çalışıyoruz. Zaten ki sürekli izlediğimiz politika budur okuyan gençlik okuyan bir gençliği zaten kimse kandıramaz. (MHP3E)

Siyasi parti temsilcileri genel olarak eğitimin her alanda yaygınlaşması görüşündeler. Temel hedef üniversite mezunu bireyler yetiştirmektir.

3.4.2. Nasıl Bir Eğitim?

MHP İl Başkanı MHP1E eğitimin kişiyi gerçekte kendini geliştirebilecek nitelikte olması gerektiğini savunmaktadır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitimci nasıl olmalı? Eğitimci kendi alanında kendini gerçekten geliştirmiş olmalı, kendini geliştirdikten sonra öğrenci tatmin edebilmeli. Öğrencinin sorduğu sorular da doğru cevapları bulabilmeli. Dolayısıyla rehber öğretmenlik önemli, çocuğu yönlendirme anlamında önemli yani çocuğu doğru yönlendirmesi yanlış yönlendirirse çocuğun geleceği kararır.(MHP1E)

Eğitim sistemi günlük hayattaki ihtiyaçlarımızı karşılayabilmelidir. Eğitimde temel siyasi ideolojilerin entegre edilmesi değil de daha çok topluma faydalı bireylerin yetiştirilmesi olmalıdır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Eğitim sistemini şu an günlük şartlara uydurulması gerektiğini düşünüyorum. Bunu yükseltirken bir kombine yapılması gerekiyor. Şimdi Türkiye'de biliyorsunuz sık sık siyasette bakanlar değişiyor her bakan şahsi görüşünü eğitime getirmeye çalışıyor. Bir köklü eğitim politikasının yapılması lazım. Mesela son gümlerde gündemde bir olay var nedir, işte Avrupa gibi senenin belli aylarında birer hafta tatil üçer beşer gün tatil. Bunun iyi araştırılması lazım çünkü bizim toplumumuza uyar mı uymaz mı bizim toplum cevap verir mi vermez mi iyi araştırılması lazım. Dolayısıyla köklü bir eğitim politikası olmalı bu politika sık sık değiştirilmemeli sadece ve sadece ana hatları kalmak kaydıyla günün şartlarına uygun revize edilmelidir diye düşünüyorum. . (MHP2E)

Yani günlük yaşamda kişinin yaşamını konforlu kaliteli kolay kılacak bir eğitim anlayışı olmalı. Eğitim milli olmalı, aynı zamanda evrensel olmalı hem milli hem evrensel biraz tezatmış gibi görünüyor ama alandan alana; mesela tarihte milli edebiyatta milli olmalı, matematik fizik kimya da evrensel olmalı. İnsan

haklarında evrensel olmalı milli ve evrensel dengesini bir arada yürütebilen bir sistem. (MHP5E)

Eğitim bireye kendi geçmişini, hayatını milli ve kültürel değerlerini kazandırmalıdır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitimde şöyle söyleyeyim önce tarihini okutmalı tarihini öğretmeli yani tarihini bilmeyen insan zaten, Şöyle söyleyeyim bir heves bir umut bir gaye içinde olmaz tarih tekerrür tekerrürden ibarettir derler ya öyle. Şimdi Abdülhamit dönemindeki okullar Mustafa Kemal dönemindeki okullar yani gençlerin daha çok okuması lazım bilinçlenmesi lazım. (MHP3E)

Eğitimdeki hedef düşünebilen bireyler ve alanında uzman olabilen bireyler yetiştirmektir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ana konu aslında, bu iki ana konu üzerinden gidiyorlar ki zaten şu anda eğitim hedefim şu, eğitimdeki hedeflerde ki hedefim şu: Selçuk'un yaptığı iyi bir şey üniversite öğrencilerini düşünmesi gerçekten çok iyi bir şey; ama matematiği seçmeli derse alınması biraz yanlış oldu. Çünkü gerçekten bilimin temeli matematik yani matematikte. Aslında anadil olan Türkçenin olması gerekiyor. Diğer dersler mesela seçmeli derslere atılabilir. Matematik ve Türkçe'nin temel olması gerekiyor. Ayrıca eğitim sisteminde şu var Ziya Selçuk'un yaptığı gibi yani Milli Eğitim Bakanımız Ziya Selçuk yanlış hatırlamıyorsam şey üniversiteye hazırlık gerçekten çok iyi bir seçenek oldu. Kariyer merkezleri kuruldu. Ben bunu da normalde de düşünüyordum. Önceden kariyer merkezlerinin kurulması gerçekten çok iyi oldu. Öğrenciler üniversiteye geldikleri zaman neyi seçtiklerini biliyorlar, öyle değildi. Öğrenci argo tabirince paldır küldür seçiyordu. (MHP4E)

Eğitimde hedeflenen temel nokta bireylere kendini iyi yetiştirme imkânı sağlamaktır. Eğitim bireyin, toplumun ve çağın gereklerini karşılamalıdır.

Fırsat Ve İmkân Eşitliği

MHP eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlama adına,

- Dinî inanç, etnik köken ve felsefi düşüncelerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliği sağlanmasını,

- Gençlerin fırsat eşitliği çerçevesinde eğitim imkânlarından yararlanmaları sağlanarak eğitim düzeyinin yükseltilmesini,
- Kadınların ekonomik haklar, adalet, sağlık, eğitim gibi birçok alanda fırsat eşitliğine sahip olmasını,
- Kız çocuklarının okullaşmasının ve eğitimlerini sürdürerek meslek sahibi olmalarının sağlanmasını,
- Engelli vatandaşların eğitim ve rehabilitasyon haklarından yararlanarak güçlendirilmesini hedeflemektedir. (Tedmem,2018)

3.4.3. Her Alanda Eşitlik

Eğitimde fırsat eşitliği yok. Bunu eğitimin her alanında görebiliriz. Özellikle kırsal ve kentsel alanlarda eğitime erişimde büyük farklılıklar var. Ayrıca özel eğitim de fırsat eşitliğine engel olan noktalardan bir tanesidir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Maalesef. Ne yapılabilir? Şimdi bakın üniversiteye hazırlanan bir öğrenciyi örnek alalım mesela siz liseden mezun olduğunuzda yeterli bilgiyle mi üniversite sınavlarına girdiniz? Aynen dersanelere gittiniz. Şimdi bu dersanelerde ders veren öğretmenlerin çoğunluğu bildiğim kadarıyla ya da aldığımız haberlere göre okullarda da çalışıyor okulda da eğitim yapıyorlar dersanelerde verilen bu eğitim okullarda verilemez mi, eğitimin kalitesi arttırılmaz mı? Herkese aynı düzeyde eğitim verilemez mi? Ki bunu kabul etmek lazım bir kısım çocuklar vardır aşırı zekidir verileni hemen alır bir kısım çocuklar vardır zayıf alır buna eğitimcinin dikkat etmesi lazım. Bu zayıf adam, geç alan, geç öğrenen çocukları dışlamamak lazım. Dolayısıyla ben eğitimde şu an için eğitimde eşitliğin olduğuna inanmıyorum. (MHP2E)

Yok, tabii zaten şimdi ülkemizin gerçeklerine baktığımız zaman ailelerin ekonomik durumları ölçüsünde eğitim imkânlarına ulaşma olanakları çok farklı. Özel okullara bakıyoruz. Şimdi ekonomik durumu iyi olan ailelerin gittiği okullar daha çok iyi oluyor. Etüt, kurs, dersane vesaire... Bu ekonomik duruma paralel olarak devam ediyor. Diyarbakır'da bu son yıllarda eskiye oranla aradaki çita biraz daha daraldı gibi. Çok aşırı uçlar vardı. Mesela kırsal kesimdeki, gerçi bu tüm Türkiye için böyle yani 20-30 yıl önce Diyarbakır'da kırsal kesimde yaşayan ile şehir merkezinde yaşayanların oranı birbirinden çok

farklıydı. 30 yıl önce nüfusun yüzde 70'i kırsal kesimde yüzde otuzu şehirlerde yaşıyor şuanda. Kırsal kesimde oranı %10, %90 da şehirlerde yaşıyor. Bu Türkiye ortalaması Diyarbakır'da da böyle şehirde yaşama oranı yükseldiği için eğitim ve yani okullara ulaşma imkânı çok daha fazla oldu. Bu aradaki çitayı biraz daha azalttı. Yani tam eşit olduğu anlamında değil, biraz makası daralttı. (MHP5E)

Fırsat eşitliği tam anlamıyla var diyemeyiz ama bu konuda ciddi çalışmalar yapılıyor. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Eğitime erişimde kastınız elektronik ortamındaki eğitime erişim mi? Yani şöyle bir şey Milli Eğitim Bakanlığı bu konuda belli çalışmalar yapıyor, özellikle dershanelerin kapatılması özel okulların kullanımının kısıtlanması bu tarz şeyler yapıyor. Devlet ama halen de eşit değil, devlet bunun önüne geçmeye çalışıyor. Ama dediğim gibi gerçekten zor bir iş çünkü zincir gibi oluşmuş zinciri parçalamak da zor şuan için. Tamam, gün geçtikçe eğitime erişim artıyor. Tam da yeterli değil özel okulların verdiği eğitim ile devlet okullarının verdiği eğitim hemen hemen aynı. Özel okullar biraz daha rehberlik sistemini güçlü tutuyorlar. Aslında bu biraz da hocadan kaynaklanıyor, öğretmenlerden de kaynaklanıyor olabilir. Ben de kendim öğretmenlik okuyorum öğretmenliği gerçekten de biraz süzüp analiz ettiğimde burada öğretmenlerin de belli bir yanlış politikası var hem de devletinde önceden eğitim politikasında yanlışlıkları vardı şimdi bu durum yavaş yavaş; hatta yavaş yavaş değil de hızlı bir şekilde düzeltilmeye çalışılıyor. (MHP4E)

Eğitimde fırsat eşitliği mevcuttur. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Var tabii ki de herkes istediği eğitimi alabiliyor herhangi bir sıkıntımız yok. (MHP3E)

Siyasi parti temsilcilerinden bir kısmı eğitimde fırsat eşitliğine dair sıkıntıların olduğunu belirtirken bir kısmı da eğitimde geçmişten günümüze iyileştirmeler olduğuna dairdir.

Öğretmen Niteliği

MHP eğitimde öğretmen kalitesini yükseltmek için,

- Öğretmenlerin ek göstergesinin 3600'e çıkarılmasını,
- Çalışma şartlarının iyileştirilmesini,
- Atanamayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanmasını sağlayacak şekilde kadro ihdası yapılmasını planlamaktadır. (Tedmem,2018)

3.4.4. Daha Verimli Öğretmenler

Eğitimin sisteminin temelinde büyük sıkıntılar var. Eğitim fakültelerinde verilen eğitimi baştan gözden geçirmek gerekir. Eğitim fakültelerine alınan öğretmen sayılarına öncelikle bir kısıtlama getirilmesi gerekir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani sistemde sıkıntı olduğu belli. Çok fazla eğitim fakültesi, bak bu eğitim fakültelerinin büyük bir kısmı da ikinci öğretim. Yani gece eğitim dediğimiz eğitimi veriyorlar. Şu anda 300, Bazı üniversitelerimizde değil açıkçası özellikle Dicle Üniversitesi'nde öyle bir sistem yok maalesef. Bizim şöyle bir çalışmamız var zaten rektör hocalarla konuşuyoruz projelerimiz var mesela örnek vereyim Dicle Üniversitesi'nde mesela dersler genelde yok tabii biz bunu sürekli rektöre söylüyoruz, düzeltmeye çalışıyoruz. . (MHP3E)

Öğretmen niteliklerinin yetersiz olmasının en büyük sebebi eğitim fakültelerinde verilen eğitimin kalite eksikliğinden kaynaklandığı temel görüştür. Yani temel sorun verilen eğitim olarak görülmektedir.

Öğretmen İstihdamı

3.4.5. Atama Sistemi Düşündürücü

Atama sisteminde büyük sıkıntılar var. En büyük sıkıntı kendi mezun ettiğiniz öğretmene güvenmeyip onu başka sınavlara tabi tutmaktır. Diyelim ki ihtiyaç fazlası öğretmen var. Öğretmen alımını sadece KPSS ile halledebiliriz. Mülakat gereksiz ve yanlış bir sistemdir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

O çok ayrı bir mevzu çok daha ayrı bir mevzu şimdi sen öğrenciyi zaten imtihanla okula alıyorsun ve yetiştiriyorsun öğretmen yapıyorsun ondan sonra tekrar imtihana alıyorsun, çünkü sen yetersizsin diyorsun. Kardeşim o zaman

baştan tedbirini alacaksın, baştan yapacaksın. Hani bunun haksızlık olduğunu düşünüyorum. (MHP2E)

Son dört beş yıldır öğretmen atamada KPSS puanı artı mülakat sistemi uygulanıyor. Üç yıl önceki uygulamaya baktığımız zaman KPSS de yüksek puan alan öğretmen adaylarına mülakatta çok düşük puanlar verilmekteydi ya da KPSS de düşük puan alanlara mülakatta yüksek puan veriliyordu. Yalnız son bir yıldır bakanlık bunu yuvarlamaya başladı. KPSS puanı ile eşdeğer mülakat puanı vermeye başladı. Tabii burada da şu soru akla geliyor, KPSS ile aynı puanı veriyorsan mülakata ne gerek var. O zaman niye yapıyorsunuz, biraz sıkıntı var. Yani sadece KPSS puanı ile atama yapılması en doğrusu. (MHP5E)

Atama sisteminde mülakat olması doğru bir uygulamadır. Çünkü nitelikli öğretmenlerin seçimi için böyle bir uygulamaya ihtiyaç vardır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Aslında doğru bir sistem şimdi mülakat askerlikte de vardır. Askerlikten örnek vereyim yeterli gücü yeterli bir kuvveti yeterli bir fiziği olmayan bir insan nasıl asker olacak öğretmenlik de öyle olmalı. Örnek vereyim yeni mezun olmuş bilgisiz birinin öğretmen olduğunu düşünün olmaz değil mi gençlere öğretmez. İyi bir şey aslında önceden de getirilmesi lazımdı.(MHP3E)

Öğretmen atama sisteminde sınav ve mülakatın olmasını bazı parti temsilcileri gereksiz bulurken bazıları ise bunun gerekliliğine inanmaktalar.

Anadilde Eğitim

- MHP temel olarak Türkçeden başka bir dilde anadilde eğitim yapılmamasını istemektedir. (Tedmem,2018)

3.4.6.Anadilde Eğitime Hayır

Anadilde eğitim temel haklardandır. Bu konuda yeterli çalışmaların yapılp ihtiyaç duyulan bölgelerde anadil eğitimi yapılmalıdır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Anadilde eğitim tabi ki kişinin özlük haklarının içerisinde önemli bir yer tutan bir şeydir. Herkes anadilini öğrenebilir, öğrensin eğitimi olsun isteyen öğrensin. Zorlama olmasın. Örneğin bir nasıl söyleyeyim Türk dışında değil de herhangi bir etnik kökünde olan bir vatandaşın A etnik kökünde olan bir vatandaşa gelip de B etnik kökünde bir vatandaşın dilini öğretmeye çalışmamalı. Şimdi bizim okullarımızda İngilizce var Almanca var Fransızca var, var Allah var. Şimdi kim yeterince Almanca eğitimi alıyor İngilizce eğitimi alıyor, Fransızca eğitimi alıyor. Bunların köklü bir şekilde eğitimle revize edilmesi lazım. Dolayısıyla öğretmenin de iyi yetiştirilmesi lazım. (MHP2E)

Anadil eğitimine hiçbir şekilde gerek yoktur. Zaten resmi dil Türkçedir ve eğitimler bu dilde verilmelidir. Bölgesel dillerin dışında daha evrensel diller öğretilir. Yereldense evrensele yönelip tüm dünyanın benimsediği ve işimize yarayan dilleri öğrenmeliyiz. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Anadilde eğitim bence çok gereksiz bir uygulama olur. Şimdi ülke genelinde şu açıdan söylüyorum farklı bölgelerde etnik an dil eğitimi yapıldığı zaman ki sonuçta o okulu bitiren çocuklar nerede iş bulacaklar. Örneğin bir mühendis düşünün ilkokulu, ortaokulu, liseyi, üniversiteyi anadilinde okuyor. Okulu bitirdiğin zaman hangi şirkette çalışacak ileriye dönük sıkıntılar olur. Gerek olmayan bir şey. Yani bir arz talep meselesi olur. Örneğin isteyen aileler kendi çocuklarına kendi ana dillerini unutmamaları için öğretebilirler. Anadil eğitimi okullarda seçmeli ya da farklı bir şekilde yapılır ama eğitimi tamamen anadilde vermek ileriye yönelik. Bence sıkıntılar doğurur. Bence bir 10 yıl öncesinde ülkemizde bizim Anadolu Liseleri çok yaygındı tek gerekçesi ilk yıl yabancı dil hazırlık sınıfının olmasıydı. Şimdi artık Türkçe aileler için yeterli olmuyor. Aileler evrensel bir dil olan İngilizce yöneliyorlar. Böyle bir gidiş varken tutup geriye doğru çevirip lokal bir yöresel geleneksel bir dilde eğitim istiyorum demek pedagojik değil siyasi bir duruma kaçıyor. Eğitimi de o siyasi şeylere feda etmemek gerekiyor.(MHP5E)

Öyle bir saçmalık olamaz çünkü size şöyle söyleyeyim Bugün 7000 kilometre öteye gidin Makedonya'ya Kırgızistan'a gidin Bosna'ya gidin onlar bile ben Türk'üm deyip Türkçeyi öğreniyorsa Lazlar yine Türkçe konuşuyorsa Araplar yine Türkçe öğreniyorsa anadil diye bizim tek bir ana dilimiz var o da Türkçedir diğer diller lehçemizdir. (MHP3E)

Siyasi parti temsilcilerinin bir kısmı anadilde eğitime karşı çıkarken bir kısmı da anadilde eğitim verilmesi taraftarıdır.

Din Eğitimi

MHP din eğitimini daha sağlıklı yürütmek adına,

- Din kisvesi altında pazarlanmaya çalışılan sapkın akımlara karşı çocuklarımızı korumak için Anadolu irfanını öne çıkaran bir din öğretimi benimsenmesini,
- Bilgi ve aklın ışığında İslam geleneğinin genç kuşaklara öğretilmesi, radikal grupların gençlerimizi terör örgütlerine yönlendirmesinin önüne geçilmesini amaçlamıştır. (Tedmem,2018)

3.4.7. Denetimli Bir Din Eğitimi

Özellikle ilkokulda dini konular çocuklara anlaşılır bir dille, çocukların yaşına uygun bir şekilde çocuklara aşılanmalı. Yani ilkokulda aldığı din eğitimi kesinlikle çocuğun geleceğinde, hayatında belirleyici olacaktır. Yani malumunuz bizim bölgede özellikle genelde kulaktan kulağa dedikodularla insanlar işte şu hadiste şöyledir şu hadiste böyledir şekli ile dini yorumlarlar. Doğru düzgün dini birikimi olmayan insanlar, âlimmiş gibi toplum içerisinde yorumlar yapar, toplum içerisinde yer edinirler. Ve bunun yanlış olduğunu biz toplumsal yaşamımızda, gündelik hayatta görüyoruz. Yani faizcilik yapan akşam camiye gidip namaz kılp Allah'a dua edebiliyor. Veda hutbesinde değinilmiş bir konu. Her türlü faiz ayaklarımızın altındadır bir hadis değildir bu bir gerçektir. Faizciliğin yanlış olduğunu bile insanlarımız bilmiyor. O yüzden ilkokulda din eğitimi özellikle bu şekilde önde tutulmalı. Ta İlkokuldan itibaren adalet anlayışı insanları aşılanmalıdır.(MHP1E)

Din eğitimi okullarda verilmelidir. Din eğitime temel eğitim kademesinde başlanmalıdır. Bu kademe en azından dinle ilgili temel bilgiler anlaşılır bir şekilde aktarılmalıdır. Çocuk aldığı bu din eğitimiyle daha ahlaklı bir kişiliğe sahip olacak ve adalet duygusunu kazanacaktır. Bu konuda;

Temel bir din eğitiminin verilmesi gerekiyor. Çok eskiden mesela bu yapıyordu din kültürü ve ahlak bilgisi dersi vardı. İhtiyaca göre İmam Hatip liseleri vardı ama maalesef son dönemlerde milli eğitimimiz din eğitimi üzerine inşa edilmeye başlandı. Bakıyoruz bütün şehirlerde okulların yarısı İmam Hatip

Ortaokulu yarısı İmam Hatip Lisesi neredeyse Diyarbakır'daki okulların yarısı İmam Hatip. Kaliteye baktığımız zaman hani İmam Hatip öğrencisi değiller, bu kadar imamı bu kadar hatibi nereye istihdam edeceksiniz. İhtiyaç varsa şöyle İmam Hatip adı altında değil de ülkemizin ihtiyacı olan İmam ve hatipleri yetiştirecek kadar okullar açılmalı. Geri kalan diğer liselerde ortaokullarda din kültürü ve ahlak bilgisi dersi, Kuranı Kerim dersi, Peygamberimizin hayatı dersinin şeklinde dersler koyulup o eğitim orada verilebilir. Ama ihtiyaç olmadığı halde bütün okulları İmam Hatip Ortaokulu, İmam Hatip Lisesi yapmak din eğitimine zarar veriyor hem imam hatiplere zarar veriyor. (MHP5E)

Din eğitimi okullarda verilmelidir. Verilen din eğitimini kişi kalbinde hissedebilmelidir ve bunu hisseden birey farklı bize göre uygun olmayan durumlardan uzaklaşır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Bende din eğitimi okullarda verilmeli. Ama zorunlu değil de daha çok seçmeli olarak verilebilir.(MHP4E)

Din eğitimi seçmeli ders olarak tercihe bırakılabilir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Aynı şekilde demin bahsettiğim gibi yani bir adam şu etnik gruptadır belki inancı fazladır, değişiktir inanç bazında kendine göre bir anlayışı vardır. Şimdi buna gelip de başka bir toplumun dinini empoze etmeyi şey görmüyorum. Serbest bırakılmalı isteyen din eğitimi almalı. Zaten eğitim biliyorsunuz ailede başlar zaten aile temelde kökende din eğitimi verecektir. Ama isteyen daha ileriye götürmek isteyen bakımından okullarda da din eğitimi uygulanmasından yanayım ama zorlama olmadan kişiye baskı kurmadan. (MHP2E)

Farklı kültürlerin farklı ırkların ve farklı inanışların bir arada yaşadığı bir ülkeyiz. Din eğitimini alma ya da almama kişiye bırakılmalıdır. Okullarda din eğitimi verilir ama din eğitimi alma adına kimseye baskı kurulmaz.

Okul Yönetici Seçimi

3.4.8. İyi Yöneticiler

Okul yönetici seçiminde uygulanan sistem tamamen yanlıştır. Çünkü yöneticilik öğretmenlik dışında bambaşka bir kavramdır. Yöneticilik ilgi, bilgi ve becerisi olanlar okul yöneticisi olarak atanmalıdır. Daha sağlıklı bir sistem

uygulanmalıdır. Mülakat ihtiyaçlarımızı karşılamamaktadır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Şu anki mevcut sistem kesinlikle uygun değil. Tamamen yazılı sınava dayalı bir sistemin getirilmesi gerekiyor. Şu andaki sistem mülakatla yapılıyor ve ekler var tabii ki oradaki belirleyici unsur mülakat. Mülakatlardan önce belli çevreler, belli sendikalar, belli siyasi partiler, belli milletvekilleri kendi listelerini Milli Eğitime gönderiyorlar. Mülakat komisyonu sadece formalite icabı orada duruyor. Gelen listelere göre alım yapıyorlar. Bu işi yapamayacak insanları okullara yönetici olarak gönderiyorlar. Bizim şu anda Diyarbakır'da eğitim konusunda başarısız olmamızın sebebi yüzde seksen nedeni bu. Yönetici atamaları benim adamım diye bir adamı okula müdür yapıyoruz. O kişi o işe uygun değil, okulu yönetemiyor. Okul iyi yönetilmediği için okulda kaos yaratıyor. Müdür problemleri çözmesi gerekirken müdürün kendisi problem oluyor veya müdür yardımcısının kendisi problem oluyor. Şu yönetici atamayı liyakat ve kariyer esasına göre yapabilirsek yüzde seksen bizim eğitimimiz özellikle Diyarbakır için söylüyorum başarı sağlanır. (MHP5E)

Yöneticilerin seçimi bence belli bir öğretmenlik kademesi olan öğretmen belli bir süre görev alması gerekiyor ki bu işi yapabilsin. Önemsenmesi gereken bir meslek. Yani şöyle bir şey yani bir bakkal bir marketçilik gibi değil. Sonuçta genç yetiştiriyorsunuz, ülkenin geleceği yanlış yetiştirdiğiniz de belki çevreyi batırır belki ülkeyi batırır daha kötü sonuçlara yol açar. O yüzden müdür ve müdür yardımcılarını öğretmenleri denetleyen bir yapı, okulun diğer okullarla diğer kurumlarla iletişim halinde olduğu için müdür ve müdür yardımcılarının belli bir öğretmenlik seviyesini geçecek olanlardan olması lazım. Ve öğretmenlik seviyesini geçirdiği kademe, kademeye göre müdür ve müdür yardımcılarını seçilir. Öğretmenlik gerçekten çok kutsal bir meslek dediğim gibi önceki sorular gibi gerekli olan tarafları var sınavın gerekli olmayan tarafları var. Bir öğretmenin tek bir alanda değil tüm alanlarda usta olması gerekir. Çünkü dediğim gibi hani genç yetiştiriyorsunuz sonuçta bilgisiz olmanız gençleri çok kötü etkiler. Mesela ben öğretmen olduğum zaman öğrenci gelip bana bir soru sorduğu zaman ben bunu bilemezsem gündemdeki sorulardan bahsediyorum. Mesela dün akşam babasıyla beraber televizyon izlediğinde haberlerde gördüğü şeyi bana sorarsa ve ben onu bilemezsem bu benim ayıbım olur. Öğretmenin bilgiye ulaşması gerekiyor. Dediğim gibi gerçekten doğru

kişiler yönetirse ki zaten doğru kişiler yönetiyor. Ha şöyle yani mülakatı yapan kişiler. Sonuçta onlarda memur onlar doğru olursa iyi. Onlar şey yaparsa iyi bir sistem. (MHP4E)

Yönetici seçimi yapılırken o işi gerçekten yapabilecek kişiler arasından seçim yapılmalıdır. Yönetici seçim sistemi yeniden düzenlenmelidir.

Eğitim Finansmanı

3.4.9. Doğru Dağılım

Eğitime ayrılan bütçe son yıllarda artış gösterdi. Ama yine de ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalıyor. Bunun en büyük sebeplerinden biri de özel eğitim ayrılan paydır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Milli eğitime ayrılan bütçede son zamanlar artışlar oldu. Ancak bu yine de Milli Eğitim okullarının ihtiyacını karşılamıyor. Bunun başlıca sebeplerinden biri de ülke nüfusumuzun fazla olmasıdır. Bu konuda çalışmalar yapılabilir. Görüşler aşağıdaki gibidir;

Milli eğitime ayrılan bütçenin yeterli olduğunu düşünüyorum ama ne şartta düzgün verimli kullanılırsa. Fuzuli gereksiz masraf yapılmaması şartıyla yeterli olduğunu düşünüyorum. Yani baştan söylediğim gibi aynı bu olay neye benziyor liseyi bitiren bir öğrenci üniversite imtihanına gireceği zaman mecburen kurslara yönlendirilmesi gibi. (MHP2E)

Milli eğitime ayrılan bütçenin yeterli olduğunu düşünüyorum ama dağılım da bazı sıkıntılar olabilir. Bu konuya yönelik de yeterli çalışmaların yapıldığına inanıyorum. (MHP4E)

Milli Eğitime ayrılan bütçe yeterlidir. Bütçe doğru kullanılır ve dağılımı adaletli ve düzgün yapılırsa sıkıntılar ortadan kalkar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yani biraz önce söylediğim gibi özel okullar konusunda devletin işi biraz daha sıkı tutması gerekiyor. Çocukların daha ilkokul, ortaokul, lise düzeyinde bir şekilde şanslarını hiç olmadığını düşünmemeli. Öyle bir şekilde ayarlanmalı ki bir belediye işçisinin çocuğu da özel bir okulda okuma fırsatı olmalı yine aynı şekilde bir işadammının oğlu da aynı sınıfta aynı masayı paylaşabilmeli. Böyle

bir adaletli sistem getirilmeli yoksa dediğim gibi bu ülkede adalet ve din her şeydir. İnanç her şeyi belirliyor. (MHP1E)

Özel okul kavramı biraz karışıktır. Devlet eğer özel okullara yönlendirme yapacaksa bunu tüm imkânı olmayan öğrenciye de sağlaması gerekir. Böylelikle çocuk eşit şartlarda eğitim görme hakkına sahip olacaktır.

Ortalama özel okulun ücreti yaklaşık 20 bin liradan başlıyor 20 bin lirayı karşılayacak bir kişinin artık eğitim bütçesinden teşvik alması gereksizdir eğer karşılayabiliyorsa zaten gücü varsa gönderebiliyorsa olay bitmiştir. (MHP2E)

Özel okullara genel olarak bir yönlendirme yapılmamalıdır. Eğer veli çocuğunu özel okula göndermek istiyorsa bunu kendi imkânlarıyla sağlamalıdır. Devletin özel okullara sağladığı teşvik payı kaldırılmalıdır.

Okul Öncesi Eğitim

MHP okul öncesi eğitimi düzenlemek için,

- Okul öncesi eğitim yaşının daha erkene alınması ve yaygınlaştırılmasını,
- Okul öncesi eğitimin milli bütünlük bilincinin geliştirilmesi, ahlaki ve manevi değerlerin güçlendirilmesi ve sosyalleşmenin sağlanması için düzenlenmesini hedef olarak belirlemiştir. (Tedm,2018)

3.4.10. Okul Öncesi Eğitim Şart

Okul öncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Çünkü eğitimin başlangıç noktası okul öncesidir. Çocuk okul öncesi eğitiminde aldığı eğitimle bir sonraki eğitim kademelerine daha rahat ve sağlıklı bir şekilde geçebilir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Okul öncesi eğitim tabii ki önemli. Tabii mutlaka önemli ve zorunlu olmalı. Çocuğun gerçi ben psikolog değilim ama kendi çocuklarımı yetiştirdiğimden dolayı biliyorum belli bir yaş aralığında verilen eğitim bilhassa 36 yaş aralığında verilen eğitim temelde verilen eğitim kişiliğin oturmasında kişiliğin gelişmesinde çok büyük etkileri vardır. İlerideki kişiliğini, ilerideki meslek seçimini büyük oranda etkiliyor. Dolayısıyla okul öncesi eğitimin fertleri hayata hazırlamak açısından planlanıp uygulanmasından yanayım. (MHP2E)

Okul öncesi eğitimin zorunlu olması gerekiyor. Bence özellikle bizim bölgemiz için, ilimiz için Milli Eğitim'in en önemli basamağı çocuklara davranış eğitimi, yemek yeme eğitimi, tuvalet eğitimi, el becerileri, dil becerileri, Türkçe eğitimi ile ilgili yapılabilir. Bu başarıda çok etkili olur. Okul öncesine giden çocukların ilkokulda daha başarılı oldukları biliniyor zorunlu olmalı zorunluluk. 4 +4 +4'te alınmadı. 4 +4+ 4 sistemi gelmeden önce 28 ilde uygulama yapıldı. Bu 28 ilde okul öncesinde okullaşma oranı %90' lara vardı. Büyük bir başarı sağlandı. Ama 4 +4+ 4 bir baktık ki okul öncesi eğitim zorunluluğu kapsamında yok. Bir yasal düzenleme yapıp okul öncesi eğitimin zorunlu olması gerekiyor. (MHP5E)

Şimdi şöyle söyleyeyim özeller doğru bir sistem değil. Bence devlet okulunda okumak daha iyidir. Çünkü en azından orada devletin bir parçasısın devletin okulunda okuyorsun maddiyatın varsa yoksa okuyabilirsin orada özeller öyle değil. Özellerde büyük sıkıntılar çıkacak ilerleyen dönemlerin tehlikesi o da olacaktır. Okuyan çoğu açıkta kalacaktır çünkü adam para veriyor parayla geçiyor. (MHP3E)

Siyasi parti temsilcilerinin genel görüşü okul öncesi eğitimin zorunlu olması yönündedir ve okul öncesi eğitim düzenlenirken ihtiyaçlara göre planlamalar yapılmalıdır.

Temel Eğitim

MHP temel eğitim konusunda,

- Eğitimin bütün kademelerinde müfredat ve sınav sistemi gibi temel konulara istikrar kazandırılmasını,
- Bilimsel düşüncenin hayat bulacağı ve itibar göreceği bir iklim oluşturulması, temel eğitimden başlamak üzere, eğitim ve öğretimde aklın ve bilimin hâkimiyeti sağlanarak, öğrenci ve öğretmenlere sorgulayıcı ve araştırmacı bir kimlik kazandırılması, araştırmacı insan gücü kapasitesinin artırılmasını hedeflemiştir. (Tedm,2018)

3.4.11. 4+4+4: Farklı Hedefler

Temel eğitim adı üstünde temel bilgilerin verildiği bireyin sonraki süreçlere hazırlandığı bir dönemdir. Bu dönemde sağlıklı, verimli ve başarıya odaklı bir eğitim şart. Çünkü birey o dönemde şekillenmektedir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

İlkokul yani adı üstünde, çocukların eğitime ilk başladığı ilk eğitim hayatına atıldıkları başlangıç noktası. Dolayısıyla bence çok daha önemli çünkü ilkokulda çocuğun hayatı şekilleniyor artık. Toplumsal yaşamdaki yeri belirleniyor. Dolayısıyla şöyle yorumlayabiliriz 40 tane problemlili çocuk arasına koyacağınız normal çocuk bir süre sonra çevresel etkilerinden dolayı değişebiliyor ki değişecektir. Dünyaya bakış açısı değişecektir, daha önce doğru bildiği şeylerin yanlış olduğunu düşünecektir. Dolayısıyla ilkokul eğitimi bize göre çok önemli. Toplumsal yaşamda adaletin önemi adil olmanın, topluma bir şekilde zarar vermemenin önemli olduğu, insanların kendi haklarının da insanların hakları kadar olduğunu kişi bilmeli. İlkokul yaşında bunu anlamalıdır, anlamasını sağlamalıyız. Ancak böyle bana göre çok ciddi düzgün bir nesil yetiştirebiliriz ve ülkemiz, milletimiz açısından gelecek vaat edebilecek bir nesil, iyi bir nesil yetiştirilebilir üzerinde durmalıyız. (MHP1E)

4+4+4 sisteminde karşı çıkılan noktalardan bir tanesi de birçok sınıf öğretmenin norm fazlası olmasıydı ki süreç böyle de gelişti. Bu sistemdeki amaç imam hatiplere öğrenci yönlendirilmesiydi. Bu konudaki görüşler şöyledir;

4+4+4 sistemi geldiği zaman biz karşı çıktık, olmaz bu bizim eğitim sistemimize uymaz dedik. Bizim itiraz ettiğimiz noktalardan bir tanesi 4 yıla düşürülmesi, okulun orada bizim yaptığımız hesaplamalara göre birçok sınıf öğretmeni norm fazlası olacak dedik. Bakanlık bunu dikkate almadı. Yok, öyle bir şey olmayacak dedi. Sonra 50000 tane sınıf öğretmeni norm fazlası oldu halen o sıkıntı devam ediyor. Bütün sınıf öğretmenleri farklı alanlara yönlendiriyorlar. İller arası ya da il içinde hareket edemiyorlar. Hâlbuki daha önce yapılan bir sistem vardı. İlkokul 5, ortaokul 3, liseyi 4 yıl yapın. Orada da biraz İmam Hatip kaygısıyla Milli Eğitim Bakanlığı hareket etti. Çocukları erken yaşta imam hatibe göndermek için. İmam hatipler Milli Eğitim'in yumuşak karnı. İllerdeki ya da ilçelerdeki bir Milli Eğitim Müdürü ne kadar çok İmam Hatip Okulu açarsam kendisini o kadar çok başarılı görür. Bunu kendisine referans yapıyor. İhtiyaç var mı yok mu konularına girmeden sadece şu kadar İmam Hatip açtım diye bunu kendisine referans olarak gösteriyor. İmam Hatip meselesini çözmemiz gerekiyor. (MHP5E)

Temel eğitim önemlidir. Bu yaştaki çocukların kişiliği aldıkları eğitimle şekilleniyor. Çünkü çocuk aile dışında farklı bir ortamda buluyor kendini. Aldığı

eğitimle bakış açısı şekillenmeye başlayacak, çevreyi algılamaya ve kendince doğru ve yanlış ayırt edebilecektir. İlkokulda öğrenilmesi gereken temel duygulardan biri de adalet duygusudur. Çocuk o yaştan itibaren hem kendi haklarını hem de başkalarının haklarını öğrenmelidir.

İşte dedi ki eğitim sistemi sürekli değişiyor sürekli değiştiği içinde çocuklarda bir karmaşa meydana geliyor bir hazımsızlık durumu ortaya çıkıyor okula başlama erken diye düşünüyorum. (MHP2E)

Eğitim sisteminin sürekli değişiminden dolayı karışıklıklar mevcuttur. Ayrıca ilkokula başlama yaşı da erkendir.

Eğitim zaten zorunlu. Zorunlu eğitimden bahsediyorsunuz değil mi 6, 3, 4, 5, 6, 1.2.3.4 sınıfta dediğim gibi. Birkaç yıl öncesine kadar müfredat biraz ağırdı özellikle 3. ve 4. Sınıflarda. Ortaokulda 5 6 7 ve 8 'lerde müfredat biraz daha iyi biraz hafifletildi. O bir zemin hazırlıyor. İnşaat yapılacak bir bina yapılacak zemini lazım. İşte bu temel eğitimde işte zemini hazırlıyor üzerine konulacak katları da zemine uygun olarak çıkıyorsunuz çünkü zemin ne kadar sağlamdı daha fazla kaç çıkarırsınız. Zemin sağlam olmazsa daha fazla kat çıkamazsınız. (MHP4E)

Eğitim zorunlu olmalı. Bu eğitimle ders dışında ahlaki konulara da ağırlık verilmeli. Ayrıca müfredat olarak baktığımızda ilkokul müfredatı ağırdır. Ama sonraki süreçte yani ortaokulda müfredat hafifletildi. Temel eğitimle bir sonraki eğitim hayatına zemin hazırlanıyor.

Ortaöğretim

3.4.12. Sınav Temposu

Yani bana göre herhangi bir sınava tabi olmamalı. Bu benim kişisel görüşüm, ortaöğretim bir haktır. Herkes istediği bölümü, istediği okulda okuyabilmeli. Özellikle mesleki bir lisede okumak istiyorsa ya da kendisinin başarılı olacağına inandığı bir bölümde okumak istiyorsa orada okunması sağlanmalı. Bu durumu zorlaştırıp çocuğa müthiş bir yarış daha o yaşta başlatıp çocuğu bu duruma maruz bırakmaz bence uygun bir sistem değil. Çocuk hayatı boyunca kendisini bir rekabet içerisinde gördüğü zaman, ülkemiz şartlarında suç oranlarının artmasına da neden olur. Bugün çocukların büyük kesimine soruyoruz işte

büyüyünce ne olacaksınız zaman YouTube'da yayınlanan şu programlar oluyor, youtuberların yayınladığı doktor olacağım mühendis olacağım deme yerine mafya olacağım diyor. Ne bileyim benzer suç örgütü kafasıyla düşünüyor. Böyle bir kesim böyle bir grup var Türkiye'de yetişen azınlıkta da olsa var. Ben Lisede çağındaki çocuğa fırsat tanımalıyız öyle bir yol açmalıyız ki o çocuk istediği bölümü veyahut da kendinin başarılı olacağını düşündüğü bölümü okuma şansı olmalı. Hatta denedikten sonra çocuk eğer o bölümde başarılı değilse öğretmenleri tarafından daha başarılı olabileceği bir bölüme yönlendirilmeli, geçiş rahatlıkla sağlanabilmeli önü açık olmalıdır. (MHP1E)

Ortaöğretime geçişte herhangi bir sınava tabi tutulmamalı öğrenciler. Eğitim temel bir haktır ve herkes istediği okulda istediği alanda okuyabilmelidir. Çocuğu sürekli bir sınav temposunun içine itmek çocukta ters tepkilere neden olabilir. Sınav sistemi ve sürecinden bıkan çocuk suça ya da suç örgütlerine yönelebilir. Sınav dışında başka fırsatlar tanınmalı ve çocuk istediği okulu seçip islediği alanda eğitim alabilmelidir.

Madem bu konuda bir inceleme yapacağız demin dediğim gibi öğrencinin anasınıfından bitirinceye kadar aşağı yukarı eğilimi belli olur neye yöneleceği, neye yatkın olduğu belli olur bunu önceden belirlenip çocukların o yönde yönlendirilmesi taraftarıyım. Kimi Güzel Sanatlar olur kimi kim edebiyat Fen dediğine ilgi duyar. İyi Bir eğitimci kendini belli eder. Buna göre çocukların yönlendirilmesinde yanayım. (MHP2E)

Çocukların okullara yerleştirilmesi sınavla değil de farklı bir sistemle yapılabilir. Çocuklar okulöncesinden itibaren gözlenip değerlendirilerek hem ilgi duydukları hem başarılı olabilecekleri alanlara ve okullara yönlendirilebilir.

Liselerde geçiş şu anda sınav sistemi var öyle olması iyi oldu aslında. Şimdi bütün gençler okumak zorunda hissediyor kendini. Bir yandan da böyle düşünelim şimdi sınav sistemi olmasaydı bir genç aman derdi çeker çeker giderdi eve en yakın okula. Okul iyi olsa kötü de olsa umurunda değildi iyi okulu kazanmak zorunda hissediyor kendini bir nevi. Evet, sistem bu psikolojik. (MHP3E)

Başka bir açıdan baktığımızda çocuğun ders çalışmak ve eğitim almak için kendini zorunlu hissetmesini sınavlar sağlar. Bu açıdan sınavların yapılması iyidir.

Ortaöğretim, ortaöğretim şöyle liseden bahsediyorsunuz değil mi? Biraz daha akademiye kayıyor biraz daha şeye kayıyor. Mesela diyelim ki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 temel eğitimler lisede yani ortaöğretimdeki ise biraz daha ağır biraz daha akademik düzeye biraz daha ağır. Bu tabii öğrencilerin seçeceği meslek konusunda yardımcı olması için gereken dersler. Mesela doktor olacak biyoloji veriliyor çünkü biyoloji dersi bilmeden olmaz, matematik öğrencisine matematik eğitimi verilmesi gerekiyor. Türkçe öğrenmesi de lazım edebiyat dersi veriliyor dil anlatım dersi veriliyor, buna yönelik dersler. (MHP4E)

Ortaöğretimde müfredata baktığımızda ilkokul eğitiminden çok daha farklıdır. İlkokul eğitiminde temel şeyler verilirken lise de daha akademik yani mesleğe yönelik dersler ve içerikler verilmektedir.

Meslek Eğitimi

3.4.13. Piyasaya Yönelik

Dezavantajlı grupların işgücü piyasasına katılımlarını desteklemek ve iş bulmalarını sağlamak için mesleki eğitim programlarının yaygınlaştırılmasıdır.

Yani bence liselerde şu aşamalarda yeterli değil. Malumunuz özellikle bizim bölge için diyebilirim bunu. Bu bölgede eğitim sistemi biraz daha sıkıntılı. Burada öğretmenlerden kaynaklı hocalardan kaynaklı biraz daha sıkıntılar. Bizim lise dönemimizde okullarda çocuklar eğitimden çok örgütsel gruplara yöneliyorlardı. O açıdan biraz sıkıntılı. Yarın inşaat mühendisi mi olacağım yoksa şu örgütün su elemanımı olacağım tereddüt içinde yaşıyordum olaylara öyle bakıyordum. Nitekim aynı sınıfta beraber okuduğum bazı çocuklar öyle de oldu. Piknik adı altında çocukları bazı hocaların sağladığı imkânlarla, kırsala götürüp bazı örgütlerin bu şekilde çocukların kafası yıkayıp bazı örgüt düşüncelerinin çocukların kafasına girmesi sağlandı. O çocuklar bir süre sonra gözlerini başka yerlerde açtılar. Ya öldüler ya öldürüldüler. Yani kısacası sıkıntılı öyle diyelim. (MHP1E)

Verilen meslek eğitimi lise düzeyinde yeterli bulunmuyor. Yeterli olmamasının sebeplerinden biri de öğretmenlerden kaynaklanmaktadır. Lise

döneminde çocuklar her şeye yatkındır ve kolay kandırılabilirler. Öğretmenlerin yanlış yönlendirilmesiyle farklı grup ve örgütlere katılabilirler. Bu durum da çocuğun hayatında istenmeyen sonuçlara sebep olabilir.

Meslek eğitim yeterli değil. Şu anki meslek okullarımızı tamamen tabela. Normal düz liselerin tabelalarını değiştirdik. Meslek Lisesi tabelası koyduk, atölyesi yok, uygulama alanı yok vesaire. Sadece kâğıt üstünde meslek okulları var çok fazla sayısı bunların. Başarılı meslek okulları da var. Diyarbakır'da işte bir iki tane döner sermayesi olan Burhanettin Yıldız, DATEM gibi üretim yapan ürettiğini satan okullar var. Bunların kendi özel sermayeleri ve döner sermayeleri var, üretim yapıyorlar ve ürettiklerimiz satıyorlar. Bakanlığın bununla ilgili çok güzel bir çalışması var. Bu yıl ya da önümüzdeki yıl büyük bir ihtimalle bitirecekler. Her meslek okulunu bir şirkete bir fabrikaya entegre etmeyi düşünüyorlar. Okulu bitiren öğrencileri direk o fabrikada işbaşı yapacaklar üretim yapacaklar. Çalışmanın devam ettiğini biliyorum devam edilir bitirilir ve uygulamaya geçerse şu anki mevcut haliyle Meslek Lisesi eğitimi yok. (MHP5E)

Meslek eğitimi geçmişe oranla ihtiyacı karşılamıyor. Eğitim sistemi eskisi gibi düzenlenip uygulamaya dönük çalışmalar yapılırsa çocuk gerçekten meslek hayatına iyi hazırlanmış olur.

Fazlasıyla ihtiyacı karşılıyor. Üniversitelerde verilen eğitim işe yaramıyor liselerde eğitim iyi liselerde iyi gidiyor. Lakin üniversitelerde örnek vereyim Dicle Üniversitesi'nde Elektrik bölümünde derse giren yok. (MHP3E)

Meslek eğitimi liselerde karşılıyor ihtiyacı ama üniversiteler de aynı durum söz konusu değil.

Yani tam Meslek Lisesi'nin eğitimini bilmiyorum ama bildiğim kadarıyla Meslek Lisesi eğitimi tam yeterli değil. Aslında yeterli de bu biraz da öğrenciden de öğretmenden de kaynaklanan bir durum. Çünkü şey biraz yani mesleki eğitim biraz önemsenmiyor öğrencilerce. (MHP4E)

Meslek eğitiminin yetersiz olmasının sebeplerinden biri öğretmen ve öğrencilerin bu eğitime yeterli zamanı ayırmamaları ve yeterli özeni göstermemeleridir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

3.4.14. Oturmayan Bir Sistem

Gençlerin ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki yönlendirme çerçevesinde ve yetenekleri ölçüsünde istedikleri bölümde yükseköğretime devam etme imkânına kavuşturulması ve aldıkları eğitimle çağın şartlarına, ekonomik ve sosyal hayata hazırlanabilmelerine imkân sağlanmasıdır.

Yani dediğim gibi yeni bir sistem bu daha tam oturmamış bir sistem. Ülkemiz için yeterli demek mümkün değil. İlerleyen dönemlerde göreceğimiz muhtemelen yeterli olmadığı görülüp yine değiştirilecektir. Bu sistem son yıllarda eğitim sistemimiz zaten çok sık değişmekte buna ne öğrenciler öğretmenler yetişemiyor biz de bunun farkındayız. Bunun amacı bence en doğrusu sistemi bulup en doğru sistemi ülke için en yararlı olacak sistemi bulup bir şekilde oturtmak amaçlanıyor. Ama bu da insanların kafasının karışmasına neden oluyor. (MHP1E)

Rehberlik ve Psikolojik Danışma sistemi yeni bir uygulamadır. Eğitim sisteminin sürekli değişmesinden nasibini rehberlik sistemi de almaktadır. Yeterli çalışmalar yapılmadığı ve oturan bir sistem mevcut olmadığı için ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Yetersiz. Rehber hocaları şimdi kendimden örnek vereyim. Biz de okul okuduk rehber hocası geliyordu okula sevdiği gençlere selam verirdi sevmediğine bir şey yapmazdı yardımcısını gönderir derse bakardı. Rehber hocası öyle olmamalı gençlerle bir samimiyeti diyalogu olması lazım. (MHP3E)

Rehber öğretmen sayısı yetersiz ayrıca Rehber öğretmenden kaynaklı sıkıntılar da var. Öğretmenlerin bu konu farklı çalışmalar yapıp iyi iletişim becerilerine sahip olması gerekir.

O da liseden liseye geçiyor. Zaten rehberlik sayısı rehber öğretmen sayısı yeterli pek de ilgilenen olmuyordu. Çünkü o gerçekten Hoca'dan hocaya liseden liseye geçiyordu. Bizim mesela bir rehberlik hocamız İyi ilgileniyordu bayağı ilgileniyordu konferans yapıyordu ama başka bir rehberlik hocamız vardı hiç ilgilenmiyordu. Bu biraz da öğretmenden kaynaklı bir şey çünkü sonuçta memur, rehberlik öğretmeni bir öğretmen yapması gereken zaten öğrenciye

rehberlik vermek, öğrenciyi biraz daha sınava hayata motive etmektir. (MHP4E)

Rehber öğretmen sayısı yeterlidir okullarda. Ama yaşanan sıkıntı öğretmenlerin kendilerini iyi yetiştiremeyip çocukları iyi yönlendirememeleridir. Bu konuda yeterli çalışmalarla iyileştirmeler sağlanabilir.

Özel Eğitim

3.4.15. Yeterli Adımlar Atılıyor

Biraz önce zaten bunu dile getirdik. Ekonomik yeterliliği olmayan kardeşlerimizin zaten öyle bir şansı da yoktur. Eğer ekonomik gücü varsa bir nebze de olsun yararlanabileceği alanlar vardır ama evine ekmek götürme derdi olan çocukların başka okuma şansı yoktur onlar devlet okullarında bile okumakta zorlanıyorlar. Bundan dolayı burada da ciddi bir sıkıntı görüyoruz devletin bu konuyu ele alıp biraz daha çocukların yararına değiştirmesi lazım. (MHP1E)

Özel eğitime erişimde sıkıntılar yaşanmaktadır. Ekonomik durumu yeterli olan aileler bu tarz çocukların eğitime pay ayırabilmekte ve iyi şartlarda eğitim görmelerine olanak sağlamaktadırlar. Yalnız maddi yetersizliği olan ailelerde bu durum tam tersi işlemektedir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Türkiye'de bunlar daha yeni yeni uygulanıyor. Avrupa'da bildiğim kadarıyla caizse Mongol öğrenciler için ta küçüklüğünden başlayıp hayata katılım adına çok şeyler yapıyor ama ülkemizde böyle değil. Bu tarz çocuklara özel eğitim gereken çocuklara aileler çocukları saklıyorlar ne yapıyorlar toplumdan uzaklaştırıyorlar. Bunların toplumla birlikteliğin sağlanması lazım. Yetersiz tabii ki biraz daha fazla üzerinde durulması gerekiyor çok hassas bir konu aslında. (MHP2E)

Özel eğitimle ilgili yapılan çalışmalar yeterlidir. Hatta son zamanlarda ayrılan payda da ciddi artışlar var. Bu konudaki görüşler;

Şu anda bence tam olarak yeterli değil daha çalışmaların olduğunu biliyorum daha rahat geçirilmeleri lazım. (MHP3E)

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için yapılan çalışmalar yeterli değil ve bu yeni bir sistem. İlk önce ailenin durumu kabullenip çocuğun eğitim almasına razı olması gerekir. Böylelikle süreç daha kolay işleyebilir. Bu konuda;

Şimdi zaten onlara belli bir ayrı olarak bir eğitim veriliyor. Çünkü normal bir okuldaki öğrenci ile öğrenciler bir araya geldiğinde anlaşamazlar. Sonuçta birisi biraz daha farklı farklı demeyeyim de şey ama mesela normal bir öğrencide iyi anlaşamazlar o yüzden farklı bir durumla onlar izlenebilir, onlar farklı çünkü algıları değişik. Bazıları mesela bazıları matematiği severken Bazıları sevmiyor yanlış hatırlamıyorsam Down sendromlu olanlardan onların, O yüzden eğitiminin farklı olması gerekiyor. Zaten bu konuda yeterli adımları atıyor. İşte bundan ya da otistik olanlardan bazıları matematiği seviyordu bazıları hiç sevmiyordu. Haberlerden de gördüğümüz gibi bazı öğretmenler şiddet uygulayabiliyor bu çocuklara ama devlet yeterli adımları atıyor zaten. (MHP4E)

Özel eğitim adına devlet yeterli adımları atıyor. Bu öğrencilerin kişilik, sağlık durumu göz önüne alınıp eğitim ortamları düzenleniyor.

Yükseköğretim

MHP yükseköğretimden en iyi verimi sağlamak adına,

- Üniversitelerin; ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmesini,
- Üniversitelerin eğitim, araştırma ve geliştirme, toplumu bilgilendirme gibi geleneksel fonksiyonları yanında bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıda olmalarının temin edilmesini hedeflemiştir. (Tadm,2018)

3.4.16. YÖK Büyük İhtiyaç

Yani üniversitelerin Türkiye şartlarında malumunuz devletin kılcal damarlarına kadar inmiş örgütlerden bahsettik. YÖK çok gerekli mi diye düşünecek olursak kişisel görüşüm devletin denetim mekanizması için gerekli. Ancak üniversitelerde işlerin doğru şekilde yürümesi için ve ya sistemin tam manasıyla işleyebilmesi için ciddi bir etkisi var mı bana göre yok. Devletin bir denetim mekanizması olarak görev yapıyor Buna ihtiyaç var mı? Denetime evet ihtiyaç

var, son yıllarda yaşadıklarımızı görünce evet bu ülkede hala ciddi sorunlar vardır, sıkıntılar da vardır. Bu yüzden devletin bu konularda denetimi biraz sıkıntı tutması gerektiğini düşünüyorum. O yüzden ihtiyaç vardır. (MHP1E)

Yükseköğretim Kurumu'nun olması gerekiyor. Yanlış olmazsam Yüksek Öğretim Kurumu üniversiteyi denetliyor. Evet denetim mekanizması. Yüksek Öğretim Kurumu olmazsa dediğim gibi üniversiteler biraz daha özerk. Çünkü büyük bir alan daha fazla büyük bir topluluk geliyor mesela. Kafadan atıyorum 20 lise varsa lisenin tamamı bir üniversitede toplanıyor. Tabii bunun için de bir denetleme lazım. Öğretim elemanlarının denetlenmesi lazım verdikleri dersler uygun mu? Üniversitelerin denetlenmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. O da üniversiteden üniversiteye değişik sonuçta bazı üniversitelerin altyapısı iyi iken bazı üniversitelerin altyapısı yeterli değil. Bu da iyileştirilme ye çalışılıyor, üniversiteler var bunların altyapısı iyi olmayabilir yeni kurulmuş. Ben Dicle Üniversitesinde okuyorum. Dicle Üniversitesi'nin altyapısı yeterli, istediğin kaynağı açık kaynaklara ulaşabiliyorum internet erişimi sayesinde kaynakların açık kaynak herhangi bir şifre istemiyor. Üniversiteler zaten internet üzeri araştırma yapabilmek için bilgi ilgi alanları var özel wifilar var. Kablosuz internet var kütüphanelerde de bayağı bir kaynaklar ben aradığım kaynağı internetten bulanmayınca kütüphaneden bulabiliyorum. (MHP4E)

Rektörlük atamalarında tamamen seçimler kalktı. Cumhurbaşkanı'nın inisiyatifi doğrultusunda atamalar yapılıyor. Büyük bir oranda siyasallaşma var. Üniversitelerde artık akademik düşünce, özgür bağımsız düşünce olayı, bilimsel çalışma vesaire her alanda olduğu gibi üniversitelerde de ortadan kalktı. Üniversite sayısı çok fazlalaştı ama o kalite yok. Şöyle uluslararası alanda başarı gösteren sadece bir iki üniversitemiz var. Başarı yok kalite yok özellikle Diyarbakır'da mesela akademisyen durmuyor. Büyük bölümünde Profesör yok, Doçent yok. Bir şekilde hocaların üniversitelerde tutulmasının bir yolu bulunmalı. Yıllardır tartışılıyor yıllardır YÖK olmasın deniliyor olur ama belki biraz işleyişi değiştirilir. Eğitimde mesela Milli Eğitim Bakanlığı var. Üniversitelerde ve bunu sağlamak adına bir Koordinasyon Merkezi olarak YÖK olabilir. Seksen darbesinden sonra kurulan bir sistem olduğu için darbe döneminin kalıntısını hala üzerinde taşıyor. Sonuçta bir koordinasyon sistemine ihtiyaç var. Üniversiteler Milli Eğitim gibi değil ki bir üniversitenin bir başka bir üniversiteyle resmiyette hiçbir bağı yok. Hepsinin koordine eden bir

merkezin olması gerekiyor. Tartışmalı uygulamaları var aslında özerk diyoruz ya özerk olursa hiçbir sorun olmayacak. Tutup da bir deve bir kuş misali biraz özerk biraz özerk değil. Arada kalması sıkıntı. (MHP5E)

YÖK olmalı. Üniversitelerin işleyişini takip etme adına bir kurumun varlığına ihtiyaç vardır. YÖK de bu anlamda ihtiyacı karşılamaktadır. Bilindiği gibi üniversiteler son zamanlarda farklı grup, dernek ve örgütlerin yuvası haline gelmiştir. Ayrıca üniversitelerde yapılan akademik çalışmalar yeterli değildir. Akademisyenler de alanlarında sıkıntılar yaşamaktadır. Üniversitelerde yaşanan altyapı ve fiziki sorunlar da var. Tüm bu sorunları çözmek adına YÖK devreye girer.

Önce bana şunu söyleyin YÖK'ün görevi nedir bir denetim mekanizması. Ne açıdan denetleyecek mali açıdan denetleyecekse Sayıştay var Danıştay var. Fuzuli bir kurum. (MHP2E)

YÖK'ün herhangi bir işlevi yoktur. Eğer bir denetleme yapılacaksa bunu başka kurumlar aracılığıyla yapabilir.

Rektör seçimlerinin bir yerde gerektiği gibi yapıldığını düşünmüyorum. Sorun nedir son yapılan atamada bazı kriterler değişti üniversitede bir oylama yapılır en fazla oyu alan atanır diye biliyoruz biz önceden. Ama son imzaya geldiği zaman maalesef bu kriter değişiyor oy almış arkadaşlarımız hocalarımız bir kenara bırakılıyor. Onun yerine birilerinin referansı ile gelen kişiler atanıyor. Bunlar faydalı olur mu olmaz mı tartışılır. (MHP4E)

Rektör seçimlerinde sıkıntılar var. Adil yapılmıyor. En çok oyu alan rektör olarak atanacağını başka birilerinin referansı ile gelenler rektör olarak atanıyor. Tartışılması ve yeniden düzenlenmesi gereken bir durum söz konusudur.

Eğitim Müfredatı

Daha kaliteli, sağlıklı ve verimli bir eğitim için MHP,

- Eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanmasını,
- Müfredat gibi temel konulara istikrar kazandırılmasını,
- Müfredatın düşünme ve öğrenmeyi öğretmeye odaklı, bilgiye erişen, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri gelişmiş, ekip

çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınmasını,

- Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana, Hacı Bayram-ı Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmasını,
- Manevî ve kültürel yozlaşmaya karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılmasını temel hedefleri arasına almıştır. (Tedmem,2018)

3.4.17. Sürekli Değişiyor

Her sene değiştirildiği için malumunuz yeterli olsa bir sonraki sene değiştirilmez, yetersiz ki müfredat sürekli değiştiriliyor. Bize göre de yetersiz. Biraz önce ifade ettiğim gibi doğruyu bulana kadar bir şekilde denemeye devam edecekler. Dolayısıyla bu sistem o yüzden sürekli değiştiriliyor. Herkese uygun olacak bir müfredat nasıl olur. Onun için her sene değişiyor. Bu sene de değişecek önümüzdeki sene de değişecek gibi geliyor, ama yine yeterli değil. (MHP1E)

Eğitimin içeriği ve müfredatı Türkiye'de son yıllarda sürekli değiştiriliyor. Bu da tabii ki de Türkiye'de sıkıntı oluyor vereyim 7 sınıftaki biri SBS TEOG girecekti sınav değişiyor yine bir değişim oluyor düzene oturtulması lazım. (MHP3E)

Eğitim müfredatı son yıllarda sürekli değişmektedir. Her yeni yapılan müfredat yetersiz görülmekte ve yerine yeni müfredat getirilmektedir. Bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getirmektedir. Okullarda eğitim sistemi ve tabii ki de sınav sistemi oturamamaktadır. Öğrenci, veli, öğretmenin kafası karışmaktadır.

İşte baştan beri deminden beri söyledim bir şey eğitim sisteminin müfredatının hayat şartları ile beraber bir program, bir uygulama, bir müfredat yapılması lazım. Şimdi tarihimizi bilelim. İyi güzel ama tarihimize falan savaş kimler arasında yapıldı ne zaman yapıldı diye soruların artık olmaması lazım bunların hiç kimseye faydası yok. Siz de gördünüz yani anlatmak istediğim özü verebilmek bilgi kirliliğinden arındırıp tertemiz bilgilerle donatmak. (MHP2E)

Eğitim m¼fredatı hazırlanırken b¼lgesel Şartlar, k¼lt¼r, yaşam tarzları g¼z ¼n¼ne alınıp hazırlanmalıdır. M¼fredat daha çok hayata d¼n¼k uygulamalı olmalıdır. Kişinin hayatında hiçbir işine yaramayan bilgiler m¼fredattan çıkarılmalıdır.

Şimdi Őoyla bir Şey ¼đretim biraz ağırdı. Doğru s¼ylemek gerekirse 1.2.3.4.5.6.7.8'inci sınıfların biraz daha m¼fredatı fazlaydı ağırdı. Onları azalttı, hafifletti, işe yarar bilgileri vermeye baŐladılar. Lise eğitimi biraz daha akademik ¼nk¼ ¼đrenci Őemek istediği mesleğe y¼nelik o dersi almak zorunda. Ben Şu anki m¼fredatı yeterli buluyorum. (MHP4E)

İlk ve ortaokuldaki m¼fredat geçmişte biraz daha ağırdı fakat yeni sistemle beraber m¼fredat sadeleŐtirildi. Lisedeki m¼fredat da daha çok mesleğe y¼nelik d¼zenlendi.

Fiziksel Ortam

Fiziksel ortamların iyileştirilmesi adına;

- Eğitim mek¼nlarının nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara y¼kseltilmesi temel hedeftir. (Tedmem,2018)

3.4.18. D¼zenlemeler Yapılıyor

Bazı okullarımız çok iyi durumda bazı okullarımız çok k¼t¼ durumda. Okulları geziyoruz biz ¼zellikle 24 Haziran Őeimlerinden ¼nce daha Őeim kararı alınmadan ¼nce b¼lgemizde, elimizde birçok ile ve k¼y okullarını gezdik bazı okulların durumu çok k¼t¼yd¼ fiziki olarak çok k¼t¼yd¼. Biz tespit ettiklerimizi ilgili birimlere bildirdik, iyileştirme noktasında elimizden geleni yaptık ama çok d¼zg¼n okullarımızda var fiziksel olarak çok g¼zel okullarımızda var. Yeni yapılanlar ¼zellikle bu konuda biraz daha yol almamız lazım. (MHP1E)

Eğitim ortamı Őoyla bir Şey Diyarbakır'da bazı okullarda g¼r¼yoruz sınıflar sıra sayıları az ¼đrenci sayısı fazla bazı okullarda da. Ama bence fiziksel ortam çoğu okul için yeterli olduğunu d¼Ő¼n¼yorum. (MHP4E)

Okullardaki fiziksel ortamlara baktığımızda farklılıklar var. Fiziksel ortamı yeterli olan okullar da var yetersiz olanlar da. Bu farklılıkları giderme adına çalışmalar yapılıyor ama hala yeterli değil. Çalışmaların arttırılması gerekiyor.

Sınıf mevcutlarının fazla olması okul, öğretmen, öğrenci ve veli adına yaşanacak en büyük sıkıntılardandır.

Geçmişe oranla fiziksel ortamlar çok iyi. Şimdi okullarımızı dolaştığımız zaman hükümet konakları, hükümet sarayları gibi okullarımız var yeni yapılan okullarda özellikle. 20 yıl öncesine kadar sınıf mevcutlarımız 70-80 di. Fakat şu anda 25-30 mevcutlarımız var ve konforlu binalar, okullar yapılmış. Bizim aslında üstünde durmamız gereken şey, çok güzel okullar yapılmış, konforlu okullar yapılmış, sınıf mevcutları az. Tam tersine başarısızlık artmış, başarı gelmemiş. Bunun üzerinde bize durmamız gerekiyor. (MHP5E)

Eğitim ortamlarının büyük çoğunluğu yeterli ve yeteri kadar bütçe ayrılıyor. Bütçenin kullanımıyla ilgili okul yönetiminden kaynaklanan sorunlar var.

Okullarda Güvenlik

3.4.19. Polisle Güvenlik

Okullarda şu anda polis güvenli sağlıyor. Özel güvenlik de tartışılıyor ama bana göre polis caydırıcıdır. Polis özel güvenlikten daha etkili olur, bana göre güvenliği polis sağlamalıdır. Dünyanın birçok ülkesinde de okulları polis korur, güvenliği polis sağlar. Şimdi ülkemizdeki sorunlar ortada, yaşanan sıkıntılar ortada. Özellikle özel güvenliğin caydırıcı olacağına ben ihtimal vermiyorum. Polis caydırıcıdır. Uyuşturucu önleme, çocukların olumsuz işlere atılmasını önleme, dışarıdan gelecek etken olacak suçların önlenmesi açısından polis caydırıcı. Güvenliği polis sağlamalı. (MHP1E)

Yani kapıya güvenlikçi dikme ile bu iş olmaz. Bizim zamanımızda nasıldı işte temel nokta bu. Aileden kaynaklanıyor Tabii. Okulda yine güvenlik olması lazım. Artık devir değişti bizim zamanımızla şimdiki zaman farklı. Çok art niyetli kişiler var her türlü olumsuz şartlara öğrenciyi yönlendirebilecek kişiler var bunların ayıklanması lazım. Bunun için de tabii ki de yöneticileri, öğretmenleri, okul personeli büyük sorumluluklar düşüyor. Daima dikkat edilmeli. Veli ile işbirliği içinde olunmalı veliler de çocuklarının muhakkak ve muhakkak takip etmeli kontrol sisteminde hem aile hem öğretmen hem bireyin kendisi ile güvenlik sağlanabilir. Hatta emniyet sistemi işbirliği ile bu iş sağlanabilir. (MHP2E)

Güvenliği sağlama adına zaten okullarda şu anda belli güvenliği sağlıyorlar. Bence özellikle lise ve 5, 6, 7 ve 8 sınıflar için polisler bulunuyor. Hatta polis sayısı biraz daha artırırsa uyuşturuğu kötü emellere alet edilme durumları azalır. Çünkü küçüklerin beyinleri yeni yeni şekilleniyor güvenlik görevlisinin olması iyi olur. (MHP4E)

Okullarda yaşanan sıkıntılar geçmişe oranla arttı. Bu durum da okullarda güvenlik adına bir şeylerin yaptırılmasını zorunlu hale getirdi. Özel güvenlik bunu sağlama adına yetersiz kaldığı düşünceinden dolayı bu işi polisle çözme en iyi çözüm olarak görülüyor. Polis caydırıcılık adına iyi bir yöntemdir. Bunu yaparken de aile, öğretmene ve idarecilere de görevler düşmektedir. İşbirliği içerisinde sorun çözüme kavuşturulabilir.

Teknoloji

Teknolojinin eğitimde daha aktif kullanılması için,

- Teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün geliştirilmesi,
- Eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânlarının nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara yükseltilmesi hedefler arasına alınmıştır. (Tadm,2018)

3.4.20. İstenen Olmadı

Bunu biliyorsunuz ki bir kaç yıldır bunu Milli Eğitim, bakanlık düzenliyor. Ama tabii ki ekonomik açıdan her yere ulaştırmak sıkıntı olabilir ama son zamanlarda teknolojiyi okullarda kullanma noktasında ülkemiz gelişiyor. Bunu hep beraber izleyip görüyoruz işte. 10 yıl önceki okullarımızla bugünkü okullarımızın çalışma şekli aynı değil, teknolojiyi kullanma şekli de aynı değil. Çok daha fazla cihaz kullanılıyor. Teknik elemanlar yetiştiriliyor. Yani bir şekilde iyileştiriliyor. Kanımca böyle devam ederse daha da iyi olacak. (MHP1E)

Teknolojinin eğitimde kullanımı son yıllarda hızlı bir şekilde arttı. FATİH projesi kapsamında dağıtılan tabletler ve okullara kurulan akıllı tahtalar buna örnektir. Teknolojiyi kullanma adına iyi bir ilerleme kaydediyoruz. Bu konuda yeterli çalışmalar yapılıyor.

Tabii ki muhakkak teknoloji eğitimde uygulandığı zaman gayet iyi olacaktır bundan önce bir kampanya yapıldı. Neydi o her öğrenciye bir tablet. Tabletler akil kaldılar proje Akil kaldır niye akil kaldı belli okullar seçildi. Mesela benim bildiğim bir okulda Diyarbakır'daki bir özel okula tabletler dağıtıldı. Zaten adam özel okulda okuyor tablet bilgisayarı rahatlıkla alabiliyor. Eğer vereceksen o tabletleri ihtiyacı olan okullara vereceksin bir köy Okulu'nda vereceksin her öğrenci köy okullarındaki öğrencilere verin köy okullarına birer bilgisayar koyun bir ev İnternet koy Milli Eğitim bütçesinden. . (MHP2E)

Biz teknolojinin olumsuz taraflarını aldık. Biz tablet aldık çöpe attık hepsini. Faydasını görmedik, kullanmadık. Tabletlere, Fatih projesine verilen para boşa gitti. Tekrar eski tahta, kitap, defter sistemine geri döndük. Bizim çocukların mümkün olduğunca telefon, tablet, bilgisayardan uzaklaştırmamız gerekiyor. Hem çocuklar hem biz kendimizi çok kaptırdık. Mesela bugün Milli Eğitim Bakanlığı yaz tatili ile ilgili bir mesaj yayınlamış; yaz tatilinde şu şu oyunları oynayın. Hayvanları sevin doğaya gidin diyor. Ders çalışın demiyor, çocuklar günlük hayattan çok koptu. Parkta oynayan çocuk artık göremiyoruz. Hepsi tabletin, televizyonun, bilgisayarın başında teknoloji sevdasından vazgeçmemiz gerekir. Eğitim ve Öğretim ayrı şeyler teknoloji ile olmuyor gönülden gönüle oluyor. Ben bahsetmiştim eski sisteme göre birçok sıkıntıyı çözmeye çalışacağız. Eski sisteme dönersek birçok sıkıntıyı çözmüş olacağız. Çocukları sokağa çıkarıp hayata katmamız gerekiyor. (MHP5E)

Teknolojinin eğitimde kullanılması şarttır. Ama baktığımızda biz yeterli ve doğru bir şekilde faydalanmıyoruz. FATİH projesi kapsamında yapılan çalışmalarda farklı ve istenmeyen durumlar ortaya çıktı. Bu da teknolojinin kar amacıyla kullanıldığını gündeme getirdi. Eğitimde bilimsellik adına teknoloji yeterince kullanılmıyor.

Yurtlar

3.4.21. Kapasite Arttırılmalı

Hayır, karşılamıyor. Biz Diyarbakır'da bunu yaşıyoruz. Öğrencilerin birçoğu öğrenci evi tutmak zorunda kalıyor. Bazı semtlerde öğrencilere ev verilmiyor. Böylelikle de çocuklar mağdur oluyor yurttan da yer bulamadığı için bir şekilde ortada kalıyor. İmkânları zorlayıp akraba eş dost kalanlar da var. Yurt

konusunda devletin biraz daha etkili olması lazım. Özel Yurtlardan ziyade devlet yurtları biraz daha olmalı. Yurtlar tamamen devlete bağlı olmalı. FETÖ gibi örgütlerinde öğrenci devşirmesi bu şekilde yönlendirme şansını azaltacaktır. O tip örgütlerin önünü tıkamış olacaktır devlet yurtları önemlidir sayıları arttırılmalıdır, yeterli oluncaya kadar bunun üzerinde çalışılmalıdır. (MHP1E)

Yurt. Tabii ki önemli imkânları olan aileler var imkânı olmayan aileler var yurtların yaygınlaştırılması hizmet kalitesinin artırılması gerekir. Çünkü bir öğrenci evinden çıkıp ailesinden uzakta yaşıyor aile yuvası gibi bir ortamın olması lazım gerçekleşiyor mu bazı yurtlarda gerçekleşiyor bazı yurtlarda yok. Bu kadar kişinin yan yana geldiği yerlerde bir kısım problemlerde ortaya çıkacaktır. Şimdi olsan da var yani. (MHP2E)

Yurtlar Türkiye geneli baktığımızda yetersiz kalkmaktadır. Devlet yurduna yerleşemeyen öğrenci doğal olarak farklı imkânları zorlayacaktır. Devletin öğrencilerin farklı ve tehlikeli oluşumların yurtlarında ya da evlerinde kalmanın önüne geçmesi için yurt sayılarında artışlar ve yurtların fiziksel şartlarında iyileştirmeler yapması lazımdır.

Bildiğim kadarıyla yurtlarda yemek ücreti ücretsiz olması lazım. Genelde odaları iyi tabii ki de iyi olmayan bazı yurtlarımız var yerleşemeyen çok nadir öğrenci oluyor. (MHP3E)

Yurtlarda genel olarak sayı iyi. Sadece yurtlardaki yemekler üzerine çalışmalar yapılabilir. Yemeklerin ücretsiz olmadı gibi.

Şimdi Ben yurttta kalmadığım için ne desem yalan olur. Bazı arkadaşlar iyi bahsediyor bazı arkadaşlar kötü bahsediyor. (MHP4E)

Milli Eğitim'de taşınmalı sistem getirildi. Yatılı okullar, pansiyonlu okullar vesaire kapatılmaya başlandı. Öğrenci taşıma olayı çok büyük bir rant mesela. Diyarbakır'ın 1 yıllık öğrenci taşıma bedeli 300 milyon. Manyak bir rakam taşıma ve beslenme ihale bedeli. Bundan dolayı biz yurt, pansiyon olayını biraz ötelemeye kapatma yoluna gittik. Çocukları arabalara bindirmiş dolaştırıyoruz, birileri para kazanacak diye çocuklar arabayla servisle o köyden bu köye gezdiriliyor. Yurtların yatılı pansiyonların sayısının artırılıp şu taşınmalı sistemden vazgeçilmesi gerekiyor. Taşıma üzerinden birilerini zengin etme

mantığını terk etmemiz gerekiyor. İhtiyaç olsa ihtiyacı olan yerlerde tamam yaparsın. Ben taşınmalı eğitim yerine yatılı pansiyonlu okulların sayısının artırılması taraftarıyım. (MHP5E)

Eğitim-İstihdam İlişkisi

3.4.22. Birbirini Karşılıyor

Eğitim istihdam ilişkisini sağlamak adına MHP,

- İstihdam-eğitim ilişkisinin kurulabilmesi için, Türkiye'nin ileriye dönük istihdam ihtiyacının nitelik ve nicelik bazlı değerlendirilmesi ve buna bağlı olarak eğitim planlaması yapılmasını,
- İşletmelerin ihtiyacı olan nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesini,
- Dezavantajlı grupların işgücü piyasasına katılımlarının desteklenmesi ve iş bulmalarının sağlanması için mesleki eğitim programlarının yaygınlaştırılmasını amaçlamıştır. (Tadmem,2018)

Yani bu sorunun cevabını 12 yaşındaki çocuğa sorsanız cevabını verir. Tabii ki hayır ülkemizde sayısını bilmediğimiz 4 yıllık üniversite mezunu bunun içerisinde meslektaşlarımız olan inşaat mühendisleri, elektrik mühendisleri... Yani çok önemli okulları bitirmiş insanlar bile iş bulamayabiliyor. Bu noktada sıkıntı var. Evet, bizim toplumumuzda şöyle bir bakış açısı var devlet kapısında çalışma özelden ziyade devlet kapısını daha güvenli görüyor. Devlet de çalışacak her alanda çalışacak personel sayısı bellidir. İhtiyacı kadar çalıştırır. Özel sektöre dönük özellikle garanti yoktur diye bakılıyor bizim toplumumuzda. Çok fazla sıcak bakılmaz. Mesela üniversite mezunu olup pazarda çalışan arkadaşlarımız var. Bu anlamda sıkıntı büyük yani bir şekilde buna bir çözüm bulunmalı. Özellikle özel sektöre yönelim sağlanmalı. Sektördeki üniversite mezunları için şartların biraz daha iyileştirilmesi lazım. Daha ciddi yasalara bağlanması lazım. Devlet kapısını garantili görüp herkesin devlet kapısına değil de özelde de haklarının olduğunu ve bu haklarının Devlet memurluğunda olduğu kadar olduğunu onları anlatmamız lazım. (MHP1E)

Bu aynı neye benziyor biliyor musunuz meslek seçimine benziyor nasıl ki Türkiye'de 1 milyonda bir kişi kendi sevdiği ilgi duyduğu meslek seçebiliyorsa aynı şekilde sen de aynı şekilde sıkıntıdır bugün sözgelimi emniyet mensubu arkadaşlara bakın ellerine bakın içerisinde hepsi mühendiste var meslek grupları

var Dolayısıyla Bizler de Türkiye'de tahsil ile ilgili meslekte çalışmak bir şanstır.(MHP2E)

Türkiye de büyük bir işsizlik var. Çok fazla üniversite mezunu var ama çok az iş bulabilen var. En iyi üniversitelerden mezunlar bile iş bulamıyor. İş bulabilenler de kendi meslekleri dışında işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar. Biraz özel sektöre yöneltilmeli olmalıdır. Tabi bunu sağlamanın yolu da özel sektör şartlarının devlet kurumlarındaki gibi iyileştirilmesidir. Bu şekilde özel sektöre yönelimle işsiz sayısı bir nebze da olsa azaltılabilir.

Şu anki üniversite sisteminde olmaz verilen eğitim istihdamı karşılamıyor. Her iş ve türler de bitiyor. Gerçekten şimdi örnek vereyim Dicle Üniversitesi'nde Elektrik bölümünde derse giren yok. Kimse kimseyi takmaz orada. Adam gelmiş PKK'nin afişini de dağıtıyor fink atıyor orada gençleri kandırıyor çıkartıyorlar. Bir grup gelmiş orada uyuşturucu satıyor. Bunların hepsi bilmiyor yok hoca işte öğrencisi ile ilişkileri var falan filan bunlar hep örtbas ediliyor büyük sıkıntılar bunlar. Referans ile alınması lazım. Ne iş bulamıyor iş bulamıyor bulamama sebebi de şu Türkiye Süper güce gidiyor. Süper askeri sisteme geçiyor şu anda buna muhtacız çünkü şimdi 2023'ten sonra büyük ihtimal Akdeniz'de zaten şimdi kimler var daha kötü şeyler, daha farklı şeyler olacak askere polise ihtiyacı var. Süper güç olmak zorunda artık aksi takdirde İslam'ın son ülkesiyiz zaten. Bütün İslam ülkeleri ortada Türki Cumhuriyetler ortada. Hepsi savaş içinde sürgün edilmiş insanlar. Bir Türkiye kaldı bizi de parayla terbiye etmeye çalıştılar dolarla terbiye etmeye çalıştılar korkutmaya çalıştı olmadı. Oradan buradan örgütler Akdeniz'de korkutmaya çalıştılar. Şimdi de başka yaptırımlar uygulamaya çalışıyorlar bizim bizden başka dostumuz yok süper güce gitmek zorundayız. Dikkat edin liseyi bitiren çok kişi asker polis olur. Aslında bu çok iyi bir şey öyle söyleyeyim polis olan kişinin ailesi zaman Türkiye Cumhuriyeti düşmanlığı yapmaz hükümetin sever sevmez ayrı bir konu. Hükümetler gelip geçicidir devlet bakidir ezan bakidir İslamiyet bakidir. Yani bu iyi bir şey. (MHP3E)

Asıl sorun bizim üniversitelerde aldığımız eğitimden kaynaklanıyor. Üniversitelerde bir başboşluk olduğu için üniversiteler faklı oluşumların ortaya çıkmasına zemin hazırlıyor. Bu konuda çalışmalarla durum düzeltilebilir.

Şöyle bir şey o biraz daha bireye de bağlı. Ayrıca eğitim veren akademisyene de bağlı öğretmene de bağlı. Sonuçta eğitimi veren onlar. Yeterli buluyorum ben icraat olarak üniversite olsun verilen eğitim olsun alan dalında olsun yeterli buluyorum. Biraz da öğrenciye ve öğretmenin anlatımına da bağlı. Şu anlık değil mezun sayısı biraz fazla istenen rakama göre ve bunların iş bulabileceğini inanıyorum. (MHP4E)

İstihdam edilebilme üniversitede eğitim veren akademisyenlere bağlıdır. İyi bir eğitim alan öğrenci tabii kendini de geliştirirse alanında iş bulma olanağına daha çok sahiptir.

3.5.Saadet Partisinin 2018 Seçim Bildirgesindeki Temel Eğitim Politikaları

Eğitime Temel Yaklaşımı

3.5.1. Manevi Değerler

Eğitimin daha işlevsel bir hale getirilmesi için Saadet Partisi,

- Değerlerin öne çıkarıldığı bir eğitim sistemini,
- Eğitimin niteliğini artırıp, süreyi kısaltmayı hedeflemiştir.

Eğitimden genel olarak beklentiler ahlak v maneviyat üzerine. Ayrıca eğitimle hedefledikleri noktalardan bir tanesi de milli ve manevi değerlerimize sahip çıkan adet ve kültürümüzü bilen bir nesil yetiştirmektir. Çünkü son yıllarda Batının ilminin alınmasının yanında Batı kültürünü de gençliğimiz benimsemiştir. Gençlerden eğitim adına beklentileri Batının ilmini, bilimini alın ama milli değerlerinize de sahip çıkındır. Bu konuda SAADET İl Başkanı, SAADET Eğitim komisyonu üyesi ve emekli öğretmen ve ÖĞ-DER Başkanı ve emekli öğretmen şunu belirtmektedir:

Temel aldığımız şey eğitimde batılılaşmadan uzak durmak. Çünkü eğer batı eğitim değerlerine göre hareket ettiğimiz müddetçe, daha açıkçası manevi değerlerden uzaklaştığımız müddetçe eğitimin bir sonucu varamayacağı kanaatine vardık ve kendi özümüze dönük bir eğitim sistemini uygun görerek ve ona göre düzenlemeler yaptık. (SAADET2E)

Eğitimde hedeflediğimiz noktalar... Ya biz öncelikle ahlaka dayalı ahlakın önde tutulduğu bir eğitim düşünüyoruz. Ahlak önde tutulursa insanlar bu yönden geliştirilir ve birçok sorunun halledilecek ve yine inanıyoruz bu yönde ilerlenecek. Salih nesiller yetiştirmek amacıyla kurulmuş bir partiyiz. (SAADET4E)

Eğitimle hedeflenen noktalardan bir tanesi de gençlerin ahlak ve maneviyatının güçlendirilmesi ve sevgi odaklı yetiştirilmesi dışında bilim alanında da işte Fende, Fizikte, Matematikte ve Kimyada kendilerini yetiştirmeleridir. Bu konuda eğitimci olan ve Parti Başkan Yardımcısı şunu belirtmektedir:

Genel eğitim politikamız, genel hedeflediğimiz kitle çalışkan, becerikli, iletişimi güçlü kuvvetli, müspet ilimlerin yanında ahlak ve maneviyatı önemseyen bir gençliğin, bir neslin yetiştirilmesidir. Geleceğin ancak bu tür bir gençlik üzerinden, beyni iyi çalışan ve gönlü insanlara açık olan, sevgi odaklı bir düsturumuz, bir planımız vardır. Biliyorsunuz ki, ben 35 yıllık bir eğitimciyim. Sevgi, ilgi, bilgi diye bir slogan haline getirmiştik. Bu üç kelime odaklı gençliğin yetişmesi.(SAADET3E)

Eğitim sistemine getirilen bir diğer eleştiri de eğitim sistemimizin ezbere dayalı, sınav odaklı bir sistem olması. Başarı olarak baktığımızda Dünyada üniversitelerimiz birçok üniversitenin gerisinde kalmaktadır. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Çünkü maalesef bugün ülkemizde ortaöğretimde 18 milyon gencimiz var. Bugün işte yüzlerce üniversitemiz var ama eğitim seviyesine baktığımız zaman batı endekli öğrenciler o yarışa hazırlanan sporcular gibi ezbere dayalı bilgilerle donatılmış. Maalesef bakıyoruz binlerce insan sırf puan alıyor diye. Dereceye giren herhangi bir üniversitemiz yok. Dünyada en başarılı 500 tane üniversite arasına giren biliyorsunuz sadece 2 tane Türk Üniversitesi var O da 300 400 arasındaki aralıktadır. (SAADET1E)

Siyasi parti temsilcileri eğitimde bireyin manevi ve milli değerlerine sahip çıkacak ve bunları ileriye taşıyacak bireyler yetiştirmektir.

Nasıl Bir Eğitim?

3.5.2. İnanç Ve Değerler Sistemi

Vurgulanan temel noktalar yine inanç ve değerlerimiz, kültürümüze ve adetlerimize, insan fitratına uygun bireyler yetiştirilmesi. Yani eğitim alan birey maddi eğitimin dışında manevi eğitim de almalıdır. Manevi eğitimden kasıt sevgi, saygı, ahlak ve milli değerlere sahip çıkmadır. Bu konuda parti temsilci görüşleri şu şekildedir;

Eğitimi savunan kişi eğitimi kendi hayatında tatbik etmeli. Bir kuşun iki kanadı gibidir eğitim. Nasıl tek kanatlı kuş uçamazsa eğitimde de sadece maddi eğitim verildiği zaman çocuklarımız maneviyattan kopuk olduğu için dört dörtlük bir eğitim almış olmazlar. Mutlaka manevi eğitim ile birlikte maddi eğitim verilmelidir. (SAADET2E)

Eğitim fitratın bozulmaması esasını alıyor. Buna yönelik bir kelime. Yani Cenabı Hak insan yaratmışsa o yaratılış üzerine, fitrat üzerine yani bozulmamış, ahlaki yozlaşmaya girmemiş insanları seven, insanlara faydalı olan özelliklerle yaratılmıştır. Bu özelliklerle yaratılıyor insanlar bu özelliklerin kaybedilmemesi yani örgün eğitim kurumlarında bu tür müspet şeylerin verilmesi, olumsuz diyebileceğimiz davranışların kazandırılmaması önünde önem göstermek bir önemlidir. İkincisi biz aileyi çok önemsiyoruz 0, 6 yaş grubunu çok önemsiyoruz. ,6 yaş grubu aile demektir. Kişiliğin %85'i şekilleniyor biliyorsunuz, o süreçte orada faydalı şeyleri görmezsek... Bazı ülkelerde özellikle milli kültürlerini, müzik türlerini, onlara ait kültürlerini tanıtmak için öğrencileri alıp gezdiriyorlar. Mesela özellikle Japonya'da ol kültürü öğretmek için ilk götürdükleri yer Hiroşima, Nagazaki şehirlerini gezdiriyorlar. Ve anlatıyorlar daha 4.5.6 yaşlarındaki çocuklara. Yani kendimize ait olan şeyleri, kültürler değerleri vermek... Bizden olmayan şeyleri zaten daha sonra çocuklar kendileri öğrenir. Öncelikli olarak bunların verilmesi kişilikli olması, kendisine ait olan şeyleri öğrenmesi, değerlerini öğrenmesidir. Müspet kültür ve medeniyet farklı şeylerdir. Kültür millidir, medeniyette evrenseldir. Yani ilim peygamber efendimizin bir sözü burada aklıma geliyor. İlim ve hikmet müminin kaybolmuş malıdır, onu nerede bulursa alır. İsterse Çin'de olsun. Eğer bir şey varsa bir teknoloji varsa o teknoloji alacaksınız. Bu ortaktır. Teknoloji ortaktır. Ama kültürler millidir. Kendi kültürünü bırakıp Batı

kültürüne yönelirsen bu yanlış bir şeydir. Ama Batıda bir bilimsel çalışma varsa araştır ötesine geç. Böyle bir nesil yetiştirmek istiyoruz. (SAADET3E)

Eğitimden bireye kazandırılması beklenen bir diğer özellik de bireyin dini duygulara sahip olması yani Müslüman bir ülkede yaşıyoruz. Din de bir kültürdür. Hedefleri dindar bir nesil yetiştirmektir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Bu yönde davranış kişiye göre değişir, değişiklik gösterebilir. Biz dindar insanlar olduğumuz için dini anlamda dinin istediği doğrultuda kişiliklerin olması kaçınılmaz olur. Dindar bir nesil olması yönünde talebimiz var. (SAADET4E)

Her birey özeldir. Kendine ait bilgi, beceri ve ihtiyaçları vardır. Birey okul hayatında bu özellikleri dikkate alınarak yönlendirilirse hem birey istediği alanda ilerler ve meslek sahibi olur hem de işverenler kalifiye eleman ihtiyaçlarını da gidermiş olurlar. Bu durum meslek liselerinde kendini daha çok göstermektedir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eğitimde hedef önce ne olmalı. Şimdi mesela ben kendim Meslek Lisesi öğretmeni olduğum için Meslek Lisesi açısından düşünüyüm kalifiye eleman yetiştirilmesine daha ağırlık verilmeli. Piyasayla ilişkilendirilmelidir öğrenciler. Sanayi ile ve okulla işbirliği halinde çalışmalar meslek lisesine göre düzenlenmeli. Mesela bir öğrenci mezun olduktan sonra rahatlıkla iş bulabilecek, hani ustalık hani bir kalfalık düzeyine gelmeli. (SAADET5E)

Eğitimde temel hedef kendini iyi yetiştirmiş ve inanç, değer ve kültürünü iyi bilen bireyler yetiştirmektir.

Fırsat Ve İmkân Eşitliği

3.5.3. Adalet, adalet, adalet

Fırsat ve imkân eşitliği genel olarak yok. Milli eğitim sistemi zaten çarpık bir durumdadır. Sürekli bakan değişiyor ve sürekli sistem de değişiyor. Bu da beraberinde birçok sıkıntıyı getiriyor. Herkesin kafası karışık ne yapacaklarını bilemiyorlar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Maalesef o zaten yok. Fırsat eşitliği zaten yok. Eğitim sistemi şu anki eğitim sistemi şimdiye kadar 7 tane bakan değiştirmiş. Gelen Bakan farklı bir metot

farklı bir sistem getirmiş bakan ne yapacağını bilmiyor. Öğretmenler, eğitimciler ne yapacağını bilmiyor. Öğrenci ne ile karşılaşacağını bilmiyor Herkes rölantide gidiyor. Bu anlamda yani sistem olarak çarpık bir sistem var. (SAADET1E)

Fırsat eşitsizliğinin en büyük sebeplerden bir tanesi de ekonomik. Genel olarak baktığımızda aileler arasındaki ekonomik fark okullar arasındaki ekonomik fark öğrenciler arasındaki uçurumu da genişletmektedir. Öğrenci farklı fiziksel ortamlar, farklı maddi koşullar ve farklı eğitim durumlarındalar fakat aynı sınava girmek durumunda bırakılıyorlar. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yok, eğitimde fırsat eşitliği kesinlikle yoktur. Bugünkü durumda ki özel okulların yaygınlaşması ile beraber... Biz yıllarca bunun mücadelesini verdik, özel okullara karşı çıktık nedeni ne olursa fırsat eşitliğini bozulduğundan dolayı, zengin çocuğu fakir çocuğundan çok daha fazla akıllı değil. Ben fakir aile çocuğuyum öğretmen olabildim belki imkânım iyi olsaydı; şu anda bir tane sınıf arkadaşım Amerika'da rektör olmuş. Babasının durumu benden daha iyiydi bunu düzeltmek için mutlaka. Adalet, adalet, adalet. Adalet dediğimiz zaman aklımıza sürekli adliye koridorları geliyor öyle değil. Adalet her şeyin eşit şekilde fırsat eşitliği kapsamında paylaşılması anlamındadır. (SAADET2E)

Fırsat eşitliğinin olabilmesi için her bir okulu ayrı olarak düşünmek lazım. Her bir okulun özellikleri farklıdır. Sadece il, il demiyorum. Bölge, bölge demiyorum. Diyarbakır'ın Kulp ilçesindeki bir ilkokulla ya da Kulp' a bağlı bir köydeki okulla, Kulp merkezdeki bir okulun bile şeyi çok farklıdır. Özellikleri farklı. Ya da Diyarbakır için mesela, siz Nevzat Ayaz' da çalışıyorsunuz en köklü okullarından biridir. Nevzat Ayazla Kulp'un dağ başındaki bir köyünün özellikleri aynı mı, değil tabii. Neyi anlatıyorum burada? Eğitime erişimde her okulun, her kitlenin, her bölgenin, her veli potansiyelinin, profilinin ayrı ayrı düşünülmesi lazım. Ve ona göre bir eğitim politikasının geliştirilmesi lazım. (SAADET3E)

Siyasi parti temsilcilerinin genel görüşü eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin tam anlamıyla sağlanmamasıdır. Bu konuda yapılan çalışmaların yeterli olmadığı konusunda hemfikirler.

Öğretmen Niteliği

3.5.4. Sadece Formalite

Okullarda, çevremizde ailemizde gördüğümüz kadarıyla yetiştirilen öğretmenler yeterli seviyeye getirilemiyor. Bu da eğitim fakültelerinde verilen eğitimin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Üniversitelerde verilen eğitim sadece bilgi üzerine yani teorik. Kişi mesleği anca yapmaya başladığında mesleği öğrenmiş oluyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Şimdi tabii ki oradaki detayları biz bilmiyoruz. Şahıs olarak ben bilmiyorum. Oradaki eğitim seviyesini; ama öğretmenlerimizden karşılaştığımız, duyduğumuz, gördüğümüz bir eğitim eksikliği olduğu görülüyor. Çünkü Öğrencilerin durumuna baktığımız zaman almış oldukları sınav sonuçları eğitimcilerin de gerekli olan bilgiye sahip olmadıkları eksiklikleri olduğu görülüyor o anlamda eğitimin de yani üniversitenin de eğitimcileri hazırlarken ona güzel bir ciddi bir eğitim programları uygulamaları onları böyle donatmaları gerekiyor. (SAADET1E)

Eğitimde öğretmen niteliği anlamında eksiklikler var ama öğretmen sayısına da baktığımızda ihtiyaç fazlası öğretmenler var. Milli eğitimin öğretmen yetiştirme sistemini sil baştan değiştirmesi lazım. Çünkü öğretmenler bizim geleceğimiz olan çocuklarımızı, gençlerimizi yetiştiriyorlar. Bu anlamda eğitim fakültesine öğrenci yönlendirmesi yapılırken bu mesleği en iyi şekilde yapabilecek bilgi beceriye sahip olanların yönlendirilmesi gerekir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Nitelik noktasında, nicelikte de bazı alanlarda fazlalık var bazı alanlarda eksiklik var. Bir kere nicelik de de sıkıntı var ama nitelikte, biz eskiden bunlara keyfiyet derdik. Bu tür kelimeleri tavsiye ediyorum keyfiyet, kemiyet, nitelik ve niceliğin karşılığı. Kalite de sıkıntı var, çok ciddi sıkıntılar var. Benim bir idealim var Ben Milli Eğitim Bakanı olsaydım ya da bu ülkeyi yönetenlerden biri olsaydım; en zeki çocukları, en kabiliyetli olanları en iyi paralarda eğitimci yapardım, öğretmen yapardım. Herkes birinci sırada hani tıpa giremezsem, hukuka girerim, hukuka giremezsem bilmem neye girerim, tam öğretmenliğe giderim diyorlar ya. O anlayışı yıkardım ben. Herkes öğretmen olmak için yarışmalı. Çünkü öğretmenin malzemesi nedir, insandır. Cumhurbaşkanı da öğretmen yetiştiriyor, hizmetliyi de öğretmen yetiştiriyor. Yerlere tüküren

neslimizi de öğretmen yetiştiriyor, arabadan muzunu yiyip kabuğunu pencereden atanı da öğretmen yetiştiriyor. Öğretmen öğrencisi için malzemesi insandır, peygamber mesleğidir. Çok kaliteli, çok ilgili, çok bilgili, işini seven kişilerden kalitede öğretmen olması lazım olsun Böyle bir kalite örmüyorum maalesef. Eğitim fakülteleri olsun, ilahiyatlar olsun, hiçbirinde bu kaliteyi görmüyorum. (SAADET3E)

Öğretmen niteliğindeki eksikliklerden bir kısmı da öğretmenin kendini iyi yetiştirememesinden kaynaklanıyor. Öğretmen mesleğini sadece para kazanacağı bir alan olarak gördüğünde nitelik olarak kendini yetiştirmez ve bu da eksikliklere neden olur. Ama bunun da çözümü şu öğretmen maddi olarak tatmin edilirse sadece kendi alanına yönelip kendini geliştirebilir. Bu da maddi kaygılardan öğretmenin uzaklaştırılmasıyla sağlanabilir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Eksiklikler vardır. Hani az da olsa kendini özel çabalarıyla yetiştiren, gerektiği şekilde yetiştiren öğretmenler muhakkak vardır ama Türkiye'de genel anlamda insanlar kendini yetiştirmek amacıyla okumadıkları için sadece mesleğe atılmak için okuduklarından dolayı kendi branşının gerektirdiği bilgi beceriye sahip olamıyor. Böyle bir insan gerçekten sadece meslek edinmek için. Eğer okursan başarılı olur ve okuduktan sonra zaten meslek kendiliğinden gelir. (SAADET4E)

Hani karşılıyor ama şimdi öğretmenler biraz maddi açıdan daha iyileştirme olursa biraz daha tercih edilen bir bölüm haline gelirse, atamalarda sorunlar giderilirse yani kaliteli öğretmen olduğu zaman kaliteli öğrencide olabilecek olacak diye düşünüyorum. (SAADET5E)

Öğretmen niteliğinin yetersiz olmasının en büyük sebebi diğer partilerin de hem fikir olduğu gibi eğitim fakültelerindeki eğitimin yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır.

Öğretmen İstihdamı

3.5.5. Daha Objektif Olunmalı

Öğretmen atamalarındaki sorunları giderme adına Saadet Partisi,

- Kurum mülakatlarında yaşam tarzı, inancı, partisi ne olursa olsun işi en iyi yapabilen almayı planlamıştır.

Öğretmen atama sisteminde sınav artı mülakat var. Bilindiği gibi işin içine mülakat girince liyakat, bilgi, beceri, sınav puanı görmezden geliniyor. Sadece yandaş olanların ya da bir şekilde kendine referans bulanların atamaları yapılıyor. Geriye kalan kısım işsiz kalıyor. Tuhaf bir sistem mezun edip kendi üniversiteden yeterlidir diye diploma veriyorsun ama iş atamaya gelince sınava ve mülakata tabi tutuyorsun. Tamamen adaletsiz bir sistemdir. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Türkiye'de maalesef her tarafta sıkıntı olduğu gibi yani atamalarda da yine aynı şekilde binlerce gencimiz okuyacaklar, anneleri babaları yemeyecekler içmeyecekler eğitimine önem verecekler mezun oldukları zaman da bu sefer, hem bu belirsizlik hem yine bu sınavlar devam ediyor ve en şeyi de bu mülakat seçeneği de en büyük darbeyi vuruyor daha çok bu sefer hak edenin değil torpilli olan adamı olanın daha çok atandığıdır mülakat olayı. Bir insan eğer fakülteden mezun olmuşsa diplomasını almışsa demek ki bu insan öğretmenlik yapabiliyor. Yani o anlamda hemen göreve başlaması lazım. Mülakatın olmaması lazım. Ama tabii kadro yetersizliğinden dolayı bu sınav işini yapıyorlar. Adamcılıktan dolayı da mülakat yapıyorlar. Yani o anlamda da Türkiye'deki mevcut durum sıkıntılı. (SAADET1E)

Öğretmen atama sistemi öğretmenlerin beklentilerini karşılamıyor. Mülakat olunca sen ben meselesi devreye giriyor araya. Böyle bir kültürümüz var böyle bir algı var. Mevcut durumda da böyle şeyler var. Dolayısıyla mülakat olunca şey, tam objektiflik bozuluyor.(SAADET3E)

Mülakat var sınav var yani mülakat olması doğru bir şey değil. Mülakata karşıyım bir sınav olabilir. Sayının üzerinde bir başvuru olmuşsa adil bir şekilde sınav yapılmasına karşı değilim. Ama mülakata karşıyım. Ben niye karşıyım mülakata birazcık hani şeyler dönebiliyor biraz daha yandaşlık olabiliyor. Belli bir kesim olursa olsun yandaş davranıla bilinir sadece sınav yeterli olabilir diye düşünüyorum. (SAADET5E)

Bir diğer öneride sınavların olması ama mülakatın olmaması yönündedir. Çünkü öğretmenlik değerli bir meslek bu öğretmenler çocuklarımızı yani geleceğimizi yetiştiriyorlar. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği her alanda kendini iyi yetiştirmiş olması lazım. Bu yüzden de öğretmenin becerisini ölçen sınavlar yapılabilir. İletişim yönünden öğretmeni alabileceğimiz bir sınav yok ama bir

öğretmen olarak nasıl iletişim kurması gerektiğini bilmelidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Nasıl bir sistem? Bir kere şöyle temel şeylerden ortak bir sınavdan geçmek lazım. Herkesin ortak bilmesi gereken bazı temel bilgiler olmalı. Genel yetenek ve genel kültür var bir de alan bilgisi sınavı var. Şimdi mülakatı ben bir kenara bırakıp söyleyeyim genel olarak karşıyım. Bu alan bilgisi üzerinde özellikle çok ciddi ağır sınavların yapılması lazım. Alan bilgisinin içerisinde pedagojik formasyon da olmalı. Hatta bunları aktarmak, öğretmek bilgiden daha önemli. Öğretmen akşam dersine çalışır gider anlatır o bilgiyi elde eder ama iletişimi zayıfsa eşek oğlum, hayvan oğlum o öğretmenden bir şey çıkmaz. Ama öğretmen çocuğun ismi ile hitap ediyorsa, gönlüne dokunabiliyorsa, bazen midesine dokunabiliyorsa, bir baba, anne şefkati ile yaklaşıyorsa o iyi bir öğretmendir. Dolayısıyla yani problem zaten iyi öğretmenin olmaması, iyi öğretmenlerin yetiştirilememesidir. (SAADET3E)

Öğretmen atama sistemini siyasi parti temsilcilerinin büyük çoğunluğu uygun bulmamaktadır. Çünkü mülakat sisteminin adil olmadığını ve daha sistemli ve liyakate dayalı bir atamanın olması gerektiğine inanmaktalar.

Anadilde Eğitim

3.5.6. Doğal Hak

Anadil eğitimi en temel haklardandır. Kişi dünyanın neresinde olursa olsun anadilinde eğitim alma hakkına sahiptir. Zaten Kur'an-ı Kerimde de bazı ayetlerde de dil eğitimi geçiyor. Her insan farklı ırk ve dillerde yaratılmıştır önemli olan o insanları bir araya getirmek ve onlara en temel haklarını sağlamaktır. Nasıl ki İngilizce, Fransızca öğretiliyor. Kişi anadilini de öğrenmelidir ve bu anadil eğitimi veren okullarla mümkündür. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Ana değil herkesin doğuştan sahip olduğu doğal hakkıdır. İnsanın doğuştan gelen hakları var diyelim ki Can mal emniyet akıl Emniyeti nesil emniyeti yani bu anadilde eğitim konusunda da insanların doğuştan gelen temel haklarındandır. Yani hiçbir sistem insanın ana dilini öğrenirken onu sanki bir minnet yapma şey yapıyormuş gibi değil de normal doğal bir hakkı olduğu bilinciyle verilmesi lazım. Yani bütün okullarda Türkiye'de her milli eğitimin

bütün her ne kadar ana dil seçmeli ders olarak özel okullarda bu eğitim yapılmış olsa dahi yetersiz görüyoruz Biz yetersiz görüyoruz herkes anadilini ana dil eğitimini Milli Eğitim'e bağlı devlet okullarında da alabilmesi Tabii bu belli bir sayı belli bir talep olduktan sonra işi ile 2 kişiyle zor olur ama bir okulda Eğer belli sayıda öğrencilerden talep varsa o şekilde de bir sistem geliştirilebilir Fransızca Almanca İngilizce gibi seçmeli olarak nasıl ki herhangi bir yabancı dili seçme zorunluluğu var ise insanlarda anadilde eğitimi Milli Eğitim okullarında da Ala bilmelidir onun önü açılmalıdır ama iktidara baktığımız zaman sanki anadilde eğitim olduğu zaman hemen ülke bölünecek parçalanacak öyle bir yaklaşım sergileniyor. Bu doğru değildir. Bir lisan bir insandır. Fazla değil bilirsek bu bizim için meziyettir İngilizce bilindiği zaman nasıl bir meziyet sayılıyorsa bir Kürt için bir Türkçe ya da bir başka dil bilmek aynı şekilde değerlendirilebilir. Bu konuda Parti olarak biz anadilde eğitimin yapılması konusunda taraftarız yani olmasını doğru buluyoruz.(SAADET1E)

Tabii ki ana dil annemizin sütü kadar bize helal olan şeydir. Yani sadece bize derken, tüm insanlık olarak, yine de bir Tanzanyalı da onun anasının sütü kadar helal olduğu gibi biz Kürtlere de annemizin sütü gibi helaldir. Kur'anı Kerim'de de Cenabı Hak diyor ki sizi dillerinizin e renklerinizin gördüm ki bunlar da Cenabı Hakk'ın ayetleridir. Eğer Kur'an'ın bir ayetini reddetmek kâfirlikse anadili reddetmek kâfirliktir. Eğitimin kendisi anadilde olmalı. Ben Zazayım, Zaza dilinde eğitim görmek isterim. Bir Kürt, Kürt dilinde eğitim görmek ister. İkinci olarak ilkokul öğretmenliği de yaptım. Eğitimi olarak çocuklar okula yeni başlıyorlar. Birinci mağlubiyeti çocuk dili bilmiyor ikinci mağlubiyeti o dili anlamadığı için konuşmadığı için de anlamıyor. (SAADET2E)

Bazıları da anadil eğitiminin seçmeli verilmesi yönünde fikir belirtmekte. Çünkü anadil eğitimi veren okulların açılması ve bu tür eğitimin alınması altyapı gerektiren uzun bir süreçtir. Bu sürece anadil dersi seçmeli olarak verilmeye başlandıktan sonra süreç ilerleyebilir. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Anadilde eğitim seçmeli... Şimdi biz o noktada değiliz millet olarak o şeye hazır değiliz. Öyle bir kutuplaşmalar oluşuyor ki bir altyapı sorunu var ezelden beri. Yıllardan beri kutuplaşmalar, şunlar bunlar oluyor. Birden ana dil eğitimi veren okullara atlamak, toplum kaldırmaz yani. İdeal olan belki odur ama önce seçmeli olarak yavaş yavaş konulmalıdır. (SAADET3E)

Yani anadilde eğitim olmalı niye olmamalı. Anadilde eğitim olsun seçmeli ders şeklinde olabilir öğrenci o dersi istemeyebilir istemeyebileceği için bir seçmeli ders durumunda olabilir. (SAADET5E)

Siyasi parti temsilcilerinin hepsi anadilde eğitimin hak olduğu ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması gerektiğini düşünmekte.

Din Eğitimi

3.5.7. Din Eğitimi Önemli

Din eğitimin verilmesi gerekir. Ama şu anda okullarda verilen din eğitimini gerçek din eğitimi olarak nitelemiyoruz. Çünkü iktidar kendi ideolojini yansıtabileceği ve istediği toplumu yarabileceği oranda din eğitimi veriyor. Bu konudaki temel görüş şöyledir;

Tabii dini eğitim bizim inanç değerlerimize uygun doğru bir eğitimin verilmesi gereklidir. Fakat şu anki okullardaki dini eğitim eksik bilgilerle veriliyor burada sistem kendine adapte olabilecek kendine uyum sağlayabilecek olan böyle nasıl tarif edeyim uydurulmuş olan bir dinin anlayışına eksik bir din anlayışını vermeye çalışıyor. İndirilmiş olan dine göre sünnet referansına göre değil de sisteme göre kendisi için uygun gördüğü kadar layık gördüğü kadar bir eğitim vermeye çalışıyor. Din bir ahlaktır. (SAADET1E)

Din eğitimi verilirken kişinin özgürlüklerinin önüne geçilmemelidir. Herkes inancında serbesttir. Din bazı kurum, grup, zümrelerin tekelinde olmamalı. Herkes istediği oranda istediği dinde eğitim alabilmelidir. Bu konudaki temel görüş şöyledir;

Dil nasılsa, din de bizim tabiatımız gereği olması gerekiyorsa dinin de tabii atımız gerek yok olması gerekir. Din bağımsız olmalıdır. Din başkalarının tekelinde olmamalıdır. Herkes benim gibi dini almak zorunda değildir. Allah tüm kullarına özgürlük vermiştir. Demıştır ki bu cehennemdir bu da cennettir. Kişi kendi beğendiğine gider. Özgürlüğünü başkasına vermişse, benim özgürlüğümü kısıtlama hakkı. Yoktur. Dolayısıyla dinin de eğitimde olması gerekir Ama bağımsız olarak birilerinin tekelinde birilerinin görüşleri doğrultusunda değil Kuran'ın tekelinde Allah'ın görüşleri doğrultusunda olması gerekir. (SAADET2E)

Din eğitimi kesinlikle okullarda olmalıdır. Ama okullarda verilen din eğitimi bizim istediğimiz din eğitimi değildir. Kişinin dinini öğreneceği, temel olarak dinini anlayacağı bilgiler verilmelidir. Çünkü bizim bahsettiğimiz anlamda din eğitimi alanlar topluma faydalı, ahlaklı bireyler olarak yetişecektir. Bu konudaki görüş şöyledir;

Siz yaygınlaştı diyorsunuz biz din eğitimi verilmiyor diyoruz. Din eğitimi değil onun adı Din kültürüdür. Taoizm de var, Konfüçyüz de var her türlü şey var orada kültürdür o. Din eğitimi kesinlikle verilmeli ama daha ziyade isteğe bağlı olması daha mantıklıdır. Temel bazı dini bilgiler olmalı. Özellikle 0- 6 yaş kreşlerde birinci kademe ilkokulda, bazı temel bilgiler verilmeli belli bir düzeyden sonra tercihe bırakılabilir. Seçmeli din eğitimi olması zorunludur yani din eğitimini katan kişiler gerçek bir dini eğitimle yetişen insanlar, kimsenin yolunu kesmez. Yarım dindarları kastetmiyorum. İyi, gerçek bir din eğitimi alan Allah'tan korkan bir insan, her şeyin başı Allah korkusudur Allah sevgisidir. Onu kaybetmemek için dünyada iyi işler yapar. İnsanlara iyilik yapan kişiler olarak yetiştirmek esastır. Bunlar da din eğitimi ile olur(SAADET3E)

Din eğitimi derken sadece İslam dininden bahsedilmiyor. Kişi hangi dine mensupsa o dine eğitim alabilmeli. Onunla ilgili müfredatlar, planlar ve programlar oluşturulmalıdır. Bu konudaki görüşler;

Din eğitimi okullarda tabii ki verilmeli. Kişi hangi dine mensupsa o dine uygun sınıflar... Mesela Müslümanlar için din kültürü dersi yerine İslam dersi konulmalı bence isteyen varsa bir kişi de olsa bir okulda ayrı bir din dersi programı... Hıristiyanlık ile ilgili mesela Alevilikle ilgili bir program hazırlanmalıdır. (SAADET4E)

Parti temsilcileri okullarda din eğitimi verilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Ancak din eğitiminin zorunlu değil de isteğe bağlı olması yönünde fikir belirttiler.

Okul Yönetici Seçimi

3.5.8. Daha Adaleli Bir Sistem

Yine sınav ve yine mülakat daha önce değinildiği gibi mülakatın olduğu yerde adalet yoktur. Okul yönetici seçimi yapılırken daha liyakate dayalı bir tercih yapılmalı. Sınav sistemi devam ettirilebilir. Ama mülakat kesinlikle seçimin adil olmasının yanında büyük bir engeldir. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Yani burada olaya tam vakıf değilim ama mülakatın olduğu her yerde şaibe vardır ama hangi şey olursa olsun temel prensip liyakat ve ehliyet. Yani işi bilenlerin seçilmesi işi yapacakların takip edilmesi doğal olandır. Oradaki detayları ben bilmiyorum. (SAADET1E)

Eskiye göre yine biraz daha adildir. Bu konu ben de idarecilik yaptım, çünkü bir sistem var. Daha önce hiç bir sistem yoktu falan partinin adamı filan bakanın adamı filan milletvekilinin adamı a tanyordu ki hala. Bence uygulamada yine öyledir formalite nedir fakat yine de görüntüde de olsa doğru değildir. Ama doğruya yakın bir şeydir, karşıyım mülakata sınav olsun eğitim kökenli olması lazım idarecilerin eğitimin derdini anca eğitimciler anlar. (SAADET2E).

Okul yöneticisi olmak bambaşka bir durumdur. Kişi öğretmenlik mesleğinde çok iyi olabilir ama iş yöneticiliğe geldiğinde burada belli sıkıntılar yaşayabilir. Bunun önüne geçmek adına okul yöneticiliği için farklı kriterler getirilebilir. Artık akademik mi olur ya da başka şekilde bilinmez. Ama gerçekten bu işi yapabilecekler arasından bir seçim yapılmalıdır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

İdareci seçimine ayrı bir şey yapmak lazım.Yani sadece idareciler için ayrı bir akademi mi kurulur farklı bir şey mi yapar? Yani en başarılı öğretmeni çok güzel ders veriyor, öğretmen mükemmel bir öğretmen. Bir süre sonra onu alıyor idareci yapıyor. Bence öğretmen olarak kalmalı. İdareciler ayrıca ekstra kariyer yapabilirler. Senin yaptığın gibi yüksek lisansını, doktorasını yapsın o ayrı bir konu. (SAADET3E)

Yeni yapılan sınav belki eskilere oranla daha adil bir sınavdı. Ama yine de idareci seçiminde sınav olabilir ama mülakata kesinlikle hayır. Bu konudaki görüş şu şekildedir;

Son okul yönetici seçimi için ÖSYM'nin yaptığı sınavın daha objektif olacağını düşünüyorum. Yani bir sınav yapıldı ben girmedim ama ÖSYM yaptığı için girmek isterdim. Daha uygun olduğunu düşünüyorum. Sınav sistemi olmalı mülakatsız bir sınav sistemi kim tarafından yapılırsa yapılsın milli eğitim tarafından da yapılacak olursa mülakatsız bir sistem olması gerekir. (SAADET4E)

Okul yönetici seçiminde sadece sınav olmamalı. Çünkü idareciliği belirleyecek başka kriterler de var. Yani kişinin kişisel özelliklerine de bakılmalı ve seçim yapılırken bunlarda göz önüne alınmalıdır. Bu konudaki görüş;

Ama daha en baştan idareci olarak yetiştirilecek belli bir kesim olmalı. Eğitim camiası içinde farklı olarak bu işe istekli, yaradılıştan lider ruhlu insanlar var. Bazı kimseler müdürdür, bazı kimseler liderdir. Lider ruhlu insanlar arasından araştırma yapılarak onlara dönük bir okul, bir akademi bir şeyler yapılabilir yani. Şu anda geçiş sürecinde ne olabilir? Bu da iyi bir araştırmayla, bu iyi işi yapan idarecilik güzel yapan kaynaştırmayı iyi sağlayan, öğretmenleri ve velileri öğretmen öğrenci velilerini iletişimini iyi sağlayan. Veli okula götüren değil öğretmenleri eve gönderen idareci sistem olmalıdır. (SAADET3E)

Yönetici seçiminde liyakate dayalı ve mülakatsız bir eğitim taraftarları ve bu konuda yeterli çalışmaların yapılması gerektiğini düşünmektedirler.

Eğitim Finansmanı

3.5.9. Daha Fazla Pay

Milli eğitime ayrılan bütçe yetersiz. Genel olarak verilen bütçelerin sıralamasına baktığımızda Milli Eğitim çok gerilerde kalmakta. Bütçe o kadar az ki okul yöneticileri ve öğretmenler okulun ihtiyaçlarını karşılamak için velilerden belli miktarlarda para istemekteler. Bu çok vahim bir durumdur. Eğitimle devletler, milletler gelişir ve büyür. Bu da eğitime yeterli payın ayrılmasıyla mümkündür. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Tabii yeterli değildir milli eğitime ayırdığı bütçe çok çok azdır. Yani uluslararası rakamlara baktığımız zaman Türkiye'nin çok geride olduğunu görüyoruz. Hatta mesela zaman zaman okullarda velilerden paralar toplanıyor. Ha kayıt aşamasında olsun. Daha sonra işte çalıştırılan temizlikçiler için veya

orada kullanılan deterjanlar için. Zaman zaman öğrenciler bizden para istiyorlar 30 40 Lira şeklinde. diye sorduğumuz zaman işte oraya işçi alınmış onun maaşı verilecek, deterjan alınacak. Milli Eğitim'in parası yok demek ki okullara ödenek az geliyor. Kaldı ki bir toplumun bir devletin nesilleri gelecek nesilleri gençliktir. Gençliğe en fazla yatırımı yapan fazla önemseme yapan devletler daha çok ilerleyen devletlerdir. Daha çok gelişen devletler olacaktır haliyle ve bu anlamda bizim bütçemiz yetersizdir artırılması gerekiyor. (SAADET1E)

Bütçenin ne kadar olduğunu bilmediğimden dolayı şey ama yeterli görünmüyor gibi. Milli Eğitim'e ayrılan bütçenin artırılması gerekir. Öğrencilere ayrılan miktarların öğretmenlere ayrılan imkânların iyileştirilmesine yönelik ek bir bütçenin bence ayrılması gerekiyor. Özel okula giden insanlar imkânları vardır ki gidiyor. Bence o özel okula giden öğrencilere ayrılan bütçenin onlara verilmesi yerine geçinemeyen insanlara aktarılmasının daha doğru olduğunu düşünüyorum. (SAADET4E)

Başka bir görüş Milli Eğitime ayrılan bütçenin yeterli olduğunu fakat doğru kullanılmadığı yönünde. Bu bütçe ödenek adı altında özel okullara, vakıflara, derneklere aktarılıyor. Asıl aktarılması gereken yerler okullar ikin bütçe farklı yerlerde farklı amaçlarla kullanılıyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yıllar önce bir Milli Eğitim Bakanı şunu söylemişti milli eğitime ayrılan bütçe gerçekten Milli Eğitim'e harcarsa eğitimin ekonomik anlamda ki bütün problemleri çözülür örtülü ödenek adı altında. Bu paralar başka yere gidiyor katkı payı adı altında. Toplanan para benim bütçem olarak bana verirse ben Türk eğitim sistemini üzerime düşeni yaparım demişti anında çözerim demişti. Para başka şeylere gidiyor eğitime harcanmıyor, özel okullar durumu eğer fırsat eşitliği çerçevesinde olursa sorun yok. Fakirin çocuğu da iyi okullarda okuyabilecek imkân sunulursa sorun yok. Dolayısıyla ölçüsü olmalıdır. Adalet olmalıdır. (SAADET2E)

Son zamanlarda MEB bütçesi artıyor ama çok doğru kullanılıyor mu ondan emin değilim. Yani var var eski yıllara göre artışlar var. Binaya yatırım var işte bu şeylere yatırım var. Temelde eğitim devlette, merkezde devlet olur ama özel okulların da teşviki yapılabilir. Özel okulların olmasının da fayda var rekabetin artmasına getirir. Kaliteyi artırır. Tek el hiçbir zaman tasvip edilmez. Tekel olmamalı, hiçbir şey de olmalı. Rekabet olmalı ki kalite artsın. (SAADET3E)

Eğitime ayrılan bütçenin son yıllarda artış olduğunu düşünen de var ancak ayrılan bütçenin yetersiz olduğunu ve dağılımda sıkıntılar olduğunu düşünenler de var.

Okul Öncesi Eğitim

3.5.10. Zorunlu Olmalı

Okul öncesi eğitimin zorunlu olması genel olarak kabul gören bir durum. Günümüz şartları düşünüldüğünde aile yapısından kaynaklanan değişikliklerden dolayı okul öncesi eğitim bir nevi bir gereklilik haline gelmiştir. Bundaki en büyük pay annelerin iş hayatına daha aktif bir şekilde katılmasıdır. Ayrıca o yaştaki bir bireyi eğitmek o bireyin daha nitelikli ve gelişmiş olmasını sağlar. Bunun faydasını bir sonraki dönemlerde göreceğiz. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Okul öncesi eğitimin zorunlu hale çoktan gelmiş olması lazım. Okul öncesi eğitimi gören çocukların kalitesi ile görmemiş olanların arasında büyük araştırmalar yapılmış yani ciddi farklar var. Hem zorunlu hale gelmeli hem nitelik diyorsunuz ya keyfiyet diyoruz, kalitesinin artırılması lazım oralarda da çok ciddi... yani vatan, millet, memleket, sevgi, saygı, trafik, temizlik gibi şeylere ağırlık vermek lazım. (SAADET3E)

Olur. Okul öncesi eğitimin zorunlu olması güzel olur. Okul öncesi eğitimin olmasını savunuyorum. Ben savunuyorum eskiden annelerimiz ev hanımıydı babalarımız çalışıyordu fakat günün koşulları öyle bir şeye getirdi ki annemiz de artık evin beyi oldu babamız da. Dolayısıyla ikisi de çalışan kesim olduğundan dolayı çocuklarına yeterince eğitimsel anlamda bir şeyler veremiyorlar. Çocuğu eğitmek demek illa yemek vermek değil Beyni de beslemek lazım. Bu okul öncesi eğitim bir nebze de olsa bunu giderir. Zorunlu eğitim dâhilinde ise okul öncesi eğitimde zorunlu eğitim olmalı. Türkan Saylan şöyle diyordu üniversite öğrencilerine hizmet ettik sonra anladık ki yanlış yapmışsın yapmışsın çocuklara hizmet etseydik verimini şimdi daha iyi alırdık. Çocuk o yaşlarda gerçek kimliğini kazanıyor. (SAADET2E)

Okul öncesi eğitimin genel olarak zorunlu olması gerektiği ve bu konuda altyapı çalışmalarının gerekli olduğu yönünde fikir bildirdiler.

Temel Eğitim

3.5.11. Önemli Olan Zorunluluk Değil İçerik

Önemli olan çocuğun hangi yaşta ya da hangi eğitim sistemiyle okula başladığı değil, hangi müfredatla hangi içerikle, hangi fiziksel koşullarla siz o eğitimi veriyorsunuz. Düşünüldüğünde genel olarak zorunlu eğitim 12 yıl önemli olan zorunlu eğitimin kaç yıl olması değil daha önce de belirtildiği verilen eğitimidir önemli olan. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yani şimdi 4+ 4 +4 değil de 20 tane 4+ 4 + 4 yan yana koyarsak buna sistem denmez. Sistem denebilmesi için onun bir hedefi bir amacı bir vizyonu olmalı. Bizim eğitim sistemimizin bir amacı bir vizyonu yoktur. Gelişmiş ülkeler çocuklarını hep yaşayarak yaparak eğitiyorlar. Japonya'da örneğin ilkokulda öğretmenleri çocuğun gelecekte ne olduğunu netleştir. Bu çocuk berber olabilir bu çocuk bakkal olabilir bu çocuk müteahhit olabilir bu çocuk bilgisayar mühendisi olabilir. O ilimleri görerek çocukları yönlendiriyorlar ve eğitmeye başlıyorlar. Biz ilkokuldan üniversiteye kadar eğitimi ezbere olarak gördük. (SAADET2E)

İlkokula başlama yaşı genel olarak düşünüldüğünde erken bir yaşdır. Bir çocuk o yaşta henüz hem bedensel hem de psikolojik olarak okula başlamaya hazır değildir. Yalnız çocuklar arasında da farklılıklar da var kimisi erken yaşta başlayıp başarılı olabilirken kimisinde ise durum tam tersidir. Ama çocuğun genel gelişimi göz önüne alındığında yaş erkendir. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yok, doğru bir sistem değil en az limit 72 ay olmalı diye düşünüyorum. İlkokulda yani müfredat biraz çok ağır geliyor bana. İlkokul, ortaokul yaşındaki çocukların ben lise düzeyinde soruları çözdüğünü görüyorum. Biraz onların yaşlarına göre ağır ve bu yükün altında eziliyorlar onlar daha basite indirgenebilir. (SAADET5E)

İlkokula başlama yaşını normal gören parti üyesi de var. Bir yıllık farkın çok da önemli olmadığını önemli olan durumun çocuğun kavrayışıyla, becerisiyle alakalı olduğunu düşünen de var. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yani genellikle çocuk ilkokula bir yıl gidip geliyor çok fazla bir kayma yok. İlkokula başlama yaşı normaldir bana göre. 6 okula başlama yaşı olan 6 yaş

normal bir yaş olarak görüyorum. Yani şeylere göre olabilir mesela çok çocuk biliyorum bir yaş erkenden başlıyor ya da gelip 1. sınıfa kaydediliyor sonradan ikiden başlatıyorlar. Yani bireyi iyi keşfedecek okul eğer kalitesi iyiyse birden değil ikiden başlatılır. Sene kaybı olmaz. Eskiden geçiş vardı. Siz Oktay Sinanoğlu'nun duyduunuz mu hiç? Oktay Sinanoğlu Amerika'ya gidiyor, okula başlarken farkına varıyorlar üç yıl atlatıyorlar. (SAADET3E)

Parti temsilcilerinin temel eğitimde gördükleri en büyük sıkıntı okula başlama yaşının çok erken olması ve 4+4+4 sisteminde yaşanan eksikliklerdir.

Ortaöğretim

3.5.12. Sınav, Sınav, Sınav

SAADET Partisi,

Yarış atı maratonu mantığına dayanan eğitim sisteminde değişiklik yapmayı amaçlamıştır.

Ortaöğretimde yaşanan en büyük sıkıntılardan biri Ortaöğretime geçiş sistemi. Hep sınav var. Değişen tek şey sınavların isimleridir. Farklı yollarla ortaöğretime geçiş sağlanabilir. Sınav pek sağlıklı bir çözüm değil. Önce çocukların iyi keşfedilmesi gerekiyor. Keşfedilme derken çocukların bilgi, beceri ve yönelimlerinin bilinmesi gerekiyor. Bunlar bilindikten sonra o çocuk başarılı olabileceği bir alana yönlendirilebilir. Meslek eğitimi ise meslek, tıp eğitimi ise tıp eğitimi verilmelidir. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yani çarpık bir sistem. İktidarda ne yapacağını bilmiyor yani. Sanki yazı tura tutar gibi yazı geldi öyle bir sistem maalesef uygulanıyor. Her sene farklı bir sınav tekniği uygulanıyor çocuklar maalesef yarış atları gibi yarışıyorlar. Çocuklar çocukluklarını yaşamıyorlar maalesef sürekli çalışma sürekli sınav. Dolayısıyla şu anki sistemi de doğru bulmuyoruz. (SAADET1E)

Yani sınava ben bir defa peşine karşı çıkıyorum mülakata. Zaten dediğim gibi kökünden karşıyım bir çocuğun değil mi neyse o yönde eğitime tabi tutulmalı ne yönde ise eğilimi. Diyor ki doktorlukta iyi para vardır. Ben diyorum ki illa çocuğumu doktor yapacağım ya bu çocukta doktor kafası yok. Allah insanları çeşit çeşit yaratmıştır. (SAADET2E)

Ortaöğretimdeki sınavları ben de karıştırıyorum en son TEOG'da kalmıştık. Şimdi sınav LGS oldu. Öğrencinin kabiliyeti esastır eğitimde. Kabiliyet ve istidat derdik eskiden. Kişi neye meyillidir, gelecekte ne olabilir. Bu öğretmen, eğitim camiası, idare onu keşfedecek ona göre yönlendirecek. Onu alana yönlendirecek ailesiyle görüşüp. Yani esas budur. Buna göre bir sistem geliştirmeli. Eğer fıtratında, benim çocuk mesela bedava mesela Türkiye'nin en büyük Tıp Fakültesi'ni verseler gitmem diyor. Millet bir tıp için neler yapıyor, ne kadar para harcıyor? Bir şey anlatıyorum burada. Fıtrat neyse, İstidat ve kabiliyeti farklıdır. Kimisi Bilgisayar mühendisi olmak istiyor. Kimisi doktor olmak istiyor, Kimisi hukukçu istiyor. Kabiliyeti ne ise öğretmen onu keşfedecek. En iyi öğretmen budur aslında en iyi öğretmen çocukları iyi tanıyandır. Çok iyi özelliklerini iyi bilen, ailesini tanıyan ve yönlendiren öğretmendir. (SAADET3E)

Orta öğretime geçişte sınav sisteminin varlığı öğrencilere büyük zararlar vermektedir. Sınav sistemine yerine yerleştirmede daha farklı uygulamalar esas alınabilir görüşü hâkimdir.

Meslek Eğitimi

3.5.13. Kaliteli Bir Eğitim

Meslek eğitimi genel olarak rayına oturmamış bir sistem. Ülkemizde genel olan bir problem var o da şu; herkes üniversite mezunu olsun. Üniversite mezunu olsun da iş bulabiliyor mu, mezun olduğu alanda iyi eğitim alabiliyor mu ya o alanda genel olarak ihtiyaç var mı? Bu sorular cevaplanmadan her ile bir üniversite. Şu anda milyonlarca üniversite mezunumuz var ama niteliksiz ve işsizler. Mesele kişiyi ihtiyaca göre iyi bir şekilde yetiştirip istihdam etmektir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yetersizdir zaten herkesin illaki üniversite mezunu olmasından ziyade şu anda iktidarın yaptığı yanlışlardan bir tanesi de her ilde bir üniversite varsa içeriği dolduruluyorsa öğrencisi varsa öğretmeni varsa olaya biraz daha istatikselsel olarak bakılıyor. Ama şu anda bir milyon civarında üniversite mezunu var işsizleri çoğaltıyoruz. Yani bunun yerine her alanda üretime yönelik adımlar atılmalı teknolojiye de. Fabrikalar kurulması lazım. O zaman işte yetişen bu öğrencilerimiz çocuklarımız gençlerimize iş imkânı sağlarlar. Sahaları açmamız

lazım ki ondan sonra istediğimiz kadar üniversite mezunumuz olsun sayısı artsın. Ama şu anda sen üniversite mezunu veriyorsun herkes üniversite mezunu oluyor çalışacak alan yok. Bunun yerine çocuklar daha ilkokul çağından yeteneklerine göre yönlendirilmesi ve ara eleman olarak yetiştirilebilmeli. Önemli olan liyakatli yetiştirilmesi lazım öğrencilerin. Herkes üniversite mezunu olacak diye bir şart olmaması lazım. (SAADET1E)

Meslek eğitimi ihtiyacı karşılamıyor. İlk başta meslek liselerinde ve üniversitenin meslek bölümlerinde verilen eğitimi baştan bir incelemek ve gerekli iyileştirmeleri yapmak lazım. Sadece bilgi işimiz görmez önemli olan uygulamaya dönük ve ihtiyaca yönelik meslek eğitimi verebilmek. Ayrıca meslek eğitimi verilen lise ve üniversitelerde araç-gereç eksikliklerinin de giderilmesi gerekir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yok karşılamıyor. Fakat yine de hiç yoktan iyidir ulaşması lazım aslında bütün liseleri. Bırak ilkokuldan sonra ortaokuldan itibaren ortaokul çıraklık dönemi Lise kalfalık dönemi üniversite ustalık dönemi olacak şekilde. Eğitim sisteminin baştan sona kadar dizayn edilmesi lazım. Osmanlı'da ahilik sistemi vardı. Ahilik buydu buna örnektir. Bu anlamda bizden çok şeyler aldı. Cumhuriyet Dönemi Bizden çok şey aldı götürdü. (SAADET2E)

Kesinlikle yok. Meslek eğitimi tamamen sanayiye dönük, teorik, pratik dengesi şöyle olmalı. %20-30 teorik ders %60-70 pratik olursa tam bir anlam ifade eder. Bazı meslek liseleri sıra, masa üretiyor. Orada çocuklar da para kazanıyor, öğretmenler de para kazanıyor, oranın döner sermayesi var. Neredeyse bütün meslek liselerinin daha da o hale gelmesi bunu da zenginleştiriyor. Daha çok uygulamaya yönelik olmalı. (SAADET3E)

Meslek eğitimi yetersiz ve uygulamaya dönük çalışmalar yapılmamaktadır. Verilen eğitimin piyasanın ihtiyaçlarına yönelik olması gerektiği fikri hâkimdir.

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık

3.5.14. Nitelikli Rehber Öğretmenler

Rehber öğretmenliğiyle ilgili yaşanan temel sıkıntılardan bir tanesi okullardaki rehber öğretmen sayısının yetersizliğidir. Çünkü okullarda bin bir çeşit öğrenci var ve o öğrencilerin türlü türlü sıkıntıları var. Bunları giderebilmek rehber öğretmenin

bireysel olarak öğrencilerle ilgilenmesi gerekir. Sayı yetersiz olunca öğrenciye yetişememekteler. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Ben rehber öğretmenleri ile bir sınıf öğretmeni olarak defalarca tartıştım. Rehber öğretmen gönderilmiş koskocaman 2000 kişilik okula iki tane rehber öğretmen gönderilmiş. Bunun delisi var, aptalı var, çalışkan var. Her çeşit çocuk var ve bunlar hepsi ile uğraşacaklar ama hiçbir şey yapmıyorlar. Testleri kâğıtları dolduruyorlar. Ciddi anlamda o sorunları çözebilecek şeyler yapmıyorlar. Öğretmenler formalite icabı kâğıtlar doldurmaktan öğrenci ile ilgilenirlerse bence daha iyi olur. (SAADET2E)

Rehberlik çok önemli bir konudur. Bu işi yapanların gerçekten alanlarında uzman kişilerin olması gerekiyor. Temel sıkıntı yine Rehber öğretmenlerin kendilerini geliştirmemeleri ve öğrenciyle ilgilenmemeleridir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Her öğretmen bir rehber olmalı şuan ki rehberlik öğretimi eğitiminin yeterli olduğunu düşünmüyorum. Ama rehberlik çok önemli bir konu, öğrencilerin her şeylerini sıkıntılarını, dinleyip olumlu taraflarını keşfede, yönlendiren aile ile irtibatlar sağlayan kişiler olmalı rehber öğretmenler. Genelde herkes o işi yapmalı özelde de bu öğretmenler biraz daha kendilerini de yetiştirmeli. Bunların sayısı da biraz daha arttırılmalı. (SAADET3E)

Hayır değil. Ben mesela öğretmenlerden görevini hakkıyla yapanlarla çalıştığım için, kişiden kişiye değişiklik gösterir. Rehber öğretmen sayısı yetersizdir tabii. Mesela biz hani branş olarak birkaç sınıfa girdiğimiz için yine sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz. Bir rehber öğretmeni bir öğrenci gerçekten çok fazla en az 50 öğrenciye bir rehber öğretmen olsa bence çok daha fazla bir sonuç olur. (SAADET4E)

Rehberlikle ilgili yeterli çalışmalar bulunmamaktadır, bu konuyla ilgili farklı çalışmalar yapılabilir ve rehberlik adına ciddi gelişmeler sağlanabilir görüşündeler.

Özel Eğitim

3.5.15. Yapılan Çalışmalar Yetersiz

Özel eğitimle ilgili yapılan çalışmalar genel olarak yetersiz. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler biraz daha fazla çalışmaların yapılması gerekiyor. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Kesinlikle değildir. Onlar için ayrı okul ayrı eğitim. Bende de vardı. İlkokulda da ortaokulda da öğrencilerim vardı. Onlara kurs veriyordum. İki tane de öğretmen vardı başlarında kendilerine vakit geçiriyorlardı. Onların okulunun ayrı olması lazım. Nasıl sağlıklar okulu varsa dilsizler okulu varsa bu çocukların da ayrı okulları olması lazım. Bu alanda da iyi yetişmiş eğitimcilere ihtiyaç var. (SAADET2E)

Özel eğitimle ilgili yapılan çalışmaları genel olarak yeterli bulanlar var. Son yıllarda özellikle iyileştirmeler yapılıyor bu alanda. Rehabilitasyon merkezlerinin açılması gibidir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Özel öğretimle ilgili çalışmalar yapılmakta. Yeterli buluyorum bu alandaki çalışmaları. (SAADET3E)

Şu anda yapılıyor. Özel öğretim ile ilgili çalışmalar sanırım şeyler yapılmış özel okullar özel rehabilitasyon merkezleri yani açılmış yeterince var. Onlar için de ekstra çalışmalar yapılıyor ya da kaynaştırma öğrencileri oluyor. Onlar ayrı bir plana ayrı biri derse tabi tutularak onların eğitimleri diğerlerinden biraz daha farklı oluyor. Onlar normal diğer öğrencilerle aynı eğitimi almıyorlar. (SAADET45E)

Özel eğitime dönük geçmişe oranla yapılan çalışmalarda büyük artışlar oldu ve ihtiyaçlar zamanla karşılanmaktadır.

Yükseköğretim

3.5.16. Özgür Üniversiteler

SAADET Partisi üniversiteler için,

- YÖK'ü kaldırmayı,
- Üniversitelerarası Kurul'da yeniden yapılandırma yapmayı,

- Rektörlük seçimlerinin yeniden belirlenmesini hedeflemiştir.

Üniversitelerde yaşanan en büyük sıkıntılardan biri, üniversiteler özgürce düşünemiyor ve özgürce hareket edemiyorlar. Bunun önündeki en büyük engellerden bir tanesi de YÖK. Üniversitelerimiz Dünyadaki birçok üniversitenin gerisinde kalmış durumda. Çünkü üretmiyorlar. Bunun sebebi de birlerinin tekelinde olmasıdır. Bu konudaki temel görüşler şu şekildedir;

Yani her seçim döneminde YÖK'ün kaldırılacağını dair bütün partiler görüş bildiriyor ama maalesef şimdiye kadar böyle bir uygulama yok. Yani üniversitelerin özerk olması lazım, özgür düşünmesi lazımdır. Üniversiteler kimsenin tekelinde olmaması lazım; ama maalesef şu anda üniversitelerimi ne özgür düşünebiliyor ne de özgür konuşabiliyor ne de ciddi bir eğitim verilebiliyor. Yani çıkan kaliteleri belli uluslararası arenadakilere uygundur. Bu en fazla başarılı olan üniversiteler içinde Türkiye'deki üniversitelerin isimleri olmaması zaten üniversitelerin şu anki aşamasına ruhunu en güzel şekilde bizi anlatıyor. (SAADET1E)

Yani YÖK kaldırılmalı mı kaldırılmamalı mı olmalı mı olmamalı mı? Onunla ilgili pek bir şeyim yok bilmiyorum yani. Üniversitelerdeki çalışmalar da yeterli değil haberlerde okuduk sıralamalarda Türkiye'deki hiçbir üniversite Avrupa'daki ilk 100 üniversiteye girememiş. Bu da yeterli olmadığını gösteriyor bize. Rektör seçimleri biraz daha şeye bakılmalı yan görüşüne fikrine bakılmamalı, becerisine bakılmalı bu işi, işine bakılmadan sadece çalışmalarına bakılarak tezlerine bakılarak ataması yapılmalı. (SAADET5E)

YÖK olmamalı. Üniversiteler arası koordinasyonu sağlayacak başka bir kurum olabilir. Genel anlamda üniversiteler hem maddi hem manevi anlamda bağımsız olmalı. Rektör seçimlerinde de Cumhurbaşkanının seçimiyle değil de o üniversitede en çok oyu almış kişiler arasından seçim yapılmalıdır. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

YÖK diye bir şeyin olması doğru bir şey değil. Üniversiteler arası koordinasyon olabilir de. YÖK'ün olması doğru bir şey değildir. Üniversite bağımsız olmalı maddi anlamda da bağımsız olmalı yönetim anlamında da bağımsız olmalı. Her üniversitenin kendi vizyonu kendi misyonu olmalı ki birbirleriyle rekabet

edebilsin. Bir çerçevede kaldığı zaman belli kurallar çerçevesinde kaldığı zaman şu anki gördüğümüz ezberci sistem ortaya çıkar. (SAADET2E)

YÖK bence hiç olmamalı. Üniversite kendi seçecek bir yere getirecek. Son iki, üç kişi arasından da seçim yapılacak. Eskiden vardı. Sonra cumhurbaşkanı da aradan seçerdi birisini. (SAADET3E)

Genel görüş YÖK'ün olmaması yönündedir. Rektör atama sisteminde sıkıntılar vardır ve farklı bir sistemle daha adaletli bir seçim yapılabilir.

Eğitim İçeriği Ve Müfredatı

3.5.17. Sadeleştirilmiş Bir İçerik

SAADET Partisi, müfredatı ve öğretmen kalitesine önemi vurgulamıştır.

Müfredat genel itibariyle hem ilkokul, hem ortaokul ve hem de lisede içerik olarak çocuklara zor ve ağır geliyor. Çocuklar bu yoğun müfredatın altında eziliyorlar. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yani İlköğretimde, ortaöğretimde, liselerde değil de temel eğitimde müfredat biraz daha yoğun diye düşünüyorum. Çocuklar eziliyorlar diye düşünüyorum. Oyun çağındaki çocukların biraz daha oyuna eğlenmeye zaman ayırmaları. Çocuklar ders yükünün altında ezilmemeli. (SAADET5E)

Müfredatla ilgili yaşanan bir başka sıkıntı da içeriğinin bizim milli ve kültürel değerlerimize ve dinimize uygun olmaması. Çocuk müfredatın içinde kendi özünü bulabilmeli ve özünün gerektirdiklerini öğrenebilmelidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Müfredat zaten yok içi boş. Bir de tam müfredatın komple kendi özümüze dönük olarak hazırlanması lazım. Özümüze derken hem dinen hem dil olarak da din olarak da. Benim Hıristiyan öğrencim vardı. Ben istiyordum o çocuk da babasının dini üzerinden bir şeyler öğrensün. Ben İslam'ı savunuyorum diye O anlamda demiyorum eğitim çocukların kendi dillerinde kendi dinlerinde doldurulmalı ve gerçek hayatla bütünleşerek hayalci değil gerçek hayatla bütünleşerek. (SAADET2E)

Müfredatın yine daha önce belirtildiği gibi yalnızca bilgi değil de uygulamayı da içeren yönlerinin de olması lazım. Müfredatın sil baştan değiştirilip düzenlenmesi gerekir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yani müfredatın uygulamaya yönelik olmayan kısımları da var o eksikliklerin giderilmesi için müfredatın yerli olması gerekir. Bildiğim kadarıyla Fullbright Anlaşması gereği Türkiye'deki müfredatı düzenleyen başka insanlar işin içerisinde. Bunlardan eğitim müfredatının tam olarak kurtarılması gerekir yerel hale getirilmesi gerekir. Buna inanıyorum. Yani bizim kendi insanlarımız tarafından. Eğer yerel bir müfredat belirlenirse daha uygun olur diye düşünüyorum. (SAADET4E)

Müfredatta belli sıkıntılar var ve gerekli düzenlemelerle öğrenci ihtiyacına yönelik bir müfredat düzenlenebilir.

Fiziksel Ortam

3.5.18. İhtiyaca Yönelik Ortamlar

Okulların fiziksel ortamları hem kapasite olarak hem araç gereç olarak hem laboratuvar hem spor salonları olsun yetersiz ve birçok okulda eksiklikler var. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi de yeterli bütçenin okullara ayrılmamasıdır. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Yani bu devletin eğitime vermiş olduğu öneme göre değişir. Türkiye'deki şuan ki verilen önem az ödenekler az olduğundan dolayı haliyle okullarda fiziki olarak böyle standart kurumsal yapı şeklinde alamıyor. Yani para durumuna göre olsun ama tam laboratuvar eğitim aletleri ile işte ne gerekiyorsa okul için, eğitim için yani böyle tam teşekküllü bir okul bitirilemiyor haliyle. (SAADET1E)

Yok, yok yok... en az 30 kişilik sınıflar. Ama ortam olarak baktığımızda sadece 10 kişi bu sınıflarda yaşayabilir. Sınıflarımızın metrekare olarak düzenlendiğinde en fazla 10 kişiyi alabilir eğitime görselliğe ayrılan bir yer yok bir şeyler asıyoruz odur. Hayır, oyun alanı gibi olmalı eğitim alanı gibi olmalı atölye gibi olmalı içinde en fazla 5 bilemedin 10 öğrenci olsun. (SAADET2E)

Başka bir problem de okullar arasında farklılıkların büyük oranda olmasıdır. Bazı okullarda yüzme havuzu, spor salonları varken bazılarında ise sınıf mevcutları kapasitenin üstündedir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Çoğunlukla yetersizdir. Yeni yapılan fiziksel ortam daha iyi olmaya doğru gidiyor fakat yine de daha iyi olabilir. Mesela bizim Okulumuz Proje Okulu, başka illerdeki bazı proje okullarının şartlarını gördük. Burası oraya göre çok yetersiz. Oraların yüzme havuzları var, atıcılığın öğretildiği alanlar var, binicilik yani spor dalları... O imkânlar sunulmuş sadece proje okullarında değil proje okulları dışında kalan okullara da bu imkânlar sunulmalı. (SAADET4E)

Fiziksel ortamların iyileştirilmesinde son yıllarda ciddi çalışmalar yapılmakta. Hem teknolojik anlamda da okullara gerekli donanımlar sağlanmakta. Artık görev o okullarda eğitim veren öğretmenlere ve eğitim gören öğrencilere düşmektedir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yani fiziksel anlamda çok güzel çalışmalar yapıldı. Yani gerek akıllı tahtalar olsun daha öğretmen ve öğrenciye düşüyor durum. Bu anlamında gerekli donanımlar yapıldı özellikle kendi okulum için söylüyorum. Sadece öğretmen ve öğrenci gerekli Azmi gösterirse yeterli olur. (SAADET5E)

Okullardaki fiziksel ortamların yeterli olduğunu ve gerekli düzenlemelerin yapıldığını düşünen parti temsilcileri de var bu konuda yeterli çalışmaların yapılmadığını eksiklikler olduğunu düşünen siyasi parti temsilcileri de var.

Okul Güvenliği

3.5.19. Sevgi, Saygı, Dürüstlük

Özel güvenlikle ya da emniyetle güvenlik sağlanmaz. Güvenliğin sağlanması için gerekli olan çocuklarımıza manevi değerlerimizi kazandırmaktır. Bu manevi değerler saygı, sevgi, dürüstlük, adalet ve ahlaklı olmaktır. Bu bilinçle yetişen çocuklarımız da hiçbir sıkıntı olmaz ve sıkıntılar olmayacağı için okullarda güvenlik de bir başlık haline gelmez. Önemli olan sağlıklı, ahlaklı nesillerin yetiştirilmesidir. Bu konudaki görüşler şu şekildedir;

Yani şimdi güvenlik bir fiziki güvenlik ver bir de bilinçle ilgili bilgi ile olan konular. Bu bahsettiğimiz sıkıntılardan dolayı doğru dürüst bir içeriği ve

manevi değerlerimizden uzak bir eğitim sistemi ile çocuklarımızı yetiştirdiğimizden dolayı öğrenciler öğretmeni ile kavga edecek olan insanlar olabilir ve öğretmenlerini öldürebilecek bir seviyeye gelebilirler ama bana bir harf öğreten onun kölesi olurum. Sen beni alıp satabilir mantığına sahip bir nesil. Haliyle öğretmenine saygılı bir nesil yetişmiş olacak ki bu o anlamda sıkıntı olmayacak. Bu müfredatın içeriğinin boş olduğunu gösteriyor. Günümüz açısından şu anda maalesef hocalarımız öğretmenlerimiz o tehlike ile karşı karşıyadır. Özellikle lise çağındaki öğrencilere karşı ahlaksızlık yapan ondan sonra dersle ilgilenmeyen huzursuzluk çıkaran birçok soytarı diyebileceğimiz çocuklara birçok öğretmen belki korkudan sesini edemiyor. Yani bu anlamda devletin yapması gereken kapıdaki güvenlik tedbirleri alması lazım şüpheli olan çocuklardan üst araması yapılması gerekiyor şey olarak...(SAADET1E)

Ya bu özel güvenlik ya da emniyetten öte. İnsanlar bir arada nasıl yaşayabilir o eğitim verilirse daha kalıcı olur. Bilinçlendirme ile bu sorunlar ortadan kaldırılmaya çalışılabilir. Daha iyi olur bundan sonra güvenlik ha özel güvenlik tarafından sağlanmış ha emniyet tarafından sağlanmış önemli değil. Yani eğer bilinçlenme olursa zaten bir problem kalmaz. (SAADET4E)

Okul girişlerine güvenlik görevlisi değil de özel güvenlikle okul güvenliği sağlanabilir. Bu konudaki görüş;

Muhakkak okul girişlerine bir güvenlik görevlisi olmalı. Her okul girişine bir iki tane emniyetten emniyet mensupları onun dışında bunlar yeterli diye düşünüyorum. (SAADET5E)

Okullarda güvenliğin sağlanması için güvenlik görevlilerinin olması gerektiğini belirten parti temsilcileri de bunun iyi bir eğitimle sağlanabileceğini düşünen parti temsilcileri de var.

Teknoloji

3.5.20. Önce Bilinçlendirme

Teknolojinin eğitimde kullanımı çok önemli ve kullanımı öğrenci yararınadır. Ama her şeyde olduğu gibi teknoloji kullanımının da hem olumlu hem olumsuz yönleri var. Teknoloji kullanımına başlanmadan önce öğretmen ve öğrencilerin kullanımıyla ilgili bilinçlendirilmesi ve bu konularda iyice eğitilmesi gerekir.

Teknoloji artık bir dünyadır. Bizim de bu dünyadan olabildiğince en iyi şekilde faydalanmamız lazım ki eğitimde de bunu düzgün kullanabilelim. Bu konudaki temel görüş şu şekildedir;

Teknolojisiz olmaz, teknolojiyi başlı başına takip etmek bile başlı başına bir alandır. Teknolojinin doğru kullanıldığına emin değilim. Öğretmenler kendilerini teknoloji anlamında iyi yetiştirmiyorlar. Öğretmenler kendilerini yenilemiyorlar. Eskiden teneffüslerde öğretmenler zümre yaparlardı bütün teneffüslerini ne yapabiliriz; sen dersi nasıl anlattırın, bu sınıfa nasıl hâkim olursun, şu çocuğu nasıl susturursun hep bunlar konuşuluyordu. Şimdi öğretmenlerde öyle bir dertte kalmadı. (SAADET3E)

Teknolojiye geçilmeden önce öğrencilere ortamın bilincin yerleştirildikten sonra kullanılması daha uygun olur. Ortam hazırlanmadan kişi hazır bulunmadan önce bu tür imkânların sunulması olumsuz sonuçlar doğurabilir. Öğrencinin belki telefon alma imkânı yok ailesinin ama devlet bunun eline bilinçlendirmeden tableti veriyor sonra çocuk kendisini kaptırıyor. Bağımlı hale geliyor. Dolayısıyla ders ikinci planda kalıyor, ders dışında birçok mesela uygulamalar indiriyor, oynuyor. Eğitim amaçlı verildiği sağlandıktan sonra dağıtılsa daha iyi olur. (SAADET4E)

Teknoloji artık eğitimin vazgeçilmez unsuru haline gelmiştir. Fakat parti temsilcileri teknolojinin eğitimde doğru kullanılıp kullanılmadığına dair tereddütlerini belirtmişleridir.

Yurtlar

3.5.21. Çalışmalara Devam

Yurt sayılarında son zamanlarda artış oldu ama yine de ihtiyaçlarımızı genel olarak karşılamıyor. Başka bir sorun da yurtların fiziki koşullarında. Var olan yurtları da öğrenciler fizik şartlarının kötülüğünden dolayı tercih etmiyorlar. Bu konuda yapılabilecek bir sürü çalışma var. Yatak kapasitelerinin artırılması, temizlik, yemekhanelerdeki yemeklerin iyileştirilmesi gibi çalışmalar yapılabilir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Evet, yurtlar barınma ihtiyacını bazı yerlerde karşılıyor bazı yerlerde de hala karşılamıyor. Bağımsızlık yoktur yurttan. Çocuklarda özellikle üniversite çocukları özgürlükten yanalar. Bağımsızlıktan yanalar, yani hem düşünce olarak hem yaşayış olarak yurtlarda da kısıtlayıcı tedbirler olduğu için muhakkak iyi tarafları da vardır çocuklarda. Bu sebeple dışarıda kendilerine özgür davranabileceği yerler arıyorlar. Yurtlarda özgür ortamlar geliştirilerek sağlıklı fiziksel ortamlar oluşturularak durum daha iyi gider daha iyiye gider. Bir arkadaşım Yurt müdürü diyor ki hocam bizim bir sürü yatağımız boş demek ki yurtlarımız var ve yeterli. (SAADET2E)

Yani çok önemli sayıda yurtlar var. Ama tamamını karşılamıyor. Mesela bütün öğrencilerin yatılı olması gerekir sizin dediğiniz anlamda. Önemli bir oranda yani, her halükarda yurt var, devlet yurdu var. Ama kalitesi nedir? Akşamları iyi yemek yapılıyor mu, kontroller iyi yapılıyor mu? Yapan yerler de var yapmayan yerlerde var. Kalitenin her zaman artırılmasında fayda var. (SAADET3E)

Son yıllarda yaşanan değişimlerle beraber yurt sayıları artırıldı ve yurtların fiziki koşulları iyileştirildi. Hatta yurt sayısı o kadar artırıldı ki boş kalan yurtlarımız bile var. Devletten beklenen yurtların sadece devlete bağlı olmasıdır. Başka kurum, vakıf, dernek gibi yerlerin oluşumuna izin verilmemesidir. Bu konudaki görüşler şöyledir;

Yurtlarda son zamanlarda karşılayacak kontenjan fazla. Kontenjan boş kalıyor hatta kapasite doldurulmuyor. Devlet eliyle değil. Devlete zarar vermeyecek olumsuz oluşumlar aracılığıyla da bu imkânlar sağlanırsa öğrenciler için bence daha iyi olur. Mesela değişik insanlar bir arada bulunuyor ama devlet dışı oluşumlar olursa herkes kendi görüşüne göre daha uygun ortamlarda eğitim görme ihtiyacını gidermiş olur. Bunun olacağını düşünüyorum. (SAADET4E)

Temel anlamda yurtlar ihtiyaçları karşılıyor diye düşünüyorum. (SAADET1E)

Yurtlar çoğaltıldı. Kredi ve Yurtlar kurumunda yurt sayısı artırıldı. Bakım yapıldığı ek binalar çoğaldı. Diyarbakır olarak konuşacak olsak Kredi Yurtlar Kurumunun yurtları yeterli diye düşünüyorum güzel bakımlı yurtlar yapıldı.(SAADET5E)

Temel görüş yurt sayılarının artış gösterdiğine dairdir. Ama hala yurtların fiziksel anlamda sıkıntılarının olduğu görüşüne sahipler.

Eğitim-İstihdam İlişkisi

3.5.22. Önce Altyapı

Eğitim-istihdam ilişkisinde ciddi sıkıntılar var. Genel olarak bir sürü mezunumuz var aynı zamanda bir sürü de işsiz gencimiz. Bu neden kaynaklanıyor? Üniversite yerleştirmeleri yapılırken yani kontenjanlar belirlenirken hiçbir zaman o alandaki ihtiyaçlar göz önünde bulundurulmuyor. Kişi mezun olduğu zaman yeni bir kavram karşısına çıkıyor “ihtiyaç fazlası”. Bu da birçok işsiz gencimiz olmasına sebep oluyor ve bu oran gün geçtikçe de artmaktadır.

İşsizliğe sebep olan bir diğer durum da üniversitelerden mezun olanların nitelik olarak yeterli olmamasıdır. Sanayide, tarımda, hizmet sektöründe, turizm de nitelikli eleman ihtiyacı var ama gençlerimiz aldıkları eğitimle de bu ihtiyacı karşılamıyor. Yine sorun başa dönüyor. Eğitim sisteminde müfredatın içeriği burada kendini gösteriyor. Bu konudaki görüşler şöyledir;

İşte dediğim gibi bu altyapı hazırlanmadığından dolayı kişi yeteneğine göre yönlendirilmeli mesela. Bize iş başvurusunda bulunan ziraat mühendisi var mesela şu anda biz de sağlıkçı çalışıyor. Harita Kadastro bize müracaata geliyor yani her alanda ülke olarak biz işsizliğin yönelik bir çalışma olmadığından dolayı tüketim ithalat yönelik bir ekonomi anlayışı olduğu için yetişen nesile istihdam sağlayamıyoruz. Sadece hizmet sektörüne kalan çalışmalarla istihdam bitirilemez. Türkiye’de 470 bin işsiz var bu da %14’e de tekabül ediyor. Bir işsizlik var bunun temelinde ki sıkıntı siz üretim yapmazsanız yetişen genç nesiller istihdam sağlayamazsınız. Verilen eğitim zaten genel olarak yeterli olmuyor. Her insan kendi alanı ile ilgili iş aramaktan umudu bittiğinden dolayı eline bir iş gelsin de nerede olursa olsun onu yapma gayretinde. Dolayısıyla maalesef bugün onlar mezun oldukları alanda dan dan ziyade farklı alanda iş yaptıklarını görüyoruz. (SAADETİE)

Daha önce benzer bir şey söyledim. Mezun olan, yani ihtiyaca göre memleketin ihtiyacı mezunlar çıkmıyor. Yani ihtiyaca göre mezun sayısını belirlemek, ayarlamak lazım. Bazı alanlarda ciddi fazlalıklar var. Çoğu dışarda boş geziyor.

Bazı alanlarda da ihtiyaç var. O ayarlama iyi yapılmalı. Yok, hiç kimse bulamıyor. (SAADET3E)

Eğitim istihdam ilişkisinde sıkıntılarını olduğunu tüm parti temsilcileri düşünmektedir. Bunun temel sebeplerinden biri de altyapı eksikliğidir. Bir diğeri de mesleki yönelimlerde yaşanan sıkıntılardır. Çünkü belli alanlara yönelimler artmakta ve yığılmalar olmaktadır. Bu da işsizliğe sebep olmaktadır.

SONUÇ

Siyasal partiler, Anayasa ve kanunlara uygun olarak; milletvekili ve mahalli idareler seçimleri yoluyla, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda çalışmaları ve açık propagandaları ile milli iradenin oluşmasını sağlayarak demokratik bir Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması amacını güderler (Resmi Gazete, 1983). Siyasi partilerin seçim dönemlerinde seçim bildirgelerine, parti programlarına ve seçim beyannamelerine bakarak partilerin eğitime ne oranda değer verdiği kolaylıkla saptanabilir. Eğitim ile siyasal sistem arasında sıkı bir etkileşim vardır (Erdoğan,2000). Eğitim, siyasal partiler için iktidarda ya da muhalefette olmalarına göre değişmeksizin tüm partilerin önemsedığı bir çalışma alanıdır.(Tok, 2012) İfadelerden de anlaşıldığı üzere eğitim her zaman siyasi partiler için önemli bir başlık olmuştur.

Siyasi Partilerin eğitim politikaları üzerine geçmişten günümüze birçok çalışma yapılmıştır. Ancak çalışmalar incelendiğinde bu çalışmaların daha çok betimsel analiz olduğu ve sadece doküman incelemesi şeklinde olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalar daha çok eğitim alanında belirlenen başlıklar kapsamında seçim bildirgeleri, parti beyannameleri ve parti programlarının incelenmesi şeklinde olmuştur. İncelemeler partilerin eğitim başlıklarına ne kadar yer verdiği ve parti programları arasında benzerlik olup olmadığı yönündedir.

Bu çalışma nitel bir çalışma olmuştur ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak parti temsilcilerinin/seçmenlerinin belirlenen eğitim başlıklarında görüşlerine yer vermesinden dolayı önemli bir çalışmadır. Ayrıca bu çalışmada da parti programları, seçim bildirgeleri ve seçim beyannamelerinden faydalanılmıştır.

Eğitime farklı başlıklar üzerinden siyasi parti temsilcilerinin bu başlıklarla ilgili görüşleri alınmıştır. Parti temsilcilerinin görüşleri bazı konularda benzerlik gösterse de bazı konularda tamamen farklılık göstermektedir. Aynı parti temsilcileri kendi içlerinde de eğitimle ilgili bir başlığa farklı bir şekilde yaklaşabilmektedir.

AK Parti genel eğitim politikasında eğitime ciddi pay ayırmaktadır. Vurgulanan temel nokta geçmişten günümüze eğitimde yaşanan değişimler ve 2023 vizyonu esas

alınmıştır. Eğitimle millete faydalı ve kendi ideolojilerini gerçekleştirecek bireyler yetiştirme temel hedeftir. CHP temsilcileri de eğitimin laik, bilimsel ve çağdaş eğitim olması yönünde görüş birliği içindeler. HDP temsilcilerinin eğitim politikası yönünde buluştukları noktalar aynıdır. Demokratik, laik, kamusal ve anadilde eğitim belirlenen temel hedeflerdir. MHP daha öze dönük bir eğitim anlayışına sahip, parti temsilcileri eskiden denenmiş ve başarılı olmuş sistemlerin tekrar denmesi taraftarıdır. Saadet Parti temsilcileri de milli kültür ve değerlerin bireye kazandırılması ve manevi ve ahlaki değerlerin ön planda tutulmasıdır.

Fırsat ve imkân eşitliği noktasında CHP, HDP ve SAADET Parti temsilcileri yeterli çalışmaların yapılmadığı konusunda hem fikirler. Fırsat eşitliğinin önündeki en büyük engellerden biri ekonomik yetersizlik olarak görülüyor. AK Parti temsilcileri fırsat eşitliğinin sağlanmasında büyük adımların atıldığı kanısındadır. Bunun için yeterli çalışmalar yapılıyor ve yapılmakta diye düşünüyorlar. MHP temsilcileri bu konuda ikiye bölünmüş durumdadır. Bir kısım fırsat eşitliği konusunda yapılan çalışmalarını yeterli bulurken bir kısım ise yetersiz görüp en büyük engeli okullara ayrılan pay olarak görmektedir.

AK Parti, CHP, HDP, MHP ve SAADET Partililer öğretmen niteliğinin yetersiz olduğu konusunda hem fikirler. Bu konudaki en büyük sıkıntı eğitim fakültelerinde verilen eğitimin sadece bilgi içerikli olup uygulamaya yönelik olmamasıdır.

Öğretmen istihdam sisteminde son yıllarda uygulanan mülakat sistemine HDP, CHP ve SAADET Partililerinin tamamı karşı çıkıp uygun bulmazken AK Parti ve MHP temsilcilerinin birkaçı bu sistemi eleştirmektedir. Sınav ve mülakat yapılmasındaki en büyük etken ihtiyaç ötesi mezun öğretmenlerin olması ve bu sebeple bir eleme sistemine ihtiyaç duyulmasıdır. Diğer bir kesim nitelikli öğretmen seçimi için bu sistemin uygun olduğunu düşünmektedir.

Anadilde eğitimi HDP, CHP ve SAADET Partisi temel haklardan görmektedir. Ve ihtiyaç duyulan her dilde bölgesel farklılıklar da göz önünde bulundurularak anadil eğitimi verilen okulların açılması görüşündeler. AK Parti temsilcilerinin bir kısmı anadilde eğitim veren okulların açılması görüşünderken bir kısmı da anadil eğitiminin seçmeli bir boyutta kalması görüşündeler. Ayrıca anadil eğitiminin siyasi

bir figür olarak görülmemesini istemekteler. MHP temsilcilerinin büyük kısmı anadilde eğitime karşılar. Tek dilde eğitim verilir o da resmi dil olan Türkçedir. MHP'den sadece bir temsilci anadilde eğitim hak olarak görmektedir.

HDP ve CHP din eğitiminin okullarda değil de farklı kurumlar aracılığıyla verilmesi gerektiğini düşünmekteler. Eğer okullarda bir din eğitimi verilecekse o da evrensel dinlerini kapsayan ve zorunlu olmayan bir anlayış içinde verilebilir. SAADET, AK Parti ve MHP okullarda din eğitiminin verilmesi gerektiğine inanmaktalar. En azından temel dini bilgiler anlamında bir din eğitimi verilebilir. Din eğitiminin kapsamı genişletilip diğer din eğitimi de talep edenlere verilebilir.

Okul Yönetici Seçiminde tüm parti temsilcileri liyakate dayanan ve bu işi gerçekten yapabilecek bilgi, ilgi ve beceriye sahip öğretmenlerin seçilmesidir. Mülakat sistemini parti temsilcilerinin çoğunluğu siyasi ideolojilere alet olduğu için ve objektif olmadığı için doğru bulmamaktadır.

MEB'in eğitime ayrılan bütçesini HDP, CHP ve SAADET Partisi temsilcileri yetersiz görmektedir. HDP ve CHP ülke bütçesinin büyük kısmı savaşa ayrılmakta ve bu da sorunları beraberinde getirdiği fikrindedirler. AK Parti temsilcileri eğitime ayrılan bütçeni geçmişten günümüze yüksek miktarlarda arttığını belirtmişlerdir. MHP temsilcilerinden bir kısmı bütçeyi hem yetersiz bulurken hem de bütçe dağılımı noktasında sorunlar olduğunu belirtirken bir kısmı da yetersiz bulmuştur.

Okul öncesi eğitimin, siyasi parti temsilcilerinden birkaçı dışında, büyük çoğunluğu zorunlu bir hale getirilmesinden yanadır. Bu eğitimle çocuk erken yaşta kendini tanıyabilecek seviyeye gelmektedir.

Temel eğitimde 4+4+4 sistemine ve okula başlama yaşına CHP ve HDP tamamen karşı çıkmakta ve bu uygulamanın farklı ideolojik temelleri olduğunu belirtmektedirler. SAADET Partisi de bu sistemi yetersiz ve gereksiz bulup önemli olan isimin ne olduğu değil ya da zorunlu olduğu değil, önemli olan bu süreçte ne verildiğidir. AK Parti ise 4+4+4 sistemini ve okula başlama yaşını uygun bulmakta ve gelen eleştirilerin ideolojik olduğunu belirtmektedirler.

Ortaöğretim sisteminde tüm parti temsilcileri sınavla geçiše karşı çıkmaktadırlar. Sınavsız bir geçiş sistemini önermektedirler. Öğrencilerin bilgi, beceri ve ilgilerine göre önceden gözlemlenip değerlendirilerek okullara yönlendirilmesi görüşündeler.

Mesleki eğitim konusunda yine tüm parti temsilcileri aynı görüş altında toplanmaktalar. Okullarda ya da üniversitelerde verilen eğitimin yetersiz olduğu, sadece bilgi odaklı olduğu, piyasanın ihtiyaç duyduğu uygulamalı eğitimi vermedikleri fikrindedeler. Bu konuda yeni bir çalışmanın yapılmasını istemekteler.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık konusunda yine tüm parti temsilcileri okullardaki öğretmen sayısının yetersiz olduğu ve ayrıca Rehber öğretmenlerin nitelik açısından kendilerini geliştirmedikleri görüşündeler.

Özel eğitim alanında yapılan çalışmaları CHP, HDP'nin tamamı ancak SAADET ve MHP'nin bir kısmı yetersiz bulmaktadır. Bu konuda daha verimli çalışmaların yapılıp o çocukların eğitime kazandırılması gerektiğini düşünmekteler. SAADET ve MHP temsilcilerinden bir kısmı ve AK Partinin tamamı yapılan çalışmaları geçmişe oranla yeterli bulmakta ve yüksek oranda bütçe ayrıldığını düşünmekteler.

CHP, HDP ve SAADET Parti temsilcileri YÖK'ün kaldırılması konusunda hem fikirler. Ayrıca rektörlük seçiminde cumhurbaşkanının seçimiyle değil de daha adil ve liyakate dayalı bir sistemin oluşturulmasını istemekteler. MHP ve AK Parti temsilcileri YÖK'ü bir denetim mekanizması olarak görmekte ve üniversitelerin denetimi için bir gereklilik saymaktadır.

Eğitim müfredatı genel olarak HDP, CHP, MHP ve SAADET Parti temsilcilerince ağır, zor ve çağdışı bulmaktalar. AK Parti ve MHP temsilcilerinin bir kısmı bu fikirlere katılırken bir kısmı da müfredatı ve içeriği sade, güncel ve uygun görmekteler.

CHP, HDP ve SAADET Partisi temsilcileri okullar arasında bölgesel olarak büyük farklılıkların olduğunu düşünmekteler. Okullara daha fazla bütçe ayrılıp fiziki şartlarının iyileştirilmesini istemekteler. MHP temsilcilerinin bir kısmı okulların şartlarını uygun bulurken bir kısmı yetersiz bulmaktadır. AK Parti temsilcileri de

geçmişe oranla okulların fiziksel şartlarının düzeltilildiğini ve aradaki farkın azaltıldığını belirtmekteler.

Tüm parti temsilcileri teknoloji kullanımının eğitime tam yansımadağı görüşündeler. Ayrıca teknolojinin olumlu yönlerindense olumsuz yönlerinden faydalanılmaktadır. CHP, HDP, SAADET ve MHP teknoloji adına yapılan yatırımların boşa harcandığını düşünmekteler. AK Parti temsilcileri de teknoloji kullanımı için yeterli çalışmalar yapıldığını belirtmekteler.

CHP, HDP ve SAADET Parti temsilcileri okullarda güvenliğin ancak bireye sevgi, saygı, ahlak gibi manevi değerlerin kazandırılması ve bireyin o yönde bilinçlendirilmesiyle sağlanacağını düşünmekteler. AK Parti ve MHP ise okullara polis memuru görevlendirilmesiyle sağlanacağını düşünmekteler.

HDP, CHP ve SAADET Parti temsilcileri yurtların yetersiz olduğu ve fiziki şartlarının uygun olmadığını düşünmekteler. Yurtların devlet eliyle inşası taraftarlar. Başka vakıf, dernek ve örgütlere yurtlar bırakılmamalıdır. AK Parti ve MHP büyük çoğunlukla yapılan yurtların yeterli olduğunu düşünmekteler.

Eğitim-istihdam ilişkisi düşünöldüğünde tüm parti temsilcileri verilen eğitimin ihtiyacı karşılamadığını belirtmektedirler. Ayrıca bir alana yoğunlaşma olduğu ve bu sebeple işsiz sayısının da fazla olduğu görüşündeler. Birçok üniversite mezunu da mezun olduğu alan dışında iş bulma adına çalışmak zorundalar.

Siyasi partilerin eğitim politikalarına yönelik yapılan diğer çalışmaların bazıları da şu şekildedir;

Usta (2015) “Siyasi Parti Programlarına Göre Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerle çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisi’nin parti programları, eğitim politikaları yönüyle incelenmiştir.

Tok (2012) “Türkiye’deki Siyasal Partilerin Eğitim Söylemleri ve Siyasaları” adlı çalışmasında siyasal partilerin eğitim söylemleri ve siyasalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymuştur. Çalışmanın evrenini, Türkiye’de yasal olarak faaliyet gösteren siyasal partiler, örneklemini ise TBMM’de grubu bulunan partiler

oluşturmuştur. Veriler, parti programları ve seçim bildirgeleri analiz edilerek toplanmıştır.

Berber (2001) “ Türkiye’deki Siyasi Partiler ve Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında Türkiye’deki siyasi partilerin parti programlarında eğitim olgusunun son genel ve yerel seçim (18 Nisan 1999) döneminde nasıl ve hangi biçimlerde gerçekleştirmeye çalıştıklarını araştırmıştır.

Toprakçı (2014) “Türkiye’deki Siyasal Partilerin Eğitim Politikaları” adlı çalışmasında 2011 Genel Seçimlerine katılan 15 siyasi partinin, programları temelinde, eğitim politikalarını ortaya koymayı amaçlamıştır. 2011 yılı genel seçimlerine katılan partilerin programlarının “Eğitim” başlıklarını incelemiştir. Buna göre, 15 siyasi parti programında eğitim politikalarını somutlayan “eğitim yönetimi, eğitim denetimi, eğitim planlaması ve eğitim ekonomisi (EYDEP)” kavramları (ifadeleri) aramıştır.

Belirtilen çalışmalar daha çok siyasi partilerin seçim bildirgeleri, parti politikaları ve seçim beyannamelerindeki eğitim başlıkları incelenerek doküman ve içerik analizi yapılan çalışmalardır. Bu çalışmalarda siyasi partilerin eğitimle ilgili belli başlıklarda partiler arası karşılaştırmalarda bulunulmuştur.

Sonuç olarak, siyasi parti temsilcilerinin eğitime yönelik görüşlerinin değerlendirildiği bu çalışmada, parti temsilcilerinin eğitim yaklaşımlarında savundukları siyasal ideolojilerinin ve kimliğini belirleyen unsurların ön plana çıktığı görülmüştür. Ayrıca bazı eğitim başlıklarında parti temsilcilerinin görüşleri ile parti programları arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Bazı konularda da siyasi parti temsilcilerinin farklı partilere mensup olmasına rağmen benzer görüşlere sahip olduğu da belirlenen durumlardandır.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkılarak aşağıda verilen bazı önerilerde bulunulabilir.

- 1) Siyasi Partilerin eğitim politikaları ile ilgili daha çok araştırma yapılabilir.
- 2) İdeolojilerin siyasi partilerin eğitim politikalarını etkisine ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- 3) Her siyasi partinin eğitimle ilgili görüşleri başlıklar halinde incelenebilir ve yıllar arasında görüşlerde bir değişiklik olup olmadığı araştırılabilir.
- 4) Siyasi partilerin eğitimde ortak politikalarına ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- 5) Siyasi partilerin iktidar olduktan sonra seçim bildirgelerindeki eğitime dair vaatlerini yerine getirip getirmediği araştırılabilir.
- 6) Siyasi parti temsilcilerinin kendi parti politikasıyla çeliştiği ya da farklı düşündüğü noktalar belirlenip çalışmalar yapılabilir.
- 7) Bir sonraki seçim için partilerin eğitimle ilgili ne hedeflediklerine dair çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akça, Y. , Esen, Ş. ve Özer, G. (2018). “Siyasi Parti Beyannamelerinde Eğitim Politikalarının Değerlendirilmesi”. 3. Uluslararası Avrasya Spor Eğitim ve Toplum Kongresi. 15-18 Kasım 2018, Mardin-TÜRKİYE
- Akın, U. ve Arslan, G. (2014). “İdeoloji ve Eğitim: Devlet-Eğitim İlişisine Farklı Bir Bakış”. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 1, Yayın Tarihi: 2014.
- Aliefendioğlu, Y. (1999). “Siyasal Partiler ve Sivil Toplum Örgütleri”. *Anayasa Yargısı Dergisi*. 16, 95-115.
- Altan, C. (2011). “Eğitim-Siyasal Eğilim İlişkisi: Mersin Örneği”. *C.Ü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. Cilt:12, Sayı:1, Yayın Tarihi:2011
- Altınışik, S. Ve Songür N. (2015). “Genel Seçimlerinde Barajı Geçen Partilerin Eğitimin Niteliğine İlişkin Politikalarının”. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*.
- Altıntaş, H. (2003). “Türk Siyasal Siteminde Siyasal Partiler ve Kentleşmenin Kutuplaşma Sürecine Etkileri”. *Akdeniz İİBF Dergisi*. 5, 1-31.
- Aydın, İ. (1997). *Siyasi Parti ve Hükümet Programlarında Eğitim-Öğretim ve Öğretmenler*. (1908-1997). Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.
- Beltekin, N. (2014). *Okul ve öteki yurttaşlar: Kürt Politik Aktörlerin Eğitimsel Deneyimleri*. İstanbul: Vate Yayınevi.
- Berber, Ş. (2001). “Türkiye’de Siyasal Partiler ve Eğitim Politikaları”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 2, Yayın Tarihi: 2001.
- Çelik, V. (2003). *Siyasal Partiler ve Toplumsal Bütünleşme*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Çetin, H. (2003). “Siyasetin Evrensel Sorunu: İktidarın Meşruiyeti-Meşruiyetin İktidarı”. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 53 (6), 61-88.
- Daver, B. (1993). *Siyaset Bilime Giriş* (5. Baskı). Ankara: Siyasal.
- Dinçer, E. H. (2006). *Türkiye’de Siyasal Parti İdeolojileri: Demokrasi ve Ekonomi Temel Kategorileri Ekseninde Parti Programları Üzerine Bir İçerik Analizi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

- Duran, H. (2010). "Küresel Ekonomik Güçlerin Kültürel Sürekliliğinin Bir Aracı Olarak Eğitim. Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunlarının Felsefi Boyutu". *Ankara: Eğitim-Bir-SEN Yayınları*. (s.s. 227-241)
- Dursun, D. (1991). *Sosyal Bilimler Anksilopedisi*. İstanbul: Risale.
- Erdoğan, İ. (2000). *Çağdaş Eğitim Sistemleri*. İstanbul: Sistem.
- Erkılıç, T. A. ve Dilbaz, E. (2017). "Partilerin Bildirgelerinde Eğitim Yönetimi ve Ekonomisine İlişkin Görüşleri". *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:1, Sayı:2, Yayın Tarihi: 2017
- Gözler, K. (2012). *Anayasa Hukukuna Giriş: Genel Esaslar ve Türk Anayasa Hukuku*. Bursa: Ekin Yayınları.
- Gündüz, M. ve Gündüz F. (2007). *Yurttaşlık Bilinci*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürol, M. ve Bavlı B. (2015). *Eğitim Politikaları Bağlamında Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi*.
- Gürsoy, M. ve Balcı Karaboğa, A. (2015). "Siyasi Partilerin Seçim Bildirgelerinde Eğitim Konusu". *Route Educational and Social Science Journal*. Cilt: 2, Sayı: 4, Yayın Tarihi: 2015.
- Heywood, A. (2007). *Siyaset*. Çev. Bekir Berat Özipek. İstanbul: Adres Yayınları.
- İnal, K. (2004). *Eğitim ve İktidar Türkiye’de Ders Kitaplarında Demokratik ve Milliyetçi Değerler*. Ankara: Ütopya.
- Kapani, M. (1998). *Politika Bilimine Giriş*. Bilgi Yayınevi Ankara
- Kışlalı, A. T. (2000). *Siyaset Bilimi*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Kongar, E.(1999). *21. Yüzyılda Türkiye*, Remzi Kitapevi, İstanbul
- Kongar, E. (2011). https://www.kongar.org/makaleler/Demokrasi_Sorunlari.php
- Korkmaz, F. (2018). "Siyasi Partilerin 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve Genel Seçimler Bildirgelerinde Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi". *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt:5, Say:3. Yayın Tarihi: 2018
- Özbudun, E. (1974). *Siyasal Partiler*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Özok, Ö. (26-27 Mayıs 2005)."Açılış Konuşmaları". *Uluslararası Sempozyum, Siyasi Partiler ve Demokrasi*. Ankara.

- Pektaş, E. K. *Büyük Kent Belediyelerinin Eğitim ve Kültür Hizmetlerine Siyasal Parti İdeolojilerinin Yansıması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Resmi Gazete (1983) “Siyasi Partiler Kanunu Kanun No: 2820”. 24 Nisan 1983 - Sayı: 18027, *Düstur*, Tertip 5, c.22
- Sarı, H. (2008). *Gençlerin Siyasi Tercih Oluşturmalarında Parti Gençlik Kollarının Etkisi: 2005-2007 AKP ve CHP Gençlik Kollarının Çalışmaları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Savaş, T. (1994). *Türkiye’de Sendikacılık Hareketleri İçinde Demokrasi Kavramının Gelişimi*. Ankara: Kültür Bakanlığı
- Süer S. S. (2011). “Catch All Siyasi Partiler”. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 96 49-90.
- Şahin, M. O. (2011). *Türkiye’de 2007 Milletvekili Genel Seçimleri Işığında Siyasal Partiler ve Seçmenlerinin Avrupa Birliği’ne Yönelik Tutumları*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şimşek, U. Küçük, B., ve Topkaya, Y. (2012). “Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikalarının İdeolojik Temelleri”. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish and Turkic*, 7(4), 2809-2823.
- Şirin, H. (2008). *Eğitimin Siyasal İşlevleri ve Türkiye’deki Sivil Toplum Örgütlerinin Bu İşlevlere İlişkin Görüşlerinin Analizi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şişman, M. (2006). *Eğitim Bilime Giriş*. Ankara: Pegem A.
- Tanilli, S. (2007). *Devlet ve Demokrasi* (4. Baskı). İstanbul: Alkım.
- Terkan, B. (2010). “Siyasi Partilerin Kadına İlişkin Söylem ve Politikaları (AKP ve CHP örneği)”. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 6(2), 115-136.
- Teziç, E. (1976). *100 Soruda Siyasal Partiler*. İstanbul: Gerçek.

- Tok, T. N.(2012). “Türkiye’de Siyasi Partilerin Eğitim Söylemleri ve Siyasaları”.
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Cilt: 18, Sayı: 2, Yayın Tarihi:
2012
- Tunaya, T. Z. (1982). *Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku*. İstanbul: Ekin.
- Tural, N. ve Karakütük, K. (1991). *Eğitim Politikası*. Cilt 15, Sayı 82 (1991) -
Eğitim ve Bilim - Türk Eğitim Derneği
- TEDMEM, 2018, Siyasi Partilerin 2018 Seçim Bildirgeleri: Eğitim Alanındaki
Politika ve Vaatlerin Karşılaştırılması,
<https://tedmem.org/mem-notlari/gorus/siyasi-partilerin-2018-secim-bildirgeleri-egitim-alanindaki-politika-ve-vaatlerin-karsilastirilmasi>. Erişim Tarihi:
14.04.2019
- Usta, M. E.(2015). “Siyasi Parti Programlarına Göre Eğitim Politikaları”. *Türk
Yazarlar Birliği Akdemi Dergisi*. Sayı: 13, Yayın Tarihi: 2015.
- Varış, F. (1988). *Eğitim Bilime Giriş*. Ankara: AÜ.
- Yılmaz, B.(2004), *Türkiye’de Eğitim Politikası ve Kütüphane*. Ankara: TKD Ankara
Şubesi.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2009). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9.
Baskı). Ankara: Seçkin

EKLER

EK: I GÖRÜŞÜLEN KİŞİLER

AKP1E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1974 Diyarbakır Bismil doğumlu/ 45 yaşında / Diyarbakırlı, Diyarbakır'da yaşıyor, Sakarya Üniversitesi İnşaat Mühendisliği mezunu, Doktorasını bitirmiş, Dr. Öğretim Görevlisi, AK Parti Meclis Üyesi

AKP2K

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1984 Diyarbakır doğumlu /35 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Anadolu Üniversitesi Sosyal Hizmetler Mezunu, Okul Öncesi alanında çalışıyor, Parti Kadın Kolları Başkanı

AKP3E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1975 Diyarbakır doğumlu/44 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunu; Çiftçi, Parti İlçe Başkanı

AKP4E

Görüşme Tarihi:15/05/2019

1982 Diyarbakır Hani doğumlu/ 37 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, İlahiyat Fakültesi ve Yüksek Lisans mezunu, TÜGVA yönetim kurulu üyesi, Yönetici

AKP5K

Görüşme Tarihi:17/05/2019

1981 Diyarbakır doğumlu/38 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Anadolu Üniversitesi Sosyoloji mezunu, Ticaretle uğraşiyor, Parti İnsan Hakları Birimi Başkanı

CHP1E

Görüşme Tarihi:11/05/2019

1959 Diyarbakır doğumlu/ 60 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Matematik mezunu, Emekli, Siyasetçi

CHP2K

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1969 Malatya Hekimhan doğumlu/ 50 yaşında /Diyarbakır'da yaşıyor, Anadolu Üniversitesi Hemşirelik mezunu, Emekli Hemşire, İdari Müdür, Parti İl Başkan Yardımcısı

CHP3E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1965 Diyarbakır doğumlu/54 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/ Ortaokul mezunu, Emekli, Serbest Meslek, Parti İlçe Başkanı

CHP4E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1979 Diyarbakır doğumlu/ 40 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/ Ortaöğretim mezunu, Danışman, Akademik Yazar, Parti Bilişim Sorumlusu

CHP5E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1960 Elazığ Maden doğumlu/ 59 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/ Ortaöğretim mezunu, Emekli, Yönetim Kurulu Üyesi

HDP1K

Görüşme Tarihi:10/05/2019

1963 Şanlı Urfa Siverek doğumlu/ 56 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Gazi Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği mezunu-Önlisans- Emekli Öğretmen, Parti Eğitim Komisyonu Üyesi

HDP2E

Görüşme Tarihi:10/05/2019

1965 Diyarbakır Kulp doğumlu/ 54 yaşında/ Anadolu Açık Öğretim Mezunu, Emekli Sınıf Öğretmeni, Parti Eğitim Komisyonu Üyesi

HDP3E

Görüşme Tarihi:12/05/2019

1960 Batman doğumlu / 59 yaşında /Diyarbakır'da yaşıyor/ Ankara Üniversitesi mezunu / Emekli Rehber Öğretmen / Siyasetçi

HDP4E

Görüşme Tarihi:12/05/2019

1971 Elazığ Palu doğumlu, 48 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor / Dicle Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Mezunu, Emekli Öğretmen Parti İLÇE Koordinasyon Görevlisi

HDP5E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1982 Diyarbakır doğumlu/ 35 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor,

Dicle Üniversitesi Kimya ve Yüksek Lisans mezunu, Serbest Meslek, Parti Meclis Üyesi

MHP1E

Görüşme Tarihi:21/05/2019

1980 Diyarbakır Silvan doğumlu/ 39 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor/ Dicle Üniversitesi İnşaat Mühendisliği mezunu, Müteahhit, Parti İl Başkanı

MHP2E

Görüşme Tarihi:21/05/2019

1951 Sivas Doğumlu / 68 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Anadolu Üniversitesi İktisat mezunu, Emekli, Parti İl Sekreteri

MHP3E

Görüşme Tarihi:22/05/2019

1998 Diyarbakır doğumlu/21 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/ Açık öğretim Lisesi Mezunu, Ticaretle uğraşıyor, Parti Gençlik Kolları Başkanı

MHP4E

Görüşme Tarihi:22/05/2019

1999 Elazığ doğumlu/20 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/Dicle Üniversitesi Matematik Öğretmenliği Öğrencisi, Parti Üyesi

MHP5E

Görüşme Tarihi:14/06/2019

1971 Elazığ Maden doğumlu/ 48 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor / On dokuz Mayıs Üniversitesi Tarih mezunu, Eğitimci, Parti İl Başkan Yardımcısı

SAADET1E

Görüşme Tarihi:12/05/2019

1965 Mardin Mazıdağı doğumlu/ 54 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor/ Kamu Yönetimi mezunu, İdareci, Parti İl Başkanı

SAADET2E

Görüşme Tarihi:13/05/2019

1964 Bingöl doğumlu/ 55 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Dicle Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Mezunu, Emekli Öğretmen, Partide Eğitimden Sorumlu İl Başkan Yardımcısı

SAADET3E

Görüşme Tarihi:14/05/2019

1947 Siirt Kurtalan doğumlu/ 62 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Mezunu, Eğitim Uzmanı, Parti İl Başkan Yardımcısı

SAADET4E

Görüşme Tarihi:21/05/2019

1973 Diyarbakır Çınar doğumlu/ 46 yaşında/ Diyarbakır'da yaşıyor/ İlahiyat Fakültesi mezunu, Öğ-der İl Başkanı

SAADET5E

Görüşme Tarihi:22/05/2019

1978 Gazi Antep Nizip doğumlu/41 yaşında / Diyarbakır'da yaşıyor/ Muğla Üniversitesi mezunu, Öğ-der İl Başkan Yardımcısı

EK: II GÖRÜŞME FORMU

GÖRÜŞME FORMU

İzin ve Açıklama

Mardin Artuklu Üniversitesi Eğitim Yönetimi Teftişi Ekonomisi ve Planlaması anabilim dalı yüksek lisans öğrencisiyim. Türkiye'deki siyasi partilerin 24 Haziran 2018 Genel ve Cumhurbaşkanlığı seçim bildirgelerindeki eğitime ilişkin söylemleri ve bu söylemlerin parti üyeleri tarafından nasıl algılandığına ilişkin bir araştırma yapıyorum. Sorulan sorulara vereceğiniz cevaplar sadece araştırma raporunda kullanılacaktır. Katıldığınız için teşekkürler.

Görüşülenin Kodu:

Görüşme Yeri:

Görüşme Tarihi:

Görüşme Süresi:

BÖLÜM I

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri:

Yaşı:

Eğitim Durumu:

Mezun Olduğu Okullar:

Mesleği:

Nerede Yaşadığı:

BÖLÜM II

Eğitime temel yaklaşımınız nasıldır?

- Partinizin 2018 seçimlerinde eğitime dair görüşleri neydi ve bu görüşlere dair ne düşünüyorsunuz?

- Sizce eğitim nasıl olmalı ve eğitim ile ne amaçlanmalıdır?
- Eğitime erişim, eğitimde eşitlik ve adalet konusundaki görüşleriniz nelerdir? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- Öğretmen yetiştirme sistemini nasıl buluyorsunuz? Sizce bu sistem öğretmenlik mesleğinde gerekli olan (pedagojik formasyon, alan bilgisi, genel yetenek, genel kültür vb.) niteliklerin öğretmenlere kazandırılmasında yeterli mi?
- Öğretmen istihdam şekliyle ilgili yapılan çalışmaları nasıl buluyorsunuz ve bu çalışmalar beklentileri karşılıyor mu?
- Anadilde eğitimi hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce anadilde eğitim nasıl olmalı nasıl bir politika izlenmelidir? Hangi diller anadil eğitim kapsamına alınmalıdır?
- Din eğitimi son zamanlarda eğitim önemli bir başlığı haline geldi ve bu konuda farklı çalışmalar yapılmakta bu konuda neler düşünüyorsunuz?
- Okul yönetimi belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar neler olmalıdır? Mevcut okul yöneticilerinin seçimine ilişkin ne düşünüyorsunuz? Sizce okul yönetimlerinin belirlenmesinde nasıl bir yol izlenmeli?
- Eğitimi kimler finanse etmelidir? Eğitimde artan özel eğitim payı konusunda görüşleriniz nelerdir? MEB eğitim bütçesi konusunda fikirleriniz nelerdir?

BÖLÜM III

Eğitim tür ve düzeylerine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

- Okul Öncesi Eğitime ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Temel eğitime ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Ortaöğretime ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Mesleki eğitime ilişkin görüşleriniz nelerdir? Lise ve üniversitelerde yapılan mesleki eğitimi ve çalışmaları yeterli buluyor musunuz?
- Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri konusunda fikirleriniz nelerdir?
- Özel Öğretim ilişkin görüşleriniz nelerdir? Dezavantajlı öğrencilerin eğitime kazandırılması alanında neler yapılmakta ve yapılan çalışmalar yeterli mi?
- YÖK ve üniversitelerle ilgili yapılan çalışmalar nelerdir ve yeterli buluyor musunuz?

BÖLÜM IV

Eğitimin içeriği ve nitelikleri konusunda neler düşünüyorsunuz?

- Eğitimin İçeriği, müfredat hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Eğitim ortamları ve fiziksel altyapıya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Okullarda güvenlik uygulamasına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Teknolojinin eğitim alanında kullanımına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
- Yurtlar barınma ihtiyacını karşılıyor mu ve yeterli hizmet alanlarına sahip mi?
- Verilen eğitim istihdam ihtiyaçlarını karşılıyor mu? Ya da eğitim alan her birey eğitim aldığı alanda istihdam edilebiliyor mu?

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI VE SOYADI: Seher DEMİR

DOĞUM YERİ VE TARİHİ: Diyarbakır/1987

MEDENİ HALİ: Bekar

E-MAİL: demirzerya@gmail.com

ADRES (EV): Huzurevleri Mah. 184. Sok. Menekşe 2 Sitesi Kat: 6/11
Kayapınar/ Diyarbakır

TELEFON: 05077612

EĞİTİM DURUMU:

2009-Lisans- Dicle Üniversitesi- Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği,
Diyarbakır

İŞ TECRÜBESİ:

2009-2012- Eğıl Lisesi

2012-2015- Şehitlik Lisesi

2015-2016- Toplu Konut Anadolu Lisesi

2016-2017- Gaffar Okkan Anadolu Lisesi

2017- Nevzat Ayaz Anadolu Lisesi-Diyarbakır-İngilizce Öğretmenliği

T.C.

MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İNTİHAL RAPORU

Tez Başlığı: Türkiye’de Siyasi Partilerin Eğitim Politikalarına İlişkin Siyasi Parti Temsilcisi Görüşleri (Diyarbakır Örneği).

Yukarıda başlığı gösterilen Tez çalışmamın kapak sayfası, giriş, ana bölümler ve sonuç kısımlarında oluşan toplam 131 sayfalık kısmına ilişkin 19/08/2019 tarihinde tez danışmanım tarafından “Turnitin” adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, projemin benzerlik oranı % 12’dir.

Uygulanan Filtrelemeler:

Kaynakça hariç

Açıklamalar:

Mardin Artuklu Üniversitesi “Turnitin” adlı intihal tespit programı sonucunda; azami benzerlik oranlarına göre Tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Adı Soyadı:Seher DEMİR

Öğrenci No:16762002

Programı :Eğitim Yönetimi

Statüsü :Tezli Yüksek Lisans

Tarih ve İmza

19/08/2019

Danışman Onayı

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BELTEKİN

Anzabim Dalı Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi M. Ali AKIN

